

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการ ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย

ค.ศ. 2019

Thailand Theological Academic Conference 2019

วันศุกร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2019

ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

คำนำ

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์ คริสตจักรได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และการทำพันธกิจในสังคม

ด้วยเหตุนี้ การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ช่วยให้อาจารย์และนักศึกษาสถาบันคริสต์ศาสนศาสตร์ต่างๆ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ อีกทั้งได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แก่คริสตจักรและชุมชนเพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2019 (Thailand Theological Academic Conference 2019—TTAC 2019) เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งจัดขึ้นโดยมีภาคีเครือข่าย 4 สถาบัน อันประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
- 2) คณะกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- 3) วิทยาลัยแสงธรรม
- 4) คณะกรรมการศาสนศาสตร์ศึกษา สภาคริสตจักรในประเทศไทย

จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

ขอบคุณพระเจ้า ขอบคุณทุกสถาบัน และขอบคุณทุกท่านที่ทำให้การประชุมฯ ในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คณะกรรมการดำเนินงาน TTAC 2019 หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสืบเนื่องการประชุมนำเสนอผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2019 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้อ่าน และนำไปสู่การพัฒนาคริสตจักร ชุมชน และสังคมไทยต่อไป

ขอองค์พระผู้เป็นเจ้าอวยพระพรท่านให้เจริญขึ้นในพระคุณและความรักของพระองค์สืบไป

คณะกรรมการดำเนินงาน TTAC 2019

สารบัญ

อธิบายความเข้าใจของปีตาคารยแห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน.....	1
Be My Witness: A Theology of the Mission of the Church within the Mission of God 17	
พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	29
ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย.....	43
การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง	55
Chaplaincy Work in Elderly Care Facility A Case Study : McKean Senior Center.....	67
คู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส.....	87
“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา มาระโก 10:46-52	105
การวิเคราะห์มุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอายเชิงศาสนศาสตร์ในคริสตจักรโครีนธ์	127
บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการ และการเยียวยาจิตวิญญาณ Spiritual AIM	143
การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19.....	167
โครงการ.....	ก
กำหนดการ	ง
คณะกรรมการดำเนินงาน	ฉ
ภาพบรรยากาศ.....	ช

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน
Explaining the Church Fathers Understanding of the Christian Life

ครูศาสนา พิเชฐ จันทรรัตน์¹

Phichet Jantonrat

ครูศาสนา สุภัทรา อินตะเทพ²

Supattra Intathap

บทคัดย่อ

บิดาจารย์แห่งคริสตจักร คือ ผู้นำคริสตจักรที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความเชื่อและชีวิตคริสเตียนในคริสตจักรยุคแรก หรือประมาณปลายศตวรรษที่ 1 ถึง ต้นศตวรรษที่ 2 พวกเขาได้เขียนหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อคริสตจักรในเวลานั้น ซึ่งนับเป็นงานเขียนที่สำคัญต่อจากพระคัมภีร์ พันธสัญญาใหม่ งานเขียนของพวกเขาช่วยให้เราเข้าใจถึงความเชื่อและหลักปฏิบัติของคริสเตียนในยุคหนึ่งซึ่งส่งผลต่อความเชื่อของคริสเตียนในยุคต่อ ๆ มาและคำสอนบางส่วนยังคงหลงเหลือมาจนถึงในปัจจุบันนี้ บทความนี้ผู้เขียนได้ศึกษางานเขียนของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรในยุคแรกจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ เคลเมนต์แห่งกรุงโรม อิกเนเชียสแห่งเมืองอันทิโอค ท่านบารนาบัส คนเลี้ยงแกะแห่งเฮอรัมาส และคำสอนของอัครสาวก 12 คน เพื่อดูว่า งานเขียนเหล่านี้สอนชีวิตคริสเตียนอย่างไร รวมทั้งนำเสนอภาพรวมของงานเขียนเหล่านี้ในด้านต่าง ๆ คือ ลักษณะพิเศษ มุมมองด้านศีลธรรม ความชอบธรรม ความรอด ความบาป และพระคุณ เพื่อให้เข้าใจว่า คำสอนเหล่านี้มีผลต่อคริสตจักรในยุคสมัยนั้นอย่างไร นอกจากนี้คำสอนบางส่วนยังคงใช้อยู่ในบางคณะนิกาย แต่บางส่วนก็ไม่มี การสืบทอดต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์ว่า อะไรคือ สาเหตุของการเสื่อมความนิยมของ คำสอนและผลที่จะนำไปสู่การพัฒนาคริสตจักรและพันธกิจของเราต่อไป รวมทั้งนำไปสู่ความเข้าใจ การยอมรับ และความร่วมมือกันของคณะนิกายที่แตกต่างกันต่อไป

คำสำคัญ บิดาจารย์ ชีวิตคริสเตียน

¹ อาจารย์ประจำ วิชาประวัติศาสตร์คริสตจักร วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
Email: jprompt@hotmail.com

² อาจารย์ประจำ วิชาดนตรีคริสตจักร วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
Email: supattra1980@gmail.com

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชฐ จันทรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

Abstract

The church fathers were influential leaders of the Christian faith in the early church era (1st – 2nd century). They have written many books that were very beneficial to the church at that time. Their writings help us to understand the beliefs and traditions of the early Christian that influenced the later generations of believers up to the present. In this article, the author studied the writings of 5 church fathers as followed; Clement of Rome, Ignatius of Antioch, Barnabas, the shepherd of Hermasm, and the 12 Apostles. In order to observe how these writings teach us about the Christian life and also to present a boarder view of their teachings in the following perspectives; uniqueness, ethics, salvation, sin, and grace. This is to understand how their teachings affect later churches. Furthermore, to understand why in different denominations, some teachings have been passed on while others have not. And finally, how could we promote ecumenism between denominations who have different beliefs.

Keywords: Church fathers, Christian life

เกริ่นนำ

บิดาจารย์แห่งคริสตจักร (Church Fathers) คือ ผู้นำคริสตจักรที่มีอิทธิพลอย่างมากในปลายศตวรรษที่ 1 ถึง ต้นศตวรรษที่ 2 J. B. Cotlier ได้เรียกบุคคลเหล่านี้ว่า (Fathers of the apostolic age บิดาจารย์ของยุคอัครทูต³) บุคคลเหล่านี้ได้เขียนหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อคริสตจักรในเวลานั้นอย่างมากมาย จึงนับได้ว่าเป็นงานเขียนที่เก่าแก่ที่สุดต่อจากพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ซึ่งเป็นพยานหลักฐานในความเชื่อของคริสเตียนในเวลานั้น แต่อย่างไรก็ตามงานเขียนเหล่านี้ไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็น หนังสือหลักคำสอน (คือไม่ถูกรับไว้ในพระคัมภีร์) แม้งานเขียนเหล่านี้จะไม่ได้สำแดงออกซึ่งหลักศาสนศาสตร์ที่ชัดเจน แต่ยังสามารถช่วยให้เราเข้าใจ ความเชื่อ ความศรัทธา และธรรมเนียมของคริสตจักรในสมัยเริ่มแรกได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นการศึกษางานเขียนของบิดาจารย์แห่งคริสตจักร จึงช่วยให้เราเข้าใจถึงคำสอนหลักข้อเชื่อ และหลักศาสนศาสตร์ที่มีต่อคริสเตียนในสมัยนั้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคริสตจักรในสมัยนั้นว่าเป็นคำสอนที่ถูกต้องสืบเนื่องจากคำสอนของบรรดาอัครสาวก ซึ่งส่งผลกลายเป็นความเชื่อและหลักปฏิบัติของคริสตจักรในเวลาต่อมา และยังช่วยให้เราเข้าใจอีกว่าเหตุใดในยุคปัจจุบันความเชื่อของคริสตจักรในแต่ละคณะนิกาย จึงมีหลักข้อเชื่อและคำสอนที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน ซึ่งแท้จริงแล้ว แต่ละคณะนิกายอาจได้รับอิทธิพลจากคำสอนในงานเขียนของบรรดาบิดาจารย์แห่งคริสตจักรในสมัยศตวรรษที่ 1-2 ซึ่งเป็นคำสอนที่ยังรักษาไว้และสืบต่อมา จนกระทั่งส่งผลกลายเป็นหลักข้อเชื่อและหลักปฏิบัติของแต่ละคณะนิกายในยุคปัจจุบัน

บิดาจารย์แห่งคริสตจักร (Church Fathers)

ในมุมมองของนิกายโปรเตสแตนต์นั้น บิดาจารย์แห่งคริสตจักรได้รับการยอมรับและยกย่องถึงความกล้าหาญในการปกป้องความเชื่อในพระเยซูคริสต์ต่อความเชื่อของไถยนิยม (Gnostic) ในเวลานั้น บางคนในพวกเขาได้ตายเพื่อความเชื่อภายใต้อำนาจของอาณาจักรโรมัน พวกเขาได้สำแดงออกถึงความเชื่อในพระเยซูคริสต์และพระกิตติคุณภายใต้การข่มเหง จึงนับได้ว่าพวกเขาเป็นนักศาสนศาสตร์กลุ่มแรก ดังนั้นประวัติบุคคลและงานเขียนของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรจึงถูกใช้สอนอย่างแพร่หลายในยุคเหล่าอัครทูต

โดยในประมาณศตวรรษที่ 16 นักประวัติศาสตร์คริสตจักรและนักศาสนศาสตร์ได้เสนอรายชื่อบุคคล 8 - 10 คน ซึ่งมีผลงานเขียนให้เป็นบิดาจารย์แห่งคริสตจักร โดยรายชื่อนั้นประกอบไปด้วย เคลเมนต์, อิกเนเชียส, โปลิคาร์ป, ดิดักเค หรือ คำสอนของอัครสาวก 12 คน, จดหมายฝากของบาร์นาบัส และ ผู้เลี้ยงแกะของเฮอริมาส และยังคงรวมถึง จดหมายฝากของเคลเมนต์ฉบับที่ 2,

³ Trevor A. Hart (General Editor); Richard Buckham, Jan Milic Lochman, Paul D. Molnar, Alan P. F. Sell (Consulting Editors), *The Dictionary of Historical Theology* (Grand Rapids, MI: Paternoster Press, 2000), 22.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชษฐ จันทรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

การพลีชีวิตเพราะความเชื่อของโพลิคาร์ป, จดหมายฝากของไดออกเนตัส และงานเขียนที่เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยของปาเปียส⁴ ซึ่งในบทความฉบับนี้ขอนำเสนอแค่ 5 ชิ้น คือ เคลเมนต์แห่งกรุงโรม, อิกเนเทียสแห่งเมืองอันท็อก, จดหมายฝากของท่านบารนาบัส, ผู้เลี้ยงแกะของเฮอร์มาส และคำสอนของอัครสาวก 12 คน

เคลเมนต์แห่งกรุงโรม (Clement of Rome)

ท่านเคลเมนต์เป็นบิชอปแห่งกรุงโรม ท่านดูแลคริสตจักรบ้านในกรุงโรมในช่วง 10 ปีสุดท้ายของศตวรรษที่ 1 จดหมายฝากของท่านที่ส่งไปยังคริสตจักรในเมืองโครินธ์จากคริสตจักรที่กรุงโรม ซึ่งเราเองรู้จักในชื่อว่า จดหมายฝากของท่านเคลเมนต์ฉบับที่ 1 จดหมายฝากฉบับนี้ถือเป็นงานเขียนของคริสเตียนฉบับแรกที่ไมถูกรวมเป็นพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ซึ่งถูกเขียนขึ้นประมาณ ปี ค.ศ. 95 ในศตวรรษที่ 2 คริสเตียนในอียิปต์ถือว่าจดหมายฉบับนี้อยู่ในพระคัมภีร์ ซึ่งถูกอ่านอย่างแพร่หลายเหมือนจดหมายฝากของท่านเปาโลที่ส่งไปยังเมืองโครินธ์ นักวิชาการบางท่านเชื่อว่า ท่านเคลเมนต์น่าจะรู้จักกับท่านเปาโลเป็นการส่วนตัว และยังเลียนแบบการเขียนของท่านเปาโลด้วย เนื้อหา 1 ใน 4 ของจดหมายฉบับนี้ได้อ้างอิงพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ซึ่งใช้เป็นข้อมูลเพื่อเขียนเกี่ยวกับด้านศีลธรรมและระเบียบปฏิบัติ จดหมายฉบับนี้ยืนยันการพลีชีพเพื่อความเชื่อของท่านเปโตรและท่านเปาโลในกรุงโรม ท่านโอเรเนียสถือว่าท่านเคลเมนต์เป็นบิชอปคนที่ 3 สืบต่อจากท่านเปโตรในการดูแลกรุงโรม

ท่านเคลเมนต์ได้เขียนถึงการทะเลาะเบาะแว้งของคริสเตียนในเมืองโครินธ์ ซึ่งคล้ายกับที่ท่านเปาโลเขียนถึง และท่านยังหวนใจให้พวกเขามั่นคงในความเชื่ออันแท้จริงภายใต้การข่มเหง ท่านสั่งให้พวกเขาปฏิบัติสวดภาวนาและคงความเป็นหนึ่งในพระกายของผู้เชื่อในพระคริสต์ ท่านได้นำเสนอสิ่งนี้เพิ่มเติมจากท่านเปาโล คือ ท่านเปาโลให้พวกเขาคงความเป็นหนึ่งในพระวิญญูญาณเดียวและบัพติศมาเดียวผ่านความเชื่อในพระคริสต์ แต่ท่านเคลเมนต์ได้สั่งให้พวกเขาเชื่อฟังบิชอปซึ่งเป็นคนที่พระเจ้าทรงตั้งไว้ให้ปกครองดูแลพวกเขา ซึ่งเหมือนกับบิดาจารย์คริสตจักรท่านอื่น เช่น อิกเนเทียส แต่ยังมีคริสเตียนหนุ่มสาวบางคนในเมืองนี้ที่ปฏิเสธสิทธิอำนาจของบิชอปและพยายามถอดถอนตำแหน่งนี้ออกไป แต่ท่านเคลเมนต์พยายามเตือนพวกเขาผ่านทางจดหมายว่า “ขอให้เราเชื่อฟังผู้นำของเรา ขอให้เราให้เกียรติผู้ปกครอง (ผู้อาวุโส) ของเรา ขอให้เราสั่งสอนคนหนุ่มสาวของเราด้วยคำสอนที่นำไปสู่การยำเกรงพระเจ้า” ท่านได้ตำหนิพวกเขาถึงการไม่เชื่อฟังบิชอปและผู้นำคนอื่น ๆ ท่านกล่าวว่า “จงให้เกียรติพวกเขาเหมือนพวกเขาไร้ตำหนิเลย” ท่านเคลเมนต์ได้วางหลักการของผู้นำและการสร้างสาวกของคริสเตียน คือ “ดังนั้นเป็นความชอบธรรมสำหรับเราที่จะเรียนอย่างหนัก

⁴ Roger E. Olson, *The Story of Christian Theology: Twenty Centuries of Tradition & Reform* (Downers Grove, IL: Inter Varsity Press, 1999), 41.

และเป็นตัวอย่างที่ดี คือ กัมห้วง และยอมรับการเชื่อฟัง ยอมจำนนต่อพวกเขาผู้เป็นผู้นำฝ่ายวิญญานของเรา โดยการหยุดความขัดแย้งที่ไร้ผล เราจะไปถึงเป้าหมายที่ได้วางไว้ อีสรจากข้อตำหนิต่างๆ⁵

ในจดหมายนี้ เราได้ที่มาของความคิดเกี่ยวกับผู้รับช่วงต่อของอัครสาวก คือ ตำแหน่งบิชอปที่มาแทนที่ตำแหน่งอัครสาวก ซึ่งนำไปสู่ปัญหาสิทธิอำนาจในยุคนั้น กลายเป็นความแตกแยกในคริสตจักร และนำไปสู่การพัฒนาเป็นศาสนจักรโรมในเวลาต่อมา

ไม่มีอะไรใหม่ในด้านศาสนศาสตร์คริสเตียนสำหรับจดหมายฝากของท่านเคลเมนต์ฉบับที่ 1 เพียงแต่นำเสนอศีลธรรม คริสเตียนผ่านการสร้างสาวกด้วยการเชื่อฟังผู้นำที่ถูกแต่งตั้ง แต่มีสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจในจดหมายนี้ เมื่อท่านใช้ตำนานของนักฟิสิกส์สนับสนุนความเชื่อเรื่องการฟื้นคืนจากความตาย บางคนในคริสตจักรในเมืองโครินธ์ยังคงไม่ยอมรับความเชื่อเรื่องการฟื้นคืนจากความตาย ฝ่ายร่างกาย ท่านเคลเมนต์จึงกล่าวว่า การฟื้นคืนมาจากความตายของนักฟิสิกส์ เป็นแนวคิดและสัญลักษณ์ที่พระเจ้ากำลังสื่อถึงการฟื้นคืนจากความตายในอนาคตของผู้เชื่อ หากจดหมายฝากนี้ถูกรวมเข้ากับพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ คริสเตียนสมัยใหม่คงอับอายกับเรื่องเหนือธรรมชาตินี้

อิกเนเทียสแห่งเมืองอันติออก (Ignatius of Antioch)

ท่านอิกเนเทียสแห่งเมืองอันติออกได้เขียนจดหมายฝาก รวม 7 ฉบับ แก่บรรดาคริสเตียนขณะที่ท่านเดินทางไปรับโทษประหารที่กรุงโรม ท่านอิกเนเทียสเป็นบิชอปแห่งเมืองอันติออก ซึ่งเป็นเมืองสำคัญของอาณาจักรโรมันและคริสเตียนในแคว้นซีเรีย ณ เมืองนี้ผู้เชื่อถูกเรียกว่า คริสเตียน เป็นครั้งแรก และท่านเปาโลได้ทำพันธกิจมิชชั่นโดยได้รับการสนับสนุนจากคริสตจักรเมืองนี้ ท่านอิกเนเทียสได้พลีชีพเพราะความเชื่อที่กรุงโรมประมาณปี ค.ศ. 110-115 ท่านได้รับการยกย่องนับถืออย่างสูงในตอนต้นของศตวรรษที่ 2 นี่อาจเป็นเหตุผลว่าทำไมทางการโรมจึงจับกุมและประหารชีวิต

ท่านอิกเนเทียสเขียนจดหมายถึงคริสเตียนในเมืองเอเฟซัส, แมกเนเซีย, ทราลเลีย, โรม, ฟิลาเดเฟีย และสมอร์นา และท่านยังเขียนจดหมายถึงท่านโพลิคาร์ป ผู้ซึ่งได้เดินตามรอยเท้าการพลีชีพเพราะความเชื่อในอีก 20-30 ปีภายหลัง ขณะที่ท่านอิกเนเทียสกำลังถูกควบคุมตัวไปยังกรุงโรม ท่านได้ยืนยันว่า คริสเตียนกำลังวางแผนช่วยเหลือท่าน ท่านได้ขอร้องให้พวกเขาล้มเลิกในจดหมายฝากของท่าน โดยกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอวิงวอนท่าน อย่า ‘เมตตาอย่างไม่เหมาะสม’ ต่อข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าเป็นอาหารสำหรับสัตว์ร้าย ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าได้พบกับพระเจ้า ข้าพเจ้าเป็นข้าวสาลีของพระเจ้า และข้าพเจ้ากำลังถูกบดโดยฟันของบรรดาสัตว์ร้าย ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าข้าพเจ้าเป็นขนมปังอัน

⁵J. B. Lightfoot and J. R. Harmer (editors and translators); Michael W. Holmes (editor and reviser), *The Apostolic Fathers: Greek Text and English Translations of Their Writings* (Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1992), 99, 101.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชษฐ จันทรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

บริสุทธิ์” ก่อนที่จะเขียนสิ่งนี้ ท่านอิกเนเชียสได้เขียนว่า “คริสเตียนจะยิ่งใหญ่ที่สุด เมื่อเกลียดชังโดยทางโลก”⁶

แม้ว่าจะมีบางคนตำหนิต่านอิกเนเชียสและคริสเตียนในยุคแรกบางคนว่าเป็นคนโรคจิตที่มีความสุขกับความเจ็บปวดและทรมาน มีความต้องการจะพลีชีพเพราะความเชื่อโดยท่านเห็นว่าการพลีชีพเพราะความเชื่อเป็นของประทานและหมายสำคัญ ซึ่งคริสเตียนบางคนก็เห็นด้วยกับความคิดนี้ อีกประมาณ 100 ปีต่อมา นักศาสนศาสตร์คริสเตียนอเมริกาเหนือนามว่า เทอพูเลียนได้กล่าวว่า “เลือดของผู้พลีชีพเพราะความเชื่อเป็นเมล็ดพันธุ์ (ของคริสตจักร)” ซึ่งท่านหมายความว่า ยิ่งชาวโรมันข่มเหงและเข่นฆ่าคริสเตียนมากเท่าใด คริสตจักรก็ยิ่งเติบโตมากเท่านั้น ท่านอิกเนเชียสก็รู้สึกเช่นเดียวกัน⁷

ท่านอิกเนเชียสเน้นย้ำอย่างหนักว่า คริสเตียนต้องเชื่อฟังบิชอป จดหมายของท่านได้สอนว่า ห้ามทำอะไรหากไม่มีบิชอป นับถือท่านตั้งเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า เพราะบิชอปคือตัวแทนของพระเจ้า ต่อชุมชนของผู้เชื่อ ส่วนจดหมายที่เขียนถึงชาวแมคนีเซีย ท่านอิกเนเชียสกล่าวว่า “เพราะพระองค์ไม่กระทำการสิ่งใดโดยปราศจากพระบิดา โดยพระองค์เอง หรือ ผ่านทางสาวก (เพราะพระองค์ทรงเป็นหนึ่งเดียวกัน) ดังนั้นท่านต้องไม่ทำการสิ่งใดปราศจากบิชอป และผู้อาวุโส (ผู้ปกครอง) สำหรับจดหมายถึงเมืองเอเฟซัส ท่านกล่าวว่า “ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่า เราต้องเคารพนับถือบิชอปเหมือนดังองค์พระผู้เป็นเจ้า” นักวิชาการพระคัมภีร์บางคนเห็นว่า สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองโดยอำนาจสูงสุดของบิชอป ซึ่งส่งผลให้ต่อมาคริสเตียนได้ยกบิชอป เป็นสถานะฝ่ายวิญญานพิเศษแห่งสิทธิอำนาจทัศนคติของอิกเนเชียสที่มีต่อบิชอปได้ก้าวไปไกลกว่าที่พบได้ในงานเขียนของอัครสาวก⁸ และยังมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับหลักคำสอนว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้ ก่อนที่จะมีข้อสรุปในการประชุมสมัชชาและนำไปสู่หลักข้อเชื่อ ท่านอิกเนเชียสในขณะที่ยืนยันว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นมนุษย์แท้ต่อชาวทรอลเลียส ท่านก็ยังยืนยันความเป็นพระเจ้าแท้ของพระเยซูต่อชาวเอเฟซัสด้วย ท่านเขียนว่า “พระเจ้าทรงปรากฏในสภาพมนุษย์เพื่อนำไปสู่สิ่งใหม่ คือ ชีวิตนิรันดร์” การยืนยันของท่านอิกเนเชียสทำให้เราทราบอย่างแน่ชัดว่า คริสเตียนในยุคหลังยุคอัครสาวกเชื่อว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้⁹

ท่านอิกเนเชียสได้พัฒนาความคิดเกี่ยวกับความรอด ในจดหมายของท่านถึงชาวเอเฟซัสว่า “โครงสร้างนำไปสู่การเป็นคนใหม่” ซึ่งอ้างถึงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับโลก

⁶ Lightfoot and Harmer, *The Apostolic Fathers: Greek Text and English Translations of Their Writings*, 171.

⁷ Olson, *The Story of Christian Theology*, 46.

⁸ Ibid, 47.

⁹ Ibid, 47.

มีโครงสร้างทางความคิดของตรีเอกภาพ คือ พระบิดา พระบุตร พระวิญญาณบริสุทธิ์ ทั้ง 3 คือ พระเจ้า ความคิดเกี่ยวกับ คนใหม่ สิ่งทรงสร้างใหม่ หรือ ชีวิตใหม่ เป็นเป้าหมายของประวัติศาสตร์แห่งความรอด พระเยซูคริสต์ คือ คนใหม่ ที่มาเติมเต็มอย่างสมบูรณ์ต่อความล้มเหลวของคนเก่า คือ การมีชัยชนะต่อความตาย¹⁰

ท่านอิกเนเชียสจึงเหมือนบิดาจารย์แห่งคริสตจักรท่านอื่น คือ ได้มอบมรดกที่มีค่าแก่คริสเตียน ท่านได้ยืนยันว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้ ซึ่งนำไปสู่การยืนยันในเรื่องของตรีเอกภาพ ท่านทำให้คริสเตียนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ต่อสู้กับคำสอนผิด โดยเฉพาะพวกนอศติก และยอมตายอย่างกล้าหาญ เพื่อเห็นแก่พระเยซูคริสต์

จดหมายฝากของท่านบารนาบัส (The Epistle of Barnabas)

จดหมายฝากของท่านบารนาบัสถูกเขียนระหว่างปี ค.ศ. 70 - 135 ที่เมืองอเล็กซานเดรีย ในประเทศอียิปต์ เรามีข้อมูลของผู้เขียนน้อยมาก เราารู้เพียงว่า ท่านคุ้นเคยกับผู้นำยุคแรก เช่น อพอลโล ในสมัยที่ท่านยังหนุ่ม จดหมายฉบับนี้ประกอบไปด้วยคำอธิบายเชิงเปรียบเทียบในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม และพยายามชี้ให้เห็นว่า คริสตจักรของคริสเตียนอยู่เหนือกว่าชาวฮีบรูตั้งเป็นประชากรของพระเจ้าก่อนที่จดหมายของท่านบารนาบัสจะถูกเขียนขึ้นมา นักวิชาการชาวฮีบรูในเมืองอเล็กซานเดรียได้อธิบายพระคัมภีร์ฮีบรูในเชิงเปรียบเทียบ ไฟโล แห่งเมืองอเล็กซานเดรียเป็นคุณสมัยเดียวกับพระเยซูคริสต์ ท่านมีอิทธิพลต่อนักวิชาการพระคัมภีร์ชาวฮีบรูและนักศาสนศาสตร์ในสมัยนั้น ท่านพยายามแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกันของ คำสอนของโมเสส พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม และปรัชญากรีก คริสเตียนในเมืองอเล็กซานเดรียได้รับอิทธิพลจากหลักการอธิบายพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมของท่านไฟโล จดหมายฝากของท่านบารนาบัสก็ได้ยกตัวอย่างหนึ่งซึ่งกล่าวว่า เมื่อท่านโมเสสปฏิเสธที่จะทานเนื้อหมู ท่านหมายความว่า “ท่านต้องไม่เกี่ยวข้องกับคนที่มีลักษณะเหมือนหมู”¹¹ แม้ว่าการอธิบายเชิงเปรียบเทียบนี้ดูตลกขบขัน แต่ผู้อ่านสมัยใหม่ต้องเข้าใจว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องปกติของโลกในสมัยก่อน โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งซึ่งมาจากปรัชญากรีก ในเวลานั้นคริสเตียนไม่ได้ปฏิเสธความหมายความตัวอักษร หรือเชิงประวัติศาสตร์ของพระคัมภีร์ แต่พวกเขาจะดูลึกเข้าไปอีก 2-3 ชั้นในความหมายนั้น จดหมายฝากของท่านบารนาบัสเป็นตัวอย่างหนึ่งของหลักการตีความพระคัมภีร์นี้ ซึ่งนักวิชาการและนักศาสนศาสตร์คริสเตียนในเมืองอเล็กซานเดรียได้สร้างหลักการนี้ขึ้นมาและท่านบารนาบัสว่า ชาวฮีบรูถูกทำให้หลงผิดโดยทูตสวรรค์ชั่วที่ภูเขาศิไนยคือการเข้าใจพระคัมภีร์ตามตัวอักษร จดหมายฉบับนี้แสดงถึงจุดยืนที่อยู่ตรงกันข้ามกับพวกมาร์เซียน เพราะพวกมาร์เซียนมองพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมตามตัวอักษร

¹⁰ Carl E. Braaten, *Paul Tillich: A History of Christian Thought* (New York: Harper & Row Publishers, 1968), 21.

¹¹ Lightfoot, *The Apostolic Fathers*, 301.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชษฐ จันทรรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

จึงปฏิเสธพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมให้ออกจากคริสตจักร แต่ท่านบารนาบัสมองพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมในทางฝ่ายวิญญาณ และนำออกมาจากธรรมศาลา ใน 4 บทสุดท้ายของจดหมายฉบับนี้ได้อธิบายถึง “2 ทาง” เหมือนจดหมายคำสอนของอัครสาวก 12 คน คือ ทางแห่งแสงสว่าง และทางแห่งความมืด¹² เหมือนบิดาจารย์แห่งคริสตจักรคนอื่น ๆ จดหมายฝากของท่านบารนาบัสได้แสดงทางแห่งความรอดในรูปแบบของศีลธรรม แต่ไม่ได้ปฏิเสธความรอดโดยพระคุณเป็นของประทานท่านบารนาบัสได้ย้ำถึงชีวิตที่มีกฎเกณฑ์ว่า อะไรทำได้ ทำไม่ได้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการได้รับความรอดที่ท้ายที่สุด ท่านกล่าวว่า “ดังนั้น เป็นสิ่งที่ดี หลังจากเรียนรู้พระบัญชาของพระเจ้าทั้งหมดแล้วจงกระทำตามสิ่งเหล่านั้น เพราะใครที่ทำการเหล่านี้ได้ จะได้รับเกียรติในแผ่นดินของพระเจ้า แต่ใครที่เลือกทางที่ตรงกันข้ามจะพินาศเช่นกันตามการงานที่เขาได้กระทำ เพราะเหตุนี้ บางคนจึงฟื้นขึ้นจากความตาย และบางคนจึงได้รับค่าตอบแทน”¹³

ผู้เลี้ยงแกะของเฮอรัมาส (The Shepherd of Hermas)

ผู้เลี้ยงแกะของเฮอรัมาสเป็นงานเขียนเดี่ยวที่ยาวที่สุดท่ามกลางงานเขียนของอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักร เฮอรัมาส คือ ชื่อผู้เขียน ท่านเป็นคนธรรมดาคนหนึ่ง สันนิษฐานว่าท่านอาจเป็นน้องชายของท่านปอลัส (ค.ศ. 142-155) ซึ่งเป็นบิชอปแห่งกรุงโรม จดหมายฉบับนี้น่าจะถูกเขียนขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 140-150 งานเขียนนี้เริ่มแรกถูกแบ่งออกเป็น 5 นิमित 12 คำสั่งสอน 10 เรื่องอุปมาอุปไมย แต่ปัจจุบันได้แบ่งออกเป็นข้อ ๆ ตามย่อหน้า แม้ว่างานเขียนจะออกไปในเชิงพยากรณ์ แต่ใจความสำคัญอยู่ที่การสารภาพบาป ผู้เขียนยุคเริ่มแรกหลายท่านยอมรับว่า งานเขียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

ในศตวรรษที่ 2-3 งานเขียนนี้ถูกนับว่าเป็นงานเขียนที่สร้างแรงบันดาลใจ นับเป็นงานเขียนลำดับที่ 2 เพื่อใช้หนุนใจคริสเตียนในสมัยนั้น อัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักร ท่านไอเรเนียสแห่งลียงยอมรับงานเขียนนี้เป็นพระคัมภีร์ เช่นเดียวกับในศตวรรษที่ 3 คือ เคลเมนต์แห่งอเล็กซานเดรียและออริเจน อาทานาเซียสในศตวรรษที่ 4 ก็ยอมรับเช่นเดียวกัน คนเลี้ยงแกะแห่งเฮอรัมาสจึงเป็นงานเขียนที่มีอิทธิพลต่อคนในสมัยอาณาจักรโรมันและคริสเตียนจำนวนมากในปัจจุบันด้วย

งานเขียนของเฮอรัมาสประกอบด้วยนิมิตมากมาย โดยอธิบายว่า ท่านได้รับการเปิดเผยจากทูตสวรรค์ คำอธิบายมากมายในงานเขียนนี้จึงเป็น รูปแบบเรื่องราวอุปมาอุปไมย แต่ยังมีคำสั่งคำสอนและหลักข้อเชื่อ สำหรับชีวิตคริสเตียน งานเขียนของเฮอรัมาสจึงเป็นหนึ่งในงานเขียนที่เข้าใจยากที่หลุดรอดมาจากยุคหลังอัครสาวก ซึ่งเป็นพยานถึงกลุ่มคริสเตียนในอาณาจักรโรมันในกลางศตวรรษที่ 2 ทูตสวรรค์ได้มาปรากฏกับท่านเฮอรัมาส ตั้งผู้เลี้ยงแกะที่เปิดเผยโดยใช้ภาพสัญลักษณ์เหมือนกับ

¹² Hart, *The Dictionary of Historical Theology*, 23-24.

¹³ Lightfoot, *The Apostolic Fathers*, 325.

พระธรรมวิวรณ์ ซึ่งยากแก่การเข้าใจในปัจจุบันนี้ งานเขียนมีลักษณะเตือนและเตรียมการสำหรับการข่มเหงที่กำลังเข้ามา และความขัดแย้งระหว่างคริสเตียนและพลังแห่งความมืดที่อยู่ฝั่งตรงกันข้ามท่านเฮอรัมาสเตือนคนที่ขอการยกโทษหลังจากรับบัพติสมาว่า พระเมตตาของพระเจ้านั้นมีจำกัด พระเจ้าจะทรงยกโทษให้แต่ไม่ใช่ว่า จะไม่มีวันสิ้นสุด การยกโทษจึงอยู่บนเงื่อนไขของการรักษาพระบัญชาของพระเจ้า ผู้เลี้ยงแกะบอกท่านเฮอรัมาสว่า “ยังคงมีการยกโทษสำหรับความบาปก่อนหน้าของท่าน ถ้าท่านรักษาคำบัญชาของเรา แม้ที่จริงแล้วมีการยกโทษสำหรับทุกคน ถ้าพวกเขารักษาคำบัญชาของเรา และเดินในทางอันบริสุทธิ์”¹⁴

เพราะเหตุนี้ คริสเตียนที่กลับใจใหม่บางคนจึงรอให้นานที่สุดก่อนจะตายแล้วจึงจะรับบัพติสมา สิ่งนี้ไม่ใช่หลักปฏิบัติสากล และไม่ใช่คำหนุนใจของผู้นำคริสตจักร จึงเห็นได้ว่าคริสเตียนที่อ่อนแอเมื่อกลับใจใหม่ จะรอให้นานที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ แล้วค่อยรับบัพติสมาท่านเฮอรัมาสได้นำเสนอกฎเกณฑ์และคำสอนเกี่ยวกับแต่งงานและการหย่าร้าง ความมั่งคั่งและเงินทอง การเป็นพลเมืองและบททดสอบของผู้เผยพระวจนะ และอีกหลาย ๆ หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับคริสเตียนในอาณาจักรโรมัน หนังสือเล่มนี้ยึดมั่นในการห้ามแต่งงานใหม่หลังจากหย่าแล้วในทุกกรณี และได้แนะนำว่า เป็นการดีที่สุดสำหรับคริสเตียนที่จะหลีกเลี่ยงเรื่องเพศทั้งที่แต่งงานหรือยังไม่แต่งงานก็ตาม ท่านเฮอรัมาสชี้แจงถึงชีวิตที่เข้มงวดในการเป็นโสด พระกิตติคุณถูกย่ำว่า เป็นเส้นทางแห่งความรอดที่ประกอบไปด้วย ความยากลำบาก ความกลัว และการปฏิเสธตนเอง ความศรัทธาอันแรงกล้าของหนังสือเล่มนี้คือ การนำเสนอด้านศีลธรรม และการครองโสด สำหรับชีวิตคริสเตียนในศตวรรษที่ 3-4

การบรรยายถึงนิมิตของท่านเฮอรัมาสเกี่ยวกับพระกิตติคุณที่ชัดเจนที่สุดและรัดกุมที่สุดเกิดขึ้น เมื่อผู้เลี้ยงแกะหรือทูตสวรรค์ปรากฏตัวครั้งแรกกับท่านเฮอรัมาสได้สั่งให้ท่านเขียนท่านเขียนเกี่ยวกับพระเจ้าว่า “อย่างแรกที่สุด จงเชื่อในพระเจ้าเดียว ผู้ทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งปวง และวางทุกสิ่งไว้อย่างเป็นระเบียบ” และท่านยังเขียนด้วยว่าจะตอบสนองอย่างไร “ดังนั้นจงเชื่อฟังพระองค์ และยำเกรงพระองค์ และเกรงกลัวพระองค์ จงควบคุมตนเอง” และเกี่ยวข้องกับการรักษาพระบัญชาของพระองค์ คือ “จงถือรักษาสิ่งสารพัดเหล่านี้ และท่านจะขจัดสิ่งชั่วร้ายทั้งสิ้นออกไปจากตัวท่าน และจะสวมสารพัดความชอบธรรม และจะมีชีวิตในพระเจ้า ถ้าท่านรักษาคำบัญชานี้”¹⁵

บทสรุปของพระกิตติคุณไม่เพียงมาจากท่านเฮอรัมาสเท่านั้น แต่ก็มีในความคิดของอัครบิดรจารย์แห่งคริสตจักรท่านอื่นเช่นกัน พวกเขากล่าวว่า การตอบสนองพระเมตตาของพระเจ้า คือ การสำนึกผิดในบาปอย่างแท้จริง และสำแดงออกถึงความต้องการพระคุณของพระเจ้าผ่านทางแขนของพระคริสต์ พวกเขาให้ความสำคัญกับศีลธรรมคริสเตียนและการเชื่อฟัง โดยย้ำถึงความเกรงกลัวต่อการพิพากษาที่มีต่อความผิดพลาดทางศีลธรรม

¹⁴ Lightfoot, *The Apostolic Fathers*, 385.

¹⁵ *Ibid*, 375.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชษฐ จันทรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

คำสอนของอัครสาวก 12 คน (The Dedache)

คำสอนของอัครสาวก 12 คน ถูกเขียนขึ้นในเวลาเดียวกับจดหมายฝากของท่านเคลเมนต์ ฉบับที่ 1 ไม่มีใครทราบว่า ใครเป็นผู้เขียน ถูกเขียนขึ้นประมาณปี ค.ศ.150 เป็นจดหมายเวียนไปยัง คริสตจักรต่าง ๆ ในอาณาจักรโรมัน แคว้นซีเรียซึ่งรวมถึงดินแดนปาเลสไตน์ด้วย คำสอนของ อัครสาวก 12 คน นับเป็นงานเขียนที่เกี่ยวกับระเบียบคริสตจักรที่เก่าแก่ที่สุด สันนิษฐานว่าน่าจะถูก เขียนขึ้นในแคว้นซีเรีย เอกสารฉบับนี้ถูกค้นพบในปี ค.ศ. 1873 บทที่ 1-6 ประกอบไปด้วย คำสั่งสอน ทางศีลธรรมซึ่งถูกเรียกว่า “สองทาง” สันนิษฐานว่ามีรากฐานมาจากศาสนายิว ส่วนงานเขียนที่เหลือ กล่าวถึง ศาสนพิธีและการอธิษฐานของคริสเตียน ซึ่งประกอบไปด้วย การบริหารจัดการพิธีบัพติศมา การอธิษฐานที่เชื่อมโยงกับพิธีมหาสนิท ระเบียบในการตรวจสอบอัครสาวกและผู้เผยพระวจนะที่เข้ามา ในคริสตจักรท่ามกลางคำสอนเท็จในเวลานั้น คือ คำสั่งสอนต่อชุมชนผู้เชื่อในการเลือก บิชอป มัคทายก และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น คำสอนของอัครสาวก 12 คน แสดงออกถึงการโอนย้ายจากผู้นำฝ่าย วิญญาณเป็นผู้นำแบบลำดับชั้นในคริสตจักร

คำสอนของอัครสาวก 12 คน ถูกเขียนขึ้นเพื่ออธิบายเกี่ยวกับศีลธรรมคริสเตียน และสอน คริสเตียนว่าจะจัดการอย่างไรกับผู้เผยพระวจนะเท็จที่เข้ามาอ้างถึงพระวจนะของพระเจ้า งานเขียน นี้จึงเต็มไปด้วยรายละเอียดคำแนะนำและคำสั่งสอนสำหรับชีวิตคริสเตียน เรื่องฝ่ายวิญญาณ และการ นมัสการในแต่ละวัน หนังสือเล่มนี้เปิดประเด็นด้วยมุมมองที่คู่กัน คือ “สองทาง” คือทางแห่งชีวิตและ ทางแห่งความตาย ทางแห่งชีวิตคือทางแห่งความรักสำหรับพระเจ้าและเพื่อนบ้าน และการรักษา กฎเกณฑ์แห่งศีลธรรมที่เข้มงวด คำสอนเรื่อง “สองทาง” นี้มาจาก “พระกิตติคุณ” และ “พระคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิม” คำสอนของอัครสาวก 12 คน ไม่ค่อยกล่าวถึง พระคุณ ความเชื่อ การยกโทษ การทำให้บริสุทธิ์ และ คำสอนอื่นๆ ที่มีอยู่ในบรรดาจดหมายฝากของท่านเปาโลและพระกิตติคุณแห่ง ความรอดของท่าน ทางแห่งความรอดจึงเป็นวิถีชีวิตที่สัตย์ซื่อและเชื่อฟังพระบัญชาของพระเจ้าและ พันธกิจคริสเตียน¹⁶

คำสอนของอัครสาวก 12 คนได้ตักเตือนให้ผู้อ่านคริสเตียนถ่อมใจ ยอมรับอะไรก็ตามที่ดีที่ เกิดขึ้น “จงรู้ไว้ว่า ไม่มีอะไรที่เกิดขึ้นนอกจากมาจากพระเจ้า” จงจำไว้และจงให้เกียรติผู้เทศนา พระวจนะของพระเจ้า “เหมือนเขาเป็นดังพระเจ้า” และ “จงจริงจังที่ไกลห่างจากเนื้อที่ถวายเป็นรูป เคารพ” ซึ่งอาจจะแตกต่างจากคำแนะนำของท่านเปาโลในพระธรรม 1 โครินธ์ คำสอนของอัครสาวก 12 คน นำเสนอคริสเตียนที่จริงจังในด้านศีลธรรมและชีวิตคริสเตียนที่เคร่งครัดในกฎเกณฑ์มากกว่า เสรีภาพของคริสเตียนที่ได้จากข่าวประเสริฐและเสรีภาพจากกฎเกณฑ์ทั้งหลาย¹⁷

¹⁶ Olson, *The Story of Christian Theology*, 44.

¹⁷ Ibid, 44-45.

คำสอนของอัครสาวก 12 คน ยังพูดถึงรายละเอียดของพิธีบัพติศมาและมหาสนิท และวิธีพิสูจน์ผู้ที่อ้างตัวว่าเป็นผู้เผยพระวจนะของพระเจ้า แน่นอนผู้อ่านต้องรู้สึกสับสนเพราะคนแนะนำที่ขัดแย้งกัน ในด้านหนึ่งบอกว่า ผู้เผยพระวจนะไม่ควรถูกทดสอบหรือตรวจสอบ “อย่าทดสอบหรือตรวจสอบผู้เผยพระวจนะที่พูดโดยพระวิญญาณ เพราะบาปทุกอย่างจะถูกยกโทษได้ แต่บาปนี้จะไม่ถูกยกโทษ” แต่ในอีกด้านหนึ่ง กลับมีคำสอนว่า ให้ตรวจสอบและตัดสิน “อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ทุกคนที่พูดในพระวิญญาณจะเป็นผู้เผยพระวจนะ แต่เฉพาะคนที่อยู่ในทางของพระเจ้า ดังนั้นโดยคำแนะนำนี้ เราจึงรู้ว่า ใครเป็นผู้เผยพระวจนะเท็จ และใครเป็นผู้เผยพระวจนะแท้” และมากกว่านั้น “ทุกคนที่มาในนามของพระเจ้าจะถูกต้อนรับ แต่จงตรวจสอบเขา แล้วท่านจะพบว่า - เพราะท่านจะเข้าใจว่า - อะไรจริงอะไรเท็จ”¹⁸

ท่ามกลางสัญญาอื่น ๆ ของผู้เผยพระวจนะเท็จ คือ พวกเขาจะพักอาศัยอยู่มากกว่า 2-3 วัน ขอเงิน ขออาหารแลกกับคำพยากรณ์ แต่ในอีกด้านหนึ่ง คำสอนของอัครสาวก 12 คน สั่งให้คริสเตียนมอบผลแรกจากผลผลิตให้กับผู้เผยพระวจนะของพวกเขา เพราะพวกเขาเป็นดั่งมหาบุโรหิตของพวกเขา จึงเป็นการยากที่จะสรุปวิธีทดสอบและจัดการผู้เผยพระวจนะจากงานเขียนฉบับนี้ คำสอนของอัครสาวก 12 คน บอกผู้อ่านเกี่ยวกับ “จงแต่งตั้งบิชอปและมีคนายกที่มีค่าสำหรับพระเจ้าผู้ที่ถ่อมใจและไม่โลภ เป็นคนจริงและพอเพียง เพราะพวกเขาต้องดำเนินพันธกิจของผู้เผยพระวจนะและผู้สอน ดังนั้นท่านต้องไม่ดูถูกเหยียดหยามพวกเขา เพราะพวกเขาเป็นคนที่น่านับถือ” ผู้เผยพระวจนะและผู้สอนฝ่ายวิญญาณที่ชอบเที่ยวเดินทางไปตามที่ต่าง ๆ มักจะถูกมองเป็นตัวปัญหาหากว่ามีคุณค่า ผู้เขียนคำสอนของอัครสาวก 12 คนไม่ได้ต้องการปฏิเสธพันธกิจของคนเหล่านี้ทั้งหมด และต้องการให้เกียรติและนับถือคนที่ดีที่สุดในท่ามกลางพวกเขา แต่ท่านก็ไม่ต้องการให้คริสเตียนเชื่อวางใจพวกเขา คำแนะนำของเขา คือ ควรทำพันธกิจเป็นหลักแหล่งถาวรเพื่อดูแลชุมชนของผู้เชื่อ¹⁹

ลักษณะพิเศษ

แม้ว่างานเขียนของอัครบิดรจารย์แห่งคริสตจักรจะใกล้เคียงกับงานเขียนของอัครสาวก และผู้เขียนพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ แต่ความแตกต่างระหว่าง 2 แหล่งนี้ก็เห็นได้ชัด ทั้งรูปแบบและเนื้อหา งานเขียนบางฉบับก็ถูกนับว่าเป็นพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ในเวลานั้น ความแตกต่างระหว่างพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่กับงานเขียนของอัครบิดรจารย์แห่งคริสตจักรเปิดเผยอย่างชัดเจนในหลายประเด็นด้วยกัน ศาสนศาสตร์ของอัครบิดรจารย์แห่งคริสตจักรไม่ชัดเจนเหมือนงานเขียนของอัครสาวก เป็นเพียงแค่ภาพสะท้อนของความเชื่อของสมาชิกคริสตจักรในประวัติศาสตร์คริสตจักรยุคแรก ความคล้ายคลึงกันระหว่างงานเขียนเหล่านี้กับพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่

¹⁸ Lightfoot, *The Apostolic Fathers*, 265.

¹⁹ Olson, *The Story of Christian Theology*, 45-46.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชษฐ จันทรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

คือ อัครบิดาจารย์ได้อาศัยงานเขียนของผู้เขียนพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เป็นส่วนหนึ่งในการเขียน คือ สะท้อนความจริงเดียวกันบนความเชื่อเดียวกัน

ด้านศีลธรรม

ในด้านนี้อัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักรโดดเด่นกว่าพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ เพราะพวกเขาเน้นในสิ่งที่เรียกว่า ศีลธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติเป็นเรื่องราวที่ได้รับการเน้นมากในงานเขียนของอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักร งานเขียนเหล่านี้เป็นรูปแบบคำสั่งสอนที่มีถึงสมาชิกใหม่ของคริสตจักรซึ่งพวกเขามีเบื้องหลังทางความเชื่อของพวกนอกศาสนา แม้ว่าพระกิตติคุณเป็นตัวแทนของธรรมเนียมปฏิบัติใหม่ ที่คำสั่งสอนของพระคริสต์สำแดงทางแห่งความรอด และธรรมเนียมปฏิบัติเดิมได้ถูกยกเลิก เพราะคำสั่งสอนของพระคริสต์เป็นธรรมเนียมปฏิบัติใหม่ แต่ชีวิตของคริสเตียนประกอบด้วยการเชื่อฟังธรรมเนียมปฏิบัติใหม่เช่นกันนอกจากนั้นอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักรยังมีแนวโน้มที่จะเน้นการเชื่อฟังธรรมเนียมปฏิบัติเท่ากับการเลียนแบบพระเยซูคริสต์ ซึ่งเป็นทางสู่ทางรอดและเป็นเนื้อหาที่จำเป็นของชีวิตคริสเตียนการสิ้นพระชนม์และการเป็นขึ้นจากความตายของพระคริสต์เป็นพื้นฐานความรอดของมนุษย์ เพราะการสละชีวิตของพระคริสต์ มนุษย์จึงได้รับการยกโทษจากบาป ได้รับชีวิตใหม่ ไม่ต้องตายอีก และได้รับการปลดปล่อยจากพลังแห่งความชั่วร้าย

ความชอบธรรม

ความชอบธรรมไม่ได้ถูกอธิบายว่าเป็นของประทานจากพระเจ้าที่ให้กับมนุษย์ เพราะความเชื่อ แต่เป็นพฤติกรรมของคริสเตียนที่เหมาะสมมากกว่า จึงนำเสนอมาเป็นฤทธิ์อำนาจของพระคริสต์ที่ทำให้มนุษย์ทำในสิ่งที่ถูกต้องและดี ในบางครั้งก็ถูกมองว่า การเชื่อฟังต้องมาก่อนการยกโทษและความรอด ต่อมาไม่ได้เป็นของประทานเท่านั้นแก่ผู้เชื่อ แต่มอบให้หลังจากชีวิตที่เป็นเหมือนรางวัลสำหรับการเชื่อฟังพระคริสต์ ถ้าไม่นับจดหมายฝากฉบับที่ 1 ของท่านเคลเมนต์ งานเขียนของอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักรได้กล่าวถึงสิ่งที่ท่านเปาโลกล่าวไว้น้อยมากเกี่ยวกับความชอบธรรมเพราะความเชื่อ ไม่ใช่พระคุณที่เป็นศูนย์กลางของคำสั่งสอนนี้ แต่เป็นทางใหม่ของชีวิตที่พระคริสต์ได้สอนและเป็นสิทธิอำนาจของพระองค์ อัครบิดาจารย์คาดว่า จะได้รับการกระตุ้นและเรียนรู้ถึงมุมมองด้านความเชื่อในด้านอื่น ๆ

ความรอด

ในความคิดของอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักรพวกเขาสนใจงานแห่งความรอดของพระคริสต์น้อยกว่าความเป็นบุคคลของพระคริสต์ เป็นความจริงที่สนใจเกี่ยวกับการทรงไถ่ด้วย คือ “ขอให้เราเพ่งมองดูที่ พระโลหิตของพระคริสต์ และขอให้เรารู้ว่า เป็นสิ่งล้ำค่าต่อพระบิดา เพราะหลั่งออกเพื่อความรอด และนำพระคุณแห่งการสำนึกผิดสู่ทุกคนในโลก” “เพราะเหตุผลนี้ พระเจ้าทรงอดกลั้นที่จะมอบเนื้อหนังของพระองค์สู่ความตาย เราจึงถูกทำให้พ้นบาปโดยการอภัยโทษบาป โดยการประพรม

พระโลหิตของพระองค์” “พระคริสต์มอบพระโลหิตของพระองค์โดยทำตามพระประสงค์ของพระเจ้าเพื่อเรา เนื้อหนังของพระองค์เพื่อเนื้อหนังของเรา และจิตวิญญาณของพระองค์เพื่อจิตวิญญาณของเรา”²⁰

ความรอดถูกนำเสนอบ่อย ๆ ในรูปแบบของ ชีวิตอมตะและไม่สามารถทำลายได้ มากกว่าในรูปแบบของการยกโทษต่อบาป อีกด้านหนึ่งที่เน้นในเรื่องนี้ คือ ความรู้ พระคริสต์ทรงนำเราสู่ความรู้แห่งความจริง พระองค์ทรงเป็นผู้เปิดเผย ผู้ซึ่งถูกส่งมาโดยพระเจ้า เพื่อเราจะได้รู้จักพระเจ้าที่เที่ยงแท้และเป็นอิสระจากการเป็นทาสของรูปเคารพและพันธสัญญาเดิมเท็จ อัครบิดรแห่งคริสตจักรไม่ได้กล่าวว่า พระคริสต์ทรงเป็นเพียงแค่ครูเท่านั้น แต่พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าผู้ซึ่งเป็นผู้เดียวที่ยอมสิ้นพระชนม์และฟื้นขึ้นจากความตาย พระองค์เป็นของประทานแห่งอมตะที่ถูกมอบให้

ความบาป

ความบาปถูกอธิบายว่าเป็น ความชั่วช้า ความปรารถนาชั่ว การถูกจองจำด้วยอำนาจแห่งความตาย ความผิดพลาด และการเพิกเฉย ความรู้สึกผิดไม่ถูกเน้นมากนัก ความบาปคู่กับความรอด อัครบิดรแห่งคริสตจักรมองสิ่งนี้เป็นเรื่องอมตะหรือความเข้าใจถึงผลจากความจริงที่อยู่ในพระคริสต์ ความสัมพันธ์ระหว่างความรอดและการให้อภัยหรือการทรงไถ่ถูกพบที่นี่ (โดยเฉพาะจดหมายฝากของท่านบารนาบัส) แต่ก็ไม่เหมือนกับของท่านเปาโลหรือกลุ่มโปรเตสแตนต์ กล่าวถึงความรอดเกี่ยวกับชีวิตฝ่ายร่างกาย ที่ถูกจำกัดความในรูปของเสรีภาพจากความตายและความชั่วร้าย หนทางแห่งการเชื่อฟังเป็นหนทางแห่งชีวิต

พระคุณ

แนวโน้มทางด้านศีลธรรมในงานเขียนของอัครบิดรแห่งคริสตจักรปรากฏอย่างชัดเจนที่สุดในบริบทของพระคุณในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ พระคุณ คือ ความรักของพระเจ้าซึ่งสำแดงออกในพระคริสต์ ซึ่งสัมพันธ์กับพระเจ้าเป็นงานของการทรงไถ่โดยพระคริสต์ มนุษย์ถูกทำให้บริสุทธิ์โดยพระคุณ ไม่ใช่ด้วยการกระทำหรือกำลังของเขา ท่ามกลางอัครบิดรแห่งคริสตจักร ความคิดของพระคุณในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ถูกแทนที่ด้วยอย่างอื่น พระคุณถูกมองว่าเป็นของประทานที่พระเจ้าทรงมอบให้แก่มนุษย์ผ่านทางพระคริสต์ ของประทานนี้ถูกแทนที่ด้วยความรู้ซึ่งมาถึงเราผ่านทางพระคริสต์ เป็นพลังงานภายในที่ทำงานร่วมกับพระวิญญาณบริสุทธิ์ มนุษย์อุตสาหกรรมเพื่อความชอบธรรม เดินในทางของความเชื่อฟังใหม่ พระคุณเป็นสิ่งที่มาก่อนความรอด แต่ไม่ใช่ในมุมมองของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ความชอบธรรมเป็นของประทานจากพระเจ้าที่ได้มอบให้ผู้ที่เชื่อในพระคริสต์ แต่อัครบิดรแห่งคริสตจักรกล่าวว่า พระคุณนำมาซึ่งฤทธิ์อำนาจที่มนุษย์ได้รับสู่ความชอบธรรมและได้รับความรอดอย่างแท้จริง

²⁰ Lightfoot, *The Apostolic Fathers*, 85.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน

พิเชษฐ จันทรรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

สรุป

ดั่งนั้นงานเขียนของอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักร จึงไม่ใช่งานเขียนเชิงศาสนศาสตร์ชั้นสูงเหมือนของท่านเปาโลหรือท่านยอห์น พวกเขาไม่ได้ต้องการอธิบายความเชื่อของคริสเตียนต่อคนที่ยังไม่เชื่อในพระเจ้าเหมือนพวกนักปกป้องความเชื่อ งานเขียนของพวกเขาเป็นงานเขียนง่าย ๆ ซึ่งใช้ตอบคำถามของคริสตจักรในสมัยนั้น โดยสาระสำคัญจะเกี่ยวข้องกับด้านพันธกิจ ระเบียบคริสตจักรต่อต้านคำสอนเท็จจากพวกนอสติค มาร์เซียน และยิว และช่วยให้เข้าใจพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมด้วย และที่สำคัญยังย้ำถึง การสั่งสอนด้านศีลธรรมคริสเตียน อีกด้วย พวกเขาเขียนสั่งสอนคริสเตียนในเรื่องของความเชื่อที่ถูกต้อง แนะนำและอธิบายให้เห็นภาพถึงการสำแดงชีวิตตามหลักการของคริสเตียน โดยเฉพาะความรักที่มีต่อพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด และการถวายทั้งหมดทั้งสิ้นเพื่อพันธกิจของพระองค์

ซึ่งเมื่อเราเห็นถึงอิทธิพลและพัฒนาการทางหลักคำสอน หลักศาสนศาสตร์ และระเบียบปฏิบัติคริสตจักรในสมัยนั้น ทำให้เราเองต้องกลับมาคิดถึงหลักคำสอน หลักศาสนศาสตร์ และระเบียบปฏิบัติคริสตจักรของเราในสมัยนี้ด้วยเช่นเดียวกันว่า ในปัจจุบันนี้คริสตจักรของเราได้รับอิทธิพลที่มาจากคำสอนในจดหมายของอัครบิดาจารย์แห่งคริสตจักรในยุคนั้นมากน้อยเพียงใด หรือ แทบจะไม่มี ความคล้ายคลึงกับสมัยนั้นเลย อะไรเป็นสาเหตุ และแท้จริงแล้วการเปลี่ยนแปลงนี้ ดีหรือไม่ดีอย่างไร ก็จะเป็นสิ่งที่เราจะคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคริสตจักรและพันธกิจที่เราเองได้กระทำต่อไป รวมทั้งยังช่วยให้เราคิดต่อไปว่า คณะนิกายที่มีความแตกต่างจากเรานั้นแท้จริงแล้ว พวกเขาอาจได้รับอิทธิพลทางหลักคำสอน ศาสนศาสตร์ และระเบียบปฏิบัติของคริสตจักรที่มาจากคำสอนในอัครบิดาจารย์ในยุคนั้นก็เป็นได้ ซึ่งอาจทำให้เราเข้าใจถึงความแตกต่าง นำมาซึ่งการยอมรับ และการร่วมมือกันของคริสตจักรที่ต่างคณะนิกายมากขึ้นในเวลาต่อมา

Bibliography

- Braaten, Carl E., *Paul Tillich: A History of Christian Thought*, New York: Happer& Row Publishers, 1968.
- Cunningham, William, *Historical Theology*, London: The Barth Press, 1862.
- Hagglund, Bengt; Lune, Gene J. (Translated), *History of Theology*, Saint Louis: Concordia Publishing House, 1968.
- Hart, Trevor A. (General Editor); Buckham, Richard; Lochman, Jan Milic; Molnar, Paul D.; Sell, Alan P. F. (Consulting Editors), *The Dictionary of Historical Theology*, Grand Rapids, MI: Paternoster Press, 2000.
- Heick, Otto W., *A History of Christian Thought*, Philadelphia: Fortress Press, 1965.
- Lightfoot, J. B. and Harmer, J. R. (editors and translators); Holmes, Michael W. (editor and reviser), *The Apostolic Fathers: Greek Text and English Translations of Their Writings*, Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1992.
- McGiffert, Arthur Cushman, *A History of Christian Thought*, New York: Charles Scribner's Sons, 1932.
- Olson, Roger E., *The Story of Christian Theology: Twenty Centuries of Tradition & Reform*, Downers Grove, IL: Inter Varsity Press, 1999.

อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักรที่มีต่อชีวิตคริสเตียน
พิเชฐ จันทรัตน์ และ สุภัทรา อินตะเทพ

Be My Witness:

A Theology of the Mission of the Church within the Mission of God

จงเป็นพยานถึงเรา:

ศาสนศาสตร์ว่าด้วยเรื่องมิชชั่นของคริสตจักรภายใต้มิชชั่นของพระเจ้า

Chananporn Jaisaodee, Ph.D¹

ครูศาสนา ดร. ชนนภรณ์ ใจเสาร์ดี

Abstract

This paper is about the theology of the mission of the church within the mission of God. The writer draws on theological foundations of the church's mission with an emphasis on Darrell Guder's understanding of the church as God's witnessing community. The paper argues that mission is not just a program of the church. It constitutes the very essence or nature of the church. God is a God on mission. And God has sent the church on mission. It defines the church as God's sent people. Therefore, the church is missional. The missional church exists to announce to the world that Jesus is its Lord.

This paper consists of four parts. In the first part, the writer states briefly the theology of mission that is already operative in churches. The second part of this paper presents the writer's understanding of the theology of mission. She refers to some readings, especially Darrell Guder's works and conception of *missio Dei*, which helped develop her theology of mission. Then, in the third part, the writer gives an explanation of what needs to be changed in the Thai church that illustrates her theology of mission. The fourth part is a conclusion where the main points of the paper are summarized and highlighted.

Keywords: Guder, Mission, Theology

¹ Lecturer of Christian Education, McGilvary College of Divinity, Payap University.

Email: thisisoan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เกี่ยวกับศาสนศาสตร์ว่าด้วยเรื่องมิชชันของคริสตจักรซึ่งอยู่ภายใต้มิชชันของพระเจ้า ผู้เขียนกล่าวถึงหลักศาสนศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องมิชชัน โดยเน้นแนวคิดของนักศาสนศาสตร์ด้านมิชชัน ชื่อ Darrell Guder ที่ว่า มิชชันไม่ใช่เป็นเพียงพันธกิจด้านหนึ่งหรือโครงการหนึ่งของคริสตจักรเท่านั้น แต่มิชชันคืออัตลักษณ์หรือตัวตนของคริสตจักร ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอในบทความนี้คือ พันธกิจทุกด้านของคริสตจักรคือมิชชัน เพราะคริสตจักรดำรงอยู่ในฐานะมิชชันนารีของพระเจ้า คริสตจักรคือ ชุมชนที่ถูกส่งออกไปเพื่อเป็นพยานถึงพระเจ้า ทำหน้าที่สานต่อมิชชันที่พระเจ้าได้ทรงเริ่มต้นไว้แล้วในโลกนี้ ดังนั้น คริสตจักรจึงเป็นคริสตจักรแห่งมิชชัน (missional church) คริสตจักรจะต้องส่งสมาชิกออกไปสู่ สังคมและชุมชน โดยนำพระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ ไปสู่สังคมและชุมชนที่ตนอยู่และไป เพื่อร่วมทุกข์ร่วมสุขกับสังคมและชุมชนนั้น เพื่อประกาศและ สำแดงแก่สังคมและชุมชนนั้นว่า พระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า

บทความนี้ประกอบด้วยสี่ตอน ตอนแรกนำเสนอเกี่ยวกับศาสนศาสตร์ด้านมิชชันที่เป็นแนวทาง ในการทำพันธกิจของคริสตจักรโดยทั่วไปในประเทศไทย ตอนที่สองนำเสนอความเข้าใจของผู้เขียน เกี่ยวกับศาสนศาสตร์ด้านมิชชัน โดยผู้เขียนอ้างอิงงานเขียนและแนวคิดของ Guder เรื่องมิชชันของ พระเจ้า (missio Dei) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีส่วนช่วยผู้เขียนในการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนศาสตร์ ด้านมิชชัน ตอนที่สาม ผู้เขียนเสนอแนะแนวทางสำหรับคริสตจักรไทยในการเปลี่ยนแปลง กระบวนการคิดและการทำพันธกิจมิชชัน และตอนที่สี่ เป็นบทสรุปของบทความนี้ โดยผู้เขียนได้สรุป ประเด็นสำคัญและความคิดรวบยอดที่ได้นำเสนอข้างต้น

คำสำคัญ : Guder, มิชชัน, ศาสนศาสตร์

Introduction

Many people in the Thai church see mission as a part of the church's ministry. They tend to think of mission as having outreach projects, sharing the gospel with non-believers, or going somewhere else to evangelize. Therefore, as a church in a country where Christianity is a minority religion, it is very important for the Thai church to know what it means to be missional and, at the same time, to retain its distinctive identity as a Christian community. This paper is about the theology of the mission of the church within the mission of God. I will draw on theological foundations of the church's mission with an emphasis on Darrell Guder's understanding of the church as God's witnessing community.

This paper consists of four parts. In the first part, I will state briefly the theology of mission that is already operative in churches in Thailand and give some examples as well as indicate why I think this is too restricted. The second part of this paper will be my understanding of the theology of mission. I will refer to some course readings, especially Darrell Guder's works and conception of *missio Dei*, which helped develop my theology of mission. Then, in the third part, I will give an explanation of what needs to be changed in the Thai church that illustrates my theology of mission. The fourth part is a conclusion where the main points of the paper are summarized and highlighted.

I hope this paper will help Thai ministers and church leaders to acknowledge what mission actually means and that the church is called and sent by Christ and is empowered and led by the Holy Spirit to carry out God's mission. I also hope that this paper will encourage Thai ministers and church leaders to be missional, leading people in their congregations to discern what God wants to do with them in their particular situations.

The Theology of Mission That Is Already Operative in Churches in Thailand

To demonstrate the world evangelization, Western missionaries entered South East Asia, a region of third world or developing countries, in the eighteenth century with the belief that Jesus Christ is the gift of all humankind. These contributors believed that their main work was to lead unbelievers to become Disciples of Christ and responsible members of the church. To be able to reach out to the Asian people

successfully, the early missionaries used educational enterprises, medical mission, and modernization with the conviction that when all these were carried forward under the Great Commission of Jesus Christ,² they achieved their maximum effect. The early missionaries had played an important role not only in establishing the Thai church but also in bringing many development efforts to the Thai community. Thai churches see themselves as one of the beneficial recipients of the world missional movement. When Thai people hear the word “mission” they think of the significant work of the Western missionaries or a responsibility of someone else who comes from a place where Christianity is a majority religion. Mission, for them, is the work of cross-cultural missionaries.

Besides being seen as a main work of those who are from predominately Christian countries, mission is seen as a church outreach project that targets non-Christians. The Thai church understands that a missional church is about a new strategy for evangelism. Churches that want to be “missional” will have to come up with their “good evangelical/ mission programs,” such as building an evangelical center in some rural villages, hosting evangelical concerts, inviting famous preachers to preach in these evangelical events, and going to foreign countries or different places to hand out Christian leaflets and Bibles. Many people think that in order to be missional, a church needs to have enough budgets for its mission programs. For years, the word “missional” has been used in Thai churches as a synonym for a seeker-sensitive church or a church that has big outreach programs and organizations or other church growth concepts, thus obscuring the word’s original meaning. As a result, mission is often looked upon as just another phase or program.

Moreover, most Thai churches understand themselves as a community of God’s people who gather together in bringing God into Thai culture and taking individuals out of the culture to a sacred space. The church community is separated from a “secular” community. The Thai church is afraid that by engaging with the culture, the church will lose its distinctive identity as God’s people. The understanding of many Thai Churches toward mission is very limited. As an educator and a church leader, I have a strong inspiration to assist the Thai church in explaining and

² see Matthew 28:19 and John 20:21.

understanding what it means to be a missional church or people. I would like the Thai church to recognize that mission is not a program but the life of the church and that the church is God's missionary by its very nature.

Theology of the Church's Mission:

***Missio Dei*, The Scripture, and The Church as God's Witnessing community**

I would like to define mission as the witness of God's people to God's love as shown in the saving activity of Jesus Christ, as they respond to God calling and sending them out in the power of the Holy Spirit to participate in God's mission in the world. This witness issues out of and takes place through the church's very existence and nature, in both actions and words. This definition is greatly influenced by Darrell Guder's conception and articulation of mission as witness.

The Sending God

Guder grounds his work in *missio Dei*, understanding that the mission is God's mission. For Guder, *missio Dei* is rooted in God's character. Guder asserts that God loves God's creation and desires to heal it. Thus, in compassion, God has been continually electing, calling, and sending persons out to serve the world so that God's salvation purposes would be accomplished. "The God of the biblical witness is the loving Redeemer God, the 'sending God,' the 'outreaching God,' the Father of our Lord Jesus Christ. This is very good news."³ God sent Jesus Christ who came and lived among humanity, demonstrating God's intention for our way of living and God's loving desire that all should be saved. There is a level therefore, at which God's mission, *missio Dei*, is good news about God's goodness and love. "The *missio Dei* has always been the gospel, good news about God's goodness revealed in God's Word through Israel's experience, leading up to its climax and culmination in Jesus Christ... God's compassion leads to his salvific action in human history."⁴ Guder notes that in Jesus

³ Darrell L. Guder, "Locating a Reformed Theology of Evangelism," in *How Shall We Witness? Faithful Evangelism in a Reformed Tradition*, ed. Milton J. Coalter and Virgil Cruz, (Louisville, KY: Westminster John Knox, 1995), 178.

⁴ Guder, *The Continuing Conversion of the Church* (Grand Rapids; Cambridge, U. K: Eerdmans, 2000), 32.

the reign of God has come and is yet to come. God's reign is full of possibilities, for in it are offered forgiveness and restoration and a new community. "God's reign is defined by the very character and action of God... It is God's concrete self-disclosure in human history in making a new relationship with God possible and thus a new life with a new future."⁵ The incarnation of Jesus Christ and the new access to divine reality that it provides are significant in one further respect: they make possible a new relationship with God. On the other hand, the incarnation binds God to us. God did not stay distant from us, but chose to live with us, to know our struggles, and to identify with us completely.

In Guder's approach *missio Dei* as part of God's essence defines the nature and purpose of God's sent community, the church. "Such as understanding of mission moves the subject far beyond the level of program and method... The church's very nature is missionary."⁶ Inasmuch as God sent Jesus Christ, therefore, Christ sent the Spirit to empower the church and sent the church as witness in and to God's mission. At no time can God's witnesses claim any merit or take any credit for this mission or their involvement in it. Guder remarks that the sending to participate in God's mission is always God's initiative. Moreover, the response to God's calling and sending is also God's initiative.⁷ The church as God's people must discern what God wants to do with them in their particular situations.

Mission is Incarnational Witness

"Mission is witness"⁸ Guder says. Mission is embodied witness or incarnational witness. Witness is the church's life. It is about being Christ in the world in specific ways and contexts. Witness is multifaceted and multidimensional. It can be seen throughout the New Testament. Guder uses three of these classical forms of the church life (*koininia*, *diakonia*, and *kerygma*) that help to flesh out being, doing, and saying witness. Guder sees mission as pulling these aspects together in one union in which each is essential. He distinguishes the three while noting and emphasizing their

⁵ Guder, *The Continuing Conversion of the Church*, 37.

⁶ *Ibid.*, 20.

⁷ *Ibid.*, 60.

⁸ *Ibid.*, 53.

interrelationship. “The concept of witness provides a common missiological thread through all the New Testament language that expounds the church’s mission. It serves as an overarching term drawing together proclamation (*kerygma*), community (*koininia*), and service (*diakonia*). These are all essential dimensions of the Spirit-enabled witness for which the Christian church is called and sent.”⁹ Like the western churches, Thai churches have lost their missional orientation as participants in the mission of God. The church must reclaim its true identity and vocation as witness to the good news. From Guder’s advice, this process requires translation and avoidance of reductionistic forms of witness. This process involves the continuing conversion of the church at the congregation and denominational levels.¹⁰

The Witness of Scripture

Scripture itself is witness. Guder is very clear that witnessing is not confined to individuals and mission communities who have been called out to witness. Scripture, he says, is “the written witness to God’s self-disclosure.”¹¹ Scripture is authoritative for Guder. He sees Scriptures as the means by which we see and understand God acting in history and know about God’s salvation. Scripture witnesses to God’s loving interaction over time, culminating in Christ’s death and resurrection. Consequently, the authority of Scripture rests in it being God’s self-revelation of God’s deeds: “The biblical witness derives its authority from the action and Word of God to which it witnesses.”¹²

Guder sees the Scripture as a missional text. For Guder, one of the strengths of the New Testament is the theological and methodological variety of witness. Nevertheless, the focus is clear. “The various New Testament strands, traditions, and faith communities in all their diversity are witnesses to the same gospel...To the same Christ, carrying out the same mission.”¹³ With this perspective of the Scripture (as an authoritative and missional text), Guder calls for a missional hermeneutic.

⁹ Guder, *The Continuing Conversion of the Church*, 53

¹⁰ Summarized from a class handout, given on Dec 7, 2007.

¹¹ Guder, *The Continuing Conversion of the Church*, 59.

¹² *Ibid.*, 60.

¹³ *Ibid.*, 54.

I agree with Guder that the Scripture is not an ordinary book. It is authoritative. In it we see God revealed as a God who has continuously acted in love towards God's creation. It is where we begin in mission. The Scripture witnesses to God's actions and it prepares the community for witness. A missional hermeneutic is particularly helpful in equipping the church, the mission community, to be God incarnational witness. The missional approach to Bible study advocated by Guder seeks to relate past and present witness so that the church may faithfully witness today.

Similar to Guder's ideas in promoting the missional church, Alan Roxburg and Fred Romanuk state in their book *The Missional Leader*¹⁴ that in order for the church to be missional, church leaders must become cultivators of a dynamic and imaginative missional culture in their faith communities, thereby enabling believers to engage one another and Scripture to discern the presence and leading of God's Spirit among them. Roxburg and Romanuk emphasize the preaching and teaching of the Scriptures in the church. They remark, "Preaching and teaching invite the people of God to engage Scripture as a living word that confronts them with questions and draws them into a distinctive world."¹⁵ A missional church, therefore, needs leaders that cultivate fresh ways of engaging Scriptures which shape the lives of the community and its individuals. Leaders help individuals bring their personal stories into dialogue with one another and with the narrative presence of God in Scripture.

The Church's Conversion to Fulfill its Purpose and Cultural Particularity

Guder notes in *The Continuing Conversion of the Church* that the church has often reduced the gospel and needs conversion. He calls for a change that is more radical than reforming. He states that "it is indeed a work of God's Spirit when we recognize that under the guidance of the Word of God the church must constantly experience re-shaping, re-forming. It might well be, however, that re-forming is not enough. In view of our reductionism and our cultural captivity, it might be evidence of greater spiritual honesty if we were to describe ourselves as churches continually

¹⁴ Alan Roxburg and Fred Romanuk, *The Missional Leader: Equipping Your Church to Reach a Changing World*; Forwarded by Eddie Gibbs (San Francisco, CA : Jossey-Bass, 2006.)

¹⁵ Roxburg and Romanuk, *The Missional Leader*, 12.

needing conversion.”¹⁶ Conversion takes the initiative away from us and gives it to the Holy Spirit. “This is truly a work of God’s Spirit that we cannot manage or program.”¹⁷

The church has been called by God to make God’s saving actions known in this world. It consists of individuals. While their individual experiences are important, people are called through community and to be in community. Furthermore, the church is the body of Christ from whom its identity comes. It represents Christ in particular localities and times. The church, the witnessing community, is where witnesses worship together, study together, live together, and witness together in their particular contexts as they receive empowerment for the task of witness from the Holy Spirit. As a missional community, the church needs to be responsive. It needs to be responsive to the culture within which it is placed and the needs of those in that culture. It needs to be attentive to the ways in which the Spirit of God is moving.

The mission of the church is to do God’s mission. A missional Church needs the leaders that guide people in the congregation to discern what God wants to do with them in their particular situation. They have to create people who are energized by the Spirit of God to determine God’s plan for them. To be missional, the church leaders do not have to come up with a plan or a program that will turn their church into something “missional.” What is needed is a conviction that God’s future is really there among God’s people in a local congregation. Church leaders do not have to have plans to change people. What they need to have are the skills, the capacity, the heart to listen to what is going on inside people and connect with God’s story and wait to see what happens.

What Needs to be Considered in the Thai Church: Missional Christian Education

I would like to discuss what needs to be changed in the Thai church based on the foundations of *missio Dei* (the mission of God), the Scripture, and the witnessing community. The members of the church, the witnessing community, need to be formed and equipped both to be witnesses and to bear witness. Educating for mission in the church is, therefore, necessary. Educating for mission is a process of cultivating

¹⁶ Guder, *The Continuing Conversion of the Church*, 150.

¹⁷ *Ibid.*, 144.

the definition of mission and deepening the theology of mission. First, Thai church ministers and leaders must understand what mission actually means and then encourage and equip their congregations to participate in God's mission. In order to be God's missional community, the Thai church needs to have missional Christian education.

Missional Christian Education is the means by which the church nurtures, nourishes, equips, and energizes the community toward and in response to God's calling and sending it out to participate in God's mission through the agency of the Holy Spirit as witness to God's love shown in Jesus Christ. Missional Christian education is essential for the missional church in order for the church to better understand and live out of its missional identity and call.

Like missional Church, missional Christian education is based on the understanding of *missio Dei* and its related understanding that the church is missionary by its very nature. This understanding distinguishes missional Christian Education from other approaches to Christian Education. Missional Christian education does not negate these other approaches. It recognizes their value and is open to using them as may be appropriate. Missional Christian education is based on the Scriptures. It invites and encourages both church leaders and members to dwell in God's Word by listening and reflecting upon a biblical passage with a consideration of these key theological questions: "What is God up to in this passage? What is God up to in the world, related to this passage? And what is God calling us to do and to be, related to this passage?"¹⁸ In doing so, the church as a whole would be better able to discern God's call and to determine what God wants them to do in their particular situation. By regularly dwelling in God's Word with one another, the congregation will find that God is indeed at work among them.

Thai churches must understand that mission is not about a program but about the entire life of the church. Mission is not a responsibility of the church leaders or one group of people. Rather, it is a responsibility of individuals in the church community. A missional church is not a church with a "good mission program" or a

¹⁸ *Church FutureFinder: User Guide* (Saint Paul, Minnesota: Church Innovations Institute, 2007), 15.

new strategy for evangelism. Missional Christian education instructs the church of what it actually means to be a missional church. It permeates the whole life of the witnessing community as it journey in God's mission. The community that engages in God's mission will inevitably educate its members for this mission by virtue of its engagement, because people educate each other and are educated as they participate in the life of the community. Another way of saying this is that a community that is witnessing inevitably will educate people for witness as they participate in the life of the community, as this community joins in God's mission in the world. This means that there can be no present curriculum resource for missional Christian education. It is truly contextual. Education is very much a journey that is a part of the pilgrim church's journey. Missional Christian education assists God's people to know how God has called them to witness in their locality as a particular point of time. Key methods of Christian education are discipleship, Bible study, and the life of the community with the emphasis on worship. It is a process as the community studies, prays, and listens together to God calling and sending.

Conclusion

Mission belongs to God and is witness to the good news of God's goodness and love. It defines every aspect of the church, which is sent by God the Father, the Son, and the Holy Spirit into the world. Mission, however, is not primarily an activity of the church, but a work of God through God's people. God is a missionary God. Thus, mission is a movement from God through the world. The church is seen as the instrument of that mission. A missional church responds to the sending commands of Jesus by becoming an incarnational, indigenous, and intentional gospel presence in its context. When Jesus said, "*As the Father has sent me, so I send you*" (John 20:21), that mandate was not to a select group of cross-cultural missionaries; instead, it was a commission to all Christians. The church, the witnessing community, has a sender (Jesus), a message (the gospel), and people to whom we are sent (real people in culture). It is worth the effort to go beyond our personal preferences and our attraction methods to move out and proclaim a faithful gospel in whatever context we find ourselves—inside our church services, but very often outside the church's walls. That is missional church.

Preparing and writing this paper has helped me to see that the missional church needs missional Christian education so that *missio Dei* and the church as missionary by its very nature are more than a cognitive understanding. In order to be missional, the Thai church must educate its leaders and congregation for mission. Missional Christian education is integral in the church's quest to witness faithfully as it participates in God's mission. Christian education is by its very nature the means by which the church educates for mission and is itself a missional act. Missional Christian education for missional church is rooted in the foundations of *mission Dei*, the Scripture, and the church as a witnessing community. On these bases, missional Christian education provides a process by which the missional church is able to discern God's specific call to it and move to fulfill that call. Through the church Jesus Christ nourishes God's people as the community offers prayer, dwells in God's Word, and worships for its growth and well-being. The church equips as it engages in activities that prepare persons to do actions of witness. It relies on the Holy Spirit to energize so that there is integrity, motivation, and sustainability. After all, we, God's people, must remind ourselves of the *missio Dei* and that the church exists as an instrument for God's mission.

Bibliography

- Guder, Darrell L. "Locating a Reformed Theology of Evangelism," in *How Shall We Witness? Faithful Evangelism in a Reformed Tradition*, ed. Milton J. Coalter and Virgil Cruz, (Louisville, KY: Westminster John Knox, 1995)
- Roxburg, Alan and Fred Romanuk, *The Missional Leader: Equipping Your Church to Reach a Changing World*; Forwarded by Eddie Gibbs (San Francisco, CA : Jossey-Bass, 2006.)
- Church Future Finder: User Guide* (Saint Paul, Minnesota: Church Innovations Institute, 2007)

พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

The Book of Job and Qualitative Research

ครูศาสนา เนติ คุชิติกุล¹

Nati Khoochotikul

บทคัดย่อ

พระธรรมโยบเป็นพระคัมภีร์เล่มหนึ่งในหมวดวรรณกรรมปัญญาซึ่งเน้นคำสอนเรื่องความยำเกรงพระเจ้าเป็นบ่อเกิดของความรู้ ความรู้ในพระธรรมโยบสอดคล้องกับแนวทางของการวิจัย คือ การแสวงหาความรู้ และข้อเท็จจริงด้วยแบบวิธีวิจัย บทความนี้เสนอว่าพระธรรมโยบสอนให้ผู้อ่านค้นหาความจริงของชีวิตเรื่องความทุกข์ของมนุษย์โดยย้ำว่าความทุกข์อาจเกิดจากหลายสาเหตุ พระธรรมโยบมีลักษณะร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพในประเด็นการแสวงหาความรู้ และการค้นหาความจริง คือ พระเจ้าเป็นพระเจ้าผู้ทรงวิจัยสติปัญญา และโยบในฐานะนักวิจัยทำการค้นหาความจริงเรื่องความทุกข์ของมนุษย์ และอีกประเด็นหนึ่ง คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการการสนทนากลุ่มซึ่งเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนาในพระธรรมเล่มนี้

คำสำคัญ: พระธรรมโยบ ศาสนศาสตร์ต่างตอบแทน การวิจัยเชิงคุณภาพ การสนทนากลุ่ม

Abstract

The Book of Job is the book in the Biblical Wisdom Writings. This book teaches about “the fear of the Lord is the beginning of knowledge.” Knowledge in the Book of Job is similar with research, seeking knowledge and fact by research methodology. This article proposes that the Book of Job instructs its readers to find the truth of life especially sufferings of mankind. This Book told us that suffering come to the man in many ways. In this article, the author proposes that the harmonization of the Book of Job and researching is found in two issues. Firstly, the issue of searching the knowledge and the truth, the Lord is God who tested his Wisdom, and Job as the researcher found cause of sufferings. Secondly, this article presents the process to gather information, doing focus group discussion by the moderator.

Keyword: the Book of Job, Retribution theology, Qualitative research, focus group discussion

¹ เนติ คุชิติกุล อาจารย์ประจำวิชาพันธสัญญาเดิม สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน Email: pastornati@yahoo.com

พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

เนติ คุโชติกุล

บทนำ

พระธรรมโยบ (The Book of Job) เป็นพระวจนะพระเจ้าในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม เนื้อหาของพระธรรมเล่มนี้กล่าวถึงความทุกข์ของชายคนหนึ่งชื่อโยบซึ่งท่านเป็นคนดีพร้อมตามคำสอนในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมทุกประการ คือ เป็นคนยำเกรงพระเจ้า และไม่กระทำความชั่วร้ายแต่อย่างใด โยบมีความทุกข์เนื่องจากสูญเสียทรัพย์สินทั้งหมด ลูกเสียชีวิตทั้งหมด และเจ็บป่วยอย่างหนัก เนื้อหาสำคัญของพระธรรมโยบ คือ ท่านโยบ และเพื่อนของท่านได้ทำการสนทนาธรรมเพื่อค้นหาความจริงว่า “เพราะเหตุใดคนชอบธรรมของพระเจ้าจึงต้องรับความทุกข์”² บทความนี้ผู้เขียนขอเสนอแนวคิดที่ว่าวิธีการสนทนา (dialogue) ในพระธรรมโยบบทที่ 4 - 27 มีความคล้ายกับการค้นหาความจริงด้วยระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในบทความนี้ ผู้เขียนจะแบ่งคำอธิบายออกเป็น 4 ส่วน ในส่วนที่ 1 ผู้เขียนอธิบายถึงเรื่องพระเจ้า และการวิจัยในพระธรรมโยบ 28 ในส่วนที่ 2 ผู้เขียนจะกล่าวถึงเรื่องย่อ และบทสนทนายหว่างโยบ และเพื่อนทั้ง 3 คนว่าเป็นอย่างไรมาก่อน ในส่วนที่ 3 ผู้เขียนจะกล่าวถึงการวิจัยเชิงคุณภาพโดยในที่นี้จะกล่าวถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และในส่วนที่ 4 ผู้เขียนจะกล่าวถึงลักษณะร่วมของพระธรรมโยบ และระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพว่าเป็นอย่างไร

พระเจ้า และการวิจัยในพระธรรมโยบ 28

ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม มีพระคัมภีร์อยู่สามเล่มที่ถูกเรียกว่าพระธรรมวรรณกรรมปัญญา (Biblical Wisdom Writings) คือ พระธรรมสุภาษิต พระธรรมโยบ และพระธรรมปัญญาจารย์³ เนื่องจากพระธรรมทั้ง 3 เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนผู้อ่านเรื่อง “ความยำเกรงพระเจ้าเป็นจุดเริ่มต้นของสติปัญญา” (สุภาษิต 1:7; โยบ 28:28; ปัญญาจารย์ 12:13) หมายความว่า มนุษย์จะต้องเกรงกลัวต่อพระเจ้า (Fear the Lord) และใช้ชีวิตอย่างถูกต้องดีงามด้วยการทำตามคำสอนของพระองค์ หากดำเนินชีวิตเช่นนี้จึงถือว่ามนุษย์ผู้นั้นเป็นคนมีสติปัญญาที่รับมาจากพระเจ้า คำสอนของพระธรรมวรรณกรรมแห่งปัญญายืนยันว่าพระเจ้าเท่านั้นที่เป็นจุดเริ่มต้นของสติปัญญา และพระองค์เป็นผู้ประทานสติปัญญาให้กับมนุษย์ที่ยำเกรงพระองค์⁴

แต่สติปัญญาที่พระเจ้าประทานให้กับมนุษย์ที่ยำเกรงพระองค์เป็นอย่างไร กิลีสัน เอล. อาร์เชอร์ จูเนียร์ กล่าวถึงคำสอนในพระธรรมโยบเรื่องสติปัญญาของพระเจ้าซึ่งพระองค์ประทาน

² กมล อารยประทีป, *พื้นฐานพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สุริยบรรณ, 1997), 530-531.

³ William Sanford Lasor, David Allen Hubbard, and Frederic William Bush, *Old Testament Survey: The Message, Form, and Background of the Old Testament* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1987), 545.

⁴ Ibid, 545.

ให้กับมนุษย์ว่า “โยบแสดงให้เห็นว่าสติปัญญาที่ถูกต้องและแท้จริงไม่ได้อยู่ในพวกเขา หรือมนุษย์คนใด แต่อยู่ในพระเจ้า และอยู่ในสิ่งที่พระองค์ทรงเปิดเผยเท่านั้น”⁵ สำหรับผู้เขียนพระธรรมโยบ สติปัญญาที่พระเจ้าประทานให้กับมนุษย์ โดยพระเจ้าทำให้มนุษย์ได้ตระหนักว่าพระเจ้าทรงเป็นพระผู้สร้าง (Creator) สรรพสิ่งทั้งปวงในโลก และสากลจักรวาล และความรู้ของพระองค์นั้นไม่จำกัด ผู้เขียนพระธรรมโยบยืนยันว่า พระเจ้าปกครองเหนือสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง (โยบ 1:6) พระองค์เห็นทุกสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างภายใต้ฟ้าสวรรค์ และทรงมีอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น ทรงเป็นผู้ทำให้ฝนตก (โยบ 28:23-26) เป็นต้น

โดยพระปรีชาญาณด้านการสร้างโลก และอำนาจเหนือธรรมชาติของพระเจ้าในพระธรรมโยบ 28:23-26 ผู้เขียนพระธรรมโยบจึงกล่าวสรรเสริญพระเจ้าว่า “แล้วพระองค์ทอดพระเนตรปัญญา และทรงชั้นสุดทรวงสถาปนาไว้และทรงวิจัย” (โยบ 28:27) หมายถึง “พระเจ้า คือ โดยพระองค์เอง ทรงทำการประเมิน ทรงทดสอบ และทรงยืนยันสติปัญญา”⁶ John E. Hartley เสนอว่าพระธรรมโยบ 28:27 เป็นการกล่าวถึงพระลักษณะด้านสติปัญญาของพระเจ้า คือ พระเจ้าเป็นผู้สร้างสติปัญญาโดยทรงสถาปนาปัญญาขึ้นเป็นเสมือน “ที่ปรึกษา” หรือเครื่องมือของพระองค์ในการสร้างโลก และสรรพสิ่งทั้งปวง ดังนั้น Hartley กล่าวว่า “การสร้างโลกของพระเจ้าจึงเป็นความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ของพระองค์ว่าสติปัญญาที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นจะมีขีดความสามารถมากเพียงใด”⁷ แต่บทบาทการเป็นผู้วิจัยของเจ้านั้นเป็นอย่างไร ขอให้สังเกตว่า คำว่า “วิจัย” ในพระธรรมโยบ 28:27 มาจากภาษาฮีบรู คำว่า *קָנַן* (รากศัพท์ *קָנַן*) ซึ่งหมายถึง “การตรวจสอบ (probe) การสำรวจ (explore) หรือเข้าถึง (penetrate)”⁸ Marvin H. Pope เสนอว่า คำว่า *קָנַן* หมายถึง การทดสอบ (test) นั่นคือพระเจ้าทรงทดสอบแม้แต่สติปัญญาที่พระองค์ใช้เพื่อการทรงสร้างว่าสิ่งนั้นสามารถใช้งานได้หรือไม่ พระธรรมโยบ 28:27 จึงสอดคล้องกับคำสอนในพระธรรมสุภาษิต 8:22-31 คือ พระเจ้าทรงสร้างปัญญา จากนั้นทรงใช้ปัญญาเพื่อสร้างสรรพสิ่งทั้งปวง พระปัญญาจึงเป็นสิ่งแรกที่พระเจ้าสร้างขึ้น ดังนั้น คำว่า “วิจัย” ในพระธรรมโยบ 28:27 จึงสะท้อนให้เห็นถึงพระลักษณะของพระเจ้า คือ “ในการทรงสร้างนั้นพระเจ้าทรงใช้สติปัญญาเพื่อวินิจฉัยเคราะห์อย่างรอบคอบ และพระองค์ทรงทดสอบจนปราศจากข้อสงสัย”⁹

⁵ กิลีสัน เอล. อาร์เชอร์ จูเนียร์, *แนะนำพระคัมภีร์เดิม* (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, 1997), 530.

⁶ Mona P. Bias, and Larry J. Waters, *Job*, in *ABCS* (Manila: Asia Theological Association, 2011), 181.

⁷ John E. Hartley, *The Book of Job*, in *NICOT* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998), 382-383.

⁸ Norman C. Habel, *The Book of Job*, in *OTL* (Philadelphia: The Westminster Press, 1985), 400.

⁹ Marvin H. Pope, *Job*, in *AB* (Garden City: Doubleday, 1983), 206.

พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

เนติ คุโชติกุล

เมื่อผู้เขียนพระธรรมโยบกล่าวถึงพระเจ้าว่า “พระเจ้าทรงทอดพระเนตร . . . ทรงชันสูตร . . . ทรงสถาปนา . . . และทรงวิจัย” (โยบ 28:27) จึงเป็นการกล่าวถึงพระลักษณะของพระเจ้าที่ทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งปวง สิ่งที่พระองค์ทรงวิจัย คือ สติปัญญาที่พระองค์สร้างขึ้นตั้งแต่แรกเพื่อใช้เป็นที่ปรึกษาของพระองค์ในการสร้างโลกนี้ หมายความว่า พระองค์ทรงวิจัย หรือทรงค้นหาความจริงต่อ สติปัญญาที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นจนปราศจากข้อสงสัยว่าปัญญา หรือที่ปรึกษานั้นสามารถเป็นผู้ช่วยพระองค์ในการทรงสร้างสรรพสิ่งทั้งปวงได้จริงตามพระประสงค์ของพระองค์หรือไม่ ทักษะของผู้เขียนพระธรรมโยบ คือ พระเจ้าเท่านั้นที่มีสติปัญญาแห่งการทรงสร้างโลกนี้ สำหรับมนุษย์ พวกเขาไม่สามารถทำอย่างเช่นที่พระเจ้าทรงกระทำได้ และมนุษย์มีข้อจำกัดด้านสติปัญญาหลายอย่าง แต่มนุษย์สามารถเข้าใจสติปัญญาเช่นนั้นได้โดยการยอมรับความจำกัดของตนเอง และยอมรับอำนาจแห่งการทรงสร้างของพระเจ้า คือ ธรรมชาติที่พระเจ้าทรงสร้างซึ่งเป็นการเปิดเผยของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์

เรื่องย่อ และบทสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อน

พระธรรมโยบถูกเขียนใน 2 รูปแบบวรรณกรรม คือ 1. รูปแบบร้อยแก้ว แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ปฐมบท (โยบ 1-2) และปัจฉิมบท (โยบ 42:7-17) และ 2. รูปแบบร้อยกรอง (โยบ 3-42:1-6) คือ กลอนฉันทลักษณ์ฮีบรูซึ่งกล่าวถึงบทสนทนาระหว่างโยบ เพื่อนของท่าน 3 คน คือ เอลีฟัส, บิลดัด และโซฟาห์ โดยในช่วงท้ายของร้อยกรอง มีเยาวยุคนคนหนึ่งชื่อเอลิสูเข้ามาร่วมในวงสนทนานั้น และพระเจ้าได้เข้ามาในวงสนทนาช่วงท้ายสุดของพระธรรมเล่มนี้

ในส่วนร้อยแก้วบทที่ 1-2 เป็นเรื่องเล่า (narrative) กล่าวถึงชีวิตของโยบ และชะตากรรมของครอบครัวของท่านโดยย่อ ก่อนที่ท่านโยบจะเข้าสู่การสนทนาค้นหาความจริงกับเพื่อนทั้ง 3 คนในประเด็นที่ว่าเพราะเหตุใดคนชอบธรรมจึงต้องรับความทุกข์ยากลำบาก ผู้เขียนพระธรรมโยบกล่าวว่า โยบเป็นชายชาวตะวันออกที่เป็นคนดีพร้อมในสายพระเนตรพระเจ้า เขาไม่ทำบาป และยำเกรงพระเจ้าอย่างยิ่ง นอกจากนี้เขาเป็นคนร่ำรวย มีบุตรชาย 7 คน และบุตรหญิง 3 คน ชีวิตของท่านโยบจึงเป็นชีวิตที่ดีเข้าทำนองที่ว่า “ทำดีต้องได้ดี” (โยบ 1:1-5) แต่ในการประชุมบนสวรรค์ ซาตานได้ขอต่อพระเจ้าเพื่อทดสอบว่าโยบมีศรัทธาในพระเจ้าอย่างแท้จริง หรือเขาทำตัวเป็นคนดีในสายตาพระเจ้าเพียงเพราะเขาหวังผลประโยชน์ คือ พระพรจากพระเจ้าเป็นการตอบแทน พระธรรมโยบบทที่ 1-2 กล่าวถึงการทดสอบโยบ 2 ครั้งโดยครั้งแรกซาตานทดสอบโยบด้วยการให้เขาสูญเสียทรัพย์สินทั้งหมด และลูกของโยบทั้ง 10 คนเสียชีวิตพร้อมกันทั้งหมดในคราวเดียวกัน ในครั้งที่ 2 ซาตานทดสอบโยบโดยให้เขาป่วยเป็นฝีร้ายลามไปทั่ว ผู้เขียนพระธรรมโยบกล่าวว่าโยบไม่ได้ทำบาปต่อพระเจ้าเลย แต่เขาต้องรับชะตากรรมความทุกข์ทั้งการสูญเสียทรัพย์สิน สูญเสียคนในครอบครัว และสุขภาพ ในตอนจบของพระธรรมโยบบทที่ 2 เพื่อนของโยบ คือ เอลีฟัส บิลดัด และโซฟาห์ ซึ่งได้ข่าวของโยบจึงได้มาเยี่ยมเพื่อให้กำลังใจ แต่พบว่าโยบตกอยู่ในสภาพน่าสมเพชเวทนาอย่างยิ่ง พวกเขาจึงได้อยู่เป็นเพื่อนท่านถึง 7 วัน 7 คืน

ในบทที่ 3-31 เป็นส่วนที่ถูกเขียนด้วยร้อยกรองฮีบรู กล่าวถึง “บทสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อนของท่านทั้ง 3 คนหลังจากที่เพื่อนของโยบนั่งเป็นเพื่อนท่าน 7 วัน 7 คืนแล้ว”¹⁰ Lasor, Hubbard and Bush กล่าวถึงโครงการการสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อนตั้งแต่บทที่ 3-31 สรุปได้ดังนี้

พระธรรมโยบบทที่ 3	โยบคร่ำครวญถึงความทุกข์ของตนเอง
พระธรรมโยบบทที่ 4-27	3 รอบสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อน
พระธรรมโยบบทที่ 28	กลอนฉันทลักษณ์ฮีบรูเรื่องพระปัญญาจากพระเจ้า
พระธรรมโยบบทที่ 29-31	โยบคร่ำครวญถึงความทุกข์ของตนเอง ¹¹

บทสนทนาระหว่างโยบกับเพื่อนในบทที่ 4-27 เป็นการสลับกันพูด คือ เพื่อนของโยบจะพูดถึงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และประสบการณ์ของเขาก่อน จากนั้นเมื่อเพื่อนคนหนึ่งกล่าวจบแล้ว โยบจึงพูดถึงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และประสบการณ์ของท่านว่าเป็นอย่างไร เป็นเช่นนี้สลับกันไปมา รอบสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อนของท่านมีด้วยกัน 3 รอบสนทนาโดยในการสนทนา รอบสุดท้าย โศฟาห์ เพื่อนของโยบที่มีอายุน้อยที่สุดไม่ได้พูดอะไรเพิ่มเติม การสลับกันพูดระหว่างโยบ และเพื่อนของท่านเป็นทั้งการโต้ว่าที่กัน (debate) และการสนทนาธรรม (dialogue) โดยเพื่อนของโยบอธิบายว่าความทุกข์ของโยบเกิดจากการที่เขาทำบาปต่อพระเจ้า ดังนั้น โยบจึงถูกพระเจ้าลงโทษ โดยต้องรับความทุกข์ทั้งการสูญเสียทรัพย์สิน ลูกเสียชีวิต และเจ็บป่วยหนักมาก เพื่อนของโยบที่ให้ความเห็นเช่นนั้นจึงเป็นตัวแทนของคนที่เชื่อ ยึดมั่นในหลักการที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” (Retribution Theology)¹² ดังนั้น พวกเขาจึงอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตของโยบว่าความทุกข์ของโยบมาจากการทำบาป และต้องสารภาพบาปนั้นต่อพระเจ้า

โยบอธิบายความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับท่านแตกต่างจากที่เพื่อนของท่านได้กล่าวไว้ เพราะในขณะที่เพื่อนของท่านอ้างถึงหลักการ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” โยบกลับโต้แย้งว่าท่านไม่สมควรได้รับความทุกข์นั้นเพราะท่านไม่ได้ทำบาปอะไรเลย ดังนั้น ในทัศนะของผู้เขียนพระธรรมโยบ หลักการเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ซึ่งเป็น “หลักทั่วไป” ไม่สามารถนำมาใช้ได้เสมอไป เพราะทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมี “ข้อยกเว้น” ด้วยกันทั้งสิ้น ข้อโต้แย้งของโยบสะท้อนให้เห็นว่ามีอีกหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดความทุกข์ในชีวิตของมนุษย์ ผู้เขียนพระธรรมโยบจึงกล่าวว่าความบาปไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้โยบต้องรับความทุกข์ แต่ในขณะเดียวกันโยบก็อธิบายไม่ได้เช่นเดียวกันว่าความทุกข์เกิดกับท่านได้อย่างไร

¹⁰ Tremper Longman III, and Raymond B. Dillard, *An Introduction to the Old Testament* (Grand Rapids: Zondervan, 2006), 228.

¹¹ Lasor, Hubbard, and Bush, *Old Testament Survey*, 564.

¹² Longman, and Dillard, *An Introduction to the Old Testament*, 228-229.

เมื่อโยบได้ฟังความคิดเห็นของเพื่อนทั้ง 3 คนเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” โยบจึงโต้แย้งว่า ท่านไม่เห็นด้วยเพราะโยบมั่นใจว่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับท่านไม่เป็นไปตามหลักการเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” อย่างแน่นอน ผลคือ โยบมักนำเอาคำพูดที่เพื่อนกล่าวต่อท่านมากล่าวย้อนคืน หรือที่เรียกว่า “ยืมดอกสรวงคุณผู้ใส่” นั่นคือ โยบไม่ได้ฟังความคิดเห็นของเพื่อนแล้วปล่อยให้ผ่านเลยไป ตรงกันข้าม โยบได้นำเอาคำพูดของเพื่อนมาโต้แย้งเพื่อนของท่าน รอย ปี. ซัค และคณะสรุปคำพูดของโยบว่าท่านโต้แย้งเพื่อนทั้ง 3 รอบการสนทนาโดยเขาเน้นถึง “ความผิดหวังในตัวเพื่อน ประกาศความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ความผิดหวังในวิถีชีวิตที่ติดตามพระเจ้า ความอยากตาย และความต้องการพบกับพระเจ้า”¹³ หมายความว่าโยบต้องการให้พระเจ้าตัดสินชีวิตของท่านอย่างเด็ดขาด อาจเป็นเพราะท่านไม่เข้าใจว่าโศกนาฏกรรมในชีวิตของท่านเกิดขึ้นได้อย่างไร หากพระเจ้าประทานความตายให้กับท่าน ท่านจะได้พ้นทุกข์ คำพูดของโยบจึงแสดงให้เห็นว่าเขาไม่ยอมรับหลักการเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” Longman และ Dillard ตั้งข้อสังเกตต่อบทสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อนว่าในการสนทนาครั้งแรกนั้น บทสนทนาของโยบก็ดี หรือของเพื่อนก็ดีถูกเขียนยาวมาก แต่เมื่อการโต้แย้งระหว่างโยบกับเพื่อนมาถึงในการสนทนาครั้งที่ 3 พบว่า บทสนทนาของโยบ และเพื่อนถูกเขียนสั้นลง พวกเขาจึงอธิบายว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะกลุ่มสนทนา “เถียงกันจนหมดแรง”¹⁴ หรืออาจเป็นเพราะไม่มีประเด็นที่จะสนทนากันอีกต่อไป เนื่องจากประเด็นที่สนทนากันได้ถูกนำเสนอต่ออีกฝ่ายหนึ่งไปหมดแล้ว

ในบทที่ 32-42:1-6 มีตัวละครที่ถูกเพิ่มเข้ามาในกลุ่มสนทนาอีก 2 คน คนแรก คือ เยาวชนคนหนึ่งชื่อ “เอลีชู” (โยบ 32-37) ซึ่ง “อาจเป็นคนที่นั่งอยู่ในวงสนทนามาตั้งแต่แรก แต่ไม่ได้พูดอะไรจนกระทั่งเมื่อทุกคนในกลุ่มสนทนาเงียบลง เขาจึงเริ่มเสนอความคิดเห็นของเขาต่อกลุ่มสนทนา”¹⁵ และอีกคนหนึ่ง คือ “พระเจ้า” ซึ่งพูดในกลุ่มสนทนาเป็นลำดับสุดท้าย (โยบ 38-42:1-6)

ซัคได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับคำพูดของเอลีชูว่าโยบไม่ได้โต้แย้งเอลีชูเลยแม้แต่น้อย ทั้งนี้เพราะทัศนคติเรื่องความทุกข์ของเอลีชูนั้นต่างกับเพื่อนของโยบโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องคำอธิบาย และจุดยืนที่มีต่อกรณีศึกษาของโยบ กล่าวคือ เพื่อนของโยบกล่าวว่าโยบทำบาป เขาจึงต้องรับความทุกข์ แต่เอลีชูกล่าวว่าเพราะโยบมีความทุกข์ ท่านจึงทำบาปโดยเฉพาะ “ทำที่ และความอวดดี”¹⁶ ในด้านความชอบธรรมของตนเอง อย่างไรก็ตาม เอลีชูไม่ได้พูดจาทำร้ายจิตใจโยบเหมือนอย่างที่เพื่อนของท่านได้ทำก่อนหน้านี้ เอลีชูยืนยันว่า “พระเจ้าทรงสามารถใช้ความทุกข์เพื่อเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ (พระธรรมโยบ 33:17, 28, 30; 36:16) และเสนอให้โยบถ่อมตัวลงต่อหน้าพระเจ้า” (โยบ 33:27;

¹³ รอย ปี. ซัค, และคณะ, *เอลซา เนหะมีย์ เอลเธอร์ โยบ*, ใน BKC (กรุงเทพฯ: ธีรนนัส, 2000), 166.

¹⁴ Longman, and Dillard, *An Introduction to the Old Testament*, 229.

¹⁵ ซัค, และคณะ, *เอลซา เนหะมีย์ เอลเธอร์ โยบ*, 227.

¹⁶ Ibid, 227.

36:21; 37:24)¹⁷ คำพูดของเอลีชูอาจทำให้โยบต้องกลับมาทบทวนคำพูดของท่านใหม่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ท่านพูดเกี่ยวกับความทุกข์ของตนเองและบ่นต่อว่าพระเจ้าตั้งแต่บทที่ 3 - 31

พระเจ้าได้เข้ามาเป็นคนสุดท้ายของกลุ่มสนทนาโดยพระองค์ทรงตรัสกับโยบ และกลุ่มสนทนาในพายุ (โยบ 38:1) ในบทสนทนาของพระเจ้า พระองค์ตรัสถามโยบเกี่ยวกับธรรมชาติ และสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตถึง 70 คำถาม แต่โยบไม่สามารถตอบพระเจ้าได้แม้แต่เพียงข้อเดียว การตั้งคำถามเช่นนี้ทำให้โยบตระหนักว่ามนุษย์มีความจำกัด และไม่สามารถเข้าใจได้ทุกอย่าง แต่พระเจ้าไม่เป็นเช่นเดียวกับมนุษย์ เพราะพระองค์ไม่ทรงจำกัด และทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ภายใต้อำนาจของพระเจ้า

ในส่วนปัจฉิมบทของพระธรรมโยบ คือ บทที่ 42:7-17 พระเจ้าได้ตรัสว่าเพื่อนของโยบได้กล่าวถึงท่านอย่างไม่ถูกต้อง หมายความว่า พวกเขาไม่ได้ทราบถึงความทุกข์ของโยบนั้นเกิดจากการที่ซาตานได้ทำการทดสอบโยบ 2 ครั้ง แท้ที่จริง ไม่มีใครทราบในเรื่องดังกล่าวเลย ดังเช่นที่ David Atkinson อธิบายว่า “ไม่มีใครบนแผ่นดินโลกทราบเลยว่าเกิดอะไรขึ้นที่สภาสวรรค์”¹⁸ เมื่อไม่มีใครทราบข้อเท็จจริงว่าความทุกข์ของโยบเกิดขึ้นได้อย่างไร ดังนั้น การที่เพื่อนโยบกล่าวว่าความทุกข์ของท่านเกิดจากการที่ท่านทำบาปจึงกลายเป็นความผิดฐานเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน (อพยพ 20:16) และเป็นการพูดตำหนิผู้อื่นทั้งที่ตนเองไม่ได้ทราบข้อเท็จจริงอะไรเลย ดังนั้น ตอนจบของพระธรรมโยบ ท่านโยบได้ถวายเครื่องบูชาแด่พระเจ้า และพระเจ้าได้ช่วยพรท่านให้กลับมาเป็นคนมั่งคั่ง และมีลูกเพิ่มเติมอีกเท่ากับจำนวนที่เสียไปในตอนแรก ผู้เขียนพระธรรมโยบกล่าวว่าโยบเสียชีวิตโดยเป็นคนชราแก่หง่อม ซึ่งถือเป็นพระพรตามความเชื่อของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

การวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความรู้ และความจริงโดยนำเอาข้อมูลที่ได้แสวงหาแล้วนำมาเปลี่ยนเป็นความรู้ด้วยการวิเคราะห์ผ่านวิธีการ หรือข้อตกลงร่วมกันที่ได้รับการยอมรับว่าให้ผลการศึกษาที่ตอบคำถามต่อประเด็นที่ได้ตั้งเอาไว้แต่แรก การวิจัยจึงเป็นวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้ “กระบวนการจัดการข้อมูลโดยเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นความรู้ การวิจัยจึงเป็นกระบวนการสร้างความรู้”¹⁹

¹⁷ ซัด, และคณะ, *เอลซา เนหะมีย์ เอสเธอร์ โยบ*, 227.

¹⁸ David Atkinson, *The Message of Job*, in *BST* (Leicester: IVP, 1996), 20.

¹⁹ เบญญา ยอดดำเนิน-แอ็ดติภัก และกาญจนา ตั้งชลทิพย์, *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: การจัดการข้อมูล การตีความ และการหาความหมาย* (นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากร และสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล, 2552),

การวิจัยแบ่งตามลักษณะข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท คือ “การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยแบบผสมผสานวิธี”²⁰ ชาย โปธิสิตาได้กล่าวถึง “คำอธิบายของ Creswell”²¹ เรื่อง ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพว่า “การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการค้นคว้าวิจัยเพื่อหาความเข้าใจบนพื้นฐานของระเบียบวิธีอันมีลักษณะเฉพาะที่มุ่งการค้นหาประเด็นปัญหาทางสังคมหรือปัญหาของมนุษย์ ในกระบวนการนี้ นักวิจัยสร้างภาพหรือข้อมูลที่ซับซ้อน เป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อความ รายงานทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลอย่างละเอียด และดำเนินการศึกษาในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ”²²

จากนิยามความหมายการวิจัยเชิงคุณภาพของ Creswell พบว่า การทำวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการแสวงหาความจริงของมนุษย์โดยผู้วิจัยทำการศึกษาประเด็นปัญหาในมนุษย์ หรือสังคมด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้รับมาจากผู้ให้ข้อมูลตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและเข้าถึงสิ่งที่กำลังศึกษาได้ในหลายแง่มุม ที่เรียกว่า “การแสวงหาความรู้ หรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่ตามสภาพความเป็นจริง”²³ การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นวิเคราะห์ และตีความข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล ดังนั้น “เครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล คือ ผู้วิจัย”²⁴ เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในภาคสนามซึ่งปรับตัวไปตามสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในภาคสนาม ต้องคอยเฝ้าสังเกต ต้องทำการบันทึก “ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติ”²⁵ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น ข้อมูลที่ถูกนำมาวิเคราะห์ตีความเพื่อค้นหาความจริงในการวิจัยเชิงคุณภาพจะใกล้เคียงกับความจริงมากเท่าไรก็อยู่ที่ว่าผู้วิจัยทำความเข้าใจพฤติกรรม และข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลได้มากเพียงใด ผู้วิจัยมีความลุ่มลึกต่อข้อมูลที่ได้รับมามากเพียงใด และสามารถ “วิเคราะห์เชิงเนื้อหา” (content analysis) ได้มากเพียงใด²⁶

สรุปว่าการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ และสังคมโดยนักวิจัยต้องทำการสังเกต หรือเฝ้าดูสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น เมื่อได้ข้อมูลจนกระทั่งมากพอต่อการทำวิจัยแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา หรืออาจรับข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลไป

²⁰ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, *หลักการ และวิธีการเขียนงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์* (กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2557), 45.

²¹ ชาย โปธิสิตา, *ศาสตร์ และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งฯ, 2554), 23.

²² J. W. Creswell, *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions* (Thousand Oaks, CA: Sage, 1998), 15.

²³ เบญจา และกาญจนา, *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ*, 1.

²⁴ Y. S. Lincoln, and E. G. Guba, *Naturalistic Inquiry* (Beverly Hills, CA: Sage, 1985), 187-188.

²⁵ ชาย, *ศาสตร์ และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*, 27.

²⁶ ศึกษาเพิ่มเติมเรื่องแนวคิดเรื่องการวิจัยเชิงคุณภาพ โปรดดู เบญจา และกาญจนา, *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ*, 2-3.

พร้อมกันก็ได้ การทำวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นศาสตร์ที่สอนให้คนรู้จักตั้งคำถาม ขบคิด เชื่อในข้อมูล และยอมรับผลจากการศึกษาค้นคว้าโดยผู้วิจัยไม่มีอคติต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ ผู้วิจัยเชิงคุณภาพจะได้รับความจริงมากเท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับว่าเขาเข้าใจ และตีความข้อมูลที่ได้รับมาอย่างไร ในการวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ เนื่องจากต้องรับข้อมูลที่เป็นธรรมชาติ และการออกแบบการวิจัยก็ต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ด้วย

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการเชิงธรรมชาติซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลายวิธี เช่น “การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เชิงชาติพันธุ์วรรณา และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา”²⁷ สำหรับการสนทนากลุ่ม (focus groups discussion) หมายถึง “กลุ่มคนที่ถูกจัดขึ้นมา เพื่อการสนทนาหรือการอภิปรายกันโดยมีจุดมุ่งหมายเจาะจง เพื่อจะหาข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็น สำหรับตอบคำถามการวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ”²⁸ มีข้อสังเกตว่าการอภิปรายกลุ่มแบบเจาะจงในที่นี้ เน้นที่การอภิปรายจากสมาชิกในกลุ่มโดยมีการโต้ตอบกันไปมาตามหัวข้อสนทนาโดยมีคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการให้การสนทนาดำเนินไป การสนทนากลุ่มเช่นนี้ไม่ใช่ “การระดมสมองของกลุ่มผู้รู้ที่มุ่งเน้นการหาฉันทมติ (consensus)”²⁹ เพราะการสนทนากลุ่มมุ่งเน้นที่ “การกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่ามุมมอง และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อต่าง ๆ จนครบ”³⁰ ดังนั้น การอภิปรายกลุ่มแบบเจาะจงจึงไม่จำเป็นต้องมีการค้นหาฉันทมติ คือ ความเห็นของผู้ร่วมในวงสนทนาอาจไม่ลงรอยกันก็ได้³¹

ในการสนทนากลุ่มนั้นมีเป้าหมายอยู่ที่การเปิดโอกาสให้ทุกคนในกลุ่มสนทนาได้มีโอกาสพูดคุยถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สนทนา การที่ทุกคนในวงสนทนามีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือประสบการณ์อย่างเท่าเทียมกันทำให้ “ลักษณะการสนทนามีความยืดหยุ่น และผู้วิจัยอาจได้รับคำตอบที่ไม่ได้คาดหมายเอาไว้ก่อนแต่แรก”³² ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์นุกิตอธิบายเรื่องจำนวนคนในกลุ่มสนทนาว่าควรอยู่ที่ “ประมาณ 5-15 คน”³³ อย่างไรก็ตาม เรื่องจำนวนคนในกลุ่มสนทนาอาจขยาย หรือลดจำนวนคนลงได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้เต็มที่ เช่น กลุ่มสนทนาอาจมีสมาชิกประมาณ 6-8 คน เพื่อให้ทุกคนในกลุ่มสนทนาสามารถให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วน³⁴

²⁷ ชาย, ศาสตร และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ, 24.

²⁸ Ibid, 196.

²⁹ Ibid, 197.

³⁰ ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์นุกิต, พจนานุกรมศัพท์การวิจัย และสถิติ (กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์, 2555), 109.

³¹ ชาย, ศาสตร และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ, 197.

³² เบญจา และกาญจนา, การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ, 23.

³³ ศุภกิจ, พจนานุกรมศัพท์การวิจัย และสถิติ, 109.

³⁴ ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์, วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด (กรุงเทพฯ: บริษัท คอมมาดีไซน์แอนด์พริ้นท์ จำกัด, 2554), 103.

พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

เนติ คุโชติกุล

การสนทนากลุ่มแบบ “การอภิปรายกลุ่มแบบเจาะจง” แตกต่างจากวิธีการ “กลุ่มแต่เพียงในนาม”³⁵ และ “กลุ่มเดลฟาย”³⁶ เนื่องจากการสนทนากลุ่มเน้นที่การมีปฏิสัมพันธ์ และการอภิปรายกันในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นหลักการสำคัญของวิธีการนี้

กระบวนการการสนทนากลุ่มเริ่มจากผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา (moderator) เตรียมการสนทนากลุ่มด้วยการกำหนดหัวข้อการสนทนา รวมทั้งคำถาม และวัตถุประสงค์การสนทนา โดยผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนาจะต้องสร้างคำถามสำหรับการสนทนาเพื่อเป็นแนวทางในการสนทนากับผู้ให้ข้อมูล ในการถามคำถามจะมีคำถามทั่วไปที่เรียกว่า “คำถามอุ่นเครื่อง”³⁷ ซึ่งสัมพันธ์กับหัวข้อในการสนทนา จากนั้น ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนาจึงนำผู้ให้ข้อมูลไปสู่คำถามที่เป็นประเด็นในการศึกษา ประเด็นในการสนทนา และประเด็นสำหรับซักถามต่อเนื่องหากมีการรับลูก และถกกันต่อในเชิงลึก หรือมีการซักถามต่อเพื่อให้ได้รายละเอียดมากขึ้น ข้อควรระวังสำหรับการสนทนากลุ่ม คือ การสนทนากลุ่มไม่มี “การลงข้อสรุป และไม่ใช้การให้สมาชิกของกลุ่มตอบคำถามเป็นรายบุคคล เพราะลักษณะนั้นจะเรียกว่าการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interview) ไม่ใช้การสนทนากลุ่ม”³⁸

ลักษณะร่วมของพระธรรมโยบ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาพบว่าแนวคิดการวิจัยในพระธรรมโยบ และความหมายของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะร่วมกัน 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1. แนวคิดเรื่องการแสวงหาความรู้ และการค้นหาความจริง

จากการศึกษาพระธรรมโยบ พบว่า ผู้เขียนพระธรรมเล่มนี้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องการแสวงหาความรู้ และการค้นหาความจริงอย่างน้อย 2 กรณี คือ กรณีพระเจ้าทรงทดสอบสติปัญญาที่พระองค์ทรงสร้างว่าเป็นอุปกรณ์ที่จะใช้เพื่อสร้างสรรค์สิ่งได้หรือไม่ ผู้เขียนพระธรรมโยบใช้คำว่า “พระเจ้าทรง

³⁵ กลุ่มแต่เพียงในนาม (nominal group technique) หมายถึง กลุ่มผู้รู้ซึ่งนักวิจัยกำหนดให้เป็นผู้ให้ข้อมูล โดยนักวิจัยเลือกสัมภาษณ์คนใดคนหนึ่งก่อน จากนั้นเมื่อได้ประเด็นสำคัญจากการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลคนแรกแล้ว จึงนำเอาประเด็นดังกล่าวมาถามความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลคนอื่น ๆ จนครบทุกคน หรือจนกว่านักวิจัยเกิดความมั่นใจว่าจะไม่มีคำตอบอย่างอื่นอีก ที่เรียกว่า ข้อมูลอ้อมตัว ทั้งนี้ สมาชิกในกลุ่มสนทนาไม่มีโอกาสได้พบเห็นหรือสนทนากันแบบหน้าต่อหน้า ดู ชาย, ศาสตร และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ, 197.

³⁶ กลุ่มเดลฟาย (delphi) หรือ เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) หมายถึง เทคนิคที่ใช้เพื่อค้นหาข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะทาง โดยผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นให้ความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยการตอบแบบสอบถามที่ให้อย่างน้อย 3 รอบจนกว่าจะได้คำตอบที่เป็นฉันทามติของทั้งกลุ่ม ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการให้ข้อมูลไม่พบกันในกลุ่มสนทนาจึงสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ ดู ศุภกิจ, พจนานุกรมศัพท์การวิจัย และสถิติ, 75-76.

³⁷ ชาย, ศาสตร และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ, 228.

³⁸ ขจรศักดิ์, วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด, 104.

ทอดพระเนตร . . . ทรงชั้นสูตร . . . ทรงสถาปนา . . . และทรงวิจัย” (โยบ 28:27) หมายความว่า พระองค์ทรงตรวจสอบ และค้นหาความจริงต่อสติปัญญาที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นจนปราศจากข้อสงสัยว่าปัญญานั้นเป็นอุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ตามพระประสงค์ของพระองค์ได้จริง และอีกกรณีหนึ่ง คือ เรื่องบทสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อนของท่านเพื่อค้นหาความจริงว่าความทุกข์เกิดขึ้นกับคนชอบธรรมได้อย่างไร เพื่อนของโยบทั้ง 3 คนยืนยันว่าหลักการ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เป็นสัจพจน์ และที่โยบต้องรับความทุกข์เป็นเพราะท่านทำบาปมาอย่างแน่นนอน แต่โยบยืนยันว่าท่านไม่ได้ทำบาปต่อพระเจ้า ดังนั้น “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ที่เพื่อนกล่าวอ้างมาจึงไม่สามารถนำมาปรับใช้กับท่านได้ ข้อโต้แย้งของโยบแสดงให้เห็นว่า “คนชอบธรรมก็สามารถรับความทุกข์ได้เช่นเดียวกัน” โยบจึงต้องการพบพระเจ้าเพื่อให้พระองค์เฉลยว่าเพราะเหตุใดท่านจึงต้องรับความทุกข์เช่นนี้

การแสวงหาความจริงเรื่องสาเหตุของความทุกข์ในพระธรรมโยบมีลักษณะคล้ายกับการแสวงหาความจริงด้วยวิธีตรรกวิทยาวิธีของเฮเกิล (Dialectical Logic’s Hegel) หมายถึง “การคิดหาเหตุผลเชิงโต้แย้งที่จะได้มาซึ่งบทสรุปที่ถูกต้อง”³⁹ คือ มีการสร้างบทขัดแย้ง (Antithesis concept) เพื่อค้านบทเสนอ (Thesis concept) จนในที่สุดได้ออกมาเป็นบทสรุป (Synthesis) กิรีติ บุญเจือ กล่าวถึงการแสวงหาความจริงด้วยวิธีตรรกวิทยาวิธีของเฮเกิลว่า “ความจริงมีระดับ” (Truth has degrees.)⁴⁰ หมายความว่า การค้นหาความจริงนั้นเป็นเรื่องของกระบวนการเข้าถึง คือ ยิ่งค้นหาความจริงมากเท่าใดก็จะยิ่งเข้าใจลึกซึ้งความจริงมากขึ้นเท่านั้น วงจรการค้นหาความจริง 1 รอบเรียกว่า “ไตรลักษณ์” (Triad)⁴¹ ซึ่งทำให้ผู้ค้นหาความจริงเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้นกว่าช่วงเวลาก่อนการค้นหาความจริงนั้น

พระธรรมโยบมีคุณลักษณะร่วมกับการทำวิจัยเชิงคุณภาพในแง่ที่ว่าทั้งพระธรรมโยบ และการทำวิจัยเชิงคุณภาพไม่ได้สอนให้คนเชื่อในสิ่งที่ตกทอดกันมาโดยไม่ทำการพิสูจน์ เพราะทั้งพระธรรมโยบ และศาสตร์การทำวิจัยเน้นที่การค้นหาความจริงโดยที่ผู้วิจัยลงไปค้นหาข้อเท็จจริงด้วยตนเองด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ จากเนื้อเรื่องในพระธรรมโยบ ท่านโยบพบว่าปัญหาในชีวิตมนุษย์ คือ การที่มนุษย์ต้องเผชิญกับความทุกข์ของชีวิต เช่น การสูญเสียทรัพย์สิน คนในครอบครัวเสียชีวิต ความเจ็บป่วย การถูกใส่ร้ายปรักปรำ และความขัดแย้งในจิตใจเนื่องจากผิดหวังในการติดตามพระเจ้า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อเปรียบเทียบพระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าท่านโยบเปรียบเสมือนนักวิจัยเชิงคุณภาพที่ตั้งคำถาม และลงไปค้นหาความจริงด้วยตนเองว่าเพราะเหตุใดมนุษย์จึงต้องรับความทุกข์โดยท่านพยายามพิสูจน์ว่าจริงหรือไม่ที่สัจพจน์ที่ตกทอดกันมา คือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” สามารถนำมาใช้ได้ในทุกกรณี จากนั้น ท่านใช้การโต้วาที และสนทนาธรรมกับเพื่อน

³⁹ ชัยวัฒน์ อัดพัฒน, *ปรัชญาตะวันตกร่วมสมัย 1* (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522), 55.

⁴⁰ กิรีติ บุญเจือ, *ชุดพื้นฐานปรัชญา: แก่นปรัชญาปัจจุบัน* (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์, 2522), 24.

⁴¹ Ibid, 26.

พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

เนติ คุโชติกุล

ทั้ง 3 คนเป็นวิธีการแสวงหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา จะเห็นได้ว่า ยิ่งรอบการสนทนาระหว่างโยบกับเพื่อนทั้ง 3 คนผ่านไปมากเท่าใด โยบยิ่งมั่นใจ และกล้าที่จะสรุปว่าหลักการ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ไม่สามารถตอบปัญหาความทุกข์ในชีวิตของท่านได้

ประเด็นที่ 2. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรื่องเล่าในพระธรรมโยบบทที่ 3 - 42:1-6 แสดงให้เห็นว่ามีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหาที่เก็บข้อมูลด้วย อธิบายได้ว่าการสนทนาธรรมในพระธรรมโยบเป็นรูปแบบของการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ท่านโยบทำหน้าที่เสมือนกับผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา (moderator) และเพื่อนของโยบทั้ง 3 คนรวมทั้งเอลีชู และพระเจ้าซึ่งเป็นตัวละครที่เข้ามาในกลุ่มสนทนาในภายหลังทำหน้าที่เป็นสมาชิกในกลุ่มสนทนา ทุกคนในกลุ่มทำการสนทนากันอย่างมีจุดมุ่งหมายเจาะจง คือ เพื่ออธิบายความทุกข์ของโยบว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร รอบการสนทนาระหว่างโยบ และเพื่อนทั้ง 3 คนแสดงให้เห็นว่ามีการสนทนาโต้ตอบกันไปมาโดยโยบเป็นผู้กระตุ้นให้ทุกคนในกลุ่มสนทนาอธิบายมุมมองของพวกเขาว่าอะไรคือสาเหตุของความทุกข์ ขอให้สังเกตว่าความเห็นของโยบ และความเห็นของเพื่อนทั้ง 3 คนนั้นไม่ตรงกัน กล่าวคือ เพื่อนของโยบทั้ง 3 คนเห็นตรงกันว่าความบาปทำให้เกิดความทุกข์ แต่โยบไม่เห็นด้วย จากความเห็นที่ไม่ตรงกันของโยบ และเพื่อนของท่านทำให้ได้ข้อสรุปว่าวงสนทนาของโยบ และเพื่อนทั้ง 3 คนเป็นการสนทนาดูแล (focus group discussion) เพราะไม่ได้เน้นที่การค้นหา “ฉันทามติ”⁴² ดังเช่นในกรณีวิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

จำนวนคน และบรรยากาศในการสนทนาดูแลเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สมควรหยิบยกมากล่าวถึงในที่นี้ จากเรื่องเล่าในพระธรรมโยบ พบว่า จำนวนคนในกลุ่มสนทนามีทั้งสิ้น 5 คน คือ เอลีฟัส บิลดัด โศฟาร์ เอลีชู และพระเจ้า ซึ่งจำนวน 5 คนเป็นจำนวนคนที่เหมาะสมกับการให้ข้อมูลแก่ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา หมายความว่า จำนวนคนที่ไม่มากจนเกินไปทำให้ทุกคนในวงสนทนาสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึง⁴³ อย่างไรก็ตาม การที่โยบบ่นต่อว่าเพื่อนของท่านว่าท่านผิดหวังในพวกเขา และการที่เพื่อนทั้ง 3 คนของโยบกล่าวว่าที่ท่านต้องรับความทุกข์เพราะท่านทำบาปมาอย่างแนบเนียนแสดงให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างโยบ และเพื่อนของท่านในกลุ่มสนทนาถือว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าใดนัก เรื่องนี้แตกต่างจากวิธีการปฏิบัติในกลุ่มสนทนาในการทำวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นเรื่องของบรรยากาศที่ดีในระหว่างการให้ข้อมูลแก่ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนา

⁴² ชาย, ศาสตราจารย์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ, 197.

⁴³ ขจรศักดิ์, วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด, 103.

สรุป

พระธรรมโยบเป็นหนึ่งในวรรณกรรมปัญญา คือ เน้นเรื่องความยำเกรงพระเจ้าเป็นบ่อเกิดของสติปัญญา และความรู้ ความรู้ในพระธรรมโยบนั้นมาในแนวทางของการวิจัย คือ การแสวงหาความรู้ และข้อเท็จจริงด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ เมื่อศึกษาพระธรรมโยบ พระธรรมเล่มนี้สอนให้ผู้อ่านค้นหาความจริงของชีวิตเรื่องความทุกข์ของมนุษย์โดยย้ำว่าความทุกข์อาจเกิดจากเหตุผลอย่างอื่น นอกจากการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ไม่ว่าจะมีความทุกข์อย่างไร ชีวิตของมนุษย์ล้วนอยู่ในพระหัตถ์พระเจ้า บทความนี้เสนอว่าพระธรรมโยบมีลักษณะร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพในประเด็นการแสวงหาความรู้ และการค้นหาความจริง คือ พระเจ้าเป็นพระเจ้าผู้ทรงวิจัยสติปัญญา และโยบเป็นผู้ค้นหาความจริงเรื่องความทุกข์ของมนุษย์ และอีกประเด็นหนึ่ง คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสนทนากลุ่มซึ่งเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ทำหน้าที่ดำเนินการสนทนาในพระธรรมเล่มนี้

บรรณานุกรม

- กมล อารยประทีป. *พื้นฐานพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สุริยบรรณ. 1997.
- กิริติ บุญเจือ. *ชุดพื้นฐานปรัชญา: แก่นปรัชญาปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์. 2522.
- กลีสัน เอล. อาร์เซอร์ จูเนียร์. *แนะนำพระคัมภีร์เดิม*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร. 1997.
- ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. *วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด*. กรุงเทพฯ: บริษัท คอมมาดีไซน์แอนด์พริ้นท์ จำกัด. 2554.
- ชาย โปธิสิตา. *ศาสตร์ และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง. 2554.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน. *ปรัชญาตะวันตกร่วมสมัย 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2522.
- รอย บี. ซัค, และคณะ. *เอสรา เนหะมีย์ เอสเธอร์ โยบ*. ใน *BKC*. กรุงเทพฯ: ทิรันนัส. 2000.
- เบญจา ยอดดำเนิน-แอ็ดติงก์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์. *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: การจัดการข้อมูล การตีความ และการหาความหมาย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2552.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. *หลักการ และวิธีการเขียนงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน. 2557.
- ศุภกิจ วงศ์วิวัฒนุกิต. *พจนานุกรมศัพท์การวิจัย และสถิติ*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์. 2555.
- Atkinson, David. *The Message of Job*. in BST. Leicester: IVP. 1991.
- Bias, Mona P., and Waters, Larry J. *Job*. in ABCS. Manila: Asia Theological Association. 2011.
- Habel, Norman C. *The Book of Job*. in OTL. Philadelphia: The Westminster Press. 1985.

พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

เนติ ศุโขติกุล

Hartley, John E. *The Book of Job*. in *NICOT*. Grand Rapids: Eerdmans. 1998.

Lasor, William Sanford, David Allen Hubbard, and Frederic William Bush. *Old Testament Survey: The Message, Form, and Background of the Old Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans. 1987.

Longman, Tremper III and Raymond B. Dillard. *An Introduction to the Old Testament*. Grand Rapids: Zondervan. 2006.

Pope, Marvin H. *Job*. in *AB*. Garden City: Doubleday. 1983.

ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย The Understanding of Fasting Among Thai Christians

สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว¹

Sirikyanya Chaiwongkaew

บทคัดย่อ

งานศึกษาชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย งานชิ้นนี้เป็นงานศึกษาในขั้นต้น (Preliminary Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลผ่านการศึกษาในเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่าง คือ คริสตชนผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติกรถืออดอาหารในนิกายโปรเตสแตนต์ อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ โดยเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และมีความแตกต่างทางอาชีพและฐานะทางเศรษฐกิจเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ครอบคลุม

ผลการศึกษาพบว่า การถืออดอาหารของทางคริสต์ศาสนาได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและตามการนิยามเกี่ยวกับร่างกาย ในยุคกลางมองว่าร่างกายคือสิ่งที่เป็นมลทินและเป็นสิ่งที่ต้องถูกจัดการ ดังนั้นผู้เชื่อจำเป็นต้องควบคุมร่างกายเพื่อให้ร่างกายบริสุทธิ์และมีความเป็นอารยะ โดยในการถืออดอาหารนี้เองเป็นวิธีเดียวที่ผู้เชื่อส่วนใหญ่ใช้เพื่อแสดงถึงความนอบน้อมต่อพระเจ้า โดยเฉพาะนักบวชจะต้องผ่านการถืออดอาหารนี้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ขณะที่หลังจากการปฏิวัติทางศาสนา นิกายโปรเตสแตนต์เริ่มมองร่างกายผ่านมุมมองวิทยาศาสตร์และการแพทย์สมัยใหม่มากขึ้น การควบคุมร่างกายในยุคโปรเตสแตนต์จึงใช้ความเข้าใจ (Cognitive) ในธรรมชาติของร่างกายนำมาซึ่งการถืออดอาหารที่เกิดขึ้นตามแรงบันดาลใจของแต่ละบุคคลไม่ได้มาจากการบังคับเหมือนแต่ก่อน ทั้งนี้แม้ว่าการถืออดอาหารในปัจจุบันจะไม่ค่อยเป็นที่นิยม แต่ยังมีคริสเตียนบางคนและบางกลุ่มยังพึงปฏิบัติอยู่เสมอ เนื่องจากหน้าที่ (Function) ของการถืออดอาหารยังคงมีอยู่ คือ เป็นการชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติ มากไปกว่านั้นในปัจจุบันนี้ทางการแพทย์ยอมรับว่าการถืออดอาหารเป็นวิธีการหนึ่งในการดูแลรักษาสุขภาพอีกด้วย

คำสำคัญ: การถืออดอาหาร, ศาสนา, การจัดการทางร่างกาย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์ แขนงสังคมศาสตร์สุขภาพ ภาควิชาสังคมศาสตร์กับการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, Email: kwang.sirikanya@gmail.com

Abstract

This study aims to study the understanding of Christian fasting. This is a preliminary study conducted by documentary and in-depth interviews. The representative samples were Christians who experienced fasting in the Protestant Church and lived in Muang Chiang Mai District, Chiang Mai, Thailand. The selection criteria were specific and the samples have different occupations and economic status in order to get comprehensive information.

The study found that the practice of fasting in Christianity has changed over time, depending how the physical was understood. In the middle Ages, the body was considered unclean and must be disciplined. Thus, believers need to control the body for it to be pure and civilized. Fasting was the only way most believers could demonstrate humility to God, especially priests, who pass through fasting atleast once a year to. After the reformation, the body in Protestantism was understood through modern science and medical perspectives. Body control in the Protestant period was based on the cognitive nature of the body, which resulted in fasting as an individual's inspiration. Although fasting is currently not popular but also some Christians individuals and groups are always on the move. Since the function of fasting continues, that is to wash the fithness, both body and mind. Moreover, the modern medicine acknowledges that fasting is a way to maintain health.

Keyword: Fasting, Religion, Body Discipline

บทนำ

การถืออดอาหาร หรือ การถือศีลอด (Fasting) เป็นพิธีกรรมที่มีมาอย่างยาวนานของทางคริสต์ศาสนา โดยทางหลักการของการถืออดอาหาร คือ การไม่รับประทานอาหาร หรือปัจจัยอื่น ๆ ในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อที่จะเรียนรู้การควบคุมร่างกายตนเองไม่ให้ตอบสนองต่อความต้องการทางธรรมชาติ เนื่องจากร่างกายธรรมชาติเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์ตกต่ำลง² และมนุษย์มักหาวิธีในการจัดการร่างกายธรรมชาติอยู่เสมอ เพื่อให้ร่างกายมีความเป็นอารยะ ไร้มลทิน และสามารถที่จะกระทำตามที่จิตใจสั่งการได้ เช่นเดียวกับกับศาสนาที่เข้ามากำหนดพฤติกรรมมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการร่างกาย โดยวิธีการถืออดอาหารนี้เองสามารถฝึกฝนวินัยทั้งฝ่ายร่างกายและจิตวิญญาณแก่ผู้ถือปฏิบัติ ซึ่งเจาะลึกลงไปยังระดับความคิดและความรู้สึกให้ผู้ถือปฏิบัติเกิดมุมมองใหม่และมีประสบการณ์ใหม่ทางศาสนาในระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดไว้

การถืออดอาหาร หมายถึง “การปฏิเสธตนเอง” เป็นการปฏิเสธความต้องการในการบริโภคทั้งอาหาร น้ำ และปัจจัยอื่น ๆ เพื่อหันมาพึ่งพากำลังจากพระเจ้าให้พระองค์เป็นผู้ค้ำยันร่างกายและความต้องการทั้งปวง เป็นการปฏิเสธความต้องการฝ่ายเนื้อหนังที่ขัดกับพระประสงค์ของพระเจ้ามากไปกว่านั้นยังเป็นการปฏิเสธว่าตนเป็นเจ้าของความสำเร็จ³ หน้าที่ของการถืออดอาหารเปรียบเสมือนเป็นช่วงเวลาแห่งการฝึกฝนไม่ให้กระทำตามความต้องการทางเนื้อหนัง เพื่อชำระสิ่งสกปรกทั้งทางร่างกายและจิตใจ มากไปกว่านั้นการถืออดอาหารคล้ายกับ “การเข้าค่าย” ของทางศาสนาคริสต์ที่ฝึกฝนร่างกายและจิตใจของผู้เชื่อ เช่น อ่านพระวจนะของพระเจ้า ร้องเพลงนมัสการ ภาวนาอธิษฐาน ฟังคำเทศนา ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนฝ่ายจิตวิญญาณและอยู่ในสภาวะที่จดจ่อกับพระเจ้าอยู่ตลอดเวลา⁴ ฉะนั้นช่วงเวลาในการถืออดอาหารเป็นการฝึกฝนให้จดจ่ออยู่แต่เรื่องฝ่ายจิตวิญญาณ ห่างจากโลกภายนอก และตอบสนองต่อความต้องการทางฝ่ายร่างกายข้างล่าง

การถืออดอาหารเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบและเป้าหมายในการถืออดอาหารตามสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ อาชีพ และความสนใจของมนุษย์ ในสมัยยุคกลางการอดอาหารเป็นการชำระล้าง (Cleaning) และกำจัดส่วนที่สกปรก (Unclean) ของร่างกายที่เรียกว่า “ตัวตนเก่า” เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับร่างกายใหม่ที่เต็มไปด้วยพลังอันศักดิ์สิทธิ์ (Sacred force)⁵ ซึ่งการถืออดอาหารในยุคนี้เป็นการแสดงออกถึงการอ่อนน้อมถ่อมตนต่อพระเจ้าและทำให้ร่างกายเป็นร่างกายที่บริสุทธิ์ ต่อมาเมื่อเกิดการปฏิรูปทางศาสนาคริสต์ การถืออดอาหารไม่ค่อยเป็นที่นิยมอย่างแต่ก่อน

²ปรีดา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล, *ความนำ, ในเมฆร่าง-พรางกาย*, บรรณาธิการโดย ปรีดา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล. (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, 2541), 1-13.

³คุณชัย นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 14 สิงหาคม 2561.

⁴คุณวิน นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 15 สิงหาคม 2561.

⁵ Joseph B. Tamney, “Fasting and Modernization.” *Journal for the Scientific Study of Religion*, vol. 19, No. 2, (June, 1980), 129-130.

ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย

สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว

ในนิกายโปรเตสแตนต์ (Protestantism) การให้ความสำคัญกับการถืออดอาหารในยุคนี้เป็นเรื่องวินัยชีวิตส่วนตัวของผู้ถือปฏิบัติและเป็นวิธีการหนึ่งในการเข้าหาพระเจ้า ซึ่งการถืออดอาหารกลายเป็นทางเลือกปฏิบัติไม่ได้เป็นข้อบังคับ แต่เป็นเรื่องแรงบันดาลใจส่วนตัวของผู้ถือปฏิบัติ

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันการถืออดอาหารในคริสต์ศาสนาจะไม่ค่อยเป็นที่นิยมมากนัก แต่ยังมีคริสตชนบางคนและคริสตชนผู้ที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์ยังยึดถือปฏิบัติอยู่ไม่น้อย จะเห็นได้ว่าการถืออดอาหารยังคงเกิดผลประโยชน์ในปัจจุบันและเป็นรูปแบบหนึ่งของการดูแลสุขภาพองค์รวมที่ครอบคลุมไปทั้งร่างกายและจิตใจ (Holism) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติจากภายในสู่ภายนอก มากไปกว่านั้นในปัจจุบันการถืออดอาหารกลายเป็นแบบแผนการดูแลสุขภาพทางเลือกและการบริโภคอาหารแบบใหม่ และมากไปกว่านั้นทางการแพทย์ได้ให้ความสำคัญกับการอดอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น เช่น การล้างพิษ (Detox) การกำหนดการรับประทานอาหารตามรอบเวลาที่กำหนด (Intermittent Fasting) การเลือกรับประทานอาหารวันละมื้อ รวมไปถึงการสร้างแบบแผนการรับประทานอาหารโดยใช้การถืออดอาหารทางศาสนาเข้ามาเพื่อดูแลสุขภาพ ดังเช่นในหนังสือแผนดาเนียล 40 วันสู่การมีสุขภาพดี เขียนขึ้นเพื่อนำเสนอข้อมูลด้านสุขภาพ การออกกำลังกาย และโภชนาการในการลดน้ำหนักและดูแลสุขภาพ โดยใช้วิธีการของดาเนียลตามที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ผนวกกับการดูแลสุขภาพในปัจจุบัน ผู้ปฏิบัติจะต้องจดจ่ออยู่กับองค์ประกอบทั้งการบริโภคเฉพาะผักและผลไม้ (Fruit and Vegetable) การออกกำลังกายสม่ำเสมอ (Fitness) การจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ (Focus) ความเชื่อ (Faith) และมีผู้ร่วมขบวนการ (Friends) เพื่อปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในช่วงเวลา 40 วันนี้ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคต⁶ เป็นต้น มากไปกว่านั้นการถืออดอาหารในมุมมองของผู้ถือปฏิบัติบางคนมองว่าสามารถเป็นการดูแลรักษาสุขภาพได้เช่นเดียวกัน บุคลากรทางการแพทย์ท่านหนึ่งได้ให้คำสัมภาษณ์ดังนี้ “การถืออดอาหารเป็นการพักร่างกายและเตรียมพร้อมร่างกาย (Reset) เพื่อที่จะเริ่มทำงานใหม่ การถืออดอาหารทำให้อาหารที่เรารับประทานออกมาจากตับเพื่อมาขจัดของเสียที่เราไม่ได้บริโภคเข้าไป ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ถือปฏิบัติ โดยเฉพาะคนที่ เป็นโรคเบาหวาน” อีกท่านหนึ่งให้ความเห็นว่า “หลังจากการถืออดอาหาร 40 วัน ความดันโลหิตสูงที่เคยเป็นอยู่ตั้งแต่เด็กก็หายขาดหลังจากที่อดอาหารและไม่ได้เป็นอีกเลย”⁷ และอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า “ปกติเป็นโรคเกี่ยวกับกระเพาะ แต่เมื่อตั้งใจถืออดอาหาร เลือกทานแต่ผัก ผลไม้ และน้ำ โรคกระเพาะก็ไม่ได้กำเริบ”⁸ ยิ่งไปกว่านั้นรูปแบบและการเลือกถืออดอาหารนั้นมีความเปลี่ยนแปลงไป

⁶ ริก วอร์เรน นายแพทย์ แดเนียล อเมน และนายแพทย์มาร์ค ไฮแมน, แผนดาเนียล 40 วันสู่การมีสุขภาพดี, แปลโดย สุกุณี เกรียงชัยพร, (กรุงเทพฯ : สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2558), 36-54.

⁷ คุณหอม นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 7 กันยายน 2561.

⁸ คุณวิน นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 15 สิงหาคม 2561.

⁹ คุณพร นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 31 สิงหาคม 2561.

ตามยุคสมัย สังคมและวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล ซึ่งการถืออดไม่ใช่แค่เฉพาะอาหารและน้ำเท่านั้น แต่รวมไปถึงการถืออดสิ่งอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดการเสพติด เช่น อาหารบางชนิด สื่อออนไลน์และรายการโทรทัศน์¹⁰ เป็นต้น

จากข้างต้นจะพบได้ว่าปัจจุบันการถืออดอาหารในศาสนาคริสต์ยังคงมีอยู่และเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุค สังคมและวัฒนธรรม การถืออดอาหารมุ่งเน้นไปที่สุขภาพใจที่จดจ่ออยู่กับพระเจ้าและสุขภาพกายที่สามารถใช้งานได้ตามที่ใจสั่ง ซึ่งเป็นการชำระจิตใจและทำให้ร่างกายบริสุทธิ์เป็นการดูแลสุขภาพในองค์รวมที่ครอบคลุมไปถึงมิติทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งงานศึกษาชิ้นนี้เป็นงานศึกษาในขั้นต้น (Preliminary Research) เพื่อเข้าใจการให้ความหมาย รูปแบบ และเป้าหมายของการถืออดอาหารเชิงคริสต์ศาสนา และศึกษาความเข้าใจในเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย งานชิ้นนี้เป็นการศึกษาในพฤติกรรมระดับบุคคล โดยเลือกศึกษาผู้เชื่อในนิกายโปรเตสแตนต์ที่มีประสบการณ์ในด้านการอดอาหารในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การถืออดอาหาร: อิทธิพลทางศาสนาสู่การจัดระเบียบวินัยร่างกาย

การถืออดอาหาร หมายถึง การฝึกฝนที่จะปฏิเสธความต้องการของตัวเองและพึงพาพระเจ้ามากขึ้น กล่าวคือ ในช่วงถืออดอาหารเป็นการเปลี่ยนกิจกรรมจากการรับประทานอาหารเป็นการภาวนาอธิษฐานและอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ เพื่อเป็นการเรียนรู้ที่จะเบี่ยงเบนความสนใจ ความคิด และพฤติกรรมที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวันให้จดจ่อที่พระเจ้ามากขึ้น ในภาษาเดิมของการถืออดอาหารหมายถึง การปฏิเสธตนเองเพื่อมาพึ่งองค์พระผู้เป็นเจ้า ประกอบไปด้วยสองส่วนคือ (1) ปฏิเสธว่าตนเองสามารถกระทำได้ และส่วนที่สองคือ (2) การยืนยันว่า ผู้ถืออดนั้นต้องการพระเจ้าพระองค์เดียวเท่านั้นที่จะทำให้การถืออดอาหารนี้สำเร็จผล¹¹ เนื่องจากในช่วงที่ถืออดอาหารผู้ที่ถืออดไม่ได้รับประทานอาหารตามกิจวัตรประจำวัน ดังนั้นพลังงานทางร่างกายลดลงและความอยากอาหารมีเพิ่มขึ้นทำให้ผู้ที่ถืออดนั้นมีความกระหายในช่วง 1-3 วันแรกของการอดอาหาร ผู้ที่ถืออดนั้นจะต้องเบี่ยงเบนความสนใจไปยังการอธิษฐานหรือการอ่านพระคัมภีร์เพื่อที่จะผ่านความยากลำบากนี้ไปได้ ซึ่งหมายความว่า เป็นการนำเอาความสนใจไปที่องค์พระผู้เป็นเจ้าเข้ามาช่วยเหลือ

รูปแบบหลักของการถืออดอาหาร ได้แก่ การบริโภคน้ำ งดรับประทานมื้ออาหาร เลือกรับประทานบางมื้ออาหาร หรืองดบางกิจกรรมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยรูปแบบต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับกิจวัตรประจำวัน อายุ เพศ และความรู้ในด้านสุขภาพ เช่น ผู้ชายในช่วงวัยหนุ่มส่วนใหญ่รูปแบบถืออดอาหารจะดื่มน้ำเปล่า ระยะเวลา 40 วัน แต่พอเข้าช่วงวัยผู้ใหญ่ก็เริ่มทานน้ำเปล่าผสมกับน้ำผึ้ง น้ำผลไม้ น้ำหวาน น้ำซूप หรือเลือกรับประทานผักใน 1 มื้อ เพื่อที่จะมีกำลังในการทำงานและ

¹⁰ คุณนนท์ นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 12 สิงหาคม 2561.

¹¹ คุณชัย นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 14 สิงหาคม 2561.

ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย

สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว

เพื่อที่จะเว้นช่วงเวลาการเข้าสังคม ส่วนรูปแบบการถืออดอาหารของผู้หญิง ส่วนใหญ่จะต็มน้ำผลไม้ น้ำนมถั่วเหลือง น้ำหวาน หรือเลือกรับประทานผักใน 1 มื้อ ระยะเวลาประมาณ 10 วัน เนื่องจากในมุมมองทางด้านสุขภาพของผู้หญิงนั้นให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพที่ดีผ่านทางกรับประทานอาหารมากกว่า หรือบางคนเลือกที่จะถืออดสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อที่จะใช้เวลากับพระเจ้ามากขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้หลักการในการถืออดอาหาร คือ การจัดการกับธรรมชาติของร่างกาย ละเว้นในสิ่งที่เนื้อหนังต้องการ และเป็นการทบทวนเนื้อหนัง เพื่อจะเป็นร่างกายที่สามารถใช้การได้ ซึ่งเมื่อผู้ถืออดสามารถจัดการกับสภาพภายนอก (ร่างกาย) และบังคับจิตใจได้แล้วจะสามารถทำให้ผู้ถืออดจดจ่อที่ความต้องการทางฝ่ายจิตวิญญาณมากขึ้น

ซึ่งในเรื่องร่างกายและเรื่องทางโลกนั้นเป็นศัตรูของคริสตชน คริสตชนต้องต่อสู้เช่นเดียวกับมารซาตาน ร่างกาย หมายถึง “เนื้อหนัง (Flesh)” ซึ่งเป็นธรรมชาติบาปของมนุษย์และตรงกันข้ามกับศีลธรรมและจิตใจ โดยเนื้อหนังนั้นเป็นเหตุให้มนุษย์แยกออกจากพระวิญญาณของพระเจ้าและตกอยู่ภายใต้ความบาป¹² ดังเช่นพระธรรมโรม บทที่ 8 ข้อ 5 ระบุว่า “เพราะว่าคนทั้งหลายที่อยู่ฝ่ายเนื้อหนังก็สนใจในสิ่งซึ่งเป็นของเนื้อหนัง แต่คนทั้งหลายที่อยู่ฝ่ายพระวิญญาณ ก็สนใจในสิ่งซึ่งเป็นของพระวิญญาณ” ฉะนั้นจากพระคัมภีร์ข้อนี้จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ดำเนินชีวิตตามธรรมชาติของร่างกายก็ไม่ได้ดำเนินชีวิตตามพระประสงค์ของพระเจ้า ยิ่งไปกว่านั้นการที่ไม่รู้จักพระเจ้า จิตใจของมนุษย์ก็ยิ่งเสื่อมทรามลงและนำไปสู่การกระทำในสิ่งที่ไม่ควร ดังนั้นมนุษย์จึงต้องพึ่งพาทองคพระผู้เป็นเจ้าของเพื่อปฏิเสธความต้องการทางร่างกาย และยิ่งยอมจำนนต่อพระเจ้าเท่าไรชัยชนะอยู่เหนือศัตรูก็มีมากขึ้นเท่านั้น¹³

ดังนั้น การบังคับตน (Self-control) เป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตของคริสตชน ดังเช่นในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ พระธรรมกาลาเทีย บทที่ 5 ข้อ 22-23 ระบุว่า “ส่วนผลของพระวิญญาณนั้นคือความรัก ความยินดี สันติสุข ความอดทน ความกรุณา ความดี ความซื่อสัตย์ ความสุภาพอ่อนโยน การรู้จักบังคับตน เรื่องอย่างนี้ไม่มีธรรมชาติห้ามไว้เลย” การบังคับตนเป็นผลของพระวิญญาณ (The Fruit of the Spirit) ซึ่งได้รับมาหลังจากที่มนุษย์ยอมรับตนเองว่าเป็นผู้ที่อ่อนแอ ไม่สามารถช่วยตนเองให้รอดจากการล่อลวงทั้งปวงได้ และยอมรับว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าที่สามารถช่วยเหลือได้ หลังจากนั้นพระวิญญาณบริสุทธิ์ (Holy Spirit) ก็จะเข้ามาสถิตอยู่ในชีวิตของผู้เชื่อ ซึ่งเป็นเหตุทำให้มนุษย์ผู้เชื่อมีความสามารถที่จะควบคุมปกครองตนเองและควบคุมความปรารถนาต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยพระวิญญาณบริสุทธิ์นี้เป็นผู้ประทานกำลังให้ และก่อให้เกิดการปฏิเสธตนเองที่นำไปสู่

¹² พิษณุ อรรถภิญญา, *ศัพทานุกรมพระคัมภีร์ ฉบับรวมเล่ม*, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, 2534), 124.

¹³ R.D. Flory, *Biblical Fasting and Prayer*, แปลโดย กมลทิพย์ ประพันธ์พงศ์, (กรุงเทพฯ: คริสตจักรไคร้สเชิช, 2540), 7-12.

การควบคุมตนเองให้มีระเบียบวินัยและมีวิถีชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การสารภาพบาปต่อหน้าองค์พระผู้เป็นเจ้าเป็นการควบคุมร่างกายของมนุษย์อย่างหนึ่งให้เป็นไปตามเป้าหมายทางศาสนา ดังนั้นศาสนาจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการควบคุมกำกับประชากรให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและมีศีลธรรมอันดีงาม¹⁴ และพิธีกรรมทางศาสนา (Religious Rituals) ที่เกิดขึ้นนี้ ไม่ได้เป็นเพียงแค่สัญลักษณ์ทางศาสนาเท่านั้น แต่พิธีกรรมทางศาสนาเป็นความหมายที่สร้างความจริงแท้ในศาสนา (Religious Truth) ผ่านการควบคุมของร่างกาย ทำให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้ และบ่อยครั้งที่มนุษย์พยายามที่จะหาความหมายและประโยชน์ผ่านการควบคุมร่างกาย (Bodily Immersion) ในพฤติกรรมที่เหนือธรรมชาติ (Supernatural)¹⁵ เพื่อแสดงให้เห็นถึงวินัย ความบริสุทธิ์ ความศักดิ์สิทธิ์ที่มีอยู่ในตัวบุคคล

ในคริสต์จักรยุคแรก (ค.ศ. 325) การถืออดอาหารอริชฐานมีทุกวันพุธและวันศุกร์ตามคำสอนของอัครสาวกทั้งสี่สอง (Didache) หลังจากนั้นก็เปลี่ยนมาเป็นช่วงเทศกาลเข้าสู่ธรรมจวบจนปัจจุบัน¹⁶ คริสตจักรคาทอลิก (Catholic Church) ในยุคกลางมุ่งเน้นให้นักบวชตั้งมั่นในการควบคุมเนื้อหนัง เพื่อให้พวกเขาสามารถที่จะควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพของตนเองได้ เพื่อเป้าหมายในการประสบผลสำเร็จด้านศาสนาและเพื่อแสดงความมีตัวตนในพื้นที่ศาสนา อีกทั้งยังเป็นการบังคับตนแสดงออกถึงความหมายทางศาสนา ซึ่งการปกครองทางร่างกายนี้สะท้อนถึงผู้ที่สำเร็จในการสร้างใหม่ (Reconstruct) และบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ในตัวบุคคล (Self-identity)¹⁷ การปฏิบัติศาสนกิจของคริสตจักรโรมันคาทอลิกให้ความสำคัญกับการถืออดอาหารว่าเป็นพิธีกรรมที่ต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ (Routine) ในช่วงเทศกาลเข้าสู่ธรรม ซึ่งการถืออดอาหารในยุคกลางเป็นการแสวงหาความเป็นศูนย์รวม (Wholeness)¹⁸ และเป็นสัญลักษณ์เกี่ยวกับความตาย (Death) และการเกิดขึ้นใหม่ (Rebirth) อีกทั้งการถืออดอาหารเป็นการปฏิบัติและสัญลักษณ์ที่สำคัญในด้านจิตวิญญาณยุคกลาง กลุ่มนักวิชาการเรื่องจิตวิญญาณ (Spirituality) ในศตวรรษที่ 13 จนถึงศตวรรษที่ 15 มุ่งเน้นอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์และความยากจน (The Ideals of Chastity and Poverty) ที่เป็นเรื่องของการสละสิทธิ์ (Renunciation) ทั้งทางเพศและครอบครัว (Sex and Family) เงินและทรัพย์สิน (Money and Property) เพื่อเหตุผลที่สำคัญในการมาร่างกายที่บริสุทธิ์ทางศาสนา ดังนั้นการถืออดอาหารเปรียบเสมือนเป็นการเสียสละที่เจ็บปวดที่สุด (The Most Painful Renunciation) โดยการใช้การ

¹⁴ Turner S. Bryan, *The Body and Society*, (London: Sage publication Ltd, 2008), 146.

¹⁵ Philip A. Mellor and Christ Shilling, *Re-forming the Body Religion, Community and Modernity*, (London: Sage Publication Ltd, 1997), 36-37.

¹⁶ F.L. Cross, *The Oxford Dictionary of the Christian Church*, (New York: Oxford University Press, 1983), 503.

¹⁷ Mellor and Shilling, *Re-forming the Body Religion*, 9-10.

¹⁸ Kathleen M. Dugan. "Fasting for Life: The Place of Fasting in the Christian Tradition." *Journal of the American Academy of Religion*, Vol. 63, No. 3, (Autumn, 1995), 539-548.

ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย

สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว

รับประทานอาหารที่เป็นวิธีพื้นฐานเป็นเส้นทางของการเผชิญกับพระเจ้า (Way of Encountering God) และเป็นคำสั่งของทางศาสนา (Religious Orders) ว่าให้แบ่งปันอาหารแก่คนยากจน คนป่วย หรือแปลกหน้า¹⁹ อีกทั้งการถืออดอาหารอริษฐานยังเป็นการต่อรองทางอำนาจของผู้หญิง ผู้หญิงส่วนใหญ่ในคริสตจักรคาทอลิก (Catholic Church) ใช้การถืออดอาหารอริษฐาน เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงบทบาทในการเตรียมอาหาร การบำรุงอาหาร และการควบคุมของนักบวช ซึ่งเป็นการท้าทายอำนาจของสังคมาชยเป็นใหญ่ (Hierarchies) โดยการกลับไปแสวงหาความจริง (Truth) ความเป็นจริง (Reality) และของขวัญจากพระเจ้า (Presence of God) ผ่านทางการบังคับร่างกาย ดังนั้นการปกครองร่างกายในยุคนี้เป็นเรื่องทางสังคมาและเป็นอำนาจทางการเมืองของคริสตจักรคาทอลิก²⁰

ต่อมาหลังจากการปฏิวัติทางศาสนาในศตวรรษที่ 16 เริ่มเข้าใจในความธรรมชาติของร่างกายมากขึ้น ผ่านมุมมองทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงมุมมองของร่างกายใหม่ ในการควบคุมร่างกายของนิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant Modern Bodies) มีความเกี่ยวข้องด้านสังคมาน้อยกว่าในยุคกลาง แต่ให้ความสำคัญกับการควบคุมร่างกายผ่านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับพระเจ้ามากกว่า เช่นเดียวกับกับ Watt (1957) ระบุว่า การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมาแบบดั้งเดิมถูกปฏิเสธออกไปและความสัมพันธ์แบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนและความสมเหตุสมผลถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อแทนที่อำนาจเดิม โดยผู้เชื่อเองสามารถเข้าหาพระเจ้าได้ด้วยตนเองมากขึ้น²¹ มุมมองทางด้านร่างกายเป็นเรื่องของปัจเจก ซึ่งนำเอาประสบการณ์ร่วมกันในสังคมาออกและแทนที่ด้วยความคิดและความเชื่อส่วนตัว สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงการบังคับตนและการหยั่งรู้ในด้านร่างกายแต่ละคน (Embodied Identity) ซึ่งในยุคนี้เปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับร่างกายใหม่ให้เข้าใจในธรรมชาติของร่างกายมากขึ้น²² ผู้เชื่อในนิกายโปรเตสแตนต์จึงให้มุมมองเกี่ยวกับการถืออดอาหารว่าเป็นทางเลือกในการปฏิบัติ เป็นเรื่องวินัยชีวิตส่วนตัวและเป็นวิธีการหนึ่งในการเข้าหาพระเจ้า²³ ไม่ได้เป็นการบังคับปฏิบัติเหมือนแต่ก่อน

19 Caroline Walker Bynum, "Fast, Feast, and Flesh: The Religious Significance of Food to Medieval Women," in *Food and Culture*, ed. Carole Counihan and Penny Van Esterik, (New York: Routledge, 2013), 245-261.

20 Mellor and Shilling, *Re-forming the Body Religion*, 38.

21 Watt, I. *The Rise of the Novel. Studies in Defoe, Richardson and Fielding*. (London: Chatto and Windus, 1957), 1522, quoted in Philip A. Mellor and Christ Shilling, *Re-forming the Body Religion, Community and Modernity*. (London: Sage Publication Ltd, 1997), 59.

22 Mellor and Shilling, *Re-forming the Body Religion*, 47.

23 F.L. Cross, *The Oxford Dictionary of the Christian Church*, (New York: Oxford University Press, 1983), 503.

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าร่างกายที่ปรากฏในพระคัมภีร์เป็นเรื่องที่จะต้องจัดการและควบคุมให้อยู่ในการควบคุมของจิตใจเสมอเพื่อที่ร่างกายจะเป็นสิ่งที่ไม่ขัดกับจิตวิญญาณ ดังนั้นทางศาสนาจึงมีวิธีการจัดการทางร่างกาย เพื่อให้ร่างกายอยู่ภายใต้การควบคุมของจิตใจและก่อให้เกิดความสะอาดบริสุทธิ์ทั้งกายและใจ การถืออดอาหารเป็นพิธีกรรมที่ช่วยให้ผู้เชื่อจดจ่อที่องค์พระผู้เป็นเจ้าและฝึกฝนที่จะปฏิเสธความต้องการทางเนื้อหนังของตนเอง ซึ่งการถืออดอาหารเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุคสมัย ในยุคกลางได้ให้การถืออดอาหารเป็นวิธีที่ทำให้ร่างกายมีความศักดิ์สิทธิ์ (Sacred) เป็นการชำระล้าง (Cleaning) และกำจัดส่วนที่สกปรก (Unclean) ของเนื้อหนัง²⁴ รวมไปถึงเป็นสัญลักษณ์ระลึกถึงความตายและการเกิดใหม่ของพระเยซูคริสต์²⁵ ซึ่งในยุคนี้การอดอาหารเป็นเพียงพิธีเดียวที่เป็นวิธีการทำให้เป็นบริสุทธิ์และเป็นการแสดงออกถึงการนอบน้อมต่อพระเจ้า ในขณะที่หลังจากการเกิดนิยายโปรเตสแตนต์ มุมมองร่างกายเป็นเรื่องของทางโลก (Profane) หรือเข้าใจในธรรมชาติของร่างกายมากขึ้น กล่าวคือเป็นการมองร่างกายอย่างมีเหตุมีผล ร่างกายเป็นเรื่องธรรมชาติของทางโลก ดังนั้นเป้าหมายของการถืออดอาหารกลายเป็น“แรงบันดาลใจ” ส่วนบุคคล ดังนั้นการปฏิสัมพันธ์ผ่านทางพิธีกรรมไม่เหมือนเดิม การนิยามร่างกายใหม่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้คนเริ่มตระหนักถึงการตัดสินใจของตัวเองมากขึ้น มากไปกว่านั้นผลลัพธ์ที่ได้จากการอดอาหารไม่ใช่เพียงแค่การบังคับร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมองทัศนคติ ความคิด อารมณ์ความรู้สึกอีกด้วย

บทสรุป

เป้าหมายของศาสนาคริสต์คือ การเข้าใจใกล้ชิดสนิทกับพระเจ้า นั่นคือมีความสัมพันธ์กับพระเจ้า ทั้งทางด้านการอ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ การภาวนาอธิษฐาน การร่วมสวดศีลธรรมกับผู้เชื่อเดียวกัน และการมีพฤติกรรมที่ตามพระประสงค์ของพระเจ้า ในกฎระเบียบของศาสนาได้กำหนดไว้ว่าจำเป็นต้องมีการบังคับตนเพื่อแสดงถึงการกลับใจใหม่ ส่งผลในด้านพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเชื่อฟังและทำตาม ซึ่งในความเชื่อของศาสนาคริสต์ในเรื่องธรรมชาติร่างกายและการดำเนินชีวิตตามความต้องการฝ่ายเนื้อหนังนำไปสู่การกระทำความบาปอันร้ายแรง ดังนั้นผู้เชื่อจึงต้องมีการจัดการทางร่างกาย ทำให้ร่างกายอยู่ภายใต้การควบคุมของจิตใจและก่อให้เกิดความสะอาดบริสุทธิ์ทั้งทางสุขภาพกายและสุขภาพใจ การถืออดอาหารเป็นพิธีกรรมที่ช่วยให้ผู้เชื่อจดจ่อที่องค์พระผู้เป็นเจ้าและสามารถปฏิเสธความต้องการทางเนื้อหนังของตนเองได้ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการถืออดอาหารไม่ใช่เพียงแค่การบังคับร่างกายเท่านั้นแต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมองทัศนคติ ความคิด อารมณ์ความรู้สึกอีกด้วย ดังนั้นการถืออดอาหารเปรียบเสมือนเป็นการจัดระเบียบวินัยเพื่อสุขภาพะทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากภายในสู่ภายนอก เช่น ในขณะที่ร่างกายมีอาหารทิวในช่วงการ

²⁴ Tamney, "Fasting and Modernization.", 129-130.

²⁵ Dugan. "Fasting for Life: The Place of Fasting in the Christian Tradition.", 541.

ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย

สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว

ถืออดอาหาร ผู้ปฏิบัติจะหันไปการตอบสนองในด้านจิตวิญญาณและตอบสนองทางด้านร่างกายข้างลง²⁶ และสิ่งเหล่านี้กลายเป็นทักษะ (Skill)²⁷ ดังนั้นการอดอาหารเป็นการตอบสนองฝ่ายจิตวิญญาณก่อนฝ่ายร่างกาย ซึ่งเป็นการฝึกฝนช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อนำไปสู่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคตเป็นการชำระจิตใจและทำให้ร่างกายบริสุทธิ์ให้เตรียมพร้อมสำหรับการรับใช้

ซึ่งการถืออดอาหารมีความเปลี่ยนแปลงไปตามการนิยามร่างกายและการจัดการร่างกายในแต่ละยุคสมัย ซึ่งในยุคกลางร่างกายเป็นความบาปและสกปรก ดังนั้นร่างกายจึงต้องถูกจัดการโดยการถืออดอาหารในทุก ๆ ปี เพื่อให้ร่างกายเป็นร่างกายที่บริสุทธิ์ปราศจากมลทินและเป็นการแสดงถึงสัญลักษณ์ในการนอบน้อมถ่อมตนกับพระเจ้า ในขณะที่หลังจากการปฏิวัติทางศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ การควบคุมร่างกายใช้ความเข้าใจ (Cognitive) ในธรรมชาติของร่างกายมากขึ้นผ่านมุมมองวิทยาศาสตร์และการแพทย์สมัยใหม่ นำมาซึ่งการถืออดอาหารที่เกิดขึ้นตามแรงบันดาลใจของแต่ละบุคคลที่อยากจะได้รับประสบการณ์พิเศษที่แสดงออก (Expression) ถึงการเข้าใกล้พระเจ้าซึ่งในปัจจุบันรูปแบบการถืออดอาหารก็เปลี่ยนไปตามความสนใจและอุปสรรคของแต่ละบุคคล เช่น การถืออดอาหารบางชนิด สื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์หรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ เพื่อที่จะเข้าหาพระเจ้า²⁸ เป็นต้น การควบคุมร่างกายเป็นภาพสะท้อนถึงการควบคุมทางสังคมที่กำหนดให้ผู้คนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับได้ในแต่ละยุคสมัย

ทั้งนี้แม้ว่าปฏิสัมพันธ์กับการถืออดอาหารในปัจจุบันจะลดลง และแม้ว่าการถืออดอาหารอธิษฐานไม่ได้ทำให้เปลี่ยนแปลงพระประสงค์ของพระเจ้า²⁹ แต่ยังมีคริสตชนบางคนและบางกลุ่มที่ยังพึงปฏิบัติอยู่เสมอ เนื่องจากหน้าที่ของการถืออดอาหารยังคงทำงานอยู่ กล่าวคือ เป็นการชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติและเป็นเครื่องมือ (Tool) หนึ่งที่ทำให้ผู้ปฏิบัติใกล้ชิดพระเจ้ามากขึ้น ละออกจากความวุ่นวายในการแสวงหาสิ่งที่ประท้วงชีวิต ทั้งระมัดระวังในการดำเนินชีวิตมากขึ้น การถืออดอาหารเป็นการจัดการในระดับลึกไปยังระดับความคิดและความรู้สึกของผู้ปฏิบัติ เช่น ทำให้ตอบสนองต่อความโกรธช้าลง ไตร่ตรองมากขึ้น มีสมาธิในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น เป็นต้น และนอกจากจะส่งผลต่อผู้ปฏิบัติแล้ว การถืออดอาหารยังครอบคลุมไปถึงด้านสังคม เช่น สามารถเข้าใจความยากลำบากของคนจนมากขึ้นและเข้าใจความรู้สึกของเด็กติดถ้ามากขึ้น³⁰ เป็นต้น รวมไปถึงยังทำให้มีเวลามากขึ้น³¹ และประหยัดค่าใช้จ่าย³² ในการรับประทานอาหารส่วนตัว

²⁶ คุณวิน นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 15 สิงหาคม 2561.

²⁷ คุณชัย นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 14 สิงหาคม 2561.

²⁸ คุณพร นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 31 สิงหาคม 2561.

²⁹ คุณเบน นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 15 สิงหาคม 2561.

³⁰ คุณเชษฐ นามสมมติ, สัมภาษณ์ โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 24 สิงหาคม 2561.

³¹ คุณหอม นามสมมติ, สัมภาษณ์โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 7 กันยายน 2561.

³² คุณเชษฐ นามสมมติ, สัมภาษณ์ โดย สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว, ม.ป.ท, 24 สิงหาคม 2561.

มากไปกว่านั้นในทางการแพทย์ยอมรับว่าการถืออดอาหารเป็นวิธีการหนึ่งในการดูแลรักษาสุขภาพ การถืออดอาหารเป็นการทำให้ร่างกายอยู่ในภาวะขาดอาหารในช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งเป็นวิธีการทำความสะอาดร่างกายด้วยตัวเองพร้อมกับการสร้างระเบียบของร่างกายใหม่ เนื่องจากกระบวนการเผาผลาญอาหารภายในร่างกายจะถูกสร้างใหม่ การอดอาหารเป็นกลไกหนึ่งของระบบร่างกาย เช่น เมื่อมีอาการป่วยมักจะไม่อยากอาหาร เป็นกลไกหนึ่งที่ร่างกายใช้เป็นกระบวนการรักษาตัวมันเอง ประโยชน์ของการอดอาหารในเชิงการแพทย์คือทำให้ร่างกายได้หยุดพักและฟื้นฟูรักษาตนเอง

โดยสรุปแม้ว่าการให้ความสำคัญการถืออดอาหารในความเป็นสังคมจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ไม่ได้ทำให้คุณค่าของการถืออดอาหารคลาดเคลื่อนไป หัวใจสำคัญของการถืออดยังคงเป็นการรับรู้ ว่าพระเจ้าคือคำตอบของทุกสิ่ง พระองค์ทรงเป็นคำตอบของทางด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม (Holistic) การถืออดอาหารไม่ได้ไปจัดการคนอื่น ๆ หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมก็ตาม เพราะถ้าหากยิ่งไปจัดการสังคมที่มีปัญหาอยู่แล้วยิ่งมีปัญหา ฉะนั้นการถืออดเป็นเรื่องที่ต้องจัดการกับตัวเอง ดังนั้นเมื่อเราปรารถนาสิ่งใด ยิ่งจดจ่อที่พระเจ้าและใกล้พระองค์มากขึ้นเท่าไรก็ยิ่งพบว่าพระเจ้าคือผู้ให้คำตอบที่แท้จริง การทำงานของการถืออดอาหารยังคงสำคัญต่อผู้เชื่อและเป็นประสบการณ์อันดีที่น่าควรลิ้มลอง แต่สิ่งที่ควรพึงระวังในการถืออดอาหาร คือ ความเย่อหยิ่ง อวดตัวและเปรียบเทียบกับผู้อื่นที่ไม่ได้ประพฤติแบบตน หากในขณะที่ถืออดอาหารไม่จดจ่ออยู่กับเรื่องจิตวิญญาณ ความคิดจะฟุ้งซ่านและหากไม่ได้ควบคุมความคิดเหล่านั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นทักษะติดตัวไปเช่นกัน และสุดท้ายแม้ว่าการถืออดอาหารจะมีประโยชน์ต่อสุขภาพใจและกายมากมาย แต่ขีดจำกัดของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทั้งในด้านของสุขภาพ อาชีพ และกิจกรรมของแต่ละบุคคล ดังนั้นจำเป็นที่ต้องเลือกรูปแบบในการถืออดให้เหมาะสมกับแต่ละคน เป็นต้น

ความเข้าใจเรื่องการถืออดอาหารของคริสเตียนไทย

สิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว

บรรณานุกรม

ปรีตตา เฉลิมเผ่า กอนันต์กุล. *ผะรุ่่าง-พร่างกาย*. บรรณาธิการโดยปรีตตา เฉลิมเผ่า กอนันต์กุล.

กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2541.

พิษณุ อรรถภิญญา. *ศัพทานุกรมพระคัมภีร์ ฉบับรวมเล่ม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, 2534.

ริค วอร์เรน นายแพทย์ แดเนียล อเมน และนายแพทย์มาร์ค ไฮแมน. *แผนดาเนียล 40 วันสู่การมีสุขภาพดี*. แปลโดยสกุณี เกรียงชัยพร. กรุงเทพฯ : สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2558.

Bynum, C. W. "Fast, Feast, and Flesh: The Religious Significance of Food to Medieval Women," in *Food and Culture*, ed. Carole Counihan and Penny Van Esterik. New York: Routledge, 2013.

Cross, F.L. *The Oxford Dictionary of the Christian Church*. New York: Oxford University Press, 1983.

Dugan, Kathleen M. "Fasting for Life: The Place of Fasting in the Christian Tradition." *Journal of the American Academy of Religion*, Vol. 63, No. 3, (Autumn, 1995), 539-548.

Flory, R. D. *Biblical Fasting and Prayer*. แปลโดย กมลทิพย์ ประพันธ์พงศ์. กรุงเทพฯ: คริสตจักรไคร้สเชิช, 1997.

Harnik, Gillian Feeley. "Religion and Food: An Anthropological Perspective," *Journal of the American Academy of Religion*, Volume LXIII, Issue 3, (October, 1995), 565-582.

Mellor A. Philip and Shilling Christ, *Re-forming the Body Religion, Community and Modernity*. London: Sage Publication Ltd, 1997.

Tamney, J. B. "Fasting and Modernization." *Journal for the Scientific Study of Religion*, vol. 19, No. 2, (June, 1980), 129-137.

Turner S. Bryan. *The Body and Society*. London: Sage Publication Ltd, 2008.

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง

Premarriage counseling as a tool to enhance marriage

กุลหญิง กาจนามาศ¹

Kulying Kanjanamas

บทคัดย่อ

บทความนี้อธิบายเกี่ยวกับชีวิตการแต่งงานในมุมมองของพระเจ้า โดยกล่าวถึงพระประสงค์ของพระเจ้าในชีวิตสมรสตั้งแต่เริ่มต้นสร้างสถาบันครอบครัว และความท้าทายในการครองชีวิตสมรสในปัจจุบันซึ่งทำให้เกิดปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาและสังคมรอบข้าง ทั้งนี้ปัญหาชีวิตสมรสส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและร่างกายในที่สุด ดังนั้นผู้เขียนจึงเสนอแนวทางการรับมือการสถานการณ์ปัญหาชีวิตคู่ด้วยการแนะนำการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเพื่อจะเตรียมคู่สมรสให้มีความรู้และความพร้อมเพียงพอที่จะสร้างชีวิตสมรสที่ประสบความสำเร็จและมีความสุข จากการศึกษาผลกระทบของการเตรียมชีวิตคู่ก่อนการแต่งงานสามารถช่วยสามีและภรรยาพบความพึงพอใจในชีวิตสมรสในขณะเดียวกันลดความขัดแย้งระหว่างกันและกัน มีผลต่อการหย่าร้างลดลงถึงร้อยละ 31 ของคู่สมรสที่ทำการทดสอบ²

โดยเนื้อหาของบทความนี้อธิบายการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานครอบคลุมถึงเรื่องนิตินามการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานในคริสตจักร

ผู้เขียนมีความหวังว่าบทความนี้จะช่วยสร้างความตระหนักเรื่องความสำคัญของการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานที่จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิตสมรสให้แข็งแรงตามน้ำพระทัยของพระเจ้า

คำสำคัญ การให้คำปรึกษา การแต่งงาน

¹ เจ้าหน้าที่ The Well International. Email: kulyings@gmail.com

² Stanley, M. Scott, Amato, R. Paul, Johnson A. Christine and Markman, J. Howard. Journal of Family Psychology "Premarital Education, Marital Quality, and Marital Stability: Findings from a Large, Random Household Survey" Vol.20 No. 1 (2006). 117-126

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง
กุลหญิง กาจนามาศ

Abstract

This article explains marital life starting from God's propose for marital life, to establishing a family and finally to the challenges couples may face in the present, which strains the relationship between spouses and their surrounding society. These problems will, in the end, affect couples both physically and mentally. Therefore, the author suggests premarital counseling as a tool to prepare and equip couples with the proper knowledge to build a successful marriage. Studies show that premarriage counseling could decrease the chances of divorce by 31%.

This article explains the definition of premarriage counseling, its objectives, steps, and suggestions on how to apply premarriage counseling to churches.

The author hopes that this article will promote the importance of premarriage counseling, because a healthy marriage is desirable to God.

Keywords: Premarriage, counseling

การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่ผู้เป็นอุปกรณที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง

คนไทยคุ้นเคยกับคำว่า “ความรักทำให้คนตาบอด” เพราะความรักที่ทั้งคู่มีให้ต่อกันและกัน บดบังความจริงต่างๆ แม้กระทั่งตัวตนที่แท้จริงของคู่รักของเขา และเมื่อความรักที่คู่รักมีต่อกันเริ่ม มลายหายไปทั้งสองก็พบความจริงว่าคู่เคยรักกลับกลายเป็นผู้ที่ทำให้พบกับความเจ็บปวดมากกว่าใคร และชีวิตคู่ที่ประสบความสำเร็จและมีความสุขจึงกลายเป็นเพียงความฝัน

เราไม่ปรารถนาที่คู่รักจะแต่งงานโดยมองไม่เห็นที่แท้จริงแล้วคู่รักของตนเองนั้นเป็นอย่างไร และนั่นเป็นเหตุให้พวกเขาต้องพบกับความยากลำบากในการพยายามรับมือกับเรื่องที่ไม่เคยเตรียมตัว ที่จะเผชิญ

การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่ผู้เป็นอุปกรณที่เสริมสร้างชีวิตคู่ของผู้จะแต่งงานให้มองเห็น ถึงความจริงที่สำคัญของชีวิตคู่ตามแบบที่ถูกวางไว้โดยองค์พระผู้เป็นเจ้า เพื่อรับมือกับความท้าทาย ของชีวิตคู่ และช่วยเสริมสร้างให้ความสัมพันธ์แข็งแรงและยั่งยืน ดังนั้นบทความนี้จะช่วยเราเข้าใจถึง แผนการเรื่องชีวิตสมรสตามน้ำพระทัยพระเจ้าและการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่ผู้จะเตรียมชีวิตชาย หญิงเข้าสู่ชีวิตสมรสอย่างราบรื่น

พระประสงค์ของพระเจ้าที่มีต่อชีวิตสมรส

การสมรสเป็นแผนการของพระเจ้า ซึ่งแผนการของชีวิตคู่นี้มีมาตั้งแต่เริ่มสร้างโลกเป็น “กฎระเบียบแห่งการเนรมิตสร้าง” คือเป็นวิถีทางที่ชายและหญิงจะได้อยู่ร่วมกันด้วยความรักและ เลี้ยงดูบุตรของตน โดยความสัมพันธ์นี้ถูกก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้ายังไม่ ตัดขาดกัน ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งของความเป็นมนุษย์³ นั้นหมายความว่าจากการ ผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกันของชายและหญิง ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณพวกเขาจะผลิตเชื้อสาย ของเขาให้ทวีขึ้น ที่จะร่วมครอบครองและปกครองแผ่นดินที่พระเจ้าทรงสร้างไว้ให้พวกเขา (ปฐมกาล 1:28) นี่เป็นหนึ่งในแผนการสร้างประชากรของพระเจ้า

“เพราะเหตุนั้นผู้ชายจะละจากบิดามารดาของเขาไปผูกพันอยู่กับภรรยา และเขาทั้งสองจะ เป็นเนื้อเดียวกัน” (ปฐมกาล 2:24) ในการรวมชายและหญิงเป็นหนึ่งเดียว จอห์น โคเบลนซ์ กล่าวว่า “การสมรสเป็นการเชื่อมบุคคลสองคนโดยสายสัมพันธ์ที่มองไม่เห็นแต่เป็นจริง” คนสองคนได้ผูกพัน กันด้วยความรักและจะแยกออกจากกันไม่ได้ เขาทั้งสองจะอุทิศชีวิตเพื่อกันและกันตลอดชีวิต ซึ่งการ อุทิศตัวเพื่อกันและกันจะเป็นภาพสะท้อนถึงการอุทิศตัวเพื่อพระคริสต์และคริสตจักร ซึ่งแผนการนี้ เป็นแผนการล้ำลึกซึ่งถูกกำหนดมาโดยพระเจ้า (เอเฟซัส 5:32)⁴

³ ฮาโรลด์ เทเลอร์, *พันธกิจวารอภิวาล* (เชียงใหม่: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ: ม.ป.ป), 274.

⁴ จอห์น โคเบลนซ์ *ครอบครัวที่เป็นสุข* (เชียงใหม่: พันธกิจพระพร, 2014), 141.

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง

กุลหญิง กาจนามาศ

การผูกพันและเป็นหนึ่งเดียวกันในชีวิตสมรสจะเป็นเหตุให้เขาทั้งสองเสริมสร้างชีวิตกันและกันขึ้น เพราะการที่ทั้งคู่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันเขาทั้งสองจะเปิดเผยพระสิริของพระเจ้าผ่านชีวิตของตนเอง และเพิ่มพูนพระสิริของพระเจ้าในชีวิตของคู่สมรส⁵ เพราะมนุษย์ถูกสร้างขึ้นตามพระฉายาของพระเจ้า ดังนั้นเมื่อคนสองคนผูกพันเข้าด้วยกันเขาจะแสดงออกถึงพระลักษณะและพระสิริของพระเจ้าที่มีในชีวิตของกันและกัน และหนุนนำให้คู่สมรสของตนเองสำแดงพระสิริของพระเจ้าให้ชัดเจนมากขึ้นในชีวิตของเขา

เมื่อชีวิตคู่เป็นการออกแบบของพระเจ้าเราจึงปรารถนาที่จะมีชีวิตคู่ที่แข็งแรง ลักษณะชีวิตคู่ที่แข็งแรงนั้นคือชีวิตคู่ที่สอดคล้องกับแผนการชีวิตคู่ตามน้ำพระทัยพระเจ้า อ.แคนเนธ มอร์ริส ผู้เขียนหนังสือคู่สมรสและมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา ก่อนแต่งงาน กล่าวว่า ชีวิตคู่คริสเตียนนั้นต่างฝ่ายต่างอุทิศตัวในการหนุนนำให้สามีหรือภรรยาของตนบรรลุถึงน้ำพระทัยของพระเจ้าในชีวิตของเขาทั้งสอง⁶ ด้วยการละจากการครอบครัวยุคเดิม มาผูกพันอยู่กับคู่ของตน เขาจะมีความเป็นหนึ่งเดียวกันถึงแม้เขาทั้งสองคนจะมีความแตกต่างเนื่องจากเขาเป็นบุคคลสองคนที่แตกต่างกัน แต่เขาจะยอมรับและเคารพในความแตกต่าง เสริมกำลังในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของกันและกัน ขึ้นชมในส่วนที่แข็งแรง ชีวิตคู่ตามน้ำพระทัยพระเจ้าจึงจะก่อร่างสร้างเสริมชีวิตของกันและกันขึ้น ทั้งสามีและภรรยาจะเจริญเติบโตขึ้น เขาจะสะท้อนถึงพระลักษณะของพระเจ้าผ่านทางชีวิตของกันและกัน และหาโอกาสที่จะเสริมกำลังให้คู่ของตนสะท้อนพระสิริของพระเจ้าผ่านชีวิตของเขา เขาจะไม่ทำลายหรือทำให้คู่สามีหรือภรรยาของตนห่างไกลจากน้ำพระทัยของพระเจ้า เมื่อครอบครัวหนึ่งมีชีวิตสมรสที่แข็งแรง ครอบครัวนั้นจะส่งผลกระทบต่อที่สุดการเติบโตของลูกๆ คริสตจักร สังคมและประเทศชาติต่อไป

หากการสมรสเป็นแผนการอันดีเลิศของพระเจ้า เหตุใดชีวิตสมรสของคนจำนวนมากจึงไม่เจริญงอกงามและเกิดผลอย่างที่ควรจะเป็น แต่แคะแกรนไม่เป็นไปดังพระประสงค์ของพระองค์

ความท้าทายของชีวิตคู่

ในสถานการณ์ชีวิตสมรสในปัจจุบัน คู่สมรสนับไม่ถ้วนประสบกับวิกฤติทางความสัมพันธ์ สามีภรรยา คู่สมรสหลายคู่เข้าสู่ประตูวิวาห์ด้วยความฝันที่จะมีความสุขความสำเร็จในชีวิตแต่งงาน แต่ท้ายที่สุดชีวิตคู่ของเขากลับสร้างความเจ็บปวดมากเกินกว่าที่เขาจะรับมือได้ การหย่าร้างจึงมักเป็นทางออกของปัญหาของพวกเขา ดร.จอห์น ก๊อตแมน นักวิทยาศาสตร์ทางการวิจัยชีวิตแต่งงานและครอบครัว เป็นอาจารย์ด้านจิตวิทยาที่มหาวิทยาลัยวอชิงตัน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการหย่าร้างว่า

⁵ Dan B. Allender, Tremper Longman *Intimate Allies: Discovering God's design for Marriage and Becoming Soul Mates for Life* (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc. 1995), 22.

⁶J.K. Morris *Premarital Counseling: A Manual for ministers* (United States of America: Prentice-Hall, 1960),4.

คู่แต่งงานมีการหย่าร้างภายในเวลา 40 ปีแรกของการแต่งงานสูงถึง 67 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งครึ่งหนึ่งของการหย่าร้างเกิดขึ้นใน 7 ปีแรก⁷ ส่วนสถิติของประเทศไทยจากกรมการปกครองพบว่า ในปี ค.ศ. 2016 มีคู่สมรสที่หย่าร้างจำนวน 118,539 คู่ ซึ่งเมื่อเทียบกับสถิติ 10 ปี มีการหย่าร้างเพิ่มขึ้นถึง 33% ในขณะที่คนจดทะเบียนสมรสเฉลี่ยน้อยลง⁸ สิ่งที่เป็นผลกระทบจากความสัมพันธ์ที่แตกร้างนี้ไม่ได้มีต่อคู่สมรสเท่านั้นแต่ส่งผลต่อลูก คนในครอบครัว และสังคมในที่สุด

ผลกระทบของปัญหาชีวิตสมรส

ปัญหาครอบครัวนำความเครียดมาสู่มนุษย์มากที่สุด เพราะครอบครัวเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในชีวิต และคนที่มีความสุขในการดำเนินชีวิตก็มักเป็นคนที่มีความสุขในครอบครัว⁹ วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยความเครียดของมนุษย์ชี้ให้เห็นว่าหกในเจ็ดปัจจัยแรกที่สร้างความเครียดคือเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว¹⁰

ลำดับ	วิกฤตการณ์	คะแนน
1	คู่สมรสตาย	100
2	การหย่าร้าง	73
3	คู่สมรสแยกกันอยู่	65
4	เข้าคุก	63
5	การตายของคนใกล้ชิดในครอบครัว	63
6	ความเจ็บปวดหรือการบาดเจ็บส่วนตัว	53
7	การแต่งงาน	50

ยังมีงานวิจัยที่น่าสนใจของ โลอิส เวอร์เบอร์ก และ เจมส์ เฮาส์ มหาวิทยาลัยมิชิแกนนำเสนอข้อมูลว่าชีวิตสมรสที่ขาดความสุขทำให้เกิดความเจ็บป่วยทางร่างกายถึง 35 เปอร์เซ็นต์ จนกระทั่งส่งผลให้มีอายุสั้นลงโดยเฉลี่ย 4 ปี ในขณะที่คู่สมรสที่มีความสุขดีกลับมีอายุเฉลี่ยที่ยืนยาวและมีสุขภาพดีกว่าคนที่หย่าร้างหรือแต่งงานและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตคู่¹¹ ดร. ก๊อตแมน กล่าวว่าสาเหตุที่ผู้ไม่มีความสุขในชีวิตคู่มิแนวโน้มสุขภาพแย่งลงเนื่องจากการไม่มีความสุขกระตุ้นการแพร่เชื้อการรู้สึกเครียดทั้งร่างกายและอารมณ์เป็นประจำทำให้จิตใจทรุดโทรมจนทำให้เกิดโรคทางกายได้ โดย

⁷ จอห์น ก๊อตแมน และ แนน ซิลเวอร์ *กฎ 7 ข้อชีวิตคู่* ที่ทำให้คู่รักคู่แต่งงานใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าอกเข้าใจและมีความสุขกันไปตลอดกาล (กรุงเทพฯ: บิมีเดีย, 2012), 13.

⁸ <https://themomentum.co/momentum-feature-divorce-not-fail/> เข้าถึง 23/2/2018.

⁹ ทิมและเบฟ ลาเฮย์ *ครอบครัวที่ประกอบด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์* (กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2011), 18.

¹⁰ *Ibid.*, 18

¹¹ ก๊อตแมน และ ซิลเวอร์, *กฎ 7 ข้อชีวิตคู่*, 13.

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง

กุลหญิง กางนามาศ

มีผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับว่าการหย่าร้างทำให้ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายแยลง ในขณะที่ผลทดสอบระบบภูมิคุ้มกันของผู้ที่มีพึงพอใจในชีวิตแต่งงานจะมีระบบภูมิคุ้มกันที่มีประสิทธิภาพกว่าคนอื่น ๆ¹²

และในการวิจัยเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 63 คน เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่มีความขัดแย้งสูงในชีวิตสมรส เด็กจะมีระดับฮอร์โมนความเครียดสูงเมื่อเทียบกับเด็กคนอื่น และเมื่อเขาติดตามดูชีวิตของเด็กเหล่านั้นในช่วง 15 ปีหลัง พบว่าเด็กกลุ่มนี้พบความทุกข์มากกว่าเด็กอื่น พวกเขาพบปัญหาเรื่องการหนีเรียน โรคซึมเศร้า โดนเพื่อนทิ้ง ปัญหาพฤติกรรมโดยเฉพาะเรื่องความก้าวร้าว ผลการเรียนต่ำและหรือต้องออกจากโรงเรียน¹³

เห็นได้ว่าผลจากการหย่าร้างสร้างผลกระทบต่อทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งในวงแคบและในวงกว้าง ทั้งสามีและภรรยาเอง พ่อแม่ต่อลูก และระหว่างเด็กกับคนในสังคมด้วย มากกว่าผลกระทบทางความสัมพันธ์เราพบว่าสุขภาพจิตใจและร่างกายยังได้รับผลกระทบมากจากการหย่าร้างทั้งสิ้น

ที่มาของปัญหาชีวิตคู่

หนังสือ Christian Counseling ปี 2007 ได้รวบรวมที่มาของปัญหาชีวิตคู่เกิดจาก

การไม่รู้มาก่อน	ความอันตรายที่ค่อยๆ ก่อให้เกิดปัญหา
1. ความคาดหวังที่ไม่ได้รับการเติมเต็ม	1. ความยุ่ง
2. ความผิดหวังในเรื่องเพศสัมพันธ์	2. ความสับสนในบทบาท
3. การสื่อสารที่ผิด	3. การไม่ยืดหยุ่น
4. ความสัมพันธ์ที่ไม่แข็งแรง	4. ศาสนา
5. ตัวเลือกที่ไม่ฉลาด	5. ความแตกต่างของค่านิยม
6. ความลับ	6. ความต้องการที่ขัดแย้ง
	7. ความแตกต่างของลักษณะบุคลิกภาพ
	8. ประเด็นหนี้สินและการเงิน
	9. ความเบื่อหน่าย
	10. ความผูกพันทางอารมณ์ที่อ่อนแอ ¹⁴

¹² ก๊อตแมน และ ซิลเวอร์, *กฎ 7 ข้อชีวิตคู่*, 15.

¹³ Ibid, 15.

¹⁴ Gary R. Collins *Christian Counseling: A Comprehensive Guide, third edition* (United States of America: Thomas Nelson, 2007), 546.

ส่วนสถานการณ์การหย่าร้างในประเทศไทย กรมการปกครองรายงานว่าสาเหตุของการหย่าร้างเกิดจากความกดดันและความเครียดจากที่ทำงานและสังคม อีกทั้งมุมมองที่มีต่อการหย่าร้างในประเทศไทยมีการยอมรับมากขึ้น รายงานความคิดเห็นของแม่เลี้ยงเดี่ยวในยุคปัจจุบันยอมรับการหย่าร้างว่าไม่ใช่ความล้มเหลวของชีวิตคู่ การหย่าร้างจึงเป็นเรื่องธรรมดามากยิ่งขึ้น ก๊อตแมน ทำการศึกษาวิจัยคู่สมรสพบว่าการหย่าร้างเกิดขึ้นเมื่อทั้งสามีและภรรยาไม่เห็นคุณค่าของชีวิตแต่งงานจนกระทั่งมันสายเกินไป¹⁵ ข้อมูลเหล่านี้ทำให้เราเข้าใจว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดการหย่าเป็นทั้งปัจจัยภายในระหว่างสามี-ภรรยา และจากปัจจัยภายนอกเช่นความเครียดและความกดดันจากสังคม ดังนั้นจึงดูเป็นการยากที่จะรักษาชีวิตคู่ให้คงอยู่ตลอดรอดฝั่ง

อย่างไรก็ตาม พระคัมภีร์บันทึกว่าพระเจ้าไม่ชอบการหย่าร้างเพราะพระองค์ทรงสร้างสถาบันครอบครัวให้ขยายแผ่นดินของพระเจ้า ดังนั้นคริสเตียนจะรับมือกับความท้าทายในการพยายามรักษาชีวิตสมรสให้เป็นตามพระประสงค์ของพระเจ้าได้อย่างไร

การให้การปรึกษาก่อนแต่งงาน

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ชิ้นเล็กอันหนึ่งที่จะปกป้องความสัมพันธ์ชีวิตสมรสไม่ให้แตกร้าง ในขณะที่เดียวกันมันเป็นการส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ของสามีภรรยาให้เข้มแข็งขึ้น เปรียบเหมือนการรับมือกับปัญหาคนตกจากหน้าผาสูงด้วยการทำรั้วป้องกันแทนที่จะเป็นการเตรียมรถพยาบาลรับผู้ตกจากหน้าผาแล้ว การให้การปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะเป็นการป้องกันขั้นแรกของปัญหาที่มักเกิดขึ้นเสมอในชีวิตสมรส และเพิ่มพูนความพึงพอใจในชีวิตสมรส¹⁶

ความหมายของการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงาน

เคนเนท มอร์ริส ให้คำนิยามการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานในหนังสือ *Premarital Counseling: A manual for ministers* ว่า การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้คำปรึกษาซึ่งให้ความสำคัญอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิง เป็นการช่วยชาย-หญิงประเมินความสัมพันธ์ของเขาในเรื่องการแต่งงานและให้เขาค้นเคยกับวิธีที่จะสร้างชีวิตสมรสที่มีความสุขและสำเร็จ หรือช่วยเขาประเมินความสัมพันธ์ระหว่างซึ่งกันและกันให้ดีพอที่จะสามารถพิจารณาว่าจะแต่งงานหรือไม่¹⁷

¹⁵ ก๊อตแมน และ ซิลเวอร์, *กฎ 7 ข้อชีวิตคู่*, 13.

¹⁶ H. Norman Wright *Premarital Counseling* (United States of America: The Moody Bible Institute, 1982), 38.

¹⁷ J.K. Morris *Premarital Counseling: A Manual for ministers* (United States of America: Prentice-Hall, 1960), 15.

การให้คำปรึกษาที่ก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง

กุลหญิง กางนามาศ

ในด้านของพระคัมภีร์ ถึงแม้ว่าพระคัมภีร์พูดถึงชีวิตแต่งงานว่าควรปฏิบัติต่อกันอย่างไรในฐานะสามีและภรรยา แต่พระคัมภีร์กลับไม่พูดถึงการรับมือกับปัญหาชีวิตแต่งงานอย่างเจาะจง เช่นเดียวกับการเตรียมชีวิตก่อนแต่งงานที่ไม่ได้มีการพูดถึง เราพบเพียงคำแนะนำของ อ.เปาโล เล็กน้อยในพระธรรม 1 โครินธ์ 7 แนะนำสำหรับชายที่ไม่สามารถปฏิบัติกับคู่หมั้นอย่างเหมาะสมก็ให้แต่งงาน¹⁸ ถึงแม้ว่าพระคัมภีร์ไม่ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาที่ก่อนแต่งงานอย่างเจาะจงก็ไม่ได้ทำให้คุณค่าของการให้คำปรึกษาที่ก่อนแต่งงานลดลง

วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาที่ก่อนแต่งงาน

เนื่องจากสาเหตุหลักของปัญหาชีวิตสมรสเกิดจากสิ่งที่คู่สมรสคาดไม่ถึง สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างไม่ได้เตรียมใจ (Surprise!) และเมื่อคู่สมรสต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่สะสมขึ้นมาโดยไม่ได้รับการแก้ไข เขาทั้งสองมักไม่สามารถรับมือกับความไม่พึงพอใจและความยากลำบากในชีวิตสมรส ดังนั้นการให้คำปรึกษาที่ก่อนแต่งงานจึงเป็นการเตรียมคู่สมรสให้ตระหนักถึงสิ่งที่มักเกิดขึ้นและแนวทางการรับมือกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

โดยทั่วไปวัตถุประสงค์หลักของการให้คำปรึกษาจึงเป็น

1. ให้การปรับปรุงแก้ไขทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับการแต่งงาน

หลายครั้งที่ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการแต่งงานคลาดเคลื่อนไปจากสิ่งที่พระเจ้าทรงออกแบบไว้ จากผลการวิจัย “ทัศนคติของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับการแต่งงานและการมีบุตร” ของมหาวิทยาลัยมหิดล โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมลพรรณ อิศรภักดี เขาสำรวจความคิดเห็นของวัยรุ่นอายุระหว่าง 15-24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระหว่างระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย รวมถึงผู้ที่จบการศึกษาแล้ว จำนวน 1608 คน ในปี ค.ศ. 2014 โดยผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ใน 3 เป็นผู้ที่มีความอายุระหว่าง 18-22 ปี ศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งงานที่คนส่วนใหญ่มี อันดับหนึ่งคือการแต่งงานเป็นสัญลักษณ์ของการทำตามจารีตประเพณี อันดับสองคือการแต่งงานเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจมีเพื่อนคู่คิด และอันดับสามเป็นการสร้างครอบครัวที่สมบูรณ์¹⁹ แม้ทัศนคติดังกล่าวจะเป็นทัศนคติที่ดี แต่การแต่งงานมีความหมายลึกซึ้งมากกว่าตามที่ได้กล่าวข้างต้น ดังนั้นหากคนรุ่นใหม่ที่ได้รับการวางรากฐานความหมายการแต่งงานที่แท้จริงตามแนวทางของพระเจ้า นั่นจะเป็นการปลูกฝังรากฐานของการมีชีวิตคู่ที่แข็งแรง

นอกจากการมีชีวิตคู่ที่ประสบความสำเร็จจะต้องการทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องการแต่งงาน คู่สมรสยังต้องการปรับทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทัศนคติเรื่องการสื่อสาร การเงิน บุคคลอื่น ๆ ในสาย

¹⁸ Gary R. Collins, *Christian Counseling*, 525.

¹⁹ http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/AnnualConference/ConferenceX/Download/PPT/11-Pimonpan-AttitudesYoungPeople_1July2014.pdf เข้าถึง 25 พฤศจิกายน 2018

สัมพันธ์เขย-สะใภ้ ความสัมพันธ์ทางเพศ บทบาทของสามีและภรรยา กรอบธรรมเนียมปฏิบัติของครอบครัวเดิม เป็นต้น

2. ให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยให้คู่สมรสตัดสินใจที่ไม่คาดคิดมาก่อน

หลังจากที่สามีและภรรยาแต่งงานกันแล้วหลายคนต้องเผชิญกับความจริงเกี่ยวกับตัวเองและคู่สมรสที่ไม่เคยคิดมาก่อน ภรรยาอาจพึงรู้ว่าตัวเองเป็นคนใจร้อนและต้องการเป็นผู้นำครอบครัว ในขณะที่ค้นพบว่าสามีเป็นคนสงบสุขและชอบเป็นผู้ตาม หากทั้งสองสามารถยอมรับความแตกต่างของซึ่งกันและกันได้ดี และต่างฝ่ายต่างนำจุดดีของซึ่งกันและกันมาสร้างความสัมพันธ์ของเขาจะก่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปสู่ชีวิตสมรสที่มีความสุข แต่หลายคู่ไม่ได้เป็นอย่างนั้นเพราะสิ่งที่ไม่คาดคิดมักจะทำหน้าที่สร้างความผิดหวังและสร้างปัญหาที่ยากจะรับมือภายหลัง²⁰

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานจึงเตรียมคู่สมรสให้รู้จักซึ่งกัน และมองไปถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ช่วยเขาทั้งสองให้อยู่ในความเป็นจริง ไม่เหมือนภาพที่อยู่ในละครหรือจินตนาการของเขาเท่านั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยเขาทั้งสองสร้างความคาดหวังที่เป็นจริง และมองอนาคตครอบครัวของเขาให้สอดคล้องต่อน้ำพระทัยพระเจ้า ในขณะที่เดียวกันมองเห็นอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้เสมอในชีวิตคู่พร้อมช่วยเขาวางแผนการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้

ดังนั้นการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานจะให้โอกาสคู่สมรสได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการรู้จักตัวเอง รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตัวเองและคู่สมรส การรับมือกับความขัดแย้ง การปรับตัวระหว่างกันและกันและครอบครัวใหญ่ ซึ่งข้อมูลที่พวกเขาได้รับเหล่านี้จะช่วยลดความกลัวหรือความกังวลในสิ่งที่พวกเขาไม่เคยรู้มาก่อน

3. วางแผนขั้นตอนต่างๆ ในพิธีแต่งงาน

พิธีสมรสศักดิ์สิทธิ์เป็นพิธีที่พระเจ้าทรงตั้งไว้เพื่อผูกพันชายหญิงไว้ด้วยกันจำเพาะพระพักตร์พระเจ้าและต่อหน้าคนทั้งปวง การจัดพิธีการให้เรียบง่ายก็เป็นก้าวแรกของการเริ่มต้นชีวิตคู่ที่ถวายเกียรติแด่พระเจ้า โดยทั่วไปคู่สมรสเข้าสู่การแต่งงานเป็นครั้งแรกพวกเขาเข้าสู่ประสบการณ์ใหม่ซึ่งไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน ดังนั้นการวางแผนเตรียมพิธีสมรสจึงเป็นสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาจะพูดถึงในการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานด้วย ถึงแม้พิธีการแต่งงานจะเป็นเพียงแค่ประตูสู่ชีวิตคู่ที่กำลังเปิดออกแต่ก็มีรายละเอียดมากมายที่คู่สมรสต้องช่วยกันวางแผนการให้สำเร็จสมบูรณ์ และการช่วยกันคิดตัดสินใจการจัดการกับความเห็นและความต้องการที่แตกต่างกันเกี่ยวกับพิธีสมรสนี้จะช่วยให้คู่สมรสได้เรียนรู้จักซึ่งกันและกันและทดลองจัดการกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นโดยมีผู้ให้คำปรึกษาคอยให้ความช่วยเหลืออยู่

²⁰ Gary R. Collins, *Christian Counseling*, 547

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง

กุลหญิง กางนามาศ

4. ช่วยคู่สมรสตัดสินใจครั้งสุดท้ายเรื่องการแต่งงาน

วัตถุประสงค์ข้อสุดท้ายของการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานคือ เพื่อคู่สมรสจะตัดสินใจอีกครั้งด้วยความมั่นใจว่าเขทั้งสองจะแต่งงานและอุทิศชีวิตเพื่อกันและกันตลอดชีวิต หรือจะเปลี่ยนใจ วัตถุประสงค์นี้จึงมีความสำคัญที่จะช่วยป้องกันคู่สมรสที่ยังไม่มีความพร้อม หรือคู่ที่ขาดความเหมาะสม ก่อนที่พวกเขาจะเข้าสู่ความยากลำบากมากในชีวิตแต่งงานในอนาคตเนื่องจากการตัดสินใจผิด การตัดสินใจแต่งงานอาจเป็นเหมือนการตัดสินใจที่สำคัญอื่น ๆ ในชีวิต เช่น การเลือกเรียน เลือกลงงานที่จะทำ หรือเลือกการรักษาโรค ที่จะมีการเลือกที่ผิดพลาดได้ แต่ผลของการเลือกคู่ครองผิดนั้นจะมีผลกระทบอย่างมากต่อชีวิตของบุคคลนั้น ดังนั้นการช่วยให้คู่สมรสตัดสินใจเรื่องการแต่งงานอีกครั้งจะเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ภายหลัง

ขั้นตอนการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงาน

โดยทั่วไปจะมีการพบกัน 5-6 ครั้งก่อนแต่งงาน และ 1 ครั้งหลังแต่งงานไปแล้ว 2-6 เดือน

ครั้งที่	เนื้อหา
1	สร้างความสัมพันธ์และวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงาน
2	ความรู้เกี่ยวกับการแต่งงานในมุมมองของพระคัมภีร์
3	การใช้ชีวิตคู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อสาร พื้นฐานครอบครัว งาน
4	ความสัมพันธ์จากเขย-สะใภ้ การเงิน ลูก การปรับตัว เป็นต้น
5	ความหมายของความรัก และเรื่องเพศสัมพันธ์
6	การเตรียมสำหรับการพิธีสมรส การเลี้ยง ราคา แผนฮันนีมูน ²¹
ครั้งสุดท้าย หลังแต่งงาน 2-6 เดือน	ติดตามผลหลังแต่งงาน

การให้การปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นหนึ่งในพันธกิจของคริสตจักร

เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะสร้างความตระหนักเรื่องการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานให้กับทุกคนในคริสตจักร โดยเฉพาะวัยรุ่น โดยไม่รอกระทั่งเขาเหล่านั้นจะแต่งงาน คริสตจักรควรคิดถึงการสอนสมาชิกในคริสตจักรเรื่องความรัก การเลือกคบเพื่อนต่างเพศ และการแต่งงานในมุมมองของคริสเตียน²² ก่อนที่วัยรุ่นเหล่านั้นจะขวบขวายเข้าสู่ประสบการณ์เหล่านี้ด้วยการไม่ได้เตรียมพร้อม คริสเตียนศึกษาในคริสตจักรควรจัดเรื่องนี้ให้เป็นหนึ่งในหลักสูตรที่เด็กวัยรุ่นจะได้มีความเข้าใจแนวทางในการจะสร้างครอบครัวที่แข็งแรงด้วยการมีพื้นฐานจากทางของพระเจ้า

²¹ Wright, *Premarital Counseling*, 48.

²² Morris, *Premarital Counseling*, 179.

ผู้ให้คำปรึกษาช่วยคู่สมรสที่กำลังจะหย่าร้างในประเทศสิงคโปร์กล่าวว่ารัฐบาลประเทศสิงคโปร์ให้ผู้จะสมรสเข้ารับการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเพื่อเป็นการช่วยคู่สมรสมีความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งงานและเตรียมพร้อมสู่ชีวิตคู่ ดังนั้นคริสตจักรในประเทศสิงคโปร์และศูนย์ให้บริการชุมชนจะมีการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานสำหรับคนที่เข้ามาขอรับบริการ นั้นเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าและแข็งแกร่งด้วยการให้ความสนใจต่อเรื่องครอบครัว

ปัจจุบันในประเทศไทย ทรัพยากรต่าง ๆ ที่ให้แนวทางการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานตามแบบของคริสเตียนที่มีในภาษาไทย เช่น “คู่มือรับการโค้ชเพื่อเตรียมชีวิตคู่” โดย ดร.ชัยวัฒน์ และ อ.มาร์กาเรต อูโฆซกุล และยังมี ดร.สมรัก และ อ.จินตนา รักษาศรี ที่การทำหลักสูตรการเตรียมพร้อมเพื่อการใช้ชีวิตคู่ เป็นต้น

“...การมีที่ปรึกษาก็จะนำความสำเร็จมาให้” สุภาษิต 15.22 เป็นโอกาสดีที่คริสตจักรจะมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในชีวิตของผู้เชื่อโดยให้คำปรึกษาก่อนแต่งงาน เพราะสิ่งนี้เป็นการวางรากฐานชีวิตคู่ที่มั่นคงตามน้ำพระทัยพระเจ้า การวางรากฐานที่มั่นคงเรื่องชีวิตสมรสก็จะส่งผลให้ครอบครัวแข็งแรง หนึ่งในคุณลักษณะของคริสตจักรที่เข้มแข็งคือคริสตจักรที่มีบรรยากาศแห่งความรัก²³ หากครอบครัวเป็นที่สร้างความรักและความผูกพัน นั่นก็จะส่งผลให้คริสตจักรเป็นคริสตจักรที่มีบรรยากาศความรัก เสียงหัวเราะ และในที่สุดเมื่อคริสตจักรแข็งแรงก็จะเป็นการสร้างชุมชนสังคมและประเทศชาติต่อไป

สรุป

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ชิ้นหนึ่งที่มีส่วนในการเสริมสร้างชีวิตสมรสให้สอดคล้องต่อแผนการชีวิตสมรสตามน้ำพระทัยพระเจ้า เนื่องจากการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นการเตรียมคู่สมรสให้พร้อมก่อนก้าวเข้าสู่ชีวิตสมรสที่เต็มไปด้วยพระพรและความท้าทาย โดยการให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานนี้เป็นการช่วยปรับปรุงทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับการแต่งงาน และให้ข้อมูลต่าง ๆ เพียงพอเพื่อคู่สมรสจะไม่พบกับสิ่งที่ไม่คาดหวังมากเกินไปซึ่งจะปรับตัวใช้ชีวิตอย่างมีความสุขด้วยกันได้

ถึงแม้สถานการณ์ชีวิตสมรสทั่วโลกในปัจจุบันจะอยู่ในภาวะลำบากแต่หากคริสตจักรให้ความช่วยเหลือผู้จะเข้าสู่ชีวิตคู่โดยการเตรียมความพร้อมก่อนแต่งงาน คริสตจักรยังคงมอบความหวังให้แก่ผู้คนที่จะมีชีวิตคู่ที่มีความสุขและประสบความสำเร็จตามน้ำพระทัยพระเจ้า และนี่จะเป็นการนำความสุขมาถึงสถาบันที่เล็กที่สุด ขยายไปสู่สังคม และเป็นไปตามแผนการที่พระเจ้าทรงสร้างไว้ตั้งแต่เริ่มสร้างโลก

²³ คริสเตียน เอ. สวาร์ช *การพัฒนาคริสตจักรอย่างธรรมชาติ* (Viladecavalls, Spain: M.C.E. Horeb, 2002), 36.

การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้างชีวิตคู่ให้แข็งแรง
กุลหญิง กาจนามาศ

บรรณานุกรม

Dan B. Allender. *Tremper Longman Intimate Allies: Discovering God's design for Marriage and Becoming Soul Mates for Life*. Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc., 1995.

Gary R. Collins. *Christian Counseling: A Comprehensive Guide, third edition*. United States of America: Thomas Nelson, 2007.

H. Norman Wright. *Premarital Counseling*. United States of America: The Moody Bible Institute, 1982.

http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/AnnualConference/ConferenceX/Download/PPT/1-1-Pimonpan-AttitudesYoungPeople_1July2014.pdf. ม.ป.ป.

<https://themomentum.co/momentum-feature-divorce-not-fail/>. ม.ป.ป.

J.K. Morris. *Premarital Counseling: A Manual for ministers*. United States of America: Prentice-Hall, 1960.

คริสเตียน เอ. สวาร์ซ. *การพัฒนาคริสตจักรอย่างธรรมชาติ*. Viladacavalls (Barcelona), Spain: M.C.E. Horeb, 2002.

จอห์น ก๊อตแมน และ แนน ซิลเวอร์. *กฎ 7 ข้อชีวิตคู่ ที่ทำให้คู่รักคู่แต่งงานใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าอกเข้าใจและมีความสุขกันไปตลอดกาล*. กรุงเทพฯ: ปีมี่เดีย, 2012.

จอห์น โคเบลนซ์. *ครอบครัวที่เป็นสุข*. เชียงใหม่: พันธกิจพระพร, 2014.

ทิมและเบฟ ลาเฮย์. *ครอบครัวที่ประกอบด้วยพระวิญญาณบริสุทธิ์*. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2011.

ฮาร์โรลด์ เทเลอร์. *พันธกิจการอภิบาล* : . เชียงใหม่: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, -.

Chaplaincy Work in Elderly Care Facility
A Case Study : McKean Senior Center
บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในสถานบริบาลผู้สูงอายุ
กรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน

ครูศาสนา อัญชลิกา อนุชिरาชีวะ¹
Anchulika Anuchiracheewa

Abstract

We realize that God cares for all people even when they are old. God loves everyone regardless of gender, race or age. As we reflect on the Word of God, we ought to be concerned in every stage of life; especially loving and valuing the elderly as well. The elderly do not need anything other than love and attention. When the end of their lives comes, they just need someone to be near them. To look, to have and to hold their hands until they rest in peace. And they also need a spiritual leader to confirm where they will go after this life. God has given dignity to human beings of all ages. So as the elderly age, all their lives, they live with dignity and remain with dignity then they have to end with the dignity too. No matter how their physical capacities change. This is the rational why Chaplains care for the elderly.

Key words: the elderly, hospital chaplain, spiritual care

¹ ผู้ช่วยอนุศาสนิก สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน Email: jao_naay_noii@hotmail.com

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในสถานบริบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน
อัญชุลิกา อนุชिरาชีวะ

บทคัดย่อ

เราตระหนักได้ว่า องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคน แม้ว่าจะผู้นั้นจะเข้าสู่วัยชราก็ตาม พระองค์ทรงรัก โดยปราศจากเงื่อนไขของเพศ เชื้อชาติ และช่วงวัย เมื่อใคร่ครวญพระวาระของพระเจ้า พบว่า เราควรให้ความสำคัญในทุกช่วงเวลาของชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เราควรรักและให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุเช่นกัน ผู้สูงอายุไม่ต้องการอะไรมากกว่าความรัก และความใส่ใจ เมื่อถึงช่วงวาระสุดท้ายของชีวิต พวกเขาเพียงต้องการคนที่จะอยู่ใกล้พวกเขาจนกว่าพวกเขาจะพบสันติสุข และเขายังต้องการผู้นำทางจิตวิญญาณเพื่อยืนยันว่าพวกเขาจะไปที่ได้หลังความตาย พระเจ้าทรงให้ ศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกเพศทุกวัย ดังนั้นเมื่อผู้สูงอายุได้อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีแล้วพวกเขาก็ต้องพักสงบอย่างมีศักดิ์ศรีด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะร่างกายของพวกเขาจะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม นี่เป็นเหตุผลที่อนุศาสนิกจำเป็นต้องห่วงใยการดูแลผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ อนุศาสนิกโรงพยาบาล การดูแลทางจิตวิญญาณ

Introduction and Definitions of the Elderly

In societies with an increasing number of elderly which are not able to care for themselves any longer, there is a need to care not only for their physical health but also for their psychosocial aspects as well. When we say the word "elderly", we often think that is far from our daily life. But the "old age" is not far from us. For now, everyone is getting older. We were born then we grew up to be an adolescent, adult, parent and later we all go into the old age. According to the World Health Organization (WHO), most countries have selected an arbitrary chronological age of 60 or 65 as a definition of "older person." However at the moment, there is no United Nations standard numerical criterion, but they agreed cutoff is 60 up years to refer to the older population.²

In case of McKean Senior Center, the elderly is 60 years old up but depend on their physical illness. For example, some people will enter the old age soon than others because they have Alzheimer's disease. (Dementia and Alzheimer's disease aren't the same. Dementia is an overall term used to describe symptoms that impact memory, performance of daily activities, and communication abilities. Alzheimer's disease is the most common type of dementia. Alzheimer's disease gets worse with time and affects memory, language and thought.)³

For my own perspective, age is not only a number of years that one has lived, or the changes of the body go through during the life course. But it is a product of the wealth of life experiences that shape whom we are and whom we become. An elderly person is one that gains a lot of knowledge and full of life experiences. It can be said that the elderly are respected for the value of their wisdom as the pillars and a shelter (ร่มโพธิ์ร่มไทร) of the family since ancient times in Thai society. As the Bible in Proverbs 16:31 says, "Gray hair is a crown of glory; it is gained in a righteous life." Old people therefore, their age will be their honor and Grace is the glory of old age.

² http://www.searo.who.int/entity/health_situation_trends/data/chi/elderly-population/en/ (accessed 25 September 2018).

³ <https://www.healthline.com/health/alzheimers-disease/difference-dementia-alzheimers> (accessed 25 September 2018).

The Rational Why We Do Care for the Elderly in Biblical Perspectives

The Bible does not directly address about the elderly, but it is clear that all lives are a gift from God and aging is a part of human nature. The Bible tells us that the elderly is a reward for a good life and also a sign of wisdom. They are worthy of respect. So, in this topic I would like to summarize the importance of the elderly.

First, life is a gift of God, and aging is a natural part of living⁴ so to grow old is a part of human nature. We were born and grew up. Although, we take good care of our health, finally we will be old and die. This is a reality and the life cycle of every human being. So being an old age is not a disease or disaster that threatens our lives. It is one of the privileges God has given us. As the bible says in Psalm 90:10, *“The days of our life are seventy years, or perhaps eighty, if we are strong; even then their span is only toil and trouble; they are soon gone, and we fly away”*. And also Ecclesiastes 3:1–2 says, *“For everything there is a season, and a time for every matter under heaven: a time to be born, and a time to die; a time to plant, and a time to pluck up what is planted.”*

Second, the elderly is a sign of God’s blessings⁵ and they deserve to be respected. People have to believe that to reach an old age, it means we have to follow the Word of God. So, this blessing will be poured upon the righteousness who trust and obey God’s word. In Ephesians 6:2–3 says, *“Honor your father and mother that it may go well with you and that you may live long in the land.”* Since few people in ancient times lived to advanced years, old age represented an exceptional achievement and therefore was entitled to deep respect. It is therefore not surprising for the Bible to glorify and show great honor to its heroes by having them live to a “good old age.” For example, Abraham (Gen. 25:8), Gideon (Judg. 8:32), David (1 Chr. 29:28), Moses (Deut. 34:7), and Caleb (Josh. 14:10–11). So, the elderly is a blessing not a burden for us to bear.

⁴ Lutheran Church in America, Aging and the older adult: a social statement of the Lutheran Church in America, <http://www.elca.org> (accessed 25 September 2018)

⁵ Van Thanh Nguyen, “Biblical Perspectives On Caring for the Aged and the Sick,” new theologyreview (November 2010).

Third, the elderly are a treasure of wisdom⁶ and wise counselors.⁷ Imagine if we faced the problem. Who will we run to? It must be parents, teachers or senior people because they have more life experience than us. And their knowledge are collected for teaching and to cultivate us. For example, in Exodus 18:10–27, when Jethro (the priest of Midian and Moses’ father-in-law) saw the problem that Moses had to bear the burden of solving the problem, he advised Moses to distribute responsibility to others who have the ability to help. In was the same way with Samuel who taught the people to live a life that would be acceptable to God.

Fourth, the elderly has the role of a blessing giver.⁸ Elders in the Bible are not just people who have long been blessed by God. For example, when Isaac was old, he blessed his son (Gen. 27:27–29). Jacob in his old age and ill, he testified to Joseph about the experience of life that God had given him and then blessed his grandson by laying his hand on him (Gen. 48:8–22).

Finally, they are told to produce and prepare a next generation,⁹ it means that the elderly people are the instrument of God to produce the chosen one and to witness the life and experience that reflects the mighty power of God throughout their long lives. The elderly in Bible especially the leaders, when doing their duty finishes, they also played an important role in preparing and supporting new leaders. Moses was a good example of this. Moses prepared Joshua to lead the Israel after him. He also encouraged Joshua in Deuteronomy 31:6, “*Be strong and bold; have no fear or dread of them, because it is the Lord your God who goes with you; he will not fail you or forsake you.*”

We realize that God cares for all people even they are in old age. In Genesis we have been created in the image of God. God loves everyone regardless of gender, race or age. As we reflect on the Word of God we ought to concern in every stage of life especially we should love and value the elderly as well. For Christians, when we

⁶ Job 12:12

⁷ Exodus 18:10–27 and 1 Samuel 12:1–25

⁸ Somnuk Charipen. (2015). *Bible Study. Clinical Pastoral Education Training* (16–19 February)

⁹ Deuteronomy 31.

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในสถานบริบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน
อัญชุลิกา อนุชิวระ

care for the aged, we treat that person as one created in the image of God (Gen. 1:27). God has given dignity of human beings of all ages. So as age elderly, all their lives, they live with dignity and stay with dignity then they have to end with the dignity too. No matter how their physicals change. This is the rational why Chaplain does care for the elderly.

McKean Senior Center Background¹⁰

In 1908 Dr. James W. McKean requested the land known as Koh Klang (เกาะกลาง), from the ruling prince of Chiang Mai, as it had formerly been where his elephants were kept. Dr. McKean asked to develop the land into a residential settlement for leprosy sufferers who were rejected from home and society. This became Thailand's first settlement for leprosy patients. Within 30 years a model colony had been established, and included five different villages, hostels, clinic and hospital wards, workshops, a church and two schools. Over the years some patients wanted to marry and return to community and McKean bought land and established clinics and leprosy communities in other areas. A total of 22 different leprosy villages were established in the north, each with a small clinic and a church, and usually a small school.

With the advent of effective drugs to treat and cure leprosy after 1970 McKean team focused on efforts to rehabilitate leprosy patients back into home and society. This involved public education, social work, vocational training and community-based support. Integrated clinics were established in new areas so patients could get treatment nearer home, along with other general patients. McKean's goal was also for leprosy village residents to have sustainable livelihoods and be better integrated into their local communities. McKean workers provided agricultural development training for the community and integrated all children into the same schools.

From the mid 1980s McKean adopted the broader plan to integrate patients with leprosy and disabilities in its hospital-based and community-based rehabilitation services, building a new hospital and expanding its physical therapy department and team. Facilities providing aids to mobility were expanded and included the prosthetics

¹⁰ รักรักษ์ อัครราช. *ร่มเกล้า สถาบันสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนแมคเคน*. (เชียงใหม่: สถานฝึกอาชีพแห่งมูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย, ม.ป.ป)

and orthotics department and a new wheelchair workshop, producing a range of push-pull tricycles and self-propelled wheelchairs, which were not commercially available at that time.

All patients, leprosy and disabled, were encouraged to relate together, learn self-care and receive training in organic farming and home-based activities to better enable them to have sustainable livelihoods back home. McKean also initiated community-based rehabilitation projects in different districts of Chiang Mai, working with local families and communities to encourage awareness of the needs of disabled folk and the local provision of support, access and opportunity for the disabled members.

At the time of emphasizing rehabilitation into community McKean recognized that some patients were too old and disabled and dislocated from any family to be able to return to community. These people were established in the village at the north end of McKean. Here they continue to receive support to have their own community living in small cottages, hostels and nursing home wards.

However other needy people were also approaching McKean in need of aged-care, including many expatriates lacking family and support. Since 2000 McKean has been developing multi-tiered aged-care services. In 2009 Dok Kaew Gardens (บ้านดอกแก้ว) was opened as a modern international retirement home, including Lotus House for assisted living and the secure Jasmine House for mobile elderly with dementia. McKean Senior Center has rooms for nursing home care for the elderly. Renovated small cottages in Ruam Jai Village (หมู่บ้านร่วมใจ) now offer lower cost housing options for needy elderly, with daily oversight from nursing staff in the nearby nursing home. McKean continues to offer specialized services in treatment of leprosy complications and rehabilitation. McKean has out-patient clinics in three venues where leprosy patients and receive diagnosis and treatment.

Spiritual Care in Chaplains of McKean Senior Center's Aspect

McKean Senior Center known as the Elderly Care Facility where provide holistic multi-tiered aged care for seniors, post-acute patients, long term care, physical & occupational therapy and especially palliative care. Palliative care is an approach that improves the quality of life of patients and their families who are facing problems

associated with life-threatening illness. It prevents and relieves suffering through the early identification, correct assessment and treatment of pain and other problems, whether physical, psychosocial or spiritual.¹¹ The McKean Senior Center also provides end of life care, which is the term used to describe the support and medical care given during the time surrounding death. Such care does not happen only in the moments before breathing ceases and the heart stops beating. Older people often live with one or more chronic illnesses and need a lot of care for days, weeks and even months before death.¹² The patients in our place up to 90 percent are elderly people and about 20 percent are the last stage of life.

There are three basically different classes of human illness according to Morton T. Kelsey.¹³ First, there is organic disease in which the structure or tissue of the body is damaged in some way. Second are the functional disorders, in which sickness results because of one organ or part of the body is not working properly. And third, there is psychic or mental illness. As the chaplain we have no ability to heal an organic disease and functional disorders but we relieve the spiritual illness by the power of God.

I truly believe that if we can heal and relieve their hearts which are full of stress, anxiety and suffering, then physical bodies also get heal. I will give one example to support what I believe. There is one patient who stayed at ward because of an accident. His family wanted him to stay at McKean to rehabilitate his body. As the chaplain, we are called on to consult by nurse caring for the patient. In medical terms the nurse said, “he has no motivation to practice and be involved in physical therapy.” So, the rehabilitation team tried to encourage the patient in many ways but he remained unchanged. Then we had family meeting with his wife and son. We asked, “Did he feel something bad before he had accident.” They said, “No.” We tried to figure out what he concerned at that time. Finally, the son said “Dad loves his little chicken farm a lot and everyday he will feed them and clean them”. So, we assumed

¹¹ <http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care> (accessed 27 September 2018).

¹² <https://www.nia.nih.gov/health/what-end-life-care> (accessed 27 September 2018).

¹³ Morton T. Kelsey, *Healing & Christian In Ancient Thought And Modern Times* (Redwood Press Limited, Trowbridge, Wiltshire, 1973), 73.

that he might worry about his chicken farm. Finally, we said to the patient that you should not worry too much on your chicken farm because your son was taking care of them for you. So, when you recovered your health and went back home your family and chicken would happy so much for sure. They were waiting for you. We would cheer you up. Then he felt better and tried to exercise so he could go home. Someone once said, “There is no medicine to treat. The heart will heal the heart. (คงไม่มียาใดที่จะรักษา นอกจากหัวใจจะรักษาหัวใจ) So what we do in Elderly Care Facility, we call “Soul Care.”

What is soul mean? Soul translates the Greek **Ψυχή** (psuchē), which in Latin is rendered *anima*. But both terms were used to translate the Hebrew **נֶפֶשׁ** (nephesh). The primary meaning in Hebrew is “possessing life,” or “that which lives.” In the New Testament, soul is referred to the center of desire or emotion (Phil. 1:27, 1 Thes. 5:23).¹⁴ Therefore, caring for souls means the caring for the inner life of a person. And for my perspective, we can call “Spiritual Care” too.

Spiritual care (inner peace) occurs in a compassionate relationship and responds to a person’s search for meaning, self-worth and their need to express themselves to a sensitive listener. It also the needs of the human spirit when they faced with trauma, ill health or sadness perhaps for rites, prayer and sacrament. Spiritual care begins with encouraging human contact in compassionate relationship and moves in whatever direction need requires.¹⁵

What are spiritual needs for the elderly? They need to give and receive love. They need to be understood. They need to be valued as a human being. They need to deal with forgiveness, hope and trust. They need to explore their own beliefs and values. The need to express their feelings honestly, They need to express their faith or beliefs. And they need to find meaning and purpose in life.¹⁶

¹⁴ Thomas C. Oden, *Pastoral Theology Essentials of Ministry* (The Cambridge University Press, 1972), 186–187.

¹⁵ https://www.nari.net.au/files/spirituality_spiritual_need_and_spiritual_care_in_aged_care_what_the_literature_says_0.pdf (accessed 25 September 2018).

¹⁶ Ibid.

Who will be Spiritual Care giver? The answer is the Chaplain. When we heard the word “Chaplain” mostly we recognized as one who bears the Word, visit and prays for patients and families. However, the chaplain in the perspective of McKean’s chaplaincy is the minister who called by God to devoted themselves to His ministry. It is the image of the Shepherd who loves and takes good care of their sheep. The chaplain has to evangelize using the Gospel and provide counseling and spiritual guidance for patients, their families and even the hospital staffs, reflecting the love of God and glorifying His name.¹⁷

Being a Spiritual Care giver requires a knowledge of Pastoral Care, Pastoral Counseling and especially Clinical Pastoral Education known as CPE. Clinical Pastoral Education is a study of the process to spiritual revitalization for the hospital chaplain and Pastoral Care team members.¹⁸ Although the patients may not be Christians, they are also in a state of despair, so that they find peace. CPE is a training that enhances the relationship of healing. A visiting in the ward has many limiting such as the pastoral care team must follow the time prescribed by the hospital and must get the consent of the patient. The purpose of visiting is to encourage, comfort, and support in a difficult situation. Such as patients who are undergoing surgery, chaplain should visit the patients to make them feel comfortable. The patients need prayer so they can receive spiritual strength through prayer in order to keep them from nervous and anxiety

Chaplains are often asked to involve a lot in Palliative Care and the End of Life Care. When people are in the last stage of life, they will seek for the peace and the answer of “what will happen to me when I die and where I will go?” even they are not conscious. Prof. Dr. Umaporn Trankasombat states “actually we do not fear of death itself, but we fear and worry the undisclosed aspect of death”. In our understanding, death is full of uncertainty that we could not speculate how it would seem to be. In general, people are concerned that the process before death could cause suffering. Undesirable medical devices may be needed to use. They could be a

¹⁷ From Chaplain Job Description of McKean Senior Center.

¹⁸ Choong Sik Ahn. The Needs of Clinical Pastoral Education. *Clinical Pastoral Education Training* (6–10 February 2017, 5).

burden to others. Some may fear that they will be separated from what love and cherish. Most of all, they fear for what they will face after death.

Moderate anxiety and worry are good for some people because they are prepared and do not neglect to live. But some people will choose to suppress this anxiety or assume that death will not happen to them in the near future by forgetting how fragile they are. Exposure to incurable diseases is like being cornered.¹⁹ No way to retreat. Some late-stage treatments often cause pain and suffering. During late-stage treatment, most patients often have many questions that need answers or information to decide whether to surrender or to continue. Most patients are expected to have enough time to say goodbye to others. Some may want to leave quickly, either out of suffering or out of the burden of others. Empathy is a key of mine. I always imagine if the sick person were me or my parents who confront this hardship situation, how do I feel? It will bring understanding and sympathy to others.

Jesus used many different actions to heal the sick who came to Him. He called upon the faith of the person who needed help, He touched the sick person and He uttered commands. But His most common means of healing was by speaking words and touching the sick person with His hand, became known as “a laying on of hand.”²⁰ I think in the hospital is to hope for God’s blessing in a bad situation. So, there are many prayer requests that asking a miraculous recovery or restoration. It is reason why the prayer often appeals to God’s mercy, strength and grace. However, we know that God’s blessing still comes, but perhaps in a different form than our human expected.

“The patient is nearly to die please call the chaplain”, this sentence sound sorrow to me but it is our job as our calling to be a spiritual presence in times of hope or despair, to bring comfort and companionship. The scripture our chaplain team always uses are from Psalm 23, Psalm 46:1–3, Isaiah 41:10 and John 3:16. As I say earlier, “God has given dignity of human beings of all ages. So as age elderly, all their lives, they live with dignity and stay with dignity then they have to end with the dignity too.”

¹⁹ Tassanee. Thongprateep, *Nurse Being with The Dying*. (Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2009).

²⁰ Morton T. Kelsey, *Healing & Christian In Ancient Thought and Modern Times*, 79.

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนาจารย์ในสถานบริบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน
อัญชุลิกา อนุชिरาชีวะ

So, we will give spiritual care by touching and speaking word. The way we do is not too much in religious because most of our patients are non-Christian. Even Jesus Himself did not force anyone into discipleship of belief.²¹ We should respect the parishioners' right.²² A chaplain should be available as a spiritual guide for the patient. If they deny of any Christianity, we will encourage them in ordinary language. If they are open, we can do like sing songs, reading scripture, pray and even speak in proper context of the Good News of Jesus Christ. If we are allowed, we can touch the patient to give them the encouragement. Be careful that they are then same gender with you!

When the patient realizes that they are nearing the end of their lives. They will begin to think about the meaning of life and life after death. The chaplaincy team shall be invited to join and communicate with the patients and families to allow them to express their opinions and attitudes towards the subjects of beliefs, experiences, and valuable things have a meaning in life. Make them understand the nature of existence and prepare and calm the mind for that day to come. Because we know it is difficult for human to let go of loved ones. We will do like this until they rest in peace. At this point, many families will accept whatever makes them to feel peace or comfort (ความสบายใจ) so chaplain will visit them regularly to give encouragement through Gospel's message, prayer, songs, action and conversation. Our ministry's effectiveness is dependent on the power of God to use us in supporting others in times of suffering, however.

At the last farewell, we have our own crematorium so we can provide a simple funeral or committal service in "the Christian Tradition" with a warm atmosphere to encourage those who lose the loved ones. In this service, we also try to let people meditate the nature of human being like, "*We have entrusted our brother/sister to God's merciful keeping, and we now commit his/her body to the ground: earth to earth, ashes to ashes, dust to dust: in sure and certain hope of the resurrection to eternal life through our Lord Jesus Christ, who died, was buried, and rose again for us. To him be glory forever Amen*". And also read the scripture in Ecclesiastes 3:1-8.

²¹ Thomas C. Oden, *Pastoral Theology Essentials of Ministry*, 193.

²² *Ibid.*, 199.

For my experience, stay beside who lose the loved one is the best comfort too. We can stay silent like a friend of Job did in Job 2:13, “They sat with him on the ground seven days and seven nights, and no one spoke a word to him, for they saw that his suffering was very great.” Because we will never understand their sorrow even, we face many sorrows. Most of the time I just sat near them and let them mourning and praying for families.

Here is my prayer, “Father God, we give thanks to you for your grace and steadfast love. In this time, we lose our loved one into your hands. We come before your presence to thank you for his time on earth. God of mercy, embrace them whose hearts today overflow with grief. Father, be with his family in their sorrow, uphold them with your strength. Please help them find their joy in You. You're close to people whose hearts are breaking, those who are discouraged and have given up hope. May You who see their grief respond when they cry out. We believe that You will be with them during this period of bereavement, rescue them from grief, honor them, and give them Your salvation. To You be all the praise and glory, Amen.

The Important Characteristics of Chaplain as a Spiritual Care Giver

There are some characteristics of Chaplain as a spiritual care giver that I think it's important according to my experience.

First, a trusting relationship,²³ imagine if you are in the trouble whom you will ask for suggestion or whom you will trust to tell about your trouble. Of course, it will be your close not just only your normal friend because you trust in her/him. Likewise, elderly people in our Elderly Care Facility, having someone besides a family member is important to gain their perspective and to share what was going on inside. I mean in a trusting relationship, an older person can open-up and honestly disclose deeper thoughts and trust in the person providing spiritual care. Remember that people need someone to trust but not anyone.

Second, be a good listener, as I say earlier the elderly needs love and attention. How can we empathize people is to know and listen them? We should allow them to

²³https://www.nari.net.au/files/spirituality_spiritual_need_and_spiritual_care_in_aged_care_what_the_literature_says_0.pdf (accessed 25 September 2018).

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในสถานบริบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน
อัญชุลิกา อนุชिरาชีวะ

talk whatever they want so we can learn from what think. I really like one quote says “Listen and Silent are spelled with the same letters”. In another word, it is an Active Listening, it means listening by our hearts, listening carefully without prejudice or expectation, no judgment like it’s true or wrong. We should analyze and respond accurately including observation of speech, emotions, the thought and feeling of the speaker until the understanding.²⁴

Third, be calm and smile, if we don’t detach our stress, anxiety, burden or negative emotion, we could not approach or visit elderly people. We have to clear our mind. If we go to them with a full of garbage task, we cannot receive any garbage from them. Moreover, why we have to smile? The smile for me can turn sorrow into happiness. One patient always comes to my office before she goes to the physical therapy she says “I just come to greet you and receive my encouragement, you know what it is? It’s your smile”. See this, the small thing can brighten up someone’s day.

Finally, we should offer hope and encouragement, on February 2018 I went to Korea for taking CPE course (Clinical Pastoral Education) and I had a chance to visit Severance Hospital. There is a tree of hope that allows patients or families to write their hope on the leaf of the tree. There is a word says, “With the love and hope of God, free humankind from disease and suffering”. We all need hope and encouragement not only patients or the elderly. Chaplain does not have powerful or hope in our hands but through us they can found hope. Through reading scripture and pray, God will work out and they will find comfort and strength. However, Prayer is an important intervention for the chaplain and knowing when and how to pray in appropriately time and way than just engaging in prayer as a routine.

The Responsibilities of Chaplain for the Elderly in McKean Senior Center

“To evangelize the Gospel and provide counseling and spiritual guidance for patients, their families, and even the hospital staffs; to reflect the love of God and glorify His name.” (McKean’s Chaplaincy Vision)

For my own perspective of McKean Hospital Chaplain is a minister who provides the Love of God (evangelize) through the Pastoral Care which is call “Spiritual Care”

²⁴ <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/9890> (accessed 26 September).

to persons of any religious tradition including patients, their families, and staffs. Chaplain also makes herself available to any person in need of spiritual guidance. We say that “We seem to be 7-11” because we stand by to respond to patients need as required. We live in the environment which full of illness, suffering, pain, hopeless and death so this often leads people to ask questions like, “Why this happens to me?” That is why Hospital Chaplain plays this important role. In this part I will summarize what McKean Chaplain does in the role of spiritual guidance to the patients only into four topics which are: visitation, prayer, ritual and community.

First is visitation. Hospital chaplains regularly visit the wards in order to greet patients, relatives and friends where appropriate to have a chat, a prayer. The reason we try to visit regularly because we want our patients to know “I’m here with you”. Patients in our Elderly Care Facility are long term care. They stay at McKean more than 2 years. On June 2018, I was a cold and cough for two weeks and didn’t get well. At that time, I felt nervous so much, I always asked my husband like, “when will I get better.” I was just a cold and cough for two weeks, but patients are sick more than two years. Surely, they are full of stress and nervous. So, visitation is the way to presence ourselves to patients to give them encouragement. We greet, hold hands, read scripture, sing and pray for them especially listening to them. As I say earlier that the elderly is a treasure of wisdom, I’m truly believe that everyone’s life has own story which is unique and precious that want to share. I have two examples to show why visitation is important. At that time, I was very busy and did not have time to visit patients for many days. One day I went to ward, I heard my patient cried alone. I was so shocked and asked, “why did you cry like this, allowed me to wipe your tears”. She told me that she felt lonely because in that room she had to stay alone no friend to chat with! So, I apologized to her that I should be there with her but I left her. I told to myself even I may busy I should have time to greet them. (This patient had to separate from others because of her illness) Another example is, I visited patients with scripture from Psalm 46:1 “God is our refuge and strength, a very present help in trouble.” Patient asked me “why did you know that I had problem now, your God would really be a refuge?” We don’t know what God does His work through us. I don’t think this is a coincident but the Will of God. Visitation is matter to Hospital Chaplain

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนาจารย์ในสถานบริบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน

อัญชุลิกา อนุชिरาชีวะ

to do because one of the gifts one person can give to another is being a listening presence.

Second is prayer. We cannot end our prayer at patient's rooms only. After coming back from visitation, we should keep praying for them. Usually we most think we will offer prayer during stressful circumstances, but I think we can pray whatever we hope them to receive such as good day, enjoy food or rest well. Moreover, not all patients are willing to receive prayer. So, we have to come back at our department and pray for them. Why we have to pray? We pray because we know God cares for us (1 Peter 5:7). We do not pray because we deserve help, but God is so merciful by Him, everything is possible with God (Mark 10:27). What a comfort to know God loves and cares. He is interested in every detail of our lives, He promises to listen, to help, and to protect. He promises to be there. So, we pray because patients need comfort, we need His presence, we beg Him to circumcise the hard heart and we all need His love and hope. However, be careful that we pray and seek for His will not force Him to respond our will.

Third is ritual. In every important event, which base on Christian tradition, chaplaincy department will sing, pray and gift to patients. On Christmas, we will wear Santa Claus costume to make them feel fun and enjoy. Valentine's Day, we will give a heart sticker to symbol God love them. Easter Day we will give eggs and meaning. We arrange Mother's Day and Father's Day to pay respect to them. Human beings when they are in old age, most of them will feel no pride and worthless because they are disable and not strong like before. So, these small events that we arrange it will make them happy and important. We provide "We care" activity to patients for changing atmosphere, to meet friend, to relax and to do recreation activities such as drawing, coloring, singing, bingo, planting, walk in the garden, tea time and cooking.

Besides this, we provide a funeral service because we have McKean crematorium. If a patient is nearly to pass away, the chaplain will be informed from a nurse to prepare message and comfort prayer or at a ceremony chaplain will offer grief counseling to the friends and family of the patient to be able to handle and understand the loss. We arrange simple and warm service to let mourners feel like "we are also their family who care of them".

Finally is community. We chaplain cannot handle all things with ourselves. We need other support. We have Thai CCT church and church in other countries visit and have activity with our patients regularly. The Responsibilities of Chaplain for the Elderly in McKean Senior Center is not only being spiritual care-giver but the chaplain has to involve in the committee, training or conference to learn more about patients and the creativity way to pastoral care them such as join in Palliative Care Team, Rehab Team Conference, Multi-Disciplinary Team and round ward to update the patient's symptoms. The chaplain plays the important role because our passion is to heal the heart and to care of their spirituals. The heart will heal the heart.

Conclusion

Chaplaincy services are very important in the care of the elderly. However, there are very few people with the knowledge, understanding and expertise in this field. It should be included in the curriculum of Theological schools and should be further researched, especially in the context of Thailand. Chaplaincy services are an important part of the care model because it will make help to produce a more holistic care for others by providing spiritual care alongside physical, mental and social aspects.

Aging is part of God's creation in the life cycle of both human and other beings. God has given dignity to human beings of all ages. So as the elderly age all their lives, they live with dignity and stay with dignity then they have to end with the dignity too. The elderly is a gift of God, a sign of God's blessings, a treasure of wisdom, a role of blessing giver and a mentor of younger generations. Thus, it is the Bible teaches us to honor and respect the aged and care for them because of respecting the aged is honoring God.

As a chaplain, it's our role to help the elderly in their aging journey to build confidence, provide care and prepare hope to proceed to the eternity which is our uttermost purpose of the journey on this temporary life. Indeed, the elderly do not need anything than the love, attention and to not leave them. When the end of their lives comes, they just need someone to be near them. It's like all people need an affirmation to feel that we are of value and use in life, that we are wanted, loved and needed. To look, to have and to hold their hands until they rest in peace. And they also need a spiritual leader to confirm where they will go after this.

บทบาทหน้าท้ของอนุศาสนกในสถานบรืบาลผู้สูงอายุกรณีศ้ศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน
อัญชุลิกา อนุชืราช้วะ

I would like to conclude with the following message from Isaiah 46:4, “Even to your old age I am the same, even when your hair is gray, I will bear you; it is I who have done this, I who will continue, and I who will carry you to safety.”

Bibliography

- Bailey, Lloyd R, Sir. *Biblical Perspectives on Death*. Fortress Press, 1979
- Chaplain Job Description of McKean Senior Center
- Choong Sik Ahn. (2017). The Needs of Clinical Pastoral Education. Clinical Pastoral Education Training (6-10 February, 5)
- Greinacher, Norbert and Müller, Alois. *The Experience of Dying*. Herder and Herder New York, 1974
- Kelsey, Morton T. *Healing & Christian In Ancient Thought And Modern Times*. Redwood Press Limited, Trowbridge, Wiltshire, 1973
- Nguyen, vanThanh. "Biblical Perspectives On Caring for the Aged and the Sick." new theologyreview (November 2010). Oden, Thomas C. *Pastoral Theology Essentials of Ministry*. The Cambridge University Press, 1972
- Somnuk Charipen. (2015) . Bible Study. Clinical Pastoral Education Training (16-19 February)
- Thongprateep Tassanee. *Nurse Being With The Dying*. Bangkok : Chulalongkorn University Press, 2009
- Zerwekh, Joyce V. *Nursing Care at the End of Life Palliative Care for Patients and Families*. F.A. Davis Company, 2006
- http://www.searo.who.int/entity/health_situation_trends/data/chi/elderly-population/en/ (accessed 25 September 2018)
- <https://www.healthline.com/health/alzheimers-disease/difference-dementia-alzheimers> (accessed 25 September 2018)
- https://www.nari.net.au/files/spirituality_spiritual_need_and_spiritual_care_in_aged_care_what_the_literature_says_0.pdf (accessed 25 September 2018)
- <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/9890> (accessed 26 September)
- <http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care> (accessed 27 September 2018)
- <https://www.nia.nih.gov/health/what-end-life-care> (accessed 27 September 2018)
- Lutheran Church in America, Aging and the older adult: a social statement of the Lutheran Church in America, <http://www.elca.org> (accessed 25 September 2018)

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในสถานบริบาลผู้สูงอายุกรณีศึกษา : สถาบันผู้สูงอายุแมคเคน
อัญชุลิกา อนุชिरาชีวะ

รักษ์ อัครราช. *ร่มเกล้า สถาบันสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อนแมคเคน*. เชียงใหม่ : สถานฝึกอาชีพแห่ง
มูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย, ม.ป.ป

คู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

The “Five Love Languages”: A Training Course Manual for Married Couples.

ภัทรธีรา หวังวนกุล¹

Phatteeera Wangwanakul

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส เพื่อเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือทางเลือกในการทบทวนบทบาทหน้าที่และการสำแดงความรักตามแบบอย่างองค์พระเยซูคริสต์ที่คู่สมรสพึงมีและพึงกระทำ ที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างสถาบันครอบครัวที่พระเจ้าทรงสถาปนาไว้ให้เป็นพระพรและถวายพระเกียรติแด่พระเจ้า ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการเขียนบทเรียนและเนื้อหาการแสดงออกทางความรักในรูปแบบห้าภาษารัก จากนั้นได้ออกแบบบทเรียนโดยเลือกทฤษฎีที่เหมาะสมแก่การเขียนบทเรียนที่เอื้อต่อการสอดแทรกเนื้อหาจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ ทฤษฎีที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวประกอบการเรียนการสอนจากคู่มือในครั้งนี้ และสื่อชนิดต่าง ๆ มาประกอบเพื่อสร้างมุมมองที่หลากหลายมิติที่มากขึ้น

ผลจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพบว่าเนื้อหาการแสดงออกทางความรักในรูปแบบของห้าภาษารักเป็นเนื้อหาที่มีหลักทฤษฎีปฏิบัติที่ค่อนข้างจำกัดและแก่นสารเนื้อหาค่อนข้างน้อยทำให้ยากต่อการเขียนบทเรียนโดยอ้างอิงเฉพาะเนื้อหาห้าภาษารักเท่านั้น จึงต้องนำเนื้อหาในส่วนหลักการทางจิตวิทยาและประสบการณ์จริงจากผู้อื่นที่เหมาะสมเข้ามาประกอบเพื่อบทเรียนที่มีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ในชีวิตคู่สมรสซึ่งสถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันแรกในการเลี้ยงดู ฟุ่มฟัก เป็นพระพร และถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าผ่านชีวิตสมรสต่อไป

คำสำคัญ: ภาษารัก คู่สมรส คู่มืออบรม

¹ เจ้าหน้าที่หน่วยงานสวัสดิการ สภาคริสตจักรในประเทศไทย Email: Milk_phatteeera@hotmail.com

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรธีรา หวังวนกุล

Abstract

The purpose of the independent research is to create a training course manual for married couples based on the book “Five Love Languages” by Gary Chapman. It is an alternative tool for reviewing the roles of married couples and manifesting the love Lord Jesus Christ exemplified. These are the qualities that the married couples should have and do in order to strengthen the family institution that God established as a blessing to humans and to glorify God. The researcher began by reviewing the literatures related to written lessons of how to express love in the “Five Love Languages” style. Then the researcher designed the lessons by choosing theories that support biblical teachings. The chosen theories must also be in line with experiential learning methods that allow participants to personally engage with the lessons. In addition, various medias were also employed to create a more diverse view.

From the result of the study and data collected, the content of the five love languages is very limited. Therefore, to create the whole training course based on it alone is a difficult task. Some psychological principles and actual experiences from other people were then incorporated into the lessons as complimentary to the Five Love Languages theory. The principles from The Five Love Languages is not limited to marriage context only. It can also be applied to various age groups and diverse forms of relationships to enhance the expression of their love for each other. The researcher found that this independent study was beneficial to churches and organizations. It is suitable to be use to nourish the relationship in married life as family is the primary institute responsible to nurture, to bless and to glorify God through married life.

Keywords: Love Languages, Married Couples, Training Manual

1. บทนำ

จากพื้นฐานความเข้าใจและความเชื่อของคริสเตียนเรื่องการสร้างครอบครัวใหม่ ก่อนการสมรสชายหญิงที่ตัดสินใจจะสร้างครอบครัวมักจะเข้าร่วมการอบรมและสอนของคริสตจักรเพื่อให้ชีวิตสมรสเป็นไปตามน้ำพระทัยของพระเจ้าและเป็นชีวิตที่ถวายพระเกียรติแด่พระเจ้า ผ่านทางการให้เกียรติ การดูแล และการสัจย์ซื่อต่อความรักของกันและกันตามแบบอย่างองค์พระเยซูคริสต์และพระคริสต์ธรรมคัมภีร์

แต่ในโลกสังคมปัจจุบันหลาย ๆ ครั้งที่พบเห็นคู่สมรสที่สมรสกันนานไปแล้วนั้นเกิดความเห็นห่าง ความไม่เข้าใจกันที่มากขึ้น และไม่ตอบสนองต่อความต้องการในการแสดงออกถึงความรักของกันและกัน จนหลายครอบครัวเดินทางสู่การแก้ปัญหาโดยการหย่าร้างและเลิกรากันไป ซึ่งการหย่าร้างในปัจจุบันมีอัตราเฉลี่ยโดยรวมที่สูงขึ้นในทุก ๆ ปี² แม้ว่าอาจจะไม่สามารถเชื่อมโยงกับการหย่าร้างของคริสเตียนได้โดยตรง แต่ก็เห็นประเด็นทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อคริสเตียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจากสถิติถือเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งเนื่องจากในปัจจุบันคู่สมรสจำนวนมากที่อาศัยอยู่ร่วมกันโดยไม่ทำการจดทะเบียนสมรส และได้เลิกรากันไปโดยไม่ต้องทำการจดทะเบียนหย่าร้าง การหย่าร้างจึงเป็นวิธีการแก้ไขที่ค่อนข้างได้รับการยอมรับในปัจจุบัน และกลายมาเป็นทางออกที่หลายคู่สมรสใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาจากปลายเหตุที่ง่ายโดยปราศจากการปรับความเข้าใจและการแก้ไขที่ต้นเหตุ วิกฤตการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อคริสเตียนในปัจจุบันที่มีแนวโน้มการเลิกร่าและหย่าร้างที่มากขึ้น

คริสตจักรมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมและสอนชายหญิงก่อนเข้าสู่การสมรสเพื่อให้เข้าใจถึงน้ำพระทัยของพระเจ้าในชีวิตสมรส แต่หลายครั้งที่คริสตจักรไม่ได้มีการติดตามผลอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งไม่ได้มีการจัดการอบรมเพื่อย้ำเตือนชีวิตและความรักตามอย่างองค์พระเยซูคริสต์ จึงเกิดช่องว่างในการอภิบาลคู่สมรสที่เป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันครอบครัว

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น และจากการสำรวจพบว่าคู่มือสำหรับการอบรมและให้ความรู้คู่สมรสคริสเตียนไทยยังมีการจัดทำในปริมาณที่ค่อนข้างน้อยและไม่แพร่หลาย โดยเฉพาะคู่มืออบรมคู่สมรสในรูปแบบของการรีทไรท์ที่ใช้นิยาม “ห้าภาษารัก” ที่ถูกเขียนขึ้นโดย ดร. แกรี่ แซปแมน อีกทั้งฝ่ายบ้านและครอบครัว สภาคริสตจักรในประเทศไทยก็ไม่ได้มีการจัดทำคู่มืออบรมคู่สมรสในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นที่มาของความสนใจที่จะศึกษาเพื่อจัดทำคู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส เพื่อเป็นอีกหนึ่งคู่มือทางเลือกสำหรับคริสตจักรและองค์กรที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสัมพันธ์ในชีวิตสมรสของสมาชิก เพื่อสะท้อนพระประสงค์ ความรักขององค์พระเยซูคริสต์

² สถิติการจดทะเบียนสมรสและทะเบียนหย่าร้างของกรมการปกครอง ที่ให้ข้อเท็จจริงถึงสถิติการจดทะเบียนของคู่สมรสในปี พ.ศ. 2558 ว่ามีคู่สมรสจดทะเบียนสมรสจำนวน 300,464 คู่ และมีการจดทะเบียนหย่าร้างจำนวน 117,880 คู่ คิดเป็นร้อยละ 39.23 หรือมากกว่า

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรีรา หวังวนกุล

ผ่านชีวิตสมรส และการสร้างครอบครัวบนพื้นฐานความรัก ความเข้าใจซึ่งกันและกันตามแบบอย่างขององค์พระเยซูคริสต์

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดทำคู่มือการอบรมคู่สมรสโดยใช้เนื้อหาห้าภาษารักเป็นแกนหลักและเสริมด้วยหลักทฤษฎีทางจิตวิทยา ประสบการณ์ส่วนตัวและเนื้อหาจากสื่อชนิดต่าง ๆ โดยคู่มือการอบรมนี้เหมาะสำหรับคู่สมรสที่อยู่ในวัยกลางคนหรือวัยทำงาน ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ความรู้จากการทบทวนวรรณกรรมมาเขียนเป็นบทเรียนสำหรับคู่มือการอบรมออกเป็น 12 บทเรียน

ในส่วนของเนื้อหาการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาความสำคัญของภาษารัก ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเขียนบทเรียน และหลักการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเนื้อหาและองค์ประกอบหลักสำหรับการจัดทำคู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรสในครั้งนี้

2. ภาษารัก

แชปแมน ได้ให้นิยามของภาษารัก ว่าเป็น การสื่อสารออกถึงความรักความห่วงใย จากบุคคลหนึ่งไปยังคู่ครอง ซึ่งแต่ละบุคคลมีวิธีการและลักษณะของการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป โดยสามารถแบ่ง ภาษารัก หรือวิธีการสื่อสารความรักได้ออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

2.1 ห้าภาษารัก

1. การให้ของขวัญ (Receiving Gifts) เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความรักขั้นพื้นฐานในทุกวัฒนธรรม จึงกล่าวได้ว่า “ของขวัญ” เป็นเสมือนเครื่องหมายแทนความรู้สึกของผู้ให้และเป็นสิ่งแทนใจที่จับต้องได้ คุณค่าของของขวัญแต่ละชิ้นนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับมูลค่าทางเงินตรา แต่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการให้ของชิ้นนั้นๆ
2. การกล่าวคำชมเชย (Words of Affirmation) กล่าวให้กำลังใจแก่กันด้วยคำพูดเป็นอีกวิธีการในการสร้างความสัมพันธ์ของคู่สมรส เพราะเป็นการส่งเสริมก่อให้เกิดกำลังใจและความกล้าและปลุกความสามารถภายในที่ซ่อนเร้นอยู่ของคู่สมรส ผ่านทางการใช้คำเสียงที่สุภาพอ่อนโยน
3. การทำบางสิ่งบางอย่างให้แก่กัน (Acts of Service) เพื่อตอบสนองความต้องการของคู่สมรส เพื่อแสดงถึงการเอาใจใส่ การแสดงความรัก และต้องการให้คู่สมรสมีความสุขด้วยการได้รับการปรนนิบัติ คุณค่าของการกระทำไม่ได้ขึ้นอยู่กับความยิ่งใหญ่ของการปรนนิบัติ แต่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจจริงและความสม่ำเสมอของการแสดงออก
4. การสัมผัสทางกาย (Physical Touch) การแสดงออกทางภาษากายเป็นสิ่งที่ทรงพลังต่อชีวิตสมรสเป็นอย่างมาก อวัยวะทุกส่วนของร่างกายสามารถรับรู้ได้ถึงสัมผัสที่ได้รับ ซึ่งการสัมผัสนั้นสามารถแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใย และสื่อความรู้สึกถึงกันและกันได้โดยไม่ต้องอาศัยคำพูด ดังคำพูดที่ว่า “การกระทำดังกว่าคำพูด”

5. การให้เวลาที่มีคุณค่า (Quality Time) เวลาที่มีคุณค่าไม่เพียงแต่หมายถึงการมีเวลาให้กันและกันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการทุ่มเทความสนใจทั้งหมดให้แก่กัน โดยการทำบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน เพราะเวลาที่มีคุณค่านั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนของระยะเวลาหรือกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ร่วมกัน แต่คุณค่าขึ้นอยู่กับใส่ใจ จอจ่อซึ่งกันและกัน และเห็นถึงความสำคัญของทุกวินาทีที่ได้ใช้ร่วมกัน

2.2 ความสำคัญของการใช้ภาษารัก

ความรักจัดอยู่ในปัจจัยพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและคาดหวังที่จะได้รับ และความรักยังเชื่อมโยงกับความต้องการพื้นฐานด้านอื่นๆของมนุษย์ เช่น ความต้องการการเห็นคุณค่า ความมั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะในคู่สมรสที่มีความต้องการด้านความรักอย่างชัดเจน การแสดงออกเชิงพฤติกรรมเกิดจากแรงขับความต้องการสิ่งต่างๆเพื่อจะได้รับการตอบสนองอย่างใจปรารถนา อาจเกิดจากทั้งแรงขับภายนอก เช่น ต้องการได้รับการแสดงความรักแบบที่ผู้อื่นได้รับ และแรงขับภายใน เช่น ต้องการความรักที่มาเติมเต็มส่วนที่เป็นช่องว่างในจิตใจ พฤติกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงไปเมื่อได้รับการตอบสนองทั้งในด้านบวกและลบ

ตามหลักทฤษฎีความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยาของ อับราฮัม มาสโลว์ ผู้เป็นบิดาทางจิตวิทยาแนวจิตมนุษย์วิทยา ได้นำเสนอรูปแบบความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อนำไปสู่การบรรลุถึงศักยภาพโดยแบ่งออกเป็น 5 ชั้นด้วยกัน³

1. ความต้องการได้รับการตอบสนองเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย กล่าวได้ว่าความต้องการขั้นแรกนั้นคือความต้องการพื้นฐานขั้นสุด
2. ความต้องการความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงความกลัวในสิ่งที่ไม่รู้ คือความต้องการที่จะมีความมั่นคงในชีวิต
3. ความต้องการที่จะมีโอกาสส่งมอบความรักให้แก่ผู้อื่นและได้รับความรักจากผู้อื่น รวมถึงการได้รับการยอมรับและไว้วางใจในหมู่คณะ คือความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการเป็นหมู่คณะหรือสังคม
4. ความต้องการที่อยากมีโอกาสเป็นผู้ให้และผู้รับการเคารพและการเห็นคุณค่าแก่กัน รวมถึงเป็นความภาคภูมิใจในการรับรู้ถึงความสามารถและคุณค่าในตนเอง คือความต้องการความภาคภูมิใจ

³ Nigel C. Benson, *เจาะจิตวิทยา: เปิดเผยความเป็นมาของศาสตร์ที่ศึกษาพฤติกรรมและจิตใจของมนุษย์*, แปลโดย กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ และ สมบุญ จารุเกษมทวี (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2550), 109-110.

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภักตร์ธีรา หวังวนกุล

5. ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ การตระหนักถึงความสามารถและศักยภาพสูงสุดที่ตนเองมีเพื่อนำมาใช้ รวมถึงการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะเพื่อเติมเต็มศักยภาพ คือความต้องการความพึงพอใจและความสำเร็จส่วนตน

โดยกระบวนการรับรู้ (Perception) เป็นรูปแบบกระบวนการที่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากการรู้สึกผ่านทางอวัยวะแห่งการรับรู้ทั้งภายในและภายนอก โดยนำหน้าที่รับการรู้สึกและนำส่งไปยังระบบประสาทเพื่อแปลความหมายที่สมองเพื่อตอบโต้ภัยการรู้สึกในครั้งนั้น ๆ⁴ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ได้แก่

1. การใส่ใจ : เป็นพื้นฐานของกระบวนการรับรู้ เพื่อเตรียมพร้อมแก่การรับรู้ที่จะเกิดขึ้น บุคคลที่เกิดการรับรู้สิ่งต่าง ๆ เกิดจากกระบวนการใส่ใจที่มีอยู่
2. ประสบการณ์เดิม : เป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการตีความหมาย กระบวนการรับรู้ที่มากหรือน้อยแตกต่างกันไปตามประสบการณ์เดิมที่เคยมี
3. การเตรียมความคิดและสถานการณ์ห้อมล้อม : จากประสบการณ์นำมาซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่จะคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการวิเคราะห์ พิจารณา ไตร่ตรอง เพื่อสร้างการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้น การแสดงออกความรักผ่านภาษารักสามารถช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในด้านความต้องการความรักและความเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะสำหรับคู่สมรสที่มีการแสดงออกความรักแก่กันและกัน จนเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์นำมาซึ่งการรับรู้และตอบสนองที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเขียนบทเรียน

ทฤษฎีการเขียนบทเรียนในปัจจุบันมีปริมาณค่อนข้างมากและหลากหลาย แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และแบบแผนในการเขียนของผู้เขียน เนื่องจากบทเรียนสำหรับคู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรสครั้งนี้ ต้องการมุ่งเน้นการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อการวางแผนและจัดทำบทเรียนที่สามารถตอบสนองได้อย่างตรงประเด็นมากที่สุดภายใต้กรอบสาระที่ตั้งไว้ รวมถึงการสอดแทรกประเด็นทางความคิดเพื่อจุดประเด็นความนึกคิดให้แก่ผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายและอภิปรายต่อกันและกัน จึงเลือกใช้ทฤษฎีการมองแบบย้อนกลับและทฤษฎี 4ส.เป็นทฤษฎีหลักรองรับการเขียนบทเรียนในครั้งนี้

⁴ ถวิล ธาราโกชนช และ ศรัณย์ ดำริสุข, *จิตวิทยาทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, 2541), 74.

3.1 ทฤษฎีการมองแบบย้อนกลับ (Backward Design)

เป็นการออกแบบที่เริ่มจากการตระหนักถึงสิ่งที่ต้องการเห็นหรือผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น แล้วจึงมองย้อนกลับมามองถึงกระบวนการและวิธีการใดที่ต้องการทำเพื่อจะนำไปถึงเป้าหมายที่ต้องการนั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการออกแบบที่ดีที่สุด การออกแบบในรูปแบบนี้ต้องมีการสอดแทรกกิจกรรมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าถึง ความเหมาะสมที่สุด⁵

Grant Wiggins และ Jay McTighe ได้นำเสนอการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการมองย้อนกลับนั้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. ผลลัพธ์ที่ต้องการ (Objective) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้น ๆ ที่ได้มีการกำหนดไว้แต่แรกเริ่ม
2. กำหนดหลักฐาน/เป้าหมายที่ยอมรับได้ (Evaluation) เมื่อมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนแล้วนั้นต้องตามมาซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานหรือการวัดผลบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นตัวช่วยในการเขียนหลักสูตรและแผนการเรียนรู้
3. วางแผนการเรียนรู้ ประสบการณ์และการเรียนการสอน (Learning) การจัดรูปแบบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ที่ได้มีการวางแผนงานไว้ จากนั้นทำการประเมินผลการเรียนรู้ว่าผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุตามผลลัพธ์เป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่⁶

ดังนั้นการออกแบบในรูปแบบการมองแบบย้อนกลับจะช่วยให้ผู้ออกแบบหลักสูตรมองเห็นภาพโดยรวมจนกระทั่งสามารถเลือกเนื้อหาที่ต้องการเน้นย้ำแก่ผู้เรียนในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม เพื่อกระบวนการจะสามารถดำเนินได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มากยิ่งขึ้น

⁵ Grant Wiggins and Jay McTighe, *Understanding by Design*, 2nd. Ed. (Virginia, Association for Supervision and Curriculum Development, 2005), 13-15.

⁶ เฉลิม ฟ้าอ่อน, “การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธี Backward Design” ครูบ้านนอก (พฤษภาคม 2550) https://www.kroobannok.com/news_file/p65379400835.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2561).

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรธีรา หวังวนกุล

3.2 ทฤษฎี 4ส. สกิด สาระ ส้ารวจ สนอน (Hook Book Look Took)

1. “สะกิด” (Hook) เป็นกระบวนการเพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ถือว่าเป็นการดึงดูดให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในเนื้อหาของบทเรียนที่จะศึกษาต่อไป และเพื่อสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในการพูดคุยสนทนาต่อไป
2. “สาระ” (Book) เป็นกระบวนการให้เนื้อหาในการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรายละเอียดที่ชัดเจนและให้เข้าใจถึงความจริงที่ค้นพบ
3. “ส้ารวจ” (Look) เป็นกระบวนการที่จะเป็นแนวทางช่วยเหลือให้ผู้เรียนกำหนดความจริงที่เป็นหลักการที่ผู้เรียนสามารถตอบสนองได้จริง และเป็นการจัดเตรียมพื้นที่เวทีสำหรับการประยุกต์ใช้
4. “สนอน” (Took) เป็นกระบวนการเพื่อเกิดการประยุกต์ใช้ตามเฉพาะบุคคลจากความจริงที่ค้นพบ ความต้องการเฉพาะเจาะจงที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม⁷

ดังนั้น การออกแบบในรูปแบบ 4ส. ช่วยให้ผู้เขียนไม่หลุดออกจากประเด็นที่ต้องการจะเขียน รวมถึงยังเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ต้องนำกิจกรรมหรือสื่อต่างๆมารวมใช้เพื่อสร้างความเชื่อมโยงทางความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการสื่อและมีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน

4. หลักการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ แต่เนื่องจากคู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรสนี้ ต้องการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำประสบการณ์ส่วนตัวออกมาร่วมในการอบรม เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพรวมถึงสามารถประยุกต์ใช้และต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประประสิทธิผลมากที่สุด จึงเลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อรองรับหลักการเรียนรู้ในครั้งนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

เดวิด เอ โคลบ ศาสตราจารย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ ได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นวัฏจักรที่ดำเนินต่อเนื่อง เริ่มต้นจากการที่บุคคลเริ่มต้นกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อสำเร็จแล้วจึงทำการสังเกตและเก็บข้อมูลจากสิ่งที่กระทำจนเกิดเป็นองค์ความรู้และเข้าใจผลที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ จึงเกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

⁷The Orlando Institute, “Teaching Effectively in Ministry Situations”, *Leadership Training Curriculum* (Orlando: The Orlando Institute, 2003), “Understanding Hook Book Look Took,” www.toi.edu/Training%20Materials/.../A9Hook,%20Book,%20Look,%20Took.doc (accessed January 19, 2018).

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience: CE)

เป็นขั้นตอนแรกของการเรียนรู้ โดยการเริ่มปฏิบัติจริงและมีส่วนในการรับประสบการณ์ เน้นการใช้ความรู้สึกและยึดสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามที่ได้ประสบมา แก้ไขปัญหาโดยการตัดสินใจจากความรู้สึกนึกคิดของตนเอง จึงเป็นการเรียนรู้ผ่านความรู้สึก (Learning from Feeling) มากกว่าการคิดเชิงทฤษฎีนามธรรม

กระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้จึงเน้นที่ความรู้สึกและการมองเห็นจากสายตา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 4ส. ในส่วนของการสะกิด (Hook) ที่ต้องการให้เกิดกระบวนการดึงดูดความสนใจและความรู้สึกของผู้เรียน จึงได้มีการใช้ทั้งคำถามและสื่อชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 2 การไตร่ตรอง (Reflective Observation: RO)

เป็นขั้นตอนที่มีโอกาสสะท้อนคิดที่เกิดจากการทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับผ่านการไตร่ตรองที่รอบคอบด้วยตนเอง สามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นได้หลายแง่มุม ตัดสินใจสิ่งต่างๆด้วยการสังเกตและวิเคราะห์อย่างละเอียด จึงเป็นการเรียนรู้ผ่านการดูและการฟัง (Learning by Watching and Listening)

กระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้จึงเน้นที่การวิเคราะห์และการสังเกต ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 4ส. ในส่วนของการให้สาระ (Book) ที่ต้องการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับให้เกิดเป็นองค์ความรู้รวมยอดของผู้เรียน จึงได้มีการให้สาระตามกรอบเนื้อหาบทเรียนเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรธีรา หวังวนกุล

ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม (Abstract Conceptualization: AC)

เป็นขั้นตอนที่ใช้เหตุผลและความคิดเพื่อทำการสังเกตจับจุดและสรุปรวบยอดข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการปฏิบัติและแนวทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการและเหตุผลมากกว่าการใช้ความรู้สึก จึงเป็นการเรียนรู้ผ่านความคิด (Learning by Thinking)

กระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้จึงเน้นที่การวิเคราะห์และปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 4ส. ในส่วนของการสำรวจ (Look) ที่ต้องการให้เกิดกระบวนการวิเคราะห์หาคำตอบที่ได้รับให้เกิดเป็นองค์ความรู้จริงที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ จึงได้มีการใช้คำถามเพื่อให้เกิดกระบวนการทบทวนวิเคราะห์และแนวทางปฏิบัติในขั้นต่อไปในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation: AE)

เป็นขั้นตอนในการฝึกทดลอง ลงมือปฏิบัติเพื่อเป็นการพิสูจน์ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ เพื่อจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้จริงต่อไป การเรียนรู้ในขั้นนี้ส่วนช่วยในการอภิปรายกลุ่มมากกว่าเพียงการเฝ้าดูและสังเกตการณ์ จึงเป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing)⁸

กระบวนการเรียนรู้ในขั้นนี้จึงเน้นที่การนำไปปฏิบัติจริงโดยประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 4ส. ในส่วนของการสนอง (Took) ที่ต้องการให้เกิดการนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านทางการตั้งคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการสนทนาและระดมความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในขั้นนี้

ดังนั้น บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบและกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์เดิม กระบวนการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ จะประมวผลผลและวิเคราะห์ขั้นตอนต่อไปได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งที่เกี่ยวข้องกัน เช่นเดียวกับความรักซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สั่งสมจนเกิดเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกและการตัดสินใจเรียนรู้ด้านต่าง ๆ

5. รูปแบบและกระบวนการรวบรวมข้อมูล

5.1 เครื่องมือที่ใช้

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยแบบประยุกต์ ซึ่งได้ค้นคว้าจากองค์ความรู้ที่มีอยู่มาทำการเขียนคู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส ใช้หลักการเขียนบทเรียนต่างที่อ้างอิงจากทฤษฎีและแนวคิดด้านการศึกษา เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้เชิง

⁸ พุดมิเมธ ธนะวัตรเมธินทร์, “การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ การปฏิบัติงาน : กรณีศึกษามูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (CPCR)” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), 15-20.

ประสบการณ์ ทฤษฎีการออกแบบแบบมองย้อนกลับ และ ทฤษฎีการศึกษาในรูปแบบ 4ส. สะกิด
สาระ ส้ารวจ สนอน (Hook Book Look Took) เป็นต้น

5.2 วิธีการรวบรวมข้อมูล

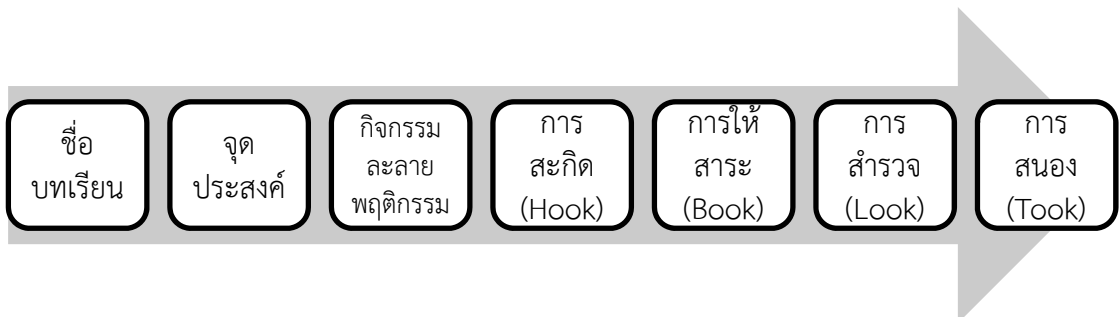
การศึกษาวิจัยนี้ใช้กระบวนการทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา
ค้นคว้าหลักการและแนวทางการแสดงออกทางความรักผ่านท่าภาษารักที่มุ่งเน้นในบริบทคู่สมรส
การประยุกต์ใช้ภาษารักที่พบเจอในบริบทของพระคัมภีร์ซึ่งเป็นรากฐานความเชื่อของคริสตชน
วิถีชีวิตและบริบทของคู่สมรสคริสเตียนไทย ตลอดจนการรวบรวมสื่อชนิดต่าง ๆ ที่เนื้อหาสอดคล้อง
เพื่อใช้ในการประกอบการเขียนคู่มือสำหรับการอบรม “ท่าภาษารัก” สำหรับคู่สมรสในครั้งนี้

5.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทบทวนเอกสารมาประมวลผลและจัดระบบเป็นองค์ความรู้เพื่อ
จัดทำคู่มือสำหรับการอบรม “ท่าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส 12 บท โดยอ้างอิงจากหลักการแสดง
ความรักผ่านท่าภาษารักและทฤษฎีแนวคิดด้านการศึกษา

6. แบบแผนและวิธีการเขียนบทเรียนในคู่มือสำหรับการอบรม “ท่าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

6.1 ลำดับโครงสร้างบทเรียน

- ชื่อบทเรียน: เลือกการใช้ชื่อบทเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหาโดยรวมของบทเรียนนั้น
- จุดประสงค์: ใช้ทฤษฎีการมองแบบย้อนกลับมาร่วมพิจารณาในการเขียนจุดประสงค์ เพื่อให้จุดประสงค์และแผนการสอนไปในทิศทางเดียวกันและครอบคลุมเนื้อหาประเด็นหลัก โดยการเขียนจุดประสงค์นั้นได้ใช้การเขียนในรูปแบบจุดประสงค์การเรียนรู้แบ่งตามลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) คือ จุดประสงค์ที่แสดงความสามารถของสติปัญญาในการประมวลข้อมูล

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทธีรา หวังวนกุล

2. ด้านจิตพิสัย (Affective domain) คือ จุดประสงค์ที่แสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางจิตใจ ซึ่งรวมถึง ความสนใจ อารมณ์ เจตคติ ค่านิยมและคุณธรรม กระบวนการที่เกิดขึ้นภายใน
 3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) คือ จุดประสงค์ที่มุ่งเน้นทักษะความสามารถทางกายที่อาศัยการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ในการทำงานเพื่อตอบสนองการเรียนรู้
- กิจกรรมละลายพฤติกรรม: กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสเปิดใจ ทำลายกำแพงกันความสุขของการอยู่ร่วมกัน แสดงความเป็นตัวเอง แสดงตัวตนที่แท้จริง ทำความรู้จักและเปิดเผยตัวเองมากยิ่งขึ้น
 - การสะกิด (Hook): การเกริ่นนำเพื่อเข้าสู่บทเรียนโดยเริ่มจากการสะกิดองค์ความรู้หรือความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคลในประเด็นการเรียนรู้ นั้น ๆ ในส่วนปัจเจกบุคคล ในบทเรียนสำหรับการอบรมในครั้งนี้มีการนำเอาคำถามเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนได้ใคร่ครวญจากประสบการณ์และความรู้รอบตัวเพื่อตอบคำถาม โดยเน้นคำถามปลายเปิดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแบ่งปันคำตอบจากประสบการณ์ส่วนตัวหรือตอบคำถามให้กับตนเองได้ รวมทั้งได้ใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อชักนำสู่การเปิดใจและทัศนคติของผู้เรียนที่มากขึ้น
 - การให้สาระ (Book): การให้เนื้อหาหลักของบทเรียนที่ต้องการสร้างความเข้าใจและให้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในบทเรียนครั้งนี้มุ่งเน้นการให้เนื้อหาเรื่องห้าภาษารักที่ควบคู่ไปกับหลักจิตวิทยาและกรณีศึกษาจากประสบการณ์ของผู้อื่น
 - การสำรวจ (Look): การนำให้เกิดกระบวนการคิดทบทวนจากสาระที่ได้เรียนรู้ไป โดยเฉพาะในบทเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบคำถามจากบทเรียนผ่านการวิเคราะห์และสำรวจชีวิตส่วนตัว เพื่อเป็นการทบทวนและย้ำเตือนพฤติกรรมและจุดยืนในชีวิตของตน
 - การสนอง (Took): การจบเนื้อหาการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการ/วิธีการตอบสนองต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านการสังเคราะห์ โดยมุ่งเน้นให้คู่สมรสใคร่ครวญร่วมกันผ่านตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นแก่กัน ระดมความคิด ความรู้สึก เพื่อนำเสนอแนวทางที่พัฒนาความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนภาษารักนั้น ๆ เพื่อเสริมสร้างความรักและความสัมพันธ์ที่จะเป็นที่ยาวพระเกียรติแด่พระเจ้าที่มากขึ้น

ตัวอย่างบทเรียน

บทที่ 12 : จากภาษารัก...สู่คำว่าเรา

จุดประสงค์

- ผู้เรียนสามารถจัดระบบการรับรู้และการแสดงออกทั้ง 5 ภาษารักและประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์และบริบทได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น
- ผู้เรียนให้ความสำคัญและเอาใจใส่การแสดงออกทั้ง 5 ภาษารักที่มากขึ้น และนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง
- ผู้เรียนมีทักษะในการสำรวจตรวจสอบความรักความสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ และนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาความรักที่ตอบสนองและสมบูรณ์แบบในองค์พระเยซูคริสต์ที่มากขึ้น

กิจกรรม

ชื่อเกมส์	ภาพจากดวงใจ
จุดประสงค์	เพื่อถ่ายทอดความประทับใจที่เป็นภาพจากหัวใจ
อุปกรณ์	กระดาษ ปากกา ผ้าปิดตา
เวลา	10-15 นาที
จำนวนผู้เล่น	ไม่จำกัด
ข้อตกลง	ผู้เล่นนั่งทำกิจกรรมอยู่ในพื้นที่ส่วนตัวคนเดียว
วิธีเล่น	ผู้เล่นได้รับแจกกระดาษ ปากกา และผ้าปิดตา หลังจากนั้นปิดตาให้สนิท จากนั้นเริ่มทำการวาดภาพลงบนแผ่นกระดาษเพื่อบรรยายภาพคู่สมรสของคุณที่เป็นภาพจากดวงใจส่วนลึกของคุณ สามารถเขียนข้อความประกอบได้ เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ผู้นำเก็บกระดาษแล้วนำไปสับเปลี่ยนให้คู่สมรส แล้วจึงถอดผ้าปิดตาพร้อมกัน ผู้นำให้เวลาสักครู่เพื่อให้ผู้เล่นได้ใช้เวลากับภาพวาดจากคู่สมรสของตน
คำแนะนำ	ควรเปิดเพลงบรรเลงเบา ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและความผ่อนคลายระหว่างการทำกิจกรรม

สะกิด (Hook)

- ดุคิลิปีตีโอ อีก 100 ปี ก็จะไม่แต่งงานกับเธอ...คนเดิม (ไฟล์ที่12-1)
จาก <https://www.youtube.com/watch?v=trXt4g0O0IM>
- ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ คุณยังจะแต่งงานกับคนนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ให้คู่สมรสใช้เวลาด้วยกันในความเงียบโดยนั่งหันหน้าเข้าหากันและกุมมือกัน ในขณะที่เปิดเพลงเมื่อพระเจ้าทรงสร้างเธอ (ไฟล์ที่12-2) จาก <https://www.youtube.com/watch?v=AxtmRcyN7sc>

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรธีรา หวังวนกุล

สาระ (Book)

การแสดงออกความรักแก่กันด้วยการปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความรักที่เด่นชัดของคุณที่มอบให้แก่คู่สมรสที่คุณรัก เพราะความรักไม่ใช่แค่เรื่องของความรู้สึกภายในจิตใจเท่านั้น แต่ความรักเป็นเรื่องของความรู้สึกที่ต้องแสดงออกต่อกันด้วยการปฏิบัติต่อกัน และความรักนั้นคือการเสียสละตนเองเพื่อคนที่รัก⁹

ภาษารักทั้ง 5 ภาษา ล้วนมีวิธีการแสดงออกที่แตกต่างกันไปตามภาษารักของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ที่จะตอบสนองภาษารักซึ่งกันและกันจึงเป็นกระบวนการเสริมสร้างความรักและความสัมพันธ์ในชีวิตสมรสได้อย่างมีประสิทธิภาพที่มากขึ้น ผ่านกระบวนการอุทิศชีวิตให้แก่กัน สรรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อความรัก การให้ความเข้าใจแก่กันจนนำมาซึ่งการพัฒนาลักษณะที่พึงเป็นต่อกัน

ความรักนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง นักจิตวิทยาได้พบว่ามนุษย์มีความต้องการหลากหลายสิ่งที่ไม่ใช่เพียงแค่ความรักเท่านั้น แต่มนุษย์ยังต้องการการยอมรับ การได้รับคุณค่า ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต รวมถึงการเป็นคนสำคัญโดยเฉพาะในชีวิตสมรส ความต้องการเหล่านี้มีส่วนในการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อให้ประสบความสำเร็จและได้รับสิ่งต่างๆ ถึงแม้ว่าความรักจะไม่ใช่คำตอบสำหรับทุกสิ่งในชีวิต แต่การมีความรักที่ตอบสนองนั้นนำมาซึ่งคำตอบของหลายคำถาม ดังมีคำกล่าวที่ว่า “หากไม่มีความรักแล้ว เราจะต้องใช้เวลาทั้งชีวิตเพื่อแสวงหาความสำคัญ คุณค่า และความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้ตัวเรา”¹⁰ ดังนั้นความรักสามารถทำให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

พระเจ้าพระบิดาทรงเป็นพระเจ้าผู้เต็มเปี่ยมด้วยความรัก และองค์พระเยซูคริสต์ทรงเป็นตัวแทนแห่งความรักที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง พระองค์ทรงเป็นผู้มอบความรักที่บริบูรณ์จากพระเจ้าแก่มนุษยชาติ และในความรักของพระองค์นั้นมีการยอมรับและให้อภัยมนุษย์ที่เป็นคนผิดบาป ในความรักของพระองค์ทรงให้คุณค่าและราคาในทุกชีวิตที่ทรงปั้นแต่ง และความรักของพระองค์นั้นมั่นคงไม่เคยเปลี่ยนแปลง ความรักขององค์พระผู้เป็นเจ้าเป็นความรักที่สมบูรณ์แบบตามแบบที่มนุษย์ไฝหาและนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงสำหรับมนุษย์ทุกคนที่รับและเลือกที่จะสำแดงความรักนี้ต่อแก่ผู้คนรอบข้างต่อไป ดังนั้นพระประสงค์ของพระเจ้าคือให้ทุกคนสำแดงความรักต่อกันและกันเหมือนอย่างที่คุณได้เห็นในพระคัมภีร์ว่า “เราให้บัญญัติใหม่ไว้แก่เจ้าทั้งหลาย คือให้เจ้ารักซึ่งกันและกัน เรารักเจ้าทั้งหลายมาแล้วอย่างไร เจ้าจงรักกันและกันด้วยอย่าง

⁹ นิกกี ลี และ สิลลา ลี, *หลักสูตรคู่สมรส: คู่มือสำหรับผู้เข้าร่วมหลักสูตร*, แปลโดย Ego-Free (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, ม.ป.ป.), 96.

¹⁰ แชนแมน แกรี่, *ภาษารัก: เคล็ดลับสู่ความรักที่ยั่งยืนยาว*, แปลโดย กนกบรรณสาร, พิมพ์ครั้งที่ 8 [ปรับปรุงและเพิ่มเนื้อหา] (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร 2017), 171.

นั้น”¹¹ และในความรักนั้นเองสามารถปล้ำความปิดบาปจนนำมาซึ่งการให้อภัยและกลับคืนดีกัน “ที่สำคัญยิ่งกว่าอะไรหมดก็คือจงรักซึ่งกันและกันให้มาก เพราะว่าความรักปล้ำความผิดมากมายได้”¹²

สำรวจ (Look)

- คูคลิปีวิดีโอ รักแท้มีอยู่จริง (ไฟล์ที่12-3)

จาก <https://www.youtube.com/watch?v=XBNZXqrYDJw&t=8s>

- คุณมีความเข้าใจอย่างไรในคำว่า “ความรักที่สมบูรณ์แบบ”
- สิ่งใดคืออุปสรรคที่คุณต้องฟันฝ่าจนมีคำว่า “เรา” ในทุกวันนี้ และสิ่งใดเป็นเครื่องมือช่วยคุณในสถานการณ์นั้น ๆ
- พระเจ้าทรงมีบทบาทอย่างไรในชีวิตสมรสของคุณบ้าง

สนอง (Took)

- คู่สมรสร่วมกันนึกถึงคำสัญญาที่เคยให้ไว้ต่อกันในวันแต่งงานแล้วเขียนออกมา
- คู่สมรสต่างฝ่ายต่างเขียนคำสัญญาฉบับใหม่ที่จะมอบให้แก่กันจากวันนี้และตลอดไป
- โอกาสในการกล่าวความรู้สึกที่มีตลอดชีวิตสมรสที่มีให้แก่กัน และกล่าวคำสัญญาแก่กัน ต่อหน้าองค์พระผู้เป็นเจ้าและสุภาพชนที่เป็นสักขีพยานแห่งความรัก (การรื้อฟื้นพันธสัญญาแห่งความรักที่เคยให้ไว้)

7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า การแสดงออกทางความรักผ่านท่าภาษารักเป็นการแสดงออกเชิงพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ในมนุษย์ทุกคน แต่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์เฉพาะของบุคคลนั้น ๆ การเรียนรู้ที่จะเข้าใจถึงภาษารักที่นอกเหนือจากภาษาที่เป็นจุดเด่นของตนเป็นการเปิดโลกทัศน์และเปิดใจในการเข้าใจผู้อื่น โดยเฉพาะในบริบทของคู่สมรสที่ต้องการได้รับการแสดงออกทางความรักที่ตอบสนองต่อภาษารักของตนเอง การวิจัยในครั้งนี้จึงได้นำประเด็นตรงจุดนี้จัดทำบทเรียนสำหรับการอบรมคู่สมรสโดยตรง ที่สามารถใช้ในการอบรมหรือจัดการชีวิตทั้งในคริสตจักรและองค์กร เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และทักษะการแสดงออกทางความรักแก่กันและกัน ผู้ทรงอยากให้อีกตรงนี้เป็น “อภิปรายผล”

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงประยุกต์ที่ได้มีการอ้างอิงเนื้อหาตามหลักการทำภาษารักและทฤษฎีและแนวคิดเรียนรู้ทางการศึกษา พร้อมทั้งการนำเสนอชนิดต่าง ๆ มาประกอบบทเรียน แต่เนื่องด้วยเนื้อหาเรื่องท่าภาษารักที่ค่อนข้างจำกัด ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการทางจิตวิทยาและ

¹¹ ยน.13:34 (1971)

¹² 1 ปต.4:8 (1971)

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรธีรา หวังวนกุล

กรณีศึกษาจากประสบการณ์มาสนับสนุนเนื้อหาในการเขียนบทเรียน โดยเนื้อหาภาพรวมของบทเรียน
เหมาะสำหรับคู่สมรสที่มีช่วงอายุอยู่ในวัยกลางคนหรือวัยทำงาน ซึ่งบทเรียนดังกล่าวไม่ได้มีการทำไป
ทดลองใช้อย่างเป็นทางการ ดังนั้นในการทำการวิจัยครั้งต่อไปอาจนำไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงและ
พัฒนาบทเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

- Belk, Russel. 6 Secrets of Perfect Gift Giving. November 26, 2009.
<https://www.thedailybeast.com/6-secrets-of-perfect-gift-giving> (accessed March 28, 2018).
- Bolton, Robert. People skills. New York: Simon & Schuster, Inc., 1979.
- Institute, The Orlando. "Teaching Effectively in Ministry Situations." toi.edu. 2003.
<http://www.toi.edu/Training%20Materials/.../A9Hook,%20Book,%20Look,%20Took.doc> (accessed January 19, 2018).
- Mart De Haan. *มานาประจำวัน*. 26 เมษายน 2017. <https://thaiodb.org/2017/04/26/การสัมผัส/> (17 มีนาคม 2561 ที่เข้าถึง).
- Posner, George J. *Analyzing the Curriculum*. McGraw-Hill, Inc., 1995.
- Smith, Mark K. David A. Kolb on experiential learning. n.d. <http://infed.org/mobi/david-a-kolb-on-experiential-learning/> (accessed January 25, 2018).
- Tedjatmadja, Herwindy M, and Willy A Renanda. "When Simple Is Beautiful: The Hook Book Look Took Lesson Structure." *Association for the Teaching of English as a Foreign Language in Indonesia Journal*, n.d.:
http://repository.petra.ac.id/16418/1/Publikasi1_04035_581.pdf.
- Wiggins, Grant, and Jay Mc Tighe. *Understanding by Design*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development, 2005.
- เจ ไอ แพคเกอร์. *ศาสนศาสตร์ฉบับย่อ*. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2003.
- เฉลิม ฟ้าอ่อน. "การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธี Backward Design." *ครูบ้านนอก*, 2550:
https://www.kroobannok.com/news_file/p65379400835.pdf.
- เดวิด อ็อกเบิร์ทเกอร์. *รักจนต้องพูดความจริง*. กรุงเทพมหานคร: คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์, 1992.
- เอช. นอร์แมน ไรท์. *สื่อสารประสานใจ*. แปลโดย กนกบรรณสาร. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2011.
- เอยวินด์ เอแด. *เราเจอปัญหา เราจะถามใคร*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันศาสนศาสตร์ลูเธอรัน, 1993.
- แกรี่ แซปแมน. *ภาษารัก เคล็ดลับสู่ความรักที่ยืนยาว*. แปลโดย กนกบรรณสาร. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2017.
- แพต เกลซิงเจอร์. *บริหารชีวิตด้วยศรัทธา*. แปลโดย เครือวัลย์ เทียงธรรม, และ สุกุณี เกரியงชัยพร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2017.

คู่มือสำหรับอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส

ภัทรธีรา หวังวนกุล

กอร์ดอน แม็คโดนัลด์. *จัดระเบียบชีวิตเพื่อเสริมสร้างพลังภายในให้แข็งแรง*. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 1999. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. การสัมผัสและการรับรู้.

กุมภาพันธ์ 2014. <http://www.educ-bkkthon.com/blog/apsornsiri/wp-content/uploads/2014/02/บทที่-5-การสัมผัสและการรับรู้.pdf> (8 กุมภาพันธ์ 2561 ที่เข้าถึง).

จันทน์เอม, สุชา. *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2536.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. *เทคนิคการบริหารเวลา*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 1994.

ถวิล ธาราโกชนัน, และ ศรัณย์ ดำริสุข. *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, 2541.

ทวีป อภิสิตี. *สนุกและเรียนรู้กับ 57 กิจกรรมและเกม*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดันอ้อ แกรมมี จำกัด, 2540.

ธงชัย ประดับชนานุรัตน์. *ข้อเขียนความคิด 2*. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 1995.

นิกกี้ ลี, และ ลีลา ลี. *หลักสูตรคู่สมรส*. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, ม.ป.ป.

นิติเชษฐ สดุดิวังศ์. *Game Man*. กรุงเทพมหานคร: องค์การเยาวชนไทยเพื่อพระคริสต์, 2003.

บ็อบ ไบรเนอร์. *การบริหารงานสไตล์พระเยซู*. กรุงเทพมหานคร: ไยใหม่ ครีเอทีฟ กรุ๊ป, 2549.

ประสพ รัตนากร. *จิตวิทยาน่ารู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บำรุงสาสน์, 2513.

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2542.

พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. *เรื่องง่ายๆของคำว่าคู่*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอบ้าน, 2550.

พุดิเมธ ธนะวัตรเมธินทร์. "การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาองค์การผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ การปฏิบัติงาน : กรณีศึกษามูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (CPCR). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

วรพจน์ เลี้ยงประไพพันธ์. *การใช้เพลงนมัสการเพื่อการใคร่ครวญภาวนา*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, เชียงใหม่: วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคคิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ, 2559.

วิชาดี, เสาวภา. "รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในมุมมองของทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์." *วารสารนักบริหาร*, 2554: 175-180.

ศิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. *คู่มือการให้การปรึกษาและแก้ปัญหาชีวิตแบบคริสตชน*. กรุงเทพมหานคร: สื่อคริสตชนไทย, 2552.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. *เจาะจิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โครงการสรรพสาสน์ สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2550.

สาธัญญ์ บุญเกียรติ. *คริสต์ศาสนศาสตร์ใกล้ตัวมุมมองใหม่*. กรุงเทพมหานคร: กนกบรรณสาร, 2017.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม”

โดยการศึกษา มาระโก 10:46-52

“Jesus and the new exodus the journey to Jerusalem”

from the perspective of Mark 10: 46 – 52

ครูศาสนา วีระเดช กันธิพันธ์¹

Weeradach Kantiphan

บทคัดย่อ

พระธรรมมาระโก เป็นเรื่องราวที่ถูกบันทึกขึ้นโดยอยู่บนพื้นฐานของความจริง สื่อออกมาโดยผ่านวรรณกรรมที่นำไปให้อ่าน ได้เข้าใจถึงหัวใจสำคัญของพระธรรมมาระโก ดังนั้น วรรณกรรม การดำเนินเรื่องของมาระโกนั้น มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ที่จะนำไปให้อ่านได้เปิดหู เปิดตา เปิดใจ ที่จะรู้จัก เข้าใจพระเยซูคริสต์ และตัดสินใจมอบชีวิตเดินติดตามพระเยซูคริสต์ เป็นสาวกของพระองค์

บทความนี้ เริ่มอธิบายถึงบริบททางประวัติศาสตร์ และวรรณกรรมของมาระโก โดยเฉพาะในส่วนกลุ่มก่อนที่เห็นว่าเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องคือ มาระโก 8:22-10:52 ที่เรียกว่า “On The Way” มาระโกบันทึกเรื่องราวอย่างมีวัตถุประสงค์ ในการที่ให้อ่านได้เข้าใจ โดยเฉพาะเรื่องการอพยพครั้งใหม่ (New Exodus) ตามเส้นทาง “on the way” สู่เยรูซาเล็ม การใช้ฉากของการรักษาคนตาบอด ทั้ง 2 เรื่องในมาระโกถือว่าเป็นศูนย์กลางของเรื่องทั้งหมดในมาระโก มีวัตถุประสงค์ที่จะสื่อถึงความไม่เข้าใจของสาวกในการติดตามพระเยซู ตามอย่างที่พระเยซูต้องการให้พวกเขาเข้าใจ ซึ่งการดำเนินเรื่องของมาระโกมักจะสื่อถึงความไม่เข้าใจของสาวกที่มีต่อพระเยซูอยู่ตลอดเวลา มาระโกเชื่อมโยงถึงเรื่องการอพยพครั้งใหม่ กับเรื่องการรักษาชายขอทานตาบอดบารทิเมอัส

ซึ่งเป็นบทเรียนที่สำคัญสำหรับสาวก หรือผู้เชื่อในปัจจุบัน ในการจะมีชีวิต 4 ย. คือ ยอมรับว่าเป็นคนผิดบาป มีความทุกข์ และช่วยตนเองไม่ได้ ยอมรับว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด ยอมทิ้งชีวิตเดิม และมีชีวิตใหม่ ยอมมอบชีวิตติดตามพระเยซูไปในเส้นทางของการอพยพครั้งใหม่จนถึงกางเขน

คำสำคัญ ตาบอด ทาง การอพยพครั้งใหม่ สาวก

¹ ศิษยาภิบาลคริสตจักรสหทัยเลิศ. Email: mana_mona@hotmail.com

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

Abstract

The Gospel of Mark is record of theological truths, told through liturgy. Therefore, it is clear in its objectives and goals. That is to open the ears, eyes, and hearts of the reader to understand Jesus Christ and surrender their lives and follow Him.

This article starts with the historical and literary context of Mark. And focus especially is on Mark 8:22-10:52 “On the Way” narrative. Marks tells the story with a purpose, which is to let the reader understand the concept of “New Exodus.” The two stories of healing the blind have a purpose to tell us the misunderstandings of the disciples.

The lessons of this narrative to the disciples are (1) To accept that we are sinners. (2) To accept that Christ is our savior (3) To leave behind our old life and (4) To follow Christ to the new exodus until the cross.

บทนำ

มาระโก 10:46-52 เป็นเรื่องที่พระเยซูทรงรักษาคนตาบอด ซึ่งการรักษาคนตาบอดในมาระโกปรากฏเพียงแค่ 2 ครั้ง ครั้งแรกในมาระโก 8:22-26 ซึ่งการดำเนินเรื่องของมาระโก ตั้งแต่การรักษาคนตาบอดครั้งแรก รักษาคนตาบอดที่เมืองเบธไซดา มาจนถึงการรักษาคนตาบอดครั้งที่ 2 คือการรักษาบารทิเมอัสนั้น ทำให้เห็นฉากในระหว่างทางเป็นการเดินทางของพระเยซูคริสต์และเหล่าสาวกของพระองค์ ที่เดินทางออกจากแคว้นกาลิลี และมุ่งตรงมายังกรุงเยรูซาเล็ม เมื่อฉากของการรักษาคนตาบอด 2 ฉากที่ปรากฏในมาระโกเป็นเหมือนกรอบของการดำเนินเรื่อง² โดยการเปิดและปิดลงของการเดินทาง มุ่งสู่จุดหมายปลายทางคือกรุงเยรูซาเล็ม ทำให้เรื่องการรักษาคนตาบอดในมาระโก 10:46-52 เป็นเรื่องที่มีความหมายที่มากกว่ายิ่งการทำการอัศจรรย์ของพระเยซูคริสต์เท่านั้น โดยมาระโกต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านได้เข้าใจแนวคิด และความสำคัญของเรื่องความตาบอด ฝ่ายจิตวิญญาณ และความไม่เข้าใจของสาวกซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องราวในระหว่างการเดินทางนี้³

บริบททางประวัติศาสตร์และวรรณกรรมของมาระโก

พระกิตติคุณมาระโกไม่ต่างจากกิตติคุณเล่มอื่น ๆ คือไม่มีข้อความที่กล่าวถึงว่าผู้เขียนคือใคร เราไม่ทราบแน่ชัดว่าใครเป็นผู้เขียน เรารู้น้อยมากเกี่ยวกับผู้เขียนมาระโก แต่คริสตจักรยุคแรกเชื่อว่าผู้เขียน คือ ยอห์นมาโร “*Mark มาระโก*” ผู้ที่ถูกกล่าวถึงในกิจการฯ (กจ.12:12, 25; 13:5, 13; 15:37-39) และถูกกล่าวถึงในที่อื่นในพันธสัญญาใหม่ด้วย (คส.4:10; พม. 24:2 ; 2 ทธ.4:11; 1 ปต. 5:13) เขาไม่ได้มีบทบาทอะไรมากนักทำให้สันนิษฐานว่าในช่วงต้นไม่มีใครยอมรับว่าเขาเป็นผู้เขียน แต่ปัจจุบันนักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่ายอห์นมาโรน่าจะเป็นผู้บันทึกกิตติคุณเล่มนี้ ในฐานะผู้ช่วยของเปโตร (1 ปต.5:13) โดยเชื่อว่าบันทึกที่กรุงโรม โดยคริสตชนที่นั่นขอให้มาระโกช่วยเรียบเรียงคำสอนต่าง ๆ ที่พวกเขาได้ยินจากเปโตร⁴ คาดว่ายอห์นมาโรบันทึกพระกิตติคุณมาระโก หลังจากพระเยซูคริสต์เป็นจากความตายแล้วประมาณ 30 ปี คงจะเขียนอยู่ในราวปี ค.ศ. 60⁵ โดยเขียนเพื่อ

² France, R.T. *The Gospel of Mark: a commentary on the Greek text.* (United States of America: Co Wm. B. Eerdmans Publishing., 2002), 230.

³ France, R.T. *The Gospel of Mark: a commentary on the Greek text,* 230.

⁴ เจฟฟ์ บลัดด์. *พระกิตติคุณมาระโก.* (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, 2001), 14-15.

⁵ David Rhoads, Joanna Dewey, Donal Michie. *Mark As Story: An Introduction to the Narrative of a Gospel.* Thrid Edition. (Permissions Augsburg Minneapolis: Fortrees Press, 2012), 2.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

หนุนใจผู้เชื่อต่างชาติที่อาศัยอยู่ในกรุงโรม และเพื่อผู้เชื่อที่กำลังถูกข่มเหงจากจักรพรรดิเนโรอย่าง
รุนแรง ในปี ค.ศ. 64 เป็นช่วงเวลาที่ยืนยันพระกิตติคุณเล่มนี้⁶

รูปแบบวรรณกรรม (Genre) ของมาระโก นั้นท่านพยายามสื่อเรื่องราวชีวิตของพระเยซูคริสต์
การสิ้นพระชนม์ และคำสอนของพระเยซูคริสต์ในรูปแบบที่คนในศตวรรษแรกเรียกว่าชีวประวัติ
แต่มีความเห็นต่างว่าเป็นมากกว่าชีวประวัติ⁷ นักวิชาการบางคนเห็นว่าคล้ายวรรณกรรมของ Greco-
Roman, การเขียนชีวประวัติของคนโบราณ, หรือเรื่องเล่าในรูปวาทศิลป์โบราณ, เปรียบเทียบ
พระกิตติคุณกับวรรณกรรมของคนยูเดีย “**เป็นเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่**” เป็นการเปิดเผยความลับของจุด
จบของกาลเวลา, ปริศนา, คำอุปมา, คำอธิบายในรูปแบบที่ปรากฏในพระคัมภีร์ฮีบรู หรือการเขียนใน
แบบของการบอกเล่าในพระคัมภีร์ฮีบรู พระกิตติคุณมาระโกอาจจะเป็นแบบผสมผสาน หลายคนให้
คำแนะนำว่ามาระโกได้สร้างรูปแบบใหม่ของการเขียน พระกิตติคุณเป็นเรื่องเล่าที่แสดงความยินดี
เกี่ยวกับ “**Gospel**” ของแผ่นดินของพระเจ้า ซึ่งพระองค์ทรงกระทำสิ่งใดบ้างและทรงกระทำผ่าน
ทางพระเยซูชื่อนาซาเร็ธและผู้ติดตามพระองค์ ไม่ว่าจะมาระโกตั้งใจหรือไม่ก็ตาม แน่แน่นอนว่าท่าน
ได้สร้างเรื่องเล่าที่ทำให้เกิดความสงบแก่ผู้ฟัง ความสงบนี้เป็นจุดแข็งโดยใช้ความจริง เรื่องราวของ
ท่านนั้นได้เกี่ยวข้องกับคนจริง ๆ มีพื้นฐานบนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และทำให้เกิดการพยากรณ์
เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต ทั้งนี้มาระโกยังได้เสนอความชัดเจนมาสู่เรื่องเล่าของท่านอย่างชาญ
ฉลาด⁸

โครงสร้างวรรณกรรม (Literary Structure) มีการแบ่งโครงสร้างหลากหลายของนักวิชาการ
แต่ในที่นี้ขอใช้การแบ่งโครงสร้างของ Dowd⁹ โดยแบ่งโครงสร้างของมาระโกออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

⁶ John Hargreaves. *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์พระกิตติคุณมาระโก: หนังสือชุด “ขอบฟ้าใหม่”* อดัรบ 4. แปล
โดย กองคริสเตียนศึกษาและบรรณศาสตร์. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, 1991), ง.

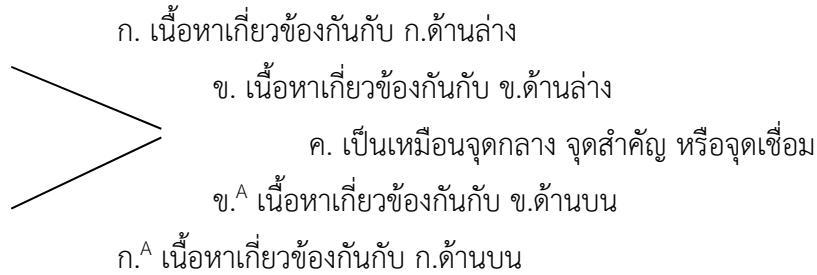
⁷ นรินทร์ สุรเนาวรัตน์. *เสด็จสู่กรุงเยรูซาเล็มอย่างผู้มีชัย?*, รายงานสืบเนื่องการประชุมนำเสนอผลงานด้าน
คริสต์ศาสนา ประจำปี ค.ศ. 2019, วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคคิลวารี, มหาวิทยาลัยพายัพ, วันที่ 3 กุมภาพันธ์
ค.ศ. 2017

⁸ Rhoads, Dewey and Michie, *Mark As Story*, 2-3.

⁹ Dowd, S. E. *Reading Mark: A literary and theological commentary on the second Gospel*.
Reading the New Testament series. (Macon, Ga.: Smyth & Helwys Publishing, 2000), V.

1:1-13	บทนำ	การเริ่มต้นของข่าวประเสริฐ
1:14-8:30	พันธกิจในแคว้นกาลิลีและในดินแดนของคนต่างชาติ	
8:22-10:52	ตามเส้นทาง (on the way)	
11:1-15:47	พันธกิจและการทนทุกข์ทรมานในเยรูซาเล็ม	
16:1-8	บทส่งท้าย	ข่าวประเสริฐเริ่มต้นอีกครั้ง (ข้อ 9-10 ไม่ได้ถูกรวมไว้ในโครงสร้าง ¹⁰)

ในรูปแบบโครงสร้างของมาระโกที่ได้นำเสนอในที่นี้เป็นโครงสร้างรูปแบบวรรณกรรมพิเศษ ที่มาระโกอาจจะตั้งใจเขียนโครงสร้างใหญ่นี้ขึ้นในพระกิตติคุณมาระโก โดยเรียกว่าโครงสร้างวรรณกรรม รูปแบบ “คี่เอซั่ม” (Chiasm)¹¹ ซึ่ง คำนี้มาจากตัวอักษรภาษากรีก “Chi” Χ เป็นวรรณกรรมที่ชาวฮีบรูเขียนขึ้นโดยยึดแบบอักษรภาษากรีก Χ (อักษร คี) โดยขออธิบายพอสังเขป ดังนี้คือ ข้อ ก. บนสุด และแถวล่างสุด ก.^A เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ฉะนั้น ข้อ ข. ก็เกี่ยวข้อง กับ ข.^A เหมือนกัน โดยมีจุดศูนย์กลางของเรื่องอยู่ที่ข้อ ค. ดังแผนภาพนี้

ซึ่งหากโครงสร้างใหญ่ของมาระโกที่พบเป็นรูปแบบ ของ “คี่เอซั่ม” (Chiasm) ซึ่งเราก็จะสามารถพบรูปแบบนี้ ปรากฏในโครงสร้างย่อยของมาระโกอีกหลายตอน และการดำเนินเรื่องในโครงสร้างของมาระโก ได้ใช้การเดินทางของพระเยซูและเหล่าสาวกเป็นกรอบสำหรับเหตุการณ์ต่าง ๆ¹² ซึ่งจะอธิบายเพิ่มในส่วนของโครงสร้างในการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ของพระเยซูกับสาวกของพระองค์ในพระกิตติคุณมาระโกดังต่อไปนี้

¹⁰ พระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับ 1971. สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2003. ได้บอกว่า ข้อ 9-20 สำเนาต้นฉบับโบราณที่ดีที่สุด ขาดข้อความเหล่านี้

¹¹ Peter Anibati Abia, A Mission Perspective of John 4:1-42. A thesis submitted in fulfillment for the requirements of the degree of: Master of Arts in Theology New Testament Studies. (University of Pretoria, 2013), 12.

¹² Rhoads, Dewey and Michie, *Mark As Story*, 66.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

การเริ่มต้นของข่าวประเสริฐ หรือบทนำ (มก.1:1-13)

การเริ่มต้นของข่าวประเสริฐ มาระโกเริ่มต้นด้วยคำว่า “ข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์ บุตรของพระเจ้าเริ่มต้นตรงนี้” เป็นส่วนสำคัญ แต่คำว่า “บุตรของพระเจ้า” ยังเป็นประเด็นที่ถกเถียงว่ามีการบันทึกขึ้นมาภายหลังหรือไม่ ต้นฉบับดั้งเดิมมีปรากฏหรือไม่นั้นยังคงเป็นประเด็นที่ถกกัน แต่อย่างไรก็ตาม ประโยคที่ว่า “บุตรของพระเจ้า” ก็ปรากฏขึ้นอีกครั้งใน มาระโก 15:39¹³ และได้กล่าวถึง “ทาง” การอพยพครั้งใหม่ New Exodus โดยอ้างอิงข้อความจากมาลาคีย์และอิสยาห์ การเข้าไปในถิ่นทุรกันดาร และการต่อสู้กับอำนาจของผู้มีอิทธิพล (ซาตาน) และพระองค์ทรงมีชัยชนะ การเริ่มต้นการเดินทางจุดเริ่มต้นเรื่องอยู่ที่แม่น้ำจอร์แดน ในทะเลทรายของยูเดีย เป็นประตูเข้าสู่กรุงเยรูซาเล็ม โดยที่เรียกร้องให้เตรียมทางสำหรับพระเจ้า¹⁴

i. พันธกิจในแคว้นกาลิลี และในดินแดนของคนต่างชาติ (มก.1:14-8:30)

หลังจากยอห์นผู้ให้รับบัพติศมาถูกอายัด พระเยซูและเหล่าสาวกได้เดินทางไปทั่วแคว้นกาลิลี ในครั้งแรกได้เดินทางไปยังเมืองคาเปอร์นาอุมและหมู่บ้านโดยรอบ กาลิลีเป็นสถานที่แรกที่พระเยซูได้นำพระบัญญัติไปถึงประชาชน และประชาชนก็รับด้วยความกระตือรือร้น แต่อย่างไรก็ตามกาลิลีก็เป็นสถานที่แรกที่เผชิญกับความขัดแย้ง¹⁵ การเริ่มต้นพันธกิจของพระเยซูในกาลิลีพระเยซูทรงประกาศเตือนให้กลับใจใหม่ ทรงเรียกสาวก ชัษฟี และรักษาโรค ช่วยคนตกทุกข์ได้ยาก ทรงมีอำนาจเหนือธรรมชาติ เลี้ยงฝูงชน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ประจักษ์ชัดที่ซ้อนทับพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม และเป็นวัฒนธรรมธรรมของกรีกโบราณในการเดินทางสอนไปพร้อมกับคณะสาวก ผู้ติดตาม¹⁶ พระองค์เป็นใคร มาระโก 4:41 เป็นการปูเรื่องตลอดในตอนนีที่คนไม่เข้าใจ สาวกของพระองค์ตาบอด ไม่เข้าใจในสิ่งที่พระองค์สอน ในสิ่งที่พระองค์กระทำที่พระองค์สื่อออกมา บรรดาผู้มีอำนาจ ผู้นำศาสนาที่มาจากเยรูซาเล็ม คนที่รู้พระคัมภีร์เป็นอย่างดี เขาก็ตาบอดและยังเห็นว่าพระองค์กระทำการเหล่านี้ เสมือนเป็นการหมิ่นพระเจ้า และทำให้เป็นการสร้างปมแห่งความขัดแย้งซึ่งจะนำไปสู่การจับกุมพระเยซูในเยรูซาเล็มในตอนท้าย

¹³ France, R. T. *The Gospel of Mark: A commentary on the Greek text*. (Grand Rapids, Mich.; Carlisle: W.B. Eerdmans; Paternoster Press, 2002), 48-49.

¹⁴ Rhoads, Dewey and Michie, *Mark As Story*, 66-69.

¹⁵ Ibid, 66-69.

¹⁶ Dowd, *Reading Mark*, 15.

ii. ตามเส้นทาง “On The Way” (มก.8:22-10:52)

จุดเปลี่ยนที่สำคัญได้ดำเนินมาถึงส่วนกลางเรื่อง ที่หมู่บ้านแขวงซีซารียา ฟิลิปปี ในจุดนี้เอง พระเยซูได้เริ่มต้นการเดินทางอย่างต่อเนื่องไปยังกรุงเยรูซาเล็มเพื่อให้พันธกิจของพระองค์สำเร็จ ลักษณะของการใช้คำว่า “ทาง” มักพบบ่อยในการเดินทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม¹⁷ ὁδός (ทาง) ในพระกิตติคุณมาระโก เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยใน มาระโก 8:22-10:52 ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของพระกิตติคุณมาระโก ได้มีการอ้างถึง “ทาง” ถึง 7 ครั้ง (มก. 8:27; 9:33-34; 10:17, 32, 46, 52) ถือว่าเป็นครั้งหนึ่งของพระกิตติคุณมาระโกทั้งหมด ซึ่งเป็นการอธิบายถึงการเดินทางของพระเยซูไปเยรูซาเล็ม E.Best¹⁸ บันทึกว่า “ส่วนนี้เป็นศูนย์กลางของมาระโก” มาระโกต้องการให้ผู้อ่านของเขา ศึกษา เข้าใจความหมายของพระคริสต์ และการติดตาม การยอมรับ ของสาวกของพระองค์ การอ้างถึง ὁδός ทั้ง 7 ครั้งที่นี่มีการดำเนินเรื่องและโครงสร้างของเรื่อง การเดินทางซึ่งทั้งหมดสร้างขึ้นอย่างรอบคอบ ซึ่งอาจจะเป็นเหมือนกันในการสร้างโครงสร้างมาระโก มีการใช้การเดินทางเรื่องโดย ὁδός อย่างเด่นชัด จึงสามารถพูดได้ว่าเป็น “On The Way”¹⁹

โครงสร้างใหญ่มาระโก 8:22-10:52 ตามเส้นทาง (On The Way)²⁰ ได้ดำเนินไปโดยการขับเคลื่อนของคำทำนายถึงมรณกรรมของพระเยซูทั้ง 3 ครั้ง ดังรายละเอียดดังนี้

กรอบ – การรักษาชายตาบอดสองขั้นตอน (มก.8:22-26)

เรื่องเล่าแนะนำ – ปัญหาความเข้าใจของมนุษย์ที่ตรงข้ามกับความคิดของพระเจ้า (8:27-29)

การทำนายถึงมรณกรรมครั้งแรก (8:30-9:29)

การทำนายถึงมรณกรรมครั้งที่สอง (9:30-10:31)

การทำนายถึงมรณกรรมครั้งที่สาม (10:32-45)

กรอบ – การรักษาชายตาบอดหายทันที (มก.10:46-52)

การรักษา คนตาบอด ทั้งสองครั้งเป็นเหมือนกรอบ และเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับความเข้าใจที่สาวกมีต่อพระเยซู ตอนต้นเรื่องหลังจากพระเยซูรักษาคนตาบอดที่เบธไซดา เป็นการรักษา 2 ขั้นตอน ขั้นแรกคนตาบอดเห็นกลาง ๆ ขั้นที่ 2 เขาเริ่มเห็นชัดเจน และหลังจากนั้นเปโตรยอมรับว่าพระเยซูทรงเป็นพระคริสต์ เปโตรเริ่มเห็นกลาง ๆ แต่เรื่องดำเนินด้วยการทำนายถึงมรณกรรมของ

¹⁷ Rhoads, Deway and Michie, *Mark As Story*, 66-69.

¹⁸ E. Best. who identifies the literary unit as 8:27–10:45, but notes that it is preceded and followed by stories of healing the blind (Following Jesus: Discipleship in the Gospel of Mark. (JSNTSup 4, Sheffield: JSOT Press, 1981), 15.

¹⁹ Marcus, J. *The way of the Lord: Christological exegesis of the Old Testament in the Gospel of Mark. Originally* (published: Louisville, Ky.: Westminster/John Knox Press, c199. London; New York: T&T Clark, 2004), 31.

²⁰ Dowd, *Reading Mark*, 83.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

พระเยซูทั้ง 3 ครั้ง สวากไม่เข้าใจฐานะของพระเยซู ว่าพระองค์คือใคร และเมื่อมาถึงตอนจบของการ
ปิดด้วยเรื่องพระเยซูรักษาคนตาบอดครั้งที่ 2 ในมาระโก คนขอทานตาบอดบารทิเมอัส รู้ว่าพระองค์
คือใคร พระเยซูรักษาเขาหายจากการตาบอดทันที และเรื่องก็ดำเนินเข้าไปสู่กรุงเยรูซาเล็ม
W. Kelber เชื่อมโยง ในการใช้ **ὁδός** กับชื่อของมาระโกอย่างโดดเด่น ของการเปิดเข้าไปยังแผ่นดิน
ของพระเจ้า (มก.9:47; 10:15, 23-25) เขาบอกว่านี่เป็นรูปแบบสำหรับทางเข้า บัญญัติเป็นบรรทัด
ฐานสำคัญในการเข้าแผ่นดิน และ “มาระโกใช้หลักทางเข้ามาจากธรรมเนียมการตีความในบัญญัติ
“ทาง” เป็นทางเข้า คือกฎแจสำคัญ”²¹ การเดินทางของพระเยซูและสาวกของพระองค์ Kelber เห็น
ว่าเป็นการเดินทางครั้งที่สองในการเข้าแผ่นดินแห่งพระสัญญา และพันธกิจของพระเยซูในมุมมอง
ของ W. Swartley เขาเห็นด้วยกับ Kelber “the **ὁδός** to the kingdom of God.” (ทาง นำไปสู่
อาณาจักรของพระเจ้า)²²

iii. พันธกิจและการทนทุกข์ทรมานในเยรูซาเล็ม (มก.11:1-15:47)

เมื่อพระเยซูเดินทางมาถึงจุดปลายทาง พระองค์เข้าสู่กรุงเยรูซาเล็มท่ามกลางเสียงโห่ร้องจาก
ฝูงชน ในกรุงเยรูซาเล็มมีการเตรียมฉลองเทศกาลปัสกา (การฉลองเพื่อระลึกถึงการได้รับการ
ปลดปล่อยจากการเป็นทาสในอียิปต์) ทำให้เกิดบรรยากาศของทั้งความหวัง และความตึงเครียด
นอกจากนี้ในกรุงเยรูซาเล็มยังมีความขัดแย้งรุนแรงมากขึ้นเมื่อพระเยซูทรงเผชิญหน้ากับผู้มีอำนาจ
โดยเรื่องได้ดำเนินมาถึงจุดสุดท้าย คือการเดินทางเข้าสู่กรุงเยรูซาเล็มของพระเยซูและสาวก²³
พระองค์ทรงทำนายไว้ล่วงหน้าว่าพระองค์จะต้องถูกจับ ทนทุกข์ และสิ้นพระชนม์ พระเยซูทรงชี้ลา
เข้ามาในพระวิหาร (มก.11:1-11) โดยมีเสียงร้องตะโกน“โฮซันนา โฮซันนา...” ซึ่งนำมาจากสดุดีบท
ที่ 118 เป็นภาพที่ กษัตริย์เสด็จเข้าสู่พระวิหาร แต่บุโรहितไม่ได้ออกมาต้อนรับพระองค์ จากเรื่องที่
ดำเนินมาของมาระโก เรื่องการอพยพครั้งใหม่ New Exodus การรักษาคนเจ็บป่วย คนตาบอด ขับผี
เลี้ยฝูงชน มีอำนาจเหนือธรรมชาติ แต่การเข้ามาของพระเยซูกลับไม่เป็นไปตามที่ประชาชนได้ตั้ง
ความหวังถึงพระเมสสิยาห์ตามความเข้าใจของประชาชน²⁴ พระองค์ทรงเข้าไปชำระพระวิหาร

²¹ W. Kelber. *Kingdom and Parousia in the Gospel of Mark*. (Ph.D. diss., University of Chicago, 1970), 109.

²² W. M. Swartley. The Structural Function of the Term ‘Way’ in Mark. in *The New Way of Jesus: Essays Presented to Howard Charles*, ed. W. Klassen (Newton, Kans.: Faith and Life Press, 1980), 78–79.

²³ Rhoads, Deway and Michie, *Mark As Story*, 66-69.

²⁴ นรินทร์ สุรเนาวรัตน์. เสด็จสู่กรุงเยรูซาเล็มอย่างผู้มีชัย?, 4-5.

ทรงขัดแย้งอย่างรุนแรงกับพวกผู้มีอำนาจ บุโรทิต พระองค์ทรงถูกจับ และถูกประหารชีวิตในข้อหา “กษัตริย์ของชาวยิว”²⁵

iv. ชาวประเสริฐเริ่มต้นอีกครั้ง หรือ บทส่งท้าย (มก. 16:1-8)

ฉากสุดท้ายกลับไปยังแคว้นกาลิลี กลับไปสู่จุดเริ่มต้นของเรื่อง กลับไปสู่สถานที่ที่พระบัญญัติของพระเจ้าได้รับการต้อนรับ ข้อความของชายหนุ่มถึงผู้หญิงที่อุโมงค์ฝังศพด้วยการเทศนาสั่งสอนสำหรับเหล่าสาวกให้ไปยังแคว้นกาลิลี ได้แนะนำให้เริ่มต้นใหม่สำหรับสาวกและสำหรับทุกคนที่เลือกที่จะติดตามพระเยซู และใช้จุดกาลิลีเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำชาวประเสริฐไปยังคนต่างชาติ²⁶ ชาวประเสริฐที่ว่า คือการเป็นขึ้นมาจากความตายของพระเยซูคริสต์ คือชัยชนะของพระองค์ และฉากได้พูดถึงพระเยซูหลังจากเป็นขึ้นจากความตาย โดยทูตสวรรค์ที่แจ้งข่าวดีนี้ ว่าพระเยซูเสด็จไปยังแคว้นกาลิลีก่อนสาวก เป็นการกลับไปจุดเริ่มต้นของการทำพันธกิจของพระองค์

กิตติคุณมาระโกกับการอพยพครั้งใหม่ (New Exodus)

เสียงร้อง จาก อิสยาห์ 40:3 (มก.1:3) เป็นเสียงของยอห์นผู้ให้บัพติศมาผู้เตรียมทางให้เตรียมทาง และต่อมาด้วย เรื่องราวการรับบัพติศมาของพระเยซู และการที่นำพระเยซูไปถิ่นทุรกันดาร (มก.1:12) อย่างไรก็ตามในมาระโกชี้เตือนสติพวกเรา ใน มาระโก 1:13 พระเยซูต่อสู้กับซาตานในถิ่นทุรกันดาร การอพยพครั้งเก่าในพันธสัญญาเดิมตลอดทางผ่านถิ่นทุรกันดาร โดยถิ่นทุรกันดารเป็นสถานที่แห่งความหวังของการเริ่มต้นใหม่ ถิ่นทุรกันดารสถานที่ที่พระเจ้าได้พบกับอิสราเอลและทำให้อิสราเอลเป็นคนของพระองค์เมื่อพวกเขาอพยพออกมาจากอียิปต์ เป็นช่วงเวลาแห่งความสุขเหมือนช่วงฮันนีมูน ก่อนที่ความสัมพันธ์เริ่มจะตึงเครียด ในดินแดนที่ไม่ได้หวานอะไร อิสราเอลได้ติดตามพระเจ้า (ยรม. 2:2-3) ในถิ่นทุรกันดารอิสราเอลมีประสบการณ์ความขาดแคลนและอันตราย, และพวกเขาเรียนรู้ผ่านระยะเวลาการทดสอบนี้ทำให้เกิดความไว้วางใจในการจัดสรรและการปกป้องของพระเจ้าของพวกเขา ซึ่งผ่านทาง การนำของโมเสสเดินทางไปยังชาวอิสราเอลเสียงในถิ่นทุรกันดาร (อสย.40:3-5) ซึ่งจะเปิดเผยนิมิตของอิสยาห์ ของการฟื้นฟูตามด้วยเรื่องที่เกิดขึ้นในการอพยพครั้งใหม่การเริ่มต้นใหม่ในถิ่นทุรกันดาร²⁷ ข้อความจากอิสยาห์ บทที่ 40-55 เป็นการดึงข้อความอย่างกว้างขวางจากการอพยพครั้งแรกของชนชาติอิสราเอล (ดู B. W. Anderson, 1962; Stuhlmüller 1970. หน้า 59-98) เป็นผู้พิทักษ์เบื้องหน้าและเบื้องหลังของอิสราเอล

²⁵ Green, J. B., McKnight, S., & Marshall, I. H. *Dictionary of Jesus and the Gospels*. (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1992), 766.

²⁶ Rhoads, Deway and Michie, *Mark As Story*, 66-69.

²⁷ France, R.T. *The Gospel of Mark: a commentary on the Greek text*, 56.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

(อสย.52:12; อพย.13:21-22; 14:19-20) พระยาเวห์จะทรงจูงคน "ตาบอด" ไปวิถีทางที่พวกเขาไม่รู้จัก (อสย.40:10-11; 42:7, 16; 49:10; 35:5-7) ขณะที่พวกเขาลุยข้ามน้ำไป (อสย.43:1-3; 51:9-10) และทะเลทราย ถิ่นทุรกันดาร (อสย. 41:17-20; 43:19-20) พระองค์จะเปลี่ยนความมืดข้างหน้าเขาให้สว่าง (อสย.42:16) ในฐานะที่เป็นคนเลี้ยงแกะที่เมตตาแกะ (อสย.40:11; อพย. 15:13; สดต.77:20; 78:52-53) พระองค์จะให้อาหารและน้ำ (อสย.43:19-20; 49:9-10; 48:21; อพย.16:31-35; 17:6-7) ในขณะที่พระองค์จะนำประชากรของพระองค์กลับไปยังกรุงเยรูซาเล็ม ฟืนฟูให้รุ่งโรจน์อีกครั้ง พระองค์จะครองราชย์ (อสย.40:9; 44:26; 45:13; 52:6; 54:11-17) พระองค์จะเทพระวิญญูณของพระองค์บนลูกหลานของยาโคบ (อสย.44:3-5) และพวกเขาจะสรรเสริญในพระองค์ (อสย. 45:24-25) บุตรทั้งคู่ได้รับการสอน (อสย.54:13) และพระเจ้าเป็นเจ้าของ (อสย.44:5) โดยพระองค์เขาทั้งหมดจะมีชื่อเสียงในหมู่ประชาชาติ (อสย.40:5; 52:10)²⁸

จากข้อพระคัมภีร์ในอิสยาห์ข้างต้น ซึ่งถือว่าเป็นคำพยากรณ์ของการอพยพครั้งใหม่ “New Exodus” เมื่อเทียบกับเรื่องราวพันธกิจและคำสอนของพระเยซูคริสต์ในมาระโก ทำให้เราเห็นภาพที่ชัดเจนของการอพยพครั้งใหม่ในมาระโก โดยเฉพาะในช่วง “On The Way” มาระโกใช้รูปแบบของ **ὁδός** (ทาง) ขององค์พระผู้เป็นเจ้า แต่ยังเกี่ยวพันกับรูปแบบของอาณาจักร **βασίλεια** บนฉากเบื้องหลังอิสยาห์ การเชื่อมโยงของมาระโก ระหว่าง (ทาง) **ὁδός** และยุคสุดท้ายในอิสยาห์ เป็นความสำเร็จ เป็นการยืนยันสำคัญของการใช้ “ทาง” ในมาระโก 10:46-52 ขอทานบารทิเมอัสตาบอด ได้รับการรักษาให้หายตาบอดโดยพระเยซูตามเส้นทาง “on the way” ได้รับการสันนิษฐานที่สำคัญว่าเบื้องหลังของเรื่องพระเยซูรักษาคนตาบอดในพระกิตติคุณมาระโก มาจากคำทำนายในอิสยาห์ ว่า “ในยุคใหม่คนตาบอดจะได้รับการรักษาให้หาย” สิ่งชี้ให้เห็นชัดเจนคือการเชื่อมโยงแบบเดิมของการรักษาคนตาบอด และรูปแบบ “ทาง” ของพระยาเวห์ในการผ่านถิ่นทุรกันดาร ดังนั้นจะเป็นการเตือนความจำจากอิสยาห์ อย่างธรรมชาติ เช่น การรักษาคนตาบอด ดูตัวอย่างจากอิสยาห์ 35:1-7 คือเริ่ม เปิดขึ้นพร้อมกับคำทำนายของการต้นไม้ผลิดอกในถิ่นทุรกันดาร (อสย.35:1-2) และการมาของพระยาเวห์เพื่อช่วยชีวิตประชากรของพระองค์ (อสย. 35:4) ในเวลานี้ “ตาของคนตาบอดจะเปิด” (อสย.35:5-7) และการเคลื่อนของคนตาบอดเป็นการเชื่อมโยงไปยังบนทางหลวงศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งผู้ไถ่ขององค์พระผู้เป็นเจ้า กลับมายังศิโยนพร้อมกับการร้องเพลง ดังนั้นการที่ต้นไม้ผลิดอกบานในถิ่นทุรกันดาร การเปิดตาคนตาบอด และทางขององค์พระผู้เป็นเจ้าสัมพันธ์กับธีมของเรื่องในพระกิตติคุณมาระโก ทำนองเดียวกันสิ่งที่ประทับใจเบื้องหลังมาระโก 10:46-52 เป็นข้อกำหนด จาก อิสยาห์ 42:10-16 การเริ่มต้นของทาง กับการเรียก เพื่อโลกทั้งหมดรวมทั้งที่แห้งแล้งจะสรรเสริญพระยาเวห์ (ข้อ 10-12) การเรียกนี้ติดตามมาด้วยภาพสงคราม

²⁸ Beale, G. K., & Carson, D. A. *Commentary on the New Testament use of the Old Testament*. (Grand Rapids, MI; Nottingham, UK: Baker Academic; Apollos, 2007), 114.

ศักดิ์สิทธิ์ดั้งเดิม พระเจ้าจะมาอย่างชายฉกรรจ์ เป็นต้น (ข้อ 10-15) หนึ่งในผลกระทบสงครามศักดิ์สิทธิ์ของพระยาเวห์บนประชากรของพระองค์ เป็นการเห็นชัดเจนของคนตาบอด (อสย. 42:16) เส้นทางไม่เพียงแต่เป็นแค่คำสอนเรื่องการรักษาคนตาบอดของพระเจ้า แต่ยังชี้นำเขาทั้งหลายในทางเปรียบกับภาพของบารทิเมอัส เขาตาบอดได้รับการรักษา และได้ติดตามไปในทางของพระเยซู นอกนั้นทำให้เห็นชัดถึงการเกี่ยวพันใน อีสยาห์ 40:3-4 ดังนั้นในพระกิตติคุณมาระโก เรื่องของบารทิเมอัส ทำให้เห็นชัดถึง คนตาบอดเชื่อมไปใน อีสยาห์ กับความสำคัญของ “ทาง” ὁδός และนี่เป็นลักษณะการฟื้นความจำ (recall) และนี่เป็นขั้นแรกของมาระโกในการอ้างถึงทาง ในพันธสัญญาเดิมใน มาระโก 1:2-3 เป็นการเชื่อมเรื่องของบารทิเมอัสกับคำพยากรณ์ในอิสยาห์ถึงความสำคัญของทางในถิ่นทุรกันดาร กับฉากของเรื่องราวในเยรีโค ซึ่งเป็นบริเวณขอบของถิ่นทุรกันดารยูเดีย²⁹

อรรถาธิบาย มาระโก 10:46-52

คำศัพท์สำคัญ

ขอทาน (BEGGAR)

ขอทาน เป็นผู้ที่การดำรงชีวิตของเขาขึ้นอยู่กับของขวัญหรือทานที่เขาขอจากผู้อื่น ขอทานเป็นเรื่องปกติในสมัยพระคัมภีร์ พวกเขาตั้งอยู่ตามถนนที่มีฝุ่น หรือพวกเขาประจำในที่สาธารณะ กองขยะ ในเมือง หรือบริเวณประตูกำแพงพระวิหาร และร้องออกไปเพื่อขอทานบริจาคจากผู้ที่ยสัญจรผ่านไปมา "ขอทาน" เกิดขึ้นสองครั้งในพระคัมภีร์ฉบับ RSV³⁰ (มก.10:46; ยน.9:8) ในทั้งสองกรณี การแปลจาก προσάιτης ว่า "ขอทาน" ในพระคัมภีร์ฉบับ KJV³¹ คำนี้เกิดขึ้น 3 ครั้ง (1 ซมอ.2:8; ลก.16:20, 22) ในแต่ละกรณี มีการแปลความหมายต่างๆ ไป "ยากจน" "คนขัดสน" การเมตตาคนขัดสนเป็นคำกำชับในพระคัมภีร์ (ลวต.19:10; 25:25; สดต.69:33 เป็นต้น)³²

²⁹ Marcus, J. *The way of the Lord: Christological exegesis of the Old Testament in the Gospel of Mark*. (Originally published: Louisville, Ky.: Westminster/John Knox Press, c1992. London; New York: T&T Clark, 2004), 31-34.

³⁰ ดูข้อมูลเพิ่มเติม RSV The Holy Bible. Revised Standard Version (New York, 1952)

³¹ ดูข้อมูลเพิ่มเติม KJV King James Version, 1611, formerly called the Authorized Version

³² *The Seventh-day Adventist Bible Dictionary*; *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, Volume 8. (Review and Herald Publishing Association, 1979; 2002), 132.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

ขอทานจะมีเสื้อคลุม (*ἱμάτιον*) ซึ่งเสื้อคลุมเป็นหนึ่งในทรัพย์สินเพียงไม่กี่ชิ้นที่ขอทานจะมีในการใช้ชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพขอทาน เสื้อคลุมจึงสำคัญและมีค่ามากสำหรับขอทาน³³ ขอทานเป็นคนที่ยากจน และขัดสนมาก เขาขอทานสำหรับอาหาร และร้องขอทานบริจาคจากผู้คน ขอทานมักจะเป็นง่อย (กจ.3:10) ตาบอด (มก.10:46-52; ยน.9:1-41) หรือเป็นโรคเกี่ยวกับบาดแผล และตุ่ม (ลก.16:19-20) ลาซาโลสเป็นขอทานที่มีชื่อเสียงในพระคัมภีร์ เมื่อเขาตายสิ่งที่เขาได้รับคืออยู่ในอ้อมกอดของอับราฮัม ตรงกันข้ามกับชายที่เป็นเศรษฐีที่ทุกข์ทรมานในนรก (ลก.16:19-30) ใน มาระโก 10:46 – 52 ขอทานตาบอด เขาได้รับการรักษาตาบอดโดยพระเยซูนอกเมืองเยรีโค เขาคือบารทิเมอัส เป็นบุตรชายของทิเมอัส ในเรื่องราวที่เหมือนกันในกิตติคุณเล่มอื่นเขาถูกระบุว่าเขาถูกทิ้งไว้และไม่มีชื่อ (มธ.20:29-34; ลก.18:35-43)³⁴

ตาบอด (BLINDNESS)

หัวข้อสำคัญของเรื่องตาบอดและการหายจากตาบอด มีความสำคัญในศาสนศาสตร์มาระโก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเหล่าสาวก มาระโกไม่เคยเรียกร้องให้สาวก "ตาบอด" แต่ตลอดทั้งพระกิตติคุณมาระโกบรรยายให้เห็นภาพพวกสาวกเป็นเหมือนคนที่จิตวิญญาณมืดมัว (มก.4:13, 35–41; 6:52; 7:18; 8:1-10, 14-21, 31-33; 9:1-13, 19, 32; 10:10, 13, 23-32, 35-45) ตาบอดของพวกสาวกอธิบายโดยสองเรื่องของการรักษาคนตาบอดให้เห็นได้ มาระโกวางกลยุทธ์เรื่องราวเหล่านี้ก่อนและหลังส่วนสำคัญในการที่พระเยซูทำนายล่วงหน้าถึงมรณกรรมของพระองค์ และมันเกี่ยวข้องกับธรรมชาติของการเป็นสาวกที่แท้จริงของพระองค์ (มก. 8:27–10:45) การรักษาของคนตาบอดที่เบธไซดาซึ่งพบเฉพาะใน มาระโก (มก. 8:22-26) เป็นสองขั้นของการรักษา เป็นหนึ่งเดียวเท่านั้นในรูปแบบการรักษาในพันธสัญญาใหม่ (*การที่พระเยซูใช้น้ำลาย ในสมัยนั้นแพทย์ชาวอียิปต์ทำกันบ่อย ๆ ในการใช้น้ำลายในการรักษาโรค โดยเฉพาะการรักษาตา (มก.8:23, ยน.9:1-7) พระเยซูใช้น้ำลายรักษาคนหูหนวก พุดติดอ่าง (มก.7:32-33) น้ำลายเป็นสิ่งที่ใช้กันในเรื่องเวทมนต์คาถา ซึ่งพวกผู้นำศาสนาของอียิปต์ห้ามไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา (ฉธบ.18:9-13) แต่ที่นี้พระเยซูไม่ได้ใช้น้ำลายในการทำของเวทมนต์คาถา ตรงกันข้ามพระเยซูทรงรู้จักที่จะใช้สิ่งบางอย่างเพื่อคนจะรู้สึกสัมผัสได้ และเพื่อเขาจะเชื่อในพระองค์ ซึ่งฤทธิ์อำนาจแห่งการรักษาโรคนั้นไม่ได้มาจากน้ำลายหรือเวทมนต์คาถา ฤทธิ์อำนาจแห่งการรักษานั้นเป็นของพระเยซู³⁵) การรักษาคนตาบอดที่เบธไซดานั้น เป็นแบบการ

³³ Collins, A. Y., & Attridge, H. W. *Mark: A Commentary on the Gospel of Mark*. (Hermeneia--a critical and historical commentary on the Bible Minneapolis: Fortress Press, 2007), 510.

³⁴ Achtemeier, P. J., Harper & Row, P., *Society of Biblical Literature. Harper's Bible dictionary*. (Includes index. (1st ed.) San Francisco: Harper & Row, 1985), 101.

³⁵ Hargreaves. *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์พระกิตติคุณมาระโก*., 195.

ค่อย ๆ เห็นชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ หรือการค่อย ๆ เติบโตฝ่ายจิตวิญญาณ จากสิ่งที่สาวกเห็นพระเยซู นำด้วยเรื่องการที่พระเยซูเลี้ยงอาหารคนห้าพันคน และสี่พันคน เหล่าสาวกก็ยังไม่เข้าใจ (อสย.6:9-10; ยรม.5:21; มก.4:12) และติดตามมาด้วยเรื่องการที่เปโตรเชื่อว่าพระเยซูทรงเป็นพระคริสต์ (เป็นสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงกัน) ซึ่งเป็นคำสารภาพการยอมรับที่ไม่สมบูรณ์ เห็นไม่ชัดเจน เพราะไม่ยอมรับต่อความเชื่อเรื่องความเจ็บปวดทรมานทุกข์ การมรณกรรมของพระเยซู (มก.8:31-38) เรื่องราวก่อนสิ้นสุด เป็นการรักษาตาของบารทิเมอัส (มก.10:46-52) เรื่องการอัศจรรย์นี้เป็นเรื่องที่ดีที่สุดที่สาวกเข้าใจ ด้วยเหตุนี้ ส่วนของการสอนที่มีความสำคัญความจริงของสาวกต่อการยอมรับและมีส่วนในความทุกข์ทรมาน มรณกรรมของพระเยซูปิดลงด้วยเรื่องบารทิเมอัสเพื่อเป็นตัวอย่างแก่สาวก “ความเชื่อในพระองค์ทำให้หายตาบอดหรือรอด (มก.10:52) บารทิเมอัสติดตามพระเยซู “ในเส้นทาง” ซึ่งเป็นทางสู่กางเขน สู่เยรูซาเล็ม สัปดาห์สุดท้าย เริ่มต้นทันทีใน มาระโก 11:1 สำหรับมาระโกการช่วยให้รอดเป็นนิมิต แต่นิมิตนั้นจะสมบูรณ์หลังจากการตรึงกางเขนเมื่อสาวกเข้าใจความสำคัญของกางเขนและยอมรับผลของมัน แล้วพวกเขาก็ยังเป็นคนตาบอด³⁶

บุตรของดาวิด (SON OF DAVID)

บุตรของดาวิดชี้ถึงพระเยซูเป็นดังพระเมสสิยาห์ ในเชื้อสายของดาวิด เป็นการเติมเต็มพระสัญญาของพระเจ้าเกี่ยวกับราชอาณาจักรของดาวิดที่จะถูกสถาปนาขึ้น โดย “บุตรดาวิด” (2 ซมอ.7:12-16) พระองค์ทำหน้าที่พิเศษในการเป็นตัวแทนในการนำกฎเกณฑ์ของพระเจ้ามายังโลก เป็นกฎเกณฑ์ที่พิเศษคือการช่วยให้รอดและการอวยพระพรจากพระเจ้า ในทางตรงกันข้ามความหวังของการมาของพระเมสสิยาห์ พระเยซูปฏิเสธในการปกครองแบบพลังอำนาจของกษัตริย์ทางการเมืองหรือการทหาร แต่พระองค์มุ่งไปถึงความจำเป็นสำหรับคนจน และคนถูกกดขี่ข่มเหง โดยการทุกข์ทรมานและการสิ้นพระชนม์ ตามกำหนดเพื่อจะนำความรอดมายังประชากรของพระองค์ ในการเปรียบเทียบเรื่องเกี่ยวกับพระเยซูคริสต์เป็นเช่นเดียวกัน เช่น บุตรของพระเจ้า และ บุตรของมนุษย์ บุตรของดาวิดค่อนข้างมีบทบาทน้อยในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ดูเหมือนว่ามักจะถูกนำมาใช้กับการอ้างถึงพระเยซูในการอยู่ในโลก ไม่ใช่สวรรค์ นอกจากนี้ปรากฏเพียง 11 ครั้ง ในบทสรุปทั้งหมดของพระกิตติคุณ แต่ถึงกระนั้นแนวคิดของบุตรดาวิดมักจะนำเสนอการบรรยาย เช่น การบรรยายพระเยซูเป็นดัง “กษัตริย์” แนวความคิดบุตรของดาวิดสนับสนุนไปยังการพัฒนาคริสต์ศาสนศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องพระเยซูคริสต์ในคริสต์จักรยุคแรก และอยู่ในบทสรุปของประเพณีเป็นข้อกำหนดพิเศษทั่วไปสำหรับคริสต์ศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์และบุตรของดาวิด ในพระกิตติคุณเปิดเผยความคาดหวังถึงการปกครองของดาวิดตามคำพยากรณ์ในสดุดี พระเยซูถูกประหารชีวิตในข้อหาว่ากษัตริย์ของยิว จึงเป็นการสนับสนุนทางการเมืองและก่อกวนจลาจลในการต่อต้านโรม (มก.15:2,

³⁶ Green, , McKnight, & Marshall, *Dictionary of Jesus and the Gospels*, 81.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

26; 10:46-11:10) การร้องขอตำแหน่งของยากอบและยอห์นเพื่อนั่งข้างซ้ายและข้างขวาชี้ให้เห็นว่า
สาวกของพระองค์มองอาณาจักรของพระเยซูเป็นอำนาจสูงสุดของการปกครองทางการเมืองและ
สังคม (มก.10:35-45) นอกจากนี้ยังเป็นคำถามที่ถูกวางโดยสาวก ใน กิจการของอัครทูต 1:6 บ่งบอก
ถึงความเข้าใจในความเป็นชาตินิยมของอาณาจักรในโลกนี้ของสาวก พระเยซูคริสต์เองตระหนักถึง
ความคาดหวังที่นิยมของสภาพการปกครองของบุตรของดาวิด หรือพระเมสสิยาห์ แต่ดูเหมือนว่าเป็น
การขัดกันกับความเข้าใจของพวกเขาของสาวกของพระองค์ (มก. 8:32-33; มธ.4:1-11; 27:32-44; ยน.
6:15) แม้ว่าพระเยซูจะยอมรับเป็นบุตรดาวิด พระเมสสิยาห์ แต่พระองค์ปฏิเสธแนวความคิดชาตินิยม
ตามความหมายบุตรของดาวิดตามความคาดหวังของชาวยิว การปกครองอาณาจักรของพระเยซู
ไม่ได้มาจากความรุนแรง (มธ.11:12) ไม่ใช่โดยการปกครองแบบกฎหมายเผด็จการ (มก.10:42-44)
ตรงกันข้ามพระเยซู “บุตรของดาวิด” ได้นำเสนอภาพของความเมตตาแก่คนตาบอดบารทิเมอัส
(มก.10:46-52) ดูเหมือนว่าพระองค์เห็นภาพว่าพระองค์จะต้องสละชีวิตเพื่อคนของพระองค์
(มก.8:31; 9:30-31; 10:32-34; 15:1-32) และเป็นตัวแทนของมนุษย์ทั้งหมด (“คนเป็นอันมาก”
มก.10:45) บรรดาผู้ที่มีส่วนร่วมในอาณาจักรของพระองค์ ติดตามพระองค์ สนับสนุนพันธกิจและรับ
ใช้พระองค์ (มก.8:34-38) นี่เป็นความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับ “บุตรของดาวิด” โดยการอธิบายของ
พระเยซู เกี่ยวกับพระเมสสิยาห์ และการปกครองของเชื้อสายของดาวิด โดยไม่มีที่ไหนที่พระเยซูอ้าง
ว่าพระองค์เป็นบุตรของดาวิด ที่เป็นคำพูดของพระองค์ แม้แต่ในคำตอบของพระเยซูที่ตอบปีลาต
(มก.15:2) พระองค์ต้องการหลีกเลี่ยงจากแนวโน้มในการมีอำนาจในการปกครองแบบชาตินิยม
ทางการเมือง การทหาร (ลก.22:47-53; ยน.6:15; 18:33-38)³⁷

ร้องตะโกน / ร้องเสียงดัง (CRY OUT)

มาระโก 15:34 **ἐβόησεν** แปลว่า ร้องเสียงดัง มาจากรากศัพท์ คำว่า **βοάω**
(boáo) แปลว่า ร้อง cried out คำนี้ปรากฏใน มาระโก 1:3 **βοῶντος** แปลว่า เสียงผู้
ร้อง of one crying ส่วนคำว่า “ร้อง หรือตะโกน” จากรากศัพท์มาจาก คำว่า **κράζω**
(krazó) แปลว่า ร้อง ตะโกน cry out คำว่า “ร้องเสียงดัง” ปรากฏในมาระโก 14 ครั้ง (1:3 เสียง
ของยอห์นบัพติศมา, 1:24 เสียงของผีโสโครก, 1:26 เสียงชายที่มีผีโสโครกสิง, 3:11 เสียงผีโสโครก,
5:5-7 เสียงคนที่มีผีโสโครกสิง, 9:24 เสียงบิดาของเด็กที่ถูกผีสิง, 9:26 เสียงผีที่สิงในร่างเด็ก, 10:47-
48 เสียงของชายตาบอด, 11:9 เสียงประชาชนเป็นอันมาก, 15:13 เสียงของพระเยซู)

จากการสังเกตคำว่า ร้องตะโกน ทั้งหมด 14 ครั้งในพระกิตติคุณมาระโก สิ่งที่เกิดขึ้นและ
ได้รับความเข้าใจ ในเรื่องนี้คือ การร้องตะโกนนั้นมี 3 ประเภท ทั้งคนร้องตะโกนขอความช่วยเหลือ

³⁷ Green, McKnight, & Marshall, *Dictionary of Jesus and the Gospels*, 766.

เพื่อได้รับการปลดปล่อย กับผีร้องตะโกนเพราะพ่ายแพ้ถูกขับออกหรือเพราะความกลัวในพระเยซู และพระเยซูร้องตะโกนเพราะเหมือนถูกพระบิดาทอดทิ้ง

ในมาระโก 11:9 เป็นการร้องตะโกนของฝูงชนว่า “โฮซันนา โฮซันนา...” เป็นการขอความช่วยเหลือ ขอกการปลดปล่อย³⁸ เหมือนดังคนที่ถูกผีสิง เหมือนดังคนที่ตกอยู่ในความทุกข์เวทนา คนขอทานตาบอดบารทิเมอัสร้องขอความช่วยเหลือจากพระเยซู ซึ่งตรงกันข้ามกับการร้องตะโกนในมาระโก 15:13 เป็นคำร้องตะโกนของประชาชน บอกว่า “ตรึงเขาเสียที่กางเขนเถิด” เป็นเหมือนปฏิปักษ์กับพระเยซู เป็นเหมือนการร้องตะโกนของผีหรือซาตาน เป็นการไม่ยอมรับพระคริสต์

ในมาระโก 3:11 ผีร้องว่า “พระเยซูทรงเป็นพระบุตรของพระเจ้า” แต่มันก็ไม่ได้เชื่อในพระเยซูและยังเป็นปฏิปักษ์ต่อพระเยซู และสุดท้ายมันก็พ่ายแพ้ต่อพระเยซู ทำให้เข้าใจว่า ประชาชนหากเป็นกลุ่มเดียวกัน ก็ไม่ต่างไปจากผี ที่ตอนแรกปากร้องบอกว่า “โฮซันนา โฮซันนา...” ยอมรับพระเยซู แต่แค่เพียงไม่กี่วัน ก็เป็นปฏิปักษ์ต่อพระเยซูบอกว่า “ตรึงเขาเสีย ตรึงเขาเสียที่กางเขนเถิด”

การร้องตะโกน เริ่มต้น ในมาระโก 1:3 เป็นเสียงร้องของผู้เตรียมทางสำหรับพระเยซูคริสต์ คือเสียงของยอห์นผู้ให้บัพติศมา ชี้ไปยังการเดินทางครั้งใหม่³⁹ (New Exodus) โดยการมา และการนำของพระเยซู

ในมาระโก “เสียงร้อง” จบลงที่เสียงร้องของพระเยซูคริสต์ ในมาระโก 15:34 เป็นเสียงร้องตะโกนของพระเยซูก่อนสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน ทำให้เห็นว่าผู้เขียนเอง มาระโก ต้องการวางโครงเรื่องของการร้องตะโกน (cry out, cried out) ไว้ตลอดการดำเนินเรื่อง เปิดโดยการร้องประกาศของยอห์นผู้เตรียมทาง และหลังจากนั้นเป็นเสียงร้องขอความช่วยเหลือจากคนที่ไร้ที่พึ่ง คนที่ประสบปัญหา คนทุกข์เวทนา คนถูกผีสิง จากคนขอทานตาบอด และมีเสียงร้องของผู้ต่อต้านพระเยซูคือ ผี ซาตาน และประชาชนผู้มีอำนาจชาวยิว และปิดท้ายด้วยเสียงร้องตะโกนของพระเยซูก่อนสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน

วิเคราะห์โครงสร้าง มาระโก 10:46-52

จากการศึกษาในการกำหนดตัวบท การเปรียบเทียบการแบ่งย่อหน้ากับพระคัมภีร์ภาษาต้นฉบับ (ภาษากรีก) NA27/UBS4 กับพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษ NIV, EVS, และพระคัมภีร์ภาษาไทยฉบับ 1971, ฉบับมาตรฐาน 2011, ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย 2015 ทุกฉบับแบ่งตอนพระคัมภีร์ในตอนนี้เริ่มต้นที่ ข้อ 46 และจบลงที่ ข้อ 52 ซึ่งเป็นตอนหลักที่ใช้ในการศึกษา

และเมื่อตรวจสอบข้อความและการแปล เทียบจากภาษากรีก ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย มีข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดคือพระคัมภีร์ภาษากรีกจะมีคำขึ้นต้นในแต่ละข้อโดยใช้คำว่า **καὶ** ซึ่งแปลว่า

³⁸ จอห์น ดี, แกรสมิค. *มาระโก*. แปลโดย ปฎิมา (คงสืบทายาท) เอื้อศรี. (กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีริอันัส สำนักพิมพ์ เค.จี.เอ็ม, 1998), 165.

³⁹ France, R.T. *The Gospel of Mark: a commentary on the Greek text*, 56.

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
 มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

“และ” (ยกเว้นข้อ 50 ใช้ **ὁ δὲ** ซึ่งในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษ ESV แปลว่า And และ เหมือนกัน)
 ในภาษาอังกฤษขึ้นต้นทุกข้อด้วยคำว่า และ การใช้คำว่า **καὶ** เป็นรูปแบบการบันทึกของชาวยิว

จากการเปรียบเทียบในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษากรีก พบข้อแตกต่างเพียงเล็กน้อยใน
 การแปล โดยเฉพาะข้อ 49 ซึ่งในการวิเคราะห์โครงสร้าง Diagram ถือว่าเป็นข้อที่สำคัญ จุดที่แตกต่าง
 กันในการแปล ในภาษาไทยคือ พระเยซูหยุดประทับยืนอยู่ และจงขึ้นใจเถิด แต่การแปลจาก
 ภาษาอังกฤษนั้นต่างกันออกไป จุดต่างจากการเปรียบเทียบการแปล ภาษาอังกฤษ มีการใช้คำแปล
Θάρσει เช่น Take heart, Take courage, Be of good comfort ในการแปลใหม่ ข้าพเจ้าเลือก
 ที่จะใช้คำแปลว่า Take courage จากภาษาเดิม ซึ่งแปลว่า “มีความกล้าหาญ” ซึ่งทำให้เกิดถึงภาพใน
 การที่โยชูวา ได้กล่าวแก่ประชาชนที่อพยพมาจากอียิปต์ ก่อนที่จะเข้าไปในแผ่นดินคานาอัน “...จง
 เข้มแข็งและกล้าหาญเถิด...” (โยชูวา 1:6, 7, 9, 18)

SBLGNT	ESV	1971
49 καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Φωνήσατε αὐτόν· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε.	49 And Jesus stopped and said, “ Call him. ” And they called the blind man, saying to him, “ Take heart. Get up; he is calling you. ”	49 พระเยซูทรงหยุด ประทับยืนอยู่ แล้วตรัสสั่งให้ เรียกคนนั้นมา เขาจึงเรียกคน ตาบอดนั้น ว่าแก่เขาว่า “จง ขึ้นใจและลุกขึ้นเถิด พระองค์ ทรงเรียกเจ้า”

คำแปลใหม่

ข้อ 49 พระเยซูหยุดแล้วสั่งให้เรียกเขามา และพวกเขาจึงเรียกชายตาบอด แล้วกล่าวแก่เขา
 ว่า “จงกล้าหาญเถิด และลุกขึ้น พระองค์ทรงเรียกท่าน”

โครงสร้างของมาระโก 10:46-52 สามารถนำมาเขียนมาในรูปแบบของ Diagram เป็นแบบ
 วรรณกรรมพิเศษที่ได้อธิบายไปก่อนหน้านี้แล้ว คือ รูปแบบวรรณกรรมแบบ “คิเอซิม” (Chiasm)⁴⁰

Diagram มาระโก 10:46-52

ข้อ 46 พระเยซูเดิน “ทาง” มา

ข้อ 47 ร้องตะโกน ขอพระเยซูช่วย

⁴⁰ Peter Anibati Abia, A Mission Perspective of John 4:1 – 42. A thesis submitted in fulfillment for the requirements of the degree of: Master of Arts in Theology New Testament Studies. (University of Pretoria, 2013), 12.

ข้อ 48 คนห้ามให้เขา “นิ่ง”

ข้อ 49 พระเยซูทรง “เรียก” คนขอทานตาบอด

ข้อ 50 เขา “ทิ้ง” เสื้อคลุม “ลูก” มาหาพระเยซู

ข้อ 51 พูลขอ พระเยซูให้หายตาบอด

ข้อ 52 บาร์ทิเมอัสเดิน “ทาง” ตามไป

จากโครงสร้าง Diagram พบว่า “ทาง” เป็นตัวเปิดและปิดเรื่อง ซึ่งเป็นการย้ำเตือนถึงการที่มาระโกได้ใช้ “ทาง” ในการดำเนินเรื่องตลอดมาระโก

อธิบายความหมายเนื้อหา มาระโก 10:46-52

เรื่องพระเยซูทรงรักษาชายขอทานตาบอด บาร์ทิเมอัส ถูกบันทึกไว้ทั้ง 3 เล่มในกิตติคุณสัมพันธโดยมัทธิว 21:29-34 ได้รวมเรื่องราวคนตาบอด 2 คนไว้ในตอนเดียวกัน พระเยซูทรงรักษาเขาทั้งสองพร้อมกัน และไม่ได้ระบุชื่อคนตาบอด ส่วนใน ลูกา 18:35-43 บันทึกเรื่องราวเดียวกันนี้คล้ายกับมาระโก แต่ไม่ได้ระบุชื่อชายตาบอดว่าเป็นใคร ในส่วนของมาระโก 10:46-52 เป็นการรักษาชายขอทานตาบอดที่ระบุว่าชายคนนี้เป็น บาร์ทิเมอัส โดยจะอธิบายถึงการรักษาคนขอทานตาบอด เป็นข้อ ๆ ตาม โครงสร้าง Diagram ดังนี้

ข้อ 46 ฝ่ายพระเยซูกับพวกสาวกมายังเมืองเยรีโค และเมื่อพระองค์เสด็จออกจากเมืองเยรีโคกับพวกสาวกและประชาชนเป็นอันมาก มีคนตาบอดคนหนึ่งชื่อ บาร์ทิเมอัส ซึ่งเป็นบุตรของทิเมอัส นั่งขอทานอยู่ที่ริมหนทาง

การเดินทางของพระเยซูกับสาวกของพระองค์มาถึงจุดสุดท้ายก่อนที่จะเข้าไปยังกรุงเยรูซาเล็ม การเดินทางนี้เริ่มต้นบนทางในหมู่บ้านแวงซีซารียา ฟิลิปปี เดินไปยังเมืองคาเปอร์นาอุมบนเส้นทางกาลิลี ไปสู่ยูเดีย และเหนือขึ้นไปแม่น้ำจอร์แดนพักตะวันออก สู่เยรีโค ก่อนที่จะเข้าเยรูซาเล็ม และเส้นทาง ณ เมืองเยรีโคนี้เองมีชายตาบอดบาร์ทิเมอัส เขาเป็นคนตาบอดที่นั่งขอทาน ซึ่งเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย น่ารังเกียจ และมีชีวิตที่ยากลำบาก ไม่เพียงแต่เขาจะเป็นขอทานเท่านั้นเขายังตาบอด เรื่องตาบอดเป็นคริสต์ศาสนศาสตร์ที่สำคัญของมาระโก ที่ชี้ไปยังชีวิตของสาวกของพระองค์ที่ตามีมัวฝ่ายจิตวิญญาณอีกด้วย (สามารถดูที่การอธิบายคำศัพท์ คนตาบอด และขอทาน) บาร์ทิเมอัส จึงเป็นภาพสะท้อนของผู้คนที่เผชิญกับความทุกข์ลำบาก ในสังคม และสะท้อนภาพสาวกในการตามีมัวฝ่ายจิตวิญญาณ คือไม่เข้าใจในสิ่งที่พระเยซูคริสต์ได้กระทำ และได้สอนตลอดเส้นทาง “On the Way”

ข้อ 47 เมื่อคนนั้นได้ยินว่าพระเยซูชาวนาซาเร็ธเสด็จมา จึงร้องเสียงดังว่า “ท่านเยซู บุตรดาวิดเจ้าข้า ขอทรงเมตตาข้าพระองค์เถิด”

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

ใน ลูกา 19:36-37 บันทึกว่าชายตาบอดคนนี้ เมื่อเขาได้ยินเสียงประชาชนเดินผ่านจึงถามว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้น และมีคนบอกเขาว่าพระเยซูเสด็จไป เหมือนกับว่าคนนี้ได้รู้เกี่ยวกับสิ่งที่พระเยซูได้กระทำ หรือได้ยินถึงเรื่องราว กิตติศัพท์ของพระเยซูมาก่อนหน้านี้แล้ว และขณะที่พระเยซูกำลังเดินผ่านไป โอกาสแบบนี้มีเพียงไม่กี่ครั้ง ในชีวิต และชายคนนี้ไม่ยอมให้โอกาสนี้หลุดลอยไป เขาจึงร้องตะโกนเสียงดัง “Cry Out” (ดูข้อมูลเพิ่มเติมในการอธิบายคำศัพท์ ร้องเสียงดัง) ของพระเยซูคริสต์ที่จะเมตตาเขา เป็นเสียงร้องที่ยอมรับพระเยซูคริสต์เป็นพระเมสสิยาห์ เขากล่าวว่า “ท่านเยซู บุตรดาวิด” บุตรของดาวิด นักวิชาการอธิบาย ชี้ถึงพระเยซูเป็นดังพระเมสสิยาห์ ในเชื้อสายของดาวิด ตามพระสัญญาของพระเจ้าในพันธสัญญาเดิม เกี่ยวกับราชอาณาจักรของดาวิดที่จะถูกสถาปนาขึ้น คนยิวรอคอยการปกครองในรูปแบบของดาวิด โดยบุตรของดาวิด “พระเมสสิยาห์” (ดูข้อมูลเพิ่มเติมในการอธิบายคำศัพท์ บุตรของดาวิด) การที่ชายขอทานตาบอดคนนี้ก็กล่าวว่าพระเยซูเป็นบุตรดาวิด เป็นการที่บอกเป็นนัยสำคัญว่าเขายอมรับว่าพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ที่คนยิวรอคอย เป็นผู้ที่ได้เมตตาด้วยพระเมตตาและทรงช่วยเขาได้

ข้อ 48 มีหลายคนห้ามให้เขานิ่งเสีย แต่เขายังร้องเสียงดังขึ้นว่า “บุตรดาวิดเจ้าข้า ขอทรงเมตตาข้าพระองค์เถิด”

การที่คนห้ามให้เขานิ่ง อาจจะเป็นเนื่องจากเสียงร้องตะโกนของเขา ที่กล่าวถึงฐานะของพระเยซูคริสต์ว่าเป็น “บุตรของดาวิด” ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่สาวกผู้ติดตามพระองค์หวาดกลัว ในการเข้าสู่กรุงเยรูซาเล็ม ซึ่งจะต้องเผชิญหน้ากับผู้ที่มีอำนาจทั้งทางการเมือง และทางศาสนา คนที่ห้ามให้ชายขอทานตาบอดนี้งั้น เปรียบถึงความไม่เข้าใจ และไม่ไต่ยอมรับพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ที่เสด็จมา นั่นหมายถึงความมืดมัวในฝ่ายวิญญาณ ซึ่งต่างจากบารทิเมอัส ที่แม้จะมีคนห้ามเขาให้นิ่ง แต่เขาก็กลับยืนยันในความเชื่อ และร้องตะโกนด้วยเสียงอันดัง ในการขอความเชื่อเหลือจากพระเยซู

ข้อ 49 พระเยซูหยุดแล้วสั่งให้เรียกเขามา และพวกเขาจึงเรียกชายตาบอด แล้วกล่าวแก่เขาว่า “จงกล้าหาญเถิด และลุกขึ้น พระองค์ทรงเรียกท่าน” (คำแปลที่ปรับปรุงใหม่ โดยแปลจากภาษากรีก)

ข้อนี้เป็นใจกลางสำคัญของพระคัมภีร์ตอนนี้ ในขณะที่พระเยซูและเหล่าสาวกกำลังเดินผ่านไป เมื่อได้ยินเสียงร้องตะโกนของบารทิเมอัส เรียกพระเยซูว่า “บุตรดาวิด” และขอความเมตตาจากพระองค์ พระเยซูทรงได้ยินเสียงนั้น พระองค์ทรงหยุด และใช้พวกเขาไปเรียกบารทิเมอัสมาหาพระองค์ การที่พระเยซูหยุด เป็นนัยสำคัญว่าพระองค์เองก็ยอมรับว่าพระองค์คือพระเมสสิยาห์ ถึงแม้พระองค์จะไม่เคยพูดว่าพระองค์คือ กษัตริย์ บุตรของดาวิด หรือ พระเมสสิยาห์ แต่การกระทำของพระเยซูกำลังชี้ให้เห็นภาพว่าพระองค์คือ พระเมสสิยาห์ และการเรียกของพระเยซูคริสต์ ที่มีต่อบารทิเมอัส เป็นภาพเปรียบเสียงเรียกของพระเยซูที่มีต่อคนทนทุกข์ยากลำบาก เช่นกัน คำว่า จงกล้า

หาญและลุกขึ้น ทำให้คิดถึงคำที่โยชูวาหนุนใจกับประชาชน ก่อนที่จะอพยพเข้าสู่แผ่นดินคานาอัน “จงเข้มแข็งและกล้าหาญเถิด...” (ยชว.1:6, 7, 9, 18) ในช่วงเวลานั้นพวกเขาอาจจะมีอาการกลัวที่จะเข้าไปยึดครองคานาอัน เป็นสภาพเดียวกับสาวกในเวลานี้ที่มีความกลัวอำนาจพวกโรม และผู้นำชาวยิว ในการที่จะเข้าสู่กรุงเยรูซาเล็มในครั้งนี้

ข้อ 50 คนนั้นก็ทิ้งผ้าห่มเสีย ลุกขึ้นมาหาพระเยซู

คนขอทานดาบอด ทิ้งเสื้อคลุมของเขาทันทีเมื่อพระเยซูทรงเรียกเขา เสื้อคลุมเป็นสมบัติเพียงไม่กี่ชิ้นของขอทาน และเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของเขา การทิ้งเสื้อคลุมของขอทานดาบอด และลุกขึ้นมาหาพระเยซู เปรียบกับสาวกของพระองค์ ที่ทิ้งแห่ ทิ้งอวน ทิ้งเงินทอง อาชีพ และติดตามพระเยซู และเป็นภาพของการทิ้งวิถีชีวิตเดิม หรือวิถีในบาป เพื่อรับเอาเสื้อคลุมใหม่ วิถีชีวิตใหม่ในทางของพระเยซูคริสต์

ข้อ 51 พระเยซูจึงตรัสถามเขาว่า “เจ้าปรารถนาจะให้เราทำอะไรให้เจ้า” คนดาบอดนั้นทูลพระองค์ว่า “พระอาจารย์เจ้าข้า **ขอโปรดให้ตาข้าพระองค์เห็นได้**”

เจ้าปรารถนาให้เราทำอะไรให้เจ้า คำถามของพระเยซู เป็นการบ่งบอกถึงพลังฤทธิ์อำนาจของพระองค์ที่ไม่จำกัด พระองค์ทรงสามารถกระทำได้ทุกอย่าง คนขอทานดาบอดคนนี้ได้ขอให้ตาของเขาเห็นได้ เขาเป็นขอทาน แต่เขาไม่ได้ขอเงิน ขออาหาร ขอการบริจาตซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีพของเขา แต่เขาได้ขอสิ่งที่สำคัญกว่านั้นที่จะเปลี่ยนชีวิตเขาอย่างสิ้นเชิงคือ ขอให้ตาของเขาได้มองเห็นพระเมสสิยาห์ ที่เขารอคอย ตามคำพยากรณ์ในอิสยาห์ 42:16

ข้อ 52 พระเยซูตรัสแก่เขาว่า “จงไปเถิด ความเชื่อของเจ้าได้กระทำให้เจ้าหายปกติแล้ว” ในทันใดนั้นคนดาบอดนั้นก็เห็นได้ และได้เดินทางตามพระองค์ไป

ความเชื่อได้ทำให้บารทิเมอัสหายเป็นปกติ ความเชื่อในที่นี้คืออะไร คือการยอมรับความเป็นพระเมสสิยาห์ของพระเยซู การช่วยให้อวด การไถ่จากความผิดบาปโดยพระเยซู ใน มาระโก 11:23-24 เพียงแต่มีความเชื่อในพระเยซู พระเยซูก็สามารถทำได้ทุกอย่าง ตาของบารทิเมอัสหายบอด และเห็นปกติ เป็นภาพของการปิดการเดินทาง “On The Way” และ บารทิเมอัสได้เดินทางติดตามพระเยซูไปยังพระวิหารในเยรูซาเล็ม และสาวกเริ่มมีความเข้าใจชัดเจนมากขึ้นในพระเยซูคริสต์ แต่ก็ยังทิ้งให้เป็นคำถามว่า บารทิเมอัสดาบอดเห็นได้ สาวกของพระเยซูเห็นหรือยัง

บทสรุป และการประยุกต์ใช้ในชีวิตคริสเตียนปัจจุบัน

มาระโก 10:46-52 เป็นช่วงสุดท้ายของเส้นทาง “On The Way” ก่อนจะเข้าสู่กรุงเยรูซาเล็ม “ทาง” เป็นเรื่องที่สำคัญในมาระโก ตลอดการเดินทางที่สาวกได้ติดตามพระเยซู ในที่นี้เราเรียกว่า การอพยพครั้งใหม่ “New Exodus” สาวกยังไม่เข้าใจพระเยซูคริสต์ พันธกิจของพระเยซู ไม่เข้า

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

ใจความเป็นพระเมสสิยาห์ ความคาดหวังของสาวกยังคาดหวังพระองค์ผิดไปจากพระประสงค์ของพระเจ้า เราเรียกสถานการณ์ความไม่เข้าใจของสาวกว่า ตามีตมัวฝ่ายวิญญาณ หรือ ความไม่เติบโตในชีวิตฝ่ายวิญญาณ หรือการขาดซึ่งความเชื่อ และการไม่ยอมรับพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์ บาร์ติเมอัส เป็นเหมือนตัวแทนภาพของสาวก ผู้ติดตามพระองค์ และผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากในโลกนี้ โดยเฉพาะในสังคมไทยของเราในปัจจุบันที่ประสบปัญหาทางการเมือง ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ การเดินทางของพระเยซูครั้งนี้ได้รักษาคนขอทานตาบอดให้เห็นได้ และมีชีวิตใหม่ และเดินบนเส้นทางของพระองค์ บทเรียนจากเรื่องราวของการรักษาชายขอทานตาบอดในครั้งนี้ ได้ให้บทเรียนชีวิตแก่ผู้รับใช้พระเจ้า คริสเตียนผู้เชื่อในพระองค์ และทุกคนที่กำลังเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากในชีวิต และต้องการรับการช่วยเหลือจากพระเยซู ซึ่งเราสามารถรับการช่วยเหลือจากพระเยซูคริสต์ได้ด้วยการร่วมเดินในเส้นทางของพระเยซู 4 ยอม ดังต่อไปนี้

ยอมรับว่าเป็นคนผิดบาป มีความทุกข์ และช่วยตนเองไม่ได้

ภาพของบาร์ติเมอัส ขอทานตาบอดเป็นคนไม่สะอาด มลทิน บาป และที่สำคัญเขามีความทุกข์จากการที่สายตามองไม่เห็นและจากอาชีพการเป็นขอทานของเขา เขาไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เราหลายคนอาจจะอยู่ในสภาพบางอย่างที่เหมือนกับบาร์ติเมอัส อย่างน้อยสาวกของพระเยซูก็อยู่ในสภาพการตาบอดฝ่ายวิญญาณคือความคาดหวังการเป็นพระเมสสิยาห์ในพระเยซูแบบที่ตนเองต้องการอยากจะเป็น ไม่ได้ยอมรับในการเป็นพระเมสสิยาห์แบบที่พระเยซูเป็น หากเราเป็นคนหนึ่ง ที่มีสภาพไม่ต่างจากบาร์ติเมอัส หรือสาวกของพระเยซู พระเยซูคริสต์ทรงรักและเมตตาเราทุกคน พระเยซูคริสต์เข้ามาในโลกนี้ พระองค์มาโดยประสงค์ของพระเจ้าคือเดินเส้นทางสู่กางเขนเพื่อชำระความผิดบาป ไถ่เรา และช่วยเราทั้งหลายทุก ๆ คน ให้ได้รับการช่วยให้รอดผ่านทางพระเยซู ดังนั้นเราจำเป็นต้องร้องเรียก หรืออาจจะตะโกน ขอพระเมตตาจากพระเยซูคริสต์ เพื่อรับการรักษาในชีวิต ร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณของเรา

ยอมรับว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอด

บาร์ติเมอัส ร้องตะโกนว่า “เยซู บุตรดาวิด ขอทรงเมตตาข้าพระองค์เถิด” เป็นเสียงร้องที่ยอมรับว่าพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ พระผู้ช่วยให้รอดของเขา ผู้ที่เขารอคอย และเมื่อพระองค์ทรงเรียก บาร์ติเมอัส เขาตอบสนองการทรงเรียกโดยมาหาพระองค์ทันที พระองค์ถามบาร์ติเมอัสว่า “เจ้าปรารถนาจะให้เราทำอะไรเพื่อเจ้า” คำถามนี้ พระเยซูคริสต์ถามเราทุกคนเช่นเดียวกัน บาร์ติเมอัส ทูลขอสายตาที่จะมองเห็นพระองค์ได้ และตาของเขาก็สามารถมองเห็นได้ ด้วยความเชื่อของเขา ไม่มีอะไรที่เป็นไปไม่ได้สำหรับพระเจ้าหากเรามีความเชื่อ การที่บาร์ติเมอัสเห็นได้ปกติเพราะความเชื่อของเขา เขาเชื่อว่าองค์พระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดของเขาอย่างแท้จริง ท่านจะยอมให้พระเยซูเป็นพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดที่แท้จริงท่านหรือไม่

ยอมทิ้งชีวิตเดิม และมีชีวิตใหม่

บารทิเมอัสชายขอทานตาบอด ได้ทิ้งเสื้อคลุม (ผ้าห่ม) ของเขาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของเขา เป็นสมบัติเพียงไม่กี่ชิ้น เป็นอาชีพของเขา เป็นสิ่งที่มีค่าและผูกพันกับเขามาก แต่เมื่อพบพระเยซูบุตรของดาวิด คือพระเมสสิยาห์ เขาได้ทิ้งชีวิตเดิม ชีวิตที่สกปรก และมีชีวิตใหม่บนเส้นทางของพระองค์ พระเยซูทรงเรียกให้เราทิ้งอะไรในชีวิตของเรา ทิ้งชีวิตเดิม ความบาป และมีชีวิตใหม่ติดตามพระองค์ ยกตัวอย่าง ซนชาติอิสราเอล เมื่ออพยพออกจากอียิปต์เขาจำเป็นต้องทิ้งหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อจะเข้าสู่แผ่นดินใหม่ และมีชีวิตที่ดีกว่า ที่พระเจ้าทรงจัดเตรียมไว้ สาวกต้องทิ้งหลายอย่างเพื่อติดตามพระเยซู แต่การทิ้งในที่นี้เป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงเรียกเพื่อเขาจะติดตามพระองค์ ไม่ใช่การทิ้งครอบครัว ทิ้งความรับผิดชอบเพื่อตนเองจะสุขสบาย ดังนั้น พระเจ้าเรียกท่านให้ทิ้งอะไรเพื่อติดตามพระองค์ ชีวิตเก่า วิถีแห่งความผิดบาป แล้วสวมเสื้อคลุมใหม่จากองค์พระเยซูคริสต์

ยอมติดตามพระเยซูไปในเส้นทางแห่งกางเขน

เส้นทางของการอพยพจากอียิปต์ สู่คานาอัน ในถิ่นทุรกันดารเพื่อจะให้อิสราเอล มีชีวิตใหม่อยู่ในแผ่นดินที่บริบูรณ์ที่พระเจ้าจัดเตรียมไว้สำหรับอิสราเอล ในถิ่นทุรกันดารอาจจะเต็มไปด้วยความทุกข์ยากลำบาก บททดสอบต่าง ๆ เส้นทางของการอพยพครั้งใหม่ ของพระเยซู เป็นเส้นทางสู่ความทุกข์คือไม้กางเขน เพื่อจะนำคนของพระองค์ได้รับการไถ่ การชำระ และได้มีชีวิตนิรันดร์ในแผ่นดินสวรรค์ การติดตามพระเยซู คือการปรนนิบัติและการรับใช้ “บุตรมนุษย์ไม่มาเพื่อรับการปรนนิบัติ แต่มาเพื่อปรนนิบัติ และประทานชีวิตเป็นค่าไถ่คนเป็นอันมาก” (มก. 10:45) เส้นทางสู่กางเขน การรับใช้พระเจ้า การเดินในเส้นทางนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ได้สบาย แต่เป็นการนำความรอดความชื่นชมยินดีชีวิตใหม่ไปยังคนอื่น ๆ ที่กำลังจะพินาศท่านยอมที่จะติดตามพระเยซูไปในเส้นทางแห่งกางเขนของพระองค์หรือไม่

การเดินทางของพระเยซูกับสาวก และผู้ที่ติดตามพระองค์ เป็นการอพยพครั้งใหม่ ที่นำมาซึ่งฤทธิ์อำนาจเหนือผี ซาตาน เหนือธรรมชาติ พระองค์ทรงรักษา เลี้ยงดู ประทานชีวิตใหม่ ชีวิตนิรันดร์แก่ผู้เชื่อและวางใจในพระเยซูคริสต์ เห็นได้จากบนเส้นทางของพระเยซูคริสต์ ขอทานบารทิเมอัสตาบอดเห็นได้ โดยการยอมรับการช่วยเหลือ รับการรักษาจากพระเยซูคริสต์ และเขายอมทิ้งสมบัติ (เสื้อคลุม) ทิ้งชีวิตเก่า และติดตามพระเยซูไปตามเส้นทาง สู่เยรูซาเล็ม สู่กางเขนของพระคริสต์ ทั้งเป็นคำถามไว้ว่า ผู้เชื่อ สาวกของพระเยซูคริสต์เห็นหรือยัง

“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา
มาระโก 10:46-52 – วีระเดช กันธิพันธ์

บรรณานุกรม

- เจฟฟ์ บลัดด์. *พระกิตติคุณมาระโก*. กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร, 2001.
- จอห์น ดี, แกรสมิค. *มาระโก*. แปลโดย ปฎิมา (คงสีบทยาท) เอื้อศรี. กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีรันนัส
สำนักพิมพ์ เค.จี.เอ็ม, 1998
- John Hargreves. *คู่มือศึกษาพระคัมภีร์พระกิตติคุณมาระโก:หนังสือชุด “ขอบฟ้าใหม่” อันดับ 4*.
แปลโดย กองคริสเตียนศึกษาและบรรณศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุริยบรรณ, 1991.
- Achtemeier, P. J., Harper & Row, P., & Society of Biblical Literature. *Harper's Bible
dictionary*. Includes index. (1st ed.) San Francisco: Harper & Row, 1985.
- Beale, G. K., & Carson, D. A. *Commentary on the New Testament use of the Old
Testament*. Grand Rapids, MI; Nottingham, UK: Baker Academic; Apollos, 2007.
- Collins, A. Y., & Attridge, H. W. *Mark: A Commentary on the Gospel of Mark*. (Hermeneia-
a critical and historical commentary on the Bible Minneapolis: Fortress Press, 2007.
- David Rhoads, Joanna Deway, Donal Michie. *Mark As Story: An Introduction to the
Narrative of a Gospel*. Thrid Edition. Permissions Augsburg Minneapolis: Fortrees
Press, 2012.
- Dowd, S. E. *Reading Mark: A literary and theological commentary on the second
Gospel*. Reading the New Testament series. Macon, Ga.: Smyth & Helwys Publishing,
2000.
- France, R.T. *The Gospel of Mark: a commentary on the Greek text*. United States of
America: Co Wm. B. Eerdmans Publishing., 2002.
- Green, J. B., McKnight, S., & Marshall, I. H. *Dictionary of Jesus and the Gospels*. Downers
Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1992.
- Marcus, J. *The way of the Lord: Christological exegesis of the Old Testament in the
Gospel of Mark*. Originally published: Louisville, Ky.: Westminster/John Knox Press,
c199. London; New York: T&T Clark, 2004.
- Peter Anibati Abia, A Mission Perspective of John 4:1 – 42. A thesis submitted in
fulfillment for the requirements of the degree of: Master of Arts in Theology New
Testament Studies. University of Pretoria, 2013.
- The Seventh-day Adventist Bible Dictionary; The Seventh-day Adventist Bible
Commentary, Volume 8. Review and Herald Publishing Association, 1979; 2002.

การวิเคราะห์มุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอายเชิงศาสนศาสตร์ในคริสตจักรโครีนธ์

AN ANALYSIS OF THE BIBLICAL CONCEPT OF SHAME IN LIGHT OF THE THEOLOGICAL PERSPECTIVE IN THE CORINTHIAN CHURCH

ปฐมพร คงอมรสายชล, Ph.D¹

Patompon Kong-Amornsaichol, Ph.D

บทคัดย่อ

พระคริสต์ธรรมคัมภีร์ได้บันทึกถึงความอายเริ่มตั้งแต่การล้มลงในความบาปของมนุษย์ในปฐมกาลและได้สืบต่อไปยังทุกคน ยกเว้นพระคริสต์ผู้ทรงเป็นพระเจ้าและมนุษย์อย่างบริบูรณ์ ความอายเป็นเรื่องที่ทุกคนรู้จักและคุ้นเคยดี แต่อาจมีมุมมองที่ต่างกัน เช่น มุมมองของจิตวิทยา สังคมวิทยา ศาสนา และอื่น ๆ ดูเหมือนมีการศึกษาเรื่องความอายอย่างกว้างขวาง รวมทั้งวิธีการรับมือเกี่ยวกับความอาย แม้แต่ท่ามกลางนักวิชาการคริสเตียน มีงานวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับความอายในพระคัมภีร์เดิมและใหม่ โดยเน้นมุมมองด้านสังคมและวัฒนธรรมของความอาย แต่ไม่ได้เน้นในด้านพระคัมภีร์ว่าด้วยศาสนศาสตร์ความอาย ทั้ง ๆ ที่ความอายเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขในคริสตจักร เช่น คริสตจักรโครีนธ์ บางครั้งคริสเตียนอ้างพระคัมภีร์ที่กล่าวว่าพระคริสต์ได้ทรงรับความอายของผู้เชื่อไปหมดแล้ว จึงสรุปว่าไม่มีความอายอีกต่อไป (อสย. 53: 3-5; ฮบ. 12:2)

คำถามคือ แล้วทำไมความอายยังเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในคริสตจักรโครีนธ์ งานวิจัยนี้ได้ค้นพบว่าความอายในคริสตจักรโครีนธ์นั้นมีรากฐานมาจากความอายในปฐมกาลบทที่ 3 (การล้มลงในความบาปของมนุษย์) ความอายนี้แสดงออกผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การรู้สึกผิด กลัว พยายามปิดซ่อนบาปและรวมถึงการต่อต้านพระเจ้า ซึ่งมุมมองพระคัมภีร์ต่อความบาปในเชิงศาสนศาสตร์นี้จะต่างกับมุมมองของจิตวิทยา และมานุษยวิทยาอย่างสิ้นเชิง²

¹ อาจารย์เต็มเวลาพระคริสตธรรมเชียงใหม่ Email: <kongmoses@gmail.com>

² David A. deSilva, "Despising Shame: A Cultural-Anthropological Investigation of the Epistle to the Hebrews," *Journal of Biblical Literature* 113, no. 3 (Fall 1994): 439-61; John K. Chance, "The Anthropology of Honor and Shame," In *Honor and Shame in the World of the Bible*, ed. Don C. Benjamin and Victor H. Matthews, 139-151, *Semeia* 68, Atlanta: Society of Biblical Literature, 1996, 139-151; Raymond F. Collins and Daniel J. Harrington, *First Corinthians*, Sacra Pagina 7, Collegeville, MN: The Liturgical Press, 1999, 392-419; R. J. Coombe, "Barren Ground: Re-conceiving Honor and Shame in the Field of Mediterranean Ethnography," *Anthropologica* 32 (1990): 221-231; Gordon D. Fee, *The First Epistle to the Corinthians*, 2nd ed,

คำสำคัญ ศาสนศาสตร์ ความอาย โครินธ์

Abstract

The biblical account of shame begins with the Fall of the human race in Genesis and continues until God makes all things new. It is a result of Adam's disobedience. All human beings inherit this shame, except Jesus Christ, the only begotten Son of God. It is not a new concept, but the analysis of shame has undergone tremendous growth in recent history. It also seems that each culture has its own understanding of shame and ways of handling it. Evangelicals have conducted numerous studies on shame in both the Old and New Testaments, using the cultural and social approaches of anthropology, but not the biblical-theological approach to shame. The Bible portrays shame as a serious problem even in the believing community (e.g., in the Corinthian church). It teaches that Christ took upon himself the shame of all believers (cf. Isa. 53:3–5; Heb. 12:2). But if this is the case, how can shame exist in a believing community like the church at Corinth?

Shame is the result of spiritual immaturity and it manifests itself in many different ways throughout 1 Corinthians. Therefore, it is necessary to analyze and understand the biblical-theological concept of shame in the context of a local community, such as the church of Corinth, by asking the question: "How is the biblical-theological view of shame applied in the Apostle Paul's letters to the Corinthian church?" To arrive at the answer, this researcher analyzes the biblical concept of shame from the theological perspective. He examines the meanings and functions of Hebrew and Greek terms, and the concepts of shame in the Old and New Testaments, as well as in the Greco-Roman world. Next, the author analyzes the texts in 1 Corinthians in the light of the biblical-theological concept of shame and its implications.

The New International Commentary on the New Testament (Grand Rapids, Eerdmans, 1987), 587–88, 793–894; Malina, *Christian Origins and Cultural Anthropology*, 1–62; Bruce J. Malina, *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology*, 3rd ed. (Louisville, KY: Westminster John Knox, 2001), 27–57; Mark T. Finney, *Honor and Conflict in the Ancient World: 1 Corinthians in Its Greco-Roman Setting* (Library of New Testament Studies 460. London: T and T Clark International, 2012), 5–26.

The biblical-theological concept of shame is not simply a social-cultural perspective—it is rooted in the Fall of human beings. The biblical terms and texts for shame show its seriousness, and the researcher’s close analysis of the issues in 1 Corinthians reveals that shame still exists, even in the believing community, and must be addressed and resolved biblically. The author concludes with several implications for further study.

Keywords: Theology, shame, Corinthians

ตั้งนั้ งานวิจัยนี้เห็นว่าความอายเป็นผลจากบาปและแสดงออกผ่านการไม่เติบโตฝ่ายวิญญาณ ดังเช่นคริสตจักรโครินธ์ ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงหลักพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายในมุมมองศาสนศาสตร์ในพระธรรม 1 โครินธ์ โดยตั้งคำถามว่า อะไรคือมุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอายในเชิงศาสนศาสตร์ในจดหมายของเปาโลที่เขียนถึงคริสตจักรโครินธ์ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์และตอบคำถามนี้ผ่านการศึกษาความหมายของคำที่ใช้เกี่ยวกับความอายในพระคัมภีร์เดิมและใหม่ ทั้งมุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอายในภาพรวม มุมมองของชาวกรีก-โรมันต่อความอาย และมุมมองของพระคัมภีร์ต่อความอายที่เกิดขึ้นใน 1 โครินธ์ ทั้งได้สรุปแนวทางปฏิบัติตามพระคัมภีร์และข้อเสนอแนะเพื่อการค้นคว้าต่อไป

คำในพระคัมภีร์ว่าด้วยความอาย

ผู้เขียนพระคัมภีร์ได้ใช้คำต่าง ๆ ในการกล่าวถึงความอาย และบ่อยครั้งที่ความอายถูกใช้ตรงกันข้ามกับการมีเกียรติ ศักดิ์ศรี ความน่าเคารพนับถือ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำต่าง ๆ ถึงความหมายและบทบาทของคำนั้น ๆ เพื่อทำความเข้าใจมุมมองของพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอาย อีกทั้งเพื่อการตีความหมาย 1 โครินธ์เกี่ยวกับมุมมองพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายเชิงศาสนศาสตร์อย่างถูกต้องด้วย

คำในพระคัมภีร์เดิมว่าด้วยความอาย

ความอายในพระคัมภีร์เดิมนั้นเป็นผลของความบาปที่ต่อต้านพระเจ้า ความอายแสดงออกเป็นความกลัวต่อการถูกเปิดเผยความผิด จึงพยายามทำการปกปิด พระคัมภีร์ยังให้มุมมองว่า บางครั้งการพิพากษาของพระเจ้าต่อความบาปมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ทำบาปปรับความอับอายด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า คำสำคัญที่ผู้เขียนพระคัมภีร์เดิมใช้เกี่ยวกับความอายคือ **בוש** (bosh), **כבוד** (charaf), **קלם** (kalam), และ **קלה** (qalah) นอกจากนี้ยังมีคำอื่น ๆ ที่ใช้ในพระคัมภีร์เดิมสื่อถึงความอายด้วย แต่ผู้วิจัยใช้ 4 คำนี้เท่านั้นด้วยความจำกัดในเรื่องเวลาและขอบเขตงานวิจัยนี้ด้วย

בוש (bosh) เป็นคำพบบ่อยที่สุดในการพูดถึงความอาย ความหมายตามตัวอักษรสื่อถึงการเปิดเผยหรือเปิดโปงถึงความผิด เพื่อให้บุคคลที่ทำผิดและได้พยายามชอนนั้นได้รับความอับอาย นอกจากนั้นคำนี้มักถูกใช้กับผลหรืออาการที่แสดงถึงความบาป ความล่อนจ้อน (ไม่สวมเสื้อผ้า) ความอับอายขายหน้า และความรู้สึกผิดต่อความบาปที่ทำหรือสิ่งที่ผิดด้วย³ **בוש** (bosh) มักปรากฏในการกล่าวถึงความอายดังนี้

1. ความบาปที่มีผลต่อความสัมพันธ์ เช่น หลังจากอาดัมกับเอวาไม่เชื่อฟังพระเจ้าโดยการกินผลไม้ที่ต้องห้าม ปฏิกริยาของพวกเขาต่อพระเจ้าไม่เหมือนเดิม พวกเขากลัวการถูกเปิดเผยของความบาปและมีการชอนตัวจากพระเจ้า นอกจากนี้ยังมีความอายต่อพระเจ้าและต่อกันและกันด้วย (ปฐมก. 2–

³ TWOT (s.v. “בוש”) discusses five distinct Old Testament uses of **בוש**. This researcher summarizes these five uses of **בוש**. TWOT gives the details of each use. BDB, s.v. “בוש.”

3) **בוש** (bosh) เป็นความผิดบาปในด้านศีลธรรมและมีความกลัวที่จะถูกเปิดเผย จึงมีความพยายามปกปิด

2. การเปิดโปงความผิดของบุคคลเพื่อให้ได้รับซึ่งความอาย (1ซมอ. 20:30; สดด. 31:17; 35:45; อสย. 30:5; 45:17) ตัวอย่างที่ชัดเจนได้จากคำพูดของทามาร์ น้องสาวอับซาโลมที่ถูกอัมโมนทำผิดต่อเธอ โดยที่เธอได้กล่าวถึงความอับอายที่จะได้รับเมื่อมีการทำผิด แต่อัมโมนไม่ยอมฟังเธอ ทำให้ในเวลาต่อมาได้รับความอับอายจากกระทำอันโหดของเขา (2 ซมอ. 13:12-13)

3. ความอายในแง่การถูกตัดสินโทษ ในพระคัมภีร์เดิมเปิดเผยให้เห็นว่า เมื่อประชากรของพระเจ้าทำบาป ไม่เชื่อฟังพระเจ้า การลงโทษของพระเจ้าอย่างหนึ่งคือการใช้ชาวต่างชาติที่มีอำนาจให้มายึดและตกเป็นเชลย เพื่อผ่านเหตุการณ์เหล่านี้คนอิสราเอลจะได้อับอายต่อความบาปของพวกเขา (อสย. 20:5; 30:1-5; ยรม. 9:18; ศฟย. 3:19; ยอล. 1:10-12; 2:26) **בוש** (bosh) ยังมีความหมายเดียวกันกับ *αἰσχύνομαι* (aischunomai) ในพระคัมภีร์ใหม่ซึ่งหมายถึงความอายที่เกี่ยวข้องกับความบาป

חָרַף (charaf) หมายถึงการรับความอายและการเสื่อมเสียเกียรติชื่อเสียงของตนต่อหน้าผู้อื่น⁴ ซึ่งผลของการรับความอับอายหรือเสื่อมเสียเกียรตินี้ จะคงอยู่ตลอดไปท่ามกลางชุมชนหรือผู้ที่รู้จัก (สภษ. 25:10; มีคา 3:7) สังเกตว่า **חָרַף** (charaf) นั้นมีความหมายหมายใกล้เคียงกับ **בוש** (bosh) บางครั้งก็ใช้ด้วยกันในบริบทเดียวกันด้วย (โยบ 6:20; มีคา 3:7)

כָּלַם หมายถึงการอับอายต่อหน้าผู้คนหรือชายหน้า เนื่องจากการกระทำหรือความประพฤติอันโง่เขลา ซึ่งความอับอายนี้สามารถเกิดขึ้นกับส่วนตัว ส่วนรวมและระดับชาติได้ (โยบ 10; สภษ. 18:13; 28: 7; สดด. 74:21)⁵ แม้ความหมายของ **כָּלַם** (kalam) จะเหมือนกับ **בוש** (bosh) แต่ขึ้นอยู่กับบริบทด้วย เพราะบางครั้ง **כָּלַם** (kalam) อาจหมายถึงการแสดงออกถึงไม่ให้เกียรติหรือหยาบหน้าเพื่อให้อับอาย (1ซมอ. 20:34; อสย. 50:6)

קָלַח (qalah) หมายถึงความอาย ไร้ซึ่งเกียรติ ศักดิ์ศรี ปรากฏในรูปของ Niphal และ Hiphil⁶ บ่อยครั้งที่ **קָלַח** (qalah) มักจะใช้เพื่อสื่อถึงความหมายที่ตรงข้ามกับเกียรติ ศักดิ์ศรี การยกย่องนับถือ ผู้เขียนพระคัมภีร์เดิมมักใช้คำนี้เมื่อกล่าวถึงการทำที่พระเจ้านำความอับอายมาสู่ศัตรูของพระองค์หรือบุคคลหนึ่ง เพื่อบุคคลนั้นจะแสวงพระองค์เพราะความอับอายนั้น (สดด. 83:2,16) นอกจากนั้น **קָלַח** (qalah) ยังถูกใช้ในลักษณะของความผิดของบุคคลหนึ่งอาจส่งผลไปยังคนอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ครอบครัวหรือตระกูลหรือชนชาติ (อสย. 22:18; ยรม. 13:26-27).

⁴ BDB, s.v. “חָרַף”; TDOT, s.v. “חָרַף”; TWOT, s.v. “חָרַף.”

⁵ BDB, s.v. “כָּלַם”; TDOT, s.v. “כָּלַם”; TWOT, s.v. “כָּלַם.”

⁶ TWOT, s.v. “קָלַח.”

คำในพระคัมภีร์ใหม่ว่าด้วยความอาย

ในพระคัมภีร์ใหม่มีหลายคำที่ใช้สื่อความหมายถึงความอาย แต่ในงานวิจัยนี้วิเคราะห์เฉพาะ *αἰσχύνομαι* (aischunomai) และ *ἐντρέπω* (entrepo) โดยมีรูปคำต่าง ๆ ทั้งกริยา คุณศัพท์และนามบนพื้นฐานสองคำนี้ *αἰσχύνομαι* (aischunomai) มีความหมายว่าความรู้สึกผิดซึ่งเป็นผลจากการกระทำผิดบางอย่าง ทั้งยังใช้กับความอับอายที่ได้รับจากการเสื่อมเสียชื่อเสียง และสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ในสังคมด้วย⁷ เปาโลได้ใช้คำนี้ในบริบทของชาวประเสริฐว่าไม่ใช่เรื่องน่าละอายในสายพระเนตรพระเจ้า (2คร. 10:8) ท่านได้สั่งสอนคริสตจักรให้มีความกล้าที่จะประกาศข่าวประเสริฐโดยไม่อายเพราะเป็นฤทธิ์เดชของพระเจ้า (รม. 1:16; 6:21; 2 ทธ. 1:8,16) ในขณะที่โลกของชาวกรีก-โรมันมองว่า เป็นความน่าอับอายสำหรับคนที่เชื่อและประกาศข่าวประเสริฐ ในรูปคำของ *κατασχύνω* (kataischuno) หมายถึงความอายเพราะการไม่ได้เชื่อวางใจพระเจ้า⁸ เปาโลใช้คำนี้ว่า ผู้ปฏิเสธข่าวประเสริฐในชีวิตนี้จะได้รับความอับอายในอนาคต (1 คร. 1:27) หรือพูดอีกอย่างคือผู้ที่เชื่อวางใจข่าวประเสริฐจะไม่ถูกนำสู่ความอายในอนาคต (รม. 9:33; 10:11; 1 ปต. 2:6; 2 คร. 7:14) ในบริบทของความอายตรงนี้ ไม่ได้บอกว่า การเชื่อวางใจในข่าวประเสริฐจะไม่เป็นที่ดูถูกหรือมองว่าเป็นเรื่องน่าอับอายต่อหน้าคนที่ไม่เชื่อ แต่เปาโลเน้นว่า แม้ว่าข่าวประเสริฐอาจจะเป็นเรื่องน่าอายในสายตาของโลก แต่ทุกคนที่เชื่อวางใจจะไม่ถูกนำไปสู่ความอายในวันพิพากษา นี่เป็นสิ่งที่พูดถึงอนาคต นอกจากนั้นในรูปของนามเช่น *αἰσχύνη* (aischune) มีความหมายถึงความละอายใจ แร้นแค้นฝ่ายวิญญาณอันเป็นที่น่าอับอายต่อพระเจ้า (วว. 3:18, 16:15) *ἀσχημοσύνη* (aischemosune) หมายถึงการกระทำซึ่งไร้恙อาย นำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียง เกียรติ⁹ ในรูปของคุณศัพท์ *ἀνεπαίσχυντος* (anepaischuntos) ซึ่งใช้เมื่อบอกให้บุคคลหนึ่งทำบางอย่างโดยไม่อาย¹⁰ เช่นเปาโลบอกทิโมธีไม่ให้ละอายเพื่อข่าวประเสริฐ (2ทธ. 2:15)

ἐντρέπω (entrepo) เป็นอีกคำหนึ่งที่ใช้ในพระคัมภีร์ใหม่ มีความหมายว่า การทำให้อายหรือนำไปสู่ความอาย เปาโลใช้คำนี้ในลักษณะที่แตกต่างจาก *αἰσχύνομαι* (aischunomai) จุดประสงค์และผลลัพธ์ของความอายของทั้งสองต่างกันด้วย *αἰσχύνομαι* (aischunoma) เป็นความอายที่พระเจ้าจะให้แก่ผู้ปฏิเสธข่าวประเสริฐในวันพิพากษา แต่ *ἐντρέπω* (entrepo) เป็นความอายที่เกิดขึ้นในคริสตจักรโดยจากความบกพร่องหรือการไม่เติบโตฝ่ายวิญญาณ เปาโลใช้คำนี้ในลักษณะของการบอกหรือเปิดเผยถึงความผิด ความบกพร่องของพี่น้องในคริสตจักร เพื่อให้พี่น้องได้อาย โดยหวังว่าพี่น้องจะรับการตักเตือน ปรับปรุงและหันจากกระทำที่นำไปสู่ความอายนั้น ๆ (1 คร.

⁷ NIDNTTE, s.v. “Shame”; TDNT, s.v. “*αἰσχύνομαι*.”

⁸ NIDNTTE, s.v. “To Shame.”

⁹ TDNT, s.v. “*ἀσχημοσύνη*.”

¹⁰ TDNT, s.v. “*ἀνεπαίσχυντος*.”

4:14, 6:5, 15:34; 2 ธก. 3:14) จะเห็นว่าเปาโลได้แนะนำที่ดัสให้เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ เพื่อฝ่ายปฏิบัติจะได้ละอายเพราะไม่มีอะไรที่จะติได้ (ทต. 2:7-8).

คำอื่น ๆ ที่กล่าวถึงความอายในพระคัมภีร์เช่น *ἀπαλγέω* (apalgeo) หมายถึงความรู้สึกด้านชา ไร้ยางอาย *ταπεινός* (tapeino-o) การทำให้คนอื่นได้รับความอับอายขายหน้า *δειγματίζω* (deigmatizo) และ *παραδειγματίζω* (paradeigmatizo) การเป็นเหตุให้คนอื่นได้รับความอับอายในสาธารณะ *θεατρίζω* (theatrizo) การทำให้คนอื่นได้รับความอาย *ἀτιμία* (atimia) การไร้เกียรติ ศักดิ์ศรี¹¹ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ถึงคำตรงกันข้ามของความอับอาย ไร้เกียรติ ศักดิ์ศรี เช่น *δοξάζω* เกียรติ ศักดิ์ศรี (1 ปต. 4:16) *καυχόμαι* (kauchaomai) ยกย่องโอ้อวดเชิดชู (2 คร. 10:8) *παρρησία* (parrhesia) การกล้าพูดด้วยความมั่นใจต่อสาธารณะ (1 ยน. 2:28)¹²

มุมมองของกรีก-โรมันต่อความอาย

ผู้วิจัยพบว่ามุมมองความอายในพระธรรมโครีนธ์เกี่ยวข้องกับชาวกรีก และโรมัน โดยทั้งสามกลุ่มคนนี้ถือว่าความอายเป็นเรื่องสำคัญอันหนึ่งในสังคม¹³ เช่น ในโลกของกรีก-โรมันแล้วมีการเน้นเกียรติและศักดิ์ศรีของบุคคล โดยพิจารณาคูณค่าของบุคคลที่การมีชีวิตในฐานะมีเกียรติหรือไม่¹⁴ นอกจากนั้นในงานเขียนต่าง ๆ พบว่ามีการถือเกียรติและความอายเป็นเป้าหมายอันหนึ่งของบุคคลที่จะเป็นวีรบุรุษที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม กล่าวอีกแง่หนึ่ง คือการที่มีเกียรติหรือรับความอับอายเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องเลือกในการใช้ชีวิต¹⁵ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีเกียรติและความอาย พบได้จากการมีอำนาจบาปในสังคม สาขาอาชีพและเพศ ซึ่งบุรุษมีเกียรติมากกว่าสตรี¹⁶ นอกจากนั้นชาติ

¹¹ Louw and Nida, §§25.197-98, 200-201; 87.71.

¹² EDNT, s.v. “*αἰσχύνομαι*”

¹³ DNTB, s.vv. “Hellenism”; “Honor and Shame”; “Judaism and the New Testament”; “Roman”; McDonald and Porter, *Early Christianity and Its Sacred Literature*, 49-52; Gerd Theissen, *The Social Setting of Pauline Christianity: Essays on Corinth*, trans., and ed. John H. Schütz (Philadelphia: Fortress Press, 1982), 69-120; James S. Jeffers, *The Greco-Roman World of the New Testament Era* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1999), 101-103; Saul M. Olyan, “Honor, Shame and Covenant Relationships in Ancient Israel and Its Environment,” *Journal of Biblical Literature* 115, no. 2 (Summer 1996): 201-218.

¹⁴ Finley, *The World of Odysseus*, 2nd ed. (London: Chatto and Windus, 1977), 113.

¹⁵ Finney, “Conflict in Corinth,” 14.

¹⁶ Malina, *The New Testament World*, 3rd ed., 30, 52; Peristiany and Pitt-Rivers, *Honor and Grace in Anthropology*, 6; Holvor Moxnes, “Honor, Shame and the Outside World World in Paul’s

การวิเคราะห์มุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอายเชิงศาสนศาสตร์ในคริสตจักรโครินธ์

ปฐมพร คงอมรสายชล

ตระกูล ผลงานความสำเร็จ ฐานะ ค่านิยม และหน้าตาของบุคคลนั้น ๆ ก็ถือว่าเป็นคุณสมบัติหลักในการพิจารณาว่ามีเกียรติหรือไม่¹⁷

ดังนั้นผู้วิจัยค้นพบว่ามุมมองต่อความอายและเกียรติเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในโลกของกรีก-โรมัน โดยบุคคลหนึ่งจะมีทางเลือกแค่จะใช้ชีวิตที่มีเกียรติหรือที่อับอายเท่านั้น¹⁸ การมีชนชั้นวรรณะก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งในการถือว่าบุคคลนั้น ๆ มีเกียรติหรือไม่ การมีระบบของทาส-เจ้านายนั้นยังทำให้มีการถือเรื่องเกียรติ ศักดิ์ศรีมากขึ้นด้วย อาจจะมีบางครั้งที่กลุ่มคนจากทาสได้รับการยกย่อง เช่น เมื่อออกไปทำการสู้รบและนำชัยชนะมา หรือได้ช่วยให้พ้นจากสถานการณ์เลวร้ายบางอย่างด้วยกำลังความสามารถ¹⁹

ความอายใน 1 โครินธ์

ในด้านหนึ่งมุมมองเกี่ยวกับความอายในคริสตจักรโครินธ์สะท้อนถึงค่านิยมของสังคมกรีก-โรมัน แต่อีกด้านหนึ่งความอายนั้นเกี่ยวข้องกับความบาป ซึ่งผู้วิจัยพบว่าความอายใน 1 โครินธ์นั้นไม่ได้วางบนพื้นฐานของสังคมหรือ วัฒนธรรมเฉพาะ แต่มีรากเหง้าที่มาจาก การล้มลงในความบาปของมนุษย์ ซึ่งความอายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ของความบาปจากการไม่เติบโตของชีวิตฝ่ายวิญญาณอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนออย่างน้อย 5 อย่างจากพระธรรม 1 โครินธ์ดังนี้

1. ความอายจากการปฏิเสธข่าวประเสริฐ

บริบทของความอายจากการปฏิเสธข่าวประเสริฐปรากฏในบทที่ 1-4 ซึ่งเปาโลได้เปรียบเทียบและโต้แย้งถึงสติปัญญาของพระเจ้าและของโลก ด้วยคริสตจักรโครินธ์นั้นถูกขับเคลื่อนด้วยวิถีชีวิตของโลกกรีก-โรมัน มีการแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก และนิยมชมชอบปรัชญากรีก ซึ่งเป็นประเด็น

Letter to Romans” in *The Social World of Formative Christianity and Judaism: Essays in Tribute to Howard Clark Kee*, ed. Howard Clark Kee (Philadelphia: Fortress, 1988), 207-18. See also Moxnes, “Honor and Shame,” 19–40.

¹⁷ Malina, “Collectivism in Mediterranean Culture,” 22; deSilva, *Honor, Patronage, Kinship and Purity*, 19; Richards, “An Honor and Shame Argument for Two Temple Clearings,” 30–31. See also deSilva, *Patronage, Kingship and Purity*, 28–29; Malina, *The New Testament World*, 3rd ed., 33–36.

¹⁸ Zeba A. Crook, “Honor, Shame, and Social Status Revisited,” *Journal of Biblical Literature* 128, no. 3 (Fall 2009): 593, 599; Julian Pitt-Rivers, *Honor and Shame: The Values of Mediterranean Society* (Midway Print Series. Chicago: University of Chicago Press, 1966), 21.

¹⁹ Campbell, “The Greek Hero,” 130–147.

สำคัญที่เปาโลได้ตอบโต้โดยอ้างว่าพระคริสต์เป็นปัญญาของพระเจ้า (1 คร. 1:1–24) เป็นรากฐานของ คริสตจักร (3:11). เปาโลใช้ *ἡνα κατασχύνῃ* (*hena kataischune*) “เพื่อจะทำให้อาย” (1:27) เป็นคำหลักที่ตอบชาวโครินธ์ว่าแม้ว่าประเสริฐถูกมองว่าเป็นเรื่องโง่เขลาและน่าอับอายในสายตาของโลก แต่เป็นปัญญาของพระเจ้าที่โดยชาวประเสริฐนี้เอง พระเจ้าจะให้ผู้ที่โอ้อวดปัญญาโลกนี้ได้รับความอับอายในวันหนึ่ง²⁰ ความอายนี้เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิเสธชาวประเสริฐจะได้รับในอนาคตต่อพระพักตร์พระเจ้า ขณะที่ผู้เชื่อจะถูกมองว่าอ่อนแอและน่าอับอายที่เชื่อชาวประเสริฐในเวลานี้ แต่พระเจ้าได้ทรงเรียกผู้เชื่อให้ร่วมในสง่าราศีในอนาคต (2:7) แต่ผู้ที่ปฏิเสธชาวประเสริฐจะนำไปสู่ความอายต่อพระพักตร์พระเจ้า (2:6; 6:3; 13:8, 10, 15:24, 26; รม. 5:5, 9:32)²¹ ดังนั้นมุมมองพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายในเชิงศาสนศาสตร์ใน 1 โครินธ์ 1:27 เป็นความอายที่เกี่ยวกับชาวประเสริฐ

2. ความอายจากความหยิ่งในสถานะจอมปลอม

ชาวโครินธ์ที่ใช้ชีวิตตามกระแสอิทธิพลของกรีก-โรมันมีความภูมิใจในฐานะของพวกเขา และกลายเป็นความโอ้อวดของพวกเขา แม้ว่าพวกเขาได้เชื่อในพระเยซูคริสต์แล้วก็ตาม (1คร.1:4-4:21) ดังนั้นเปาโลจึงเขียนตักเตือนพวกเขา แต่ไม่ใช่เพื่อพวกเขาจะได้รับความอับอาย²² เปาโลใช้ *ἐντρέπων ὑμῶν* (*entrepon humas* 4:14) เพราะท่านเห็นว่าต่อพระพักตร์พระเจ้าไม่มีใครที่จะอวดได้ (1:31; 3:21; 4:6–7) การเป็นคนทีโอ้อวดของชาวโครินธ์เป็นการบอกถึงการเป็นทารกฝ่ายวิญญาณ (3:1-3) นอกจากนั้นการโอ้อวดในความรู้ของพวกเขาก็นำไปสู่ความเยอหยิ่งและไม่มีการเสริมสร้างผู้อื่น (8:1; 13:4) ดังนั้นชาวโครินธ์สมควรที่จะได้รับความอับอายในการโอ้อวดของพวกเขา อย่างไม่พบว่า *ἐντρέπω* (*entrepo*) เป็นการใช้เพื่อเปิดเผยหรือบอกถึงการกระทำของบุคคลเพื่อจะให้ได้รับความอับอายโดยหวังว่าความอายนั้นจะทำให้บุคคลที่ทำผิดปรับปรุงหรือกลับใจ เช่นเดียวกับเปาโลใช้สำนวนเหน็บแนม ถากถางในการตักเตือนชาวโครินธ์ (4:6–21) ท่านไม่ได้บอก ว่าห้ามใครโอ้อวด แต่ถ้าจะอวด ก็ให้โอ้อวดพระคุณและความรู้ถึงพระเจ้า (15:31; 2 คร. 9:2–3)

²⁰ deSilva, “Let the One Who Claims Honor Establish That Claim in the Lord: Honor Discourse in the Corinthian Correspondence,” *Biblical Theological Bulletin* 28 (1998): 61–74.

²¹ Brendan J. Byrne, *Romans* (MN: The Liturgical Press, 1996), 170, 314, 322.

²² Dale B. Martin, *Slavery as Salvation* (New Haven, CT: Yale University Press, 1990), 122–23. Martin states that Paul’s intention is not to remove all status, but rather to redefine what counts as status in terms of glorying in the cross.

3. ความอายจากจริยธรรมที่ล้มเหลวในคริสตจักร

ความอายเชิงศาสนศาสตร์ใน 1 โครินธ์ 5-7 นั้นเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในด้านจริยธรรมของพี่น้องในคริสตจักรด้วย ในเรื่องการผิดประเวณี (6:5) และการมีความกันระหว่างพี่น้องซึ่งนำไปสู่การให้ศาลตัดสิน (บทที่ 7) ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าอับอายต่อพี่น้องในคริสตจักรและต่อคนที่ไม่เชื่อด้วย

ก. การผิดประเวณี (5.1-6)

ในพระคัมภีร์ไม่มีคำว่า “อาย” ปรากฏในการผิดประเวณีของพี่น้องในคริสตจักร แต่ผู้วิจัยเห็นว่าบริบทมีการโยงถึงความอายอย่างชัดเจน เช่นเมื่อเปาโลทราบว่ามีคนกลางพี่น้องมีการผิดประเวณีซึ่งแม้ในพวกต่างชาติก็ไม่เคยมีเลยคือ มีคนหนึ่งได้เอาภรรยาของบิดามาเป็นภรรยาของตน ยิ่งกว่านั้นท่าทีของพี่น้องคริสตจักรโครินธ์ยังผยองแทนที่จะเป็นทุกข์เป็นร้อน (5:1-2) ขณะที่เปาโลถือว่าเป็นเรื่องคอขาดบาดตาย เพราะเป็นความบาป และเป็นเรื่องน่าอับอายอย่างสิ้นเชิงเกินที่ใครจะรับได้²³ นอกจากนั้นท่าทีของพี่น้องในคริสตจักรหาได้กระทำอย่างมีปัญญาตามที่พวกเขาโอ้อวดไม่ (5:6; 4:6, 18, 19) คือแทนที่จะลงวินัยหรือจัดการแต่กลับเพิกเฉย (5:3-11)

ข. การว่าความต่อหน้าผู้ไม่เชื่อ (6.1-8)

เปาโลได้ทราบว่ามีคนกลางพี่น้องในคริสตจักรและนำไปสู่การว่าความกันต่อหน้าคนที่ไม่เชื่อหรือศาล แทนที่คริสตจักรจะจัดการเอง (6.1-8) เปาโลเห็นว่าการทำเช่นนั้นเป็นสิ่งที่น่าละอาย ดังที่ท่านได้กล่าวว่า “...เพื่อให้พวกท่านละอายใจ...” *πρὸς ἐντροπήν ὑμῶν* (*pros entropen humin*) ยิ่งกว่านั้นสิ่งที่ชาวโครินธ์ทำนั้นหาเป็นตามที่โอ้อวดว่ามีปัญญาไม่ (6:5) ดูเหมือนว่าการคืนดีกันเป็นจุดที่เปาโลเน้น เหมือนตามที่พระเยซูคริสต์ได้ทรงตรัสสอนในมัทธิว 18:15-17 เปาโลไม่ได้กล่าวว่าคริสเตียนไม่ควรฟ้องศาล (ดูจากโรม 13) แต่บริบทของคริสตจักรโครินธ์คือการละเลยที่จะจัดการอย่างถูกต้องภายในคริสตจักร ดังนั้นเปาโลใช้มุมมองความอายมาใช้เพื่อตักเตือนคริสตจักรโครินธ์²⁴

²³ Paul D. Weaver, “Ancient Corinth, Prostitution, and 1 Corinthians 5–7,” *Journal of Ministry and Theology* 19, no. 1 (Spring 2015):139; Collins and Harrington, *First Corinthians*, 206, 209–10; McNamara (“Shame the Incestuous Man: 1 Corinthians 5,” 307–08) states that the Romans indeed have a law against taking a former mother-in-law, daughter-in-law, stepdaughter, or stepmother as a wife. Therefore, it was illegal for a man to marry his stepmother.

²⁴ Alan C. Mitchell, “Rich and Poor in the Courts of Corinth: Litigiousness and Status in 1 Corinthians 6:1–11,” *New Testament Studies* 39 (1993): 562–63. See also Thiselton, *The First Epistle to the Corinthians*, 418–21.

4. ความอายจากการล้มเหลวในการตระหนักถึงพระคริสต์ผู้เป็นศิระษะ

การกระทำซึ่งทำให้เกิดความอับอายในคริสตจักรโครีนธ์เนื่องจากไม่ตระหนักถึงพระคริสต์ผู้เป็นศิระษะของคริสตจักร อีกทั้งยังบ่งชี้ถึงการเป็นทารกฝ่ายวิญญาณด้วย เพราะความอายเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในที่ประชุมนมัสการของคริสตจักร (1คร. 11 และ 14) ซึ่งเปาโลได้อ้างถึง 3 อย่าง

1) ทรงผมระหว่างชายและหญิงที่ไม่เหมาะสมนำไปสู่ความอาย (11:2-16) ซึ่งเปาโลกล่าวว่า ถ้าผู้ชายคลุมศีรษะและอธิษฐานหรือเผยพระวจนะ ถือเป็นสิ่งที่น่าอับอาย *κατασχύνει* (*kataischunei*) ขณะเดียวกันถ้าผู้หญิงอธิษฐานหรือเผยพระวจนะโดยไม่มีผ้าคลุมศีรษะก็ถือเป็นสิ่งที่น่าอับอาย *κατασχύνει* (*kataischunei*) สิ่งที่น่าสนใจคือในโลกของกรีก-โรมันการคลุมศีรษะหรือไม่คลุมเกี่ยวข้องกับเกียรติหรือความน่าอับอายโดยตรง เช่นผู้ชายห้ามคลุม ขณะที่ผู้หญิงต้องคลุม²⁵

2) การร่วมโต๊ะขององค์พระผู้เป็นเจ้าอย่างไม่เห็นแก่พี่น้องนำไปสู่ความอับอาย (11: 17-34) เนื่องจากการแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวก ในคริสตจักรโครีนธ์การที่จะร่วมโต๊ะขององค์พระผู้เป็นเจ้าพร้อมกันนั้นกลายเป็นปัญหา โดยคนที่มีความฐานะกว่าทำให้คนที่มีความฐานะยากจนได้รับความอับอาย *κατασχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας* (*kataischunete tus me echontas* 11:22) ดังนั้นเปาโลจึงตักเตือนและแนะนำให้พี่น้องในคริสตจักรร่วมโต๊ะขององค์พระผู้เป็นเจ้าพร้อมกัน โดยการรอซึ่งกันและกัน *συνέρχομαι* (*sunerchomai* 11:17, 20, 33, 34).

3) การพูดของผู้หญิงในที่ประชุมนมัสการของคริสตจักรนำไปสู่ความอับอาย (14:26-40) ถ้าไม่พิจารณาถึงบริบทของชาวกรีก-โรมันถึงบทบาทของผู้หญิงในที่สาธารณะแล้ว การห้ามหรือมีขอบเขตสำหรับการพูดในที่ประชุมนมัสการเป็นสิ่งที่เข้าใจยาก เปาโลตระหนักถึงบริบทสังคมและวัฒนธรรมระหว่างชายและหญิง และจำเป็นที่จะต้องมีการจัดวางสิ่งต่าง ๆ ในคริสตจักรให้เป็นระเบียบเป็นทางออก เช่น การใช้ของประทานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพระกาย (14: 26-33) การพูดของผู้หญิงในที่ประชุมนมัสการสามารถเป็นสิ่งที่น่าอาย *αἰσχρὸν* (*aischron*) ถ้าไม่มีระเบียบ (14:35) ทั้ง ๆ ที่ผู้หญิงมีการเผยพระวจนะ (11:5) ดังนั้นดูเหมือนว่าเปาโลให้ผู้หญิงเงียบในที่ประชุม นั้นจะเป็นประโยชน์มากกว่า (14:28, 30) และสอนภรรยาให้เชื่อฟังสามี²⁶

²⁵ Malina, *The New Testament World*, 2nd ed., 28-62; Moxnes, "Honor, Shame and the Outside World," 207-18.

²⁶ Ann L. Jervis, "1 Corinthians 14:34-35: A Reconsideration of Paul's Limitation of the Free Speech of Some Corinthian Women," *Journal for the Study of the New Testament* 58 (June 1995): 68-69; F. F. Bruce, *1 and 2 Corinthians*, ed. Matthew Black (London: Marshall, Morgan and Scott, 1971), 135.

5. ความอายจากการไม่เชื่อในเรื่องการเป็นขึ้นมาจากความตาย

ใน 1 โครินธ์บทที่ 15 เปาโลได้กล่าวแก่คริสตจักรโครีนธ์ถึงหัวใจของชาวประเสริฐคือการเป็นขึ้นมาจากความตายของพระคริสต์และความหวังของผู้เชื่อที่จะได้เป็นขึ้นมาด้วย (15: 1-11) เนื่องจากพี่น้องไม่เชื่อเรื่องนี้ (ข้อ 12-34) ซึ่งเปาโลเห็นว่าถ้าไม่มีการเป็นขึ้นมาจากความตาย การทรมานของท่านก็ไร้เปล่า (ข้อ 29-34) แต่ด้วยการเป็นขึ้นมาจากความตายเป็นเรื่องจริง ดังนั้นผู้เชื่อจะต้องเชื่อและหวังใจในเรื่องนี้ (ข้อ 35-58) เปาโลได้ตักเตือนพี่น้องให้มีความละอายเพราะเหตุไม่เชื่อเรื่องการเป็นขึ้นมาจากความตาย (ข้อ 12, 33) ท่านใช้ *πρὸς ἐντροπήν ὑμῖν* (*pros entropen humin*) “เพื่อให้พวกท่านละอาย” (15:34) โดยคาดหวังว่าพี่น้องจะกลับใจและดำเนินชีวิตตามชาวประเสริฐอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอเพื่อการค้นคว้าเพิ่ม

ผู้วิจัยพบว่าท่ามกลางคริสเตียนมีมุมมองพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายโดยใช้แนวความคิดทางวัฒนธรรมและมานุษยวิทยา หรือสังคมศาสตร์เป็นหลัก แต่ได้ละเลยการอธิบายพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายในเชิงศาสนศาสตร์ ทำให้มุมมองต่อความอายเน้นเรื่องของสังคม วัฒนธรรมเฉพาะ แต่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสภาพความบกพร่องฝ่ายวิญญาณ หรือมองว่าความอายเป็นอาการของความบาปอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางบางประการเพื่อคริสเตียนไทยจะได้ศึกษาวิจัยและเสริมสร้างคริสตจักรไทยต่อไปดังนี้²⁷

การศึกษาความอายตามหลักพระคัมภีร์

นักวิชาการคริสเตียนควรเน้นการศึกษาความอายในมุมมองพระคัมภีร์อย่างเป็นระบบ เริ่มจากปฐมกาลจนถึงวิวรณ์ ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงรากเหง้าของความอายว่ามาจากความบาปและแสดงออกในหลากหลายทาง โดยธรรมชาติของความอายนั้น มีความกลัวและความพยายามที่จะปกปิดความบาปผิดต่าง ๆ นอกนั้นการศึกษาความอายตามหลักพระคัมภีร์จะช่วยผู้เชื่อเรียนรู้การรับมือหรือเผชิญกับความอายอย่างถูกต้อง

เปรียบเทียบมุมมองพระคัมภีร์เรื่องความอายต่อหลักคำสอนอื่น ๆ

ถ้าคริสเตียนจะยืนบนพระวจนะอย่างสัตย์ซื่อ ความเข้าใจในหลักคำสอนพระวจนะจะเป็นรากฐาน มากกว่านั้นจำเป็นจะต้องเข้าใจหลักและแนววิธีอื่น ๆ ที่มีในสังคมด้วย เพื่อจะได้มีโอกาสชี้แจงความจริงในพระวจนะอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น มุมมองของสังคมวิทยาและจิตวิทยาต่อความอาย รวมทั้งวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาเรื่องความอาย ซึ่งโดยหลักแล้วทั้งสองมีมุมมองที่ต่างกันมากและ

²⁷ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวความคิดจากวิทยานิพนธ์เดิมเชิงประยุกต์ต่อบริบทของคริสตจักรไทย

แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน แต่ดูเหมือนว่าท่ามกลางคริสเตียนไทย ณ วันนี้ยังไม่มีกรแยกแยะอย่างชัดเจน ทั้งความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติด้วย

การสอนพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายในคริสตจักร

ผู้นำคริสตจักรต้องไม่เพียงแต่ทำความเข้าใจหลักการพระวจนะในเรื่องความอาย แต่จะต้องมีการสอนสมาชิกอย่างถูกต้องด้วย เพื่อจะได้ร่วมมือกันในการเสริมสร้างพี่น้องที่ตกอยู่ในความบาปหรือความอาย โดยตระหนักว่าสิ่งที่น่าอับอายสามารถเป็นผลจากการไม่เติบโตฝ่ายวิญญาณ หรืออาจเป็นผลโดยตรงจากความบาปได้ สิ่งที่คุณเชื่อจะต้องตระหนักเสมอคือ ทุกคนอยู่ในขบวนการของการเติบโตในพระคริสต์ ความอายอาจจะเป็นปัญหาอันหนึ่งซึ่งผู้เชื่อแต่ละคนจะต้องได้รับการช่วยเหลือ

การประยุกต์พระคัมภีร์ว่าด้วยความอาย

กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับพระคัมภีร์ว่าด้วยความอายเชิงศาสนศาสตร์อย่างถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้เชื่อทุกคนควรปรารถนาที่จะรับความอายเพราะข่าวประเสริฐผ่านการดำเนินชีวิตในบริบทไทยตาม โรม 1:16 “...ข้าพเจ้าไม่ละอายในเรื่องข่าวประเสริฐ...เพราะเป็นฤทธิ์เดชของพระเจ้า...ทุกคนที่เชื่อได้รับความรอด...” นอกจากนั้นคริสเตียนควรเน้นการสร้างสาวกผู้เชื่อให้เติบโตเพื่อจะไม่ตกอยู่ในภาวะของความอับอาย เพราะตามบริบทของคริสตจักรโครีนธ์ การแสดงออกต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความอับอายนั้นแสดงถึงการเป็นทารกฝ่ายวิญญาณ ผู้วิจัยจึงขอเสนอเพื่อการศึกษาวิจัยค้นคว้าต่อไปอย่างน้อย 2 ด้านคือ 1) การดำเนินชีวิตคริสเตียนที่ยอมรับความอายเพราะข่าวประเสริฐ 2) การเอาชนะความอายเพื่อพระเกียรติของพระเจ้าผ่านการสร้างสาวก

บรรณานุกรม

- Bruce, F. F. *1 and 2 Corinthians*. The New Century Bible. Edited by Matthew Black. London: Marshall, Morgan and Scott, 1971.
- Byrne, Brendan J. *Romans*. Sacra Pagina 6. Collegeville, MN: The Liturgical Press, 1996.
- Chance, John K. "The Anthropology of Honor and Shame: Culture, Values, and Practice." In *Honor and Shame in the World of the Bible*. Edited by Don C. Benjamin and Victor H. Matthews, 139–151. *Semeia* 68. Atlanta: Society of Biblical Literature, 1996.
- Collins, Raymond F., and Daniel J. Harrington. *First Corinthians*. Sacra Pagina 7. Collegeville, MN: The Liturgical Press, 1999.
- Coombe, R. J. "Barren Ground: Re-conceiving Honor and Shame in the Field of Mediterranean Ethnography." *Anthropologica* 32 (1990): 221–231.
- Crook, Zeba A. "Honor, Shame, and Social Status Revisited." *Journal of Biblical Literature* 128, no. 3 (Fall 2009): 591–611.
- deSilva, David A. "'Let the One Who Claims Honor Establish That Claim in the Lord': Honor Discourse in the Corinthian Correspondence." *Biblical Theological Bulletin* 28 (1998): 61–74.
- _____, David A. "Despising Shame: A Cultural–Anthropological Investigation of the Epistle to the Hebrews." *Journal of Biblical Literature* 113, no. 3 (Fall 1994): 439–461.
- Fee, Gordon D. *The First Epistle to the Corinthians*. 2nd ed. The New International Commentary on the New Testament. Grand Rapids, Eerdmans, 1987.
- Finley, M. I. *The World of Odysseus*. 2nd ed. London: Chatto and Windus, 1977.
- Finney, Mark T. *Honor and Conflict in the Ancient World: 1 Corinthians in Its Greco–Roman Setting*. Library of New Testament Studies 460. London: T and T Clark International, 2012.
- Halvor. "Honor, Shame and the Outside World in Paul's Letter to Romans." In *The Social World of Formative Christianity and Judaism: Essays in Tribute to Howard Clark Kee*. Edited by Howard Clark Kee, 207–18. Philadelphia: Fortress, 1988.
- Jeffers, James S. *The Greco–Roman World of the New Testament Era*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1999.

- Jervis, L. Ann. "1 Corinthians 14:34–35: A Reconsideration of Paul's Limitation of the Free Speech of Some Corinthian Women." *Journal for the Study of the New Testament* 58 (June 1995): 51–74.
- Malina, Bruce J. *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology*. 3rd ed. Louisville, KY: Westminster John Knox, 2001.
- Martin, Dale B. *Slavery as Salvation*. New Haven, CT: Yale University Press, 1990.
- Mitchell, Alan C. "Rich and Poor in the Courts of Corinth: Litigiousness and Status in 1 Corinthians 6:1–11." *New Testament Studies* 39 (1993): 562–86.
- Olyan, Saul M. "Honor, Shame, and Covenant Relationships in Ancient Israel and Its Environment." *Journal of Biblical Literature* 115, no. 2 (Summer 1996): 201–218.
- Pitt-Rivers, Julian. "Honor and Social Status." In *Honor and Shame: The Values of Mediterranean Society*. Edited by John G. Peristiany, 19–77. Midway Print Series. Chicago: University of Chicago Press, 1966.
- Theissen, Gerd. *The Social Setting of Pauline Christianity: Essays on Corinth*. Translated and edited by John H. Schütz. Philadelphia: Fortress Press, 1982.
- Weaver, Paul D. "Ancient Corinth, Prostitution, and 1 Corinthians 5–7." *Journal of Ministry and Theology* 19, no. 1 (Spring 2015): 116–155.

Dictionaries & Lexicons

- BDAG Danker, Frederick William, ed. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. 3rd ed. Chicago: University of Chicago Press, 2000.
- BDB Brown, Francis, S. R. Driver, and Charles A. Briggs. *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon, with an Appendix Containing the Biblical Aramaic*. Oxford: Clarendon Press, 1907.
- DNTB Evans, Craig A., and Stanley E. Porter, eds. *Dictionary of New Testament Background*. The IVP Dictionary Series. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2000.
- EDNT Balz, Horst, and Gerhard Schneider, eds. *Exegetical Dictionary of the New Testament*. 3 vols. Grand Rapids: Eerdmans, 1990.

การวิเคราะห์มุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอายเชิงศาสนศาสตร์ในคริสตจักรโครีนธ์

ปฐมพร คงอมรสายชล

Louw and Nida Louw, Johannes P., and Eugene A. Nida. Vol. 1 of *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domain*. 2 vols. New York: The United Bible Societies, 1989.

NIDNTT Colin Brown, ed. *The New International Dictionary of New Testament Theology*. 3 vols. Grand Rapids: Zondervan, 1975–1978.

NIDNTTE VanGemeren, Willem A., ed. *New International Dictionary of New Testament Theology and Exegesis*. 5 vols. Grand Rapids: Zondervan, 2012.

NIDOTTE VanGemeren, Willem A., ed. *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 vols. Grand Rapids: Zondervan, 1997.

TDNT Kittel, Gerhard, and Gerhard Friedrich, eds. *Theological Dictionary of the New Testament*. 10 vols. Translated by Geoffrey W. Bromiley. Grand Rapids: Eerdmans, 1964–1976.

TDOT Botterweck, G. Johannes, and Helmer Ringren, eds. *Theological Dictionary of the Old Testament*. 15 vols. Translated by David E. Green and Douglas W. Stott (vols. 1–2 rev.). Grand Rapids: Eerdmans, 2004.

TWOT Harris, R. Laird, Gleason L. Archer, Jr., and Bruce K. Waltke, eds. *Theological Wordbook of the Old Testament*. 2 vols. Chicago: Moody Press, 1980.

**บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแล
แบบประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการ
และการเยียวยาจิตวิญญาณ Spiritual AIM**

**The Role of Chaplain in Spiritual Care among Palliative Care Patients:
Focus on Spiritual Assessment and Intervention Model- Spiritual AIM**

สุมาลี แซ่เตีย¹

Sumalee Saetia

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจแนวความคิดและการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ถูกต้องตามหลักพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ ที่มาและพัฒนาการของแบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ (Spiritual AIM) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินและเยียวยาจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย ตลอดจนเพื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายตามแบบจำลอง Spiritual AIM ผลการวิจัยพบว่า 1. คริสเตียนไม่ยอมรับการทำการุณยฆาตแต่ยอมรับการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง เนื่องจากสอดคล้องต่อบทบัญญัติของพระเจ้าเรื่องความรักและการให้คุณค่ากับชีวิตมนุษย์ซึ่งถูกสร้างตามพระฉายาของพระเจ้า การยอมให้ผู้ป่วยจากไปตามธรรมชาติโดยไม่ยึดชีวิตด้วยเครื่องมือหรือเทคโนโลยีทางการแพทย์ไม่ใช้การเร่งความตาย จึงไม่ใช้การฆาตกรรมซึ่งเป็นความบาป 2. ในสหรัฐอเมริกา Spiritual AIM เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับจากสหวิชาชีพในโรงพยาบาลที่อนุศาสนิกใช้ประเมินความต้องการและเยียวยาจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้าย อนุศาสนิกใช้ตัวตนของเขาเป็นเครื่องมือสำคัญตลอดกระบวนการเยียวยา ความต้องการด้านจิตวิญญาณตามแบบจำลองนี้มี 3 ด้านคือ การรู้ถึงความหมายและแนวทางการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า การเห็นคุณค่าตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และการรักคนอื่นและถูกรัก 3. อนุศาสนิกในสหรัฐอเมริกาที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพถือเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพในโรงพยาบาลและสถานดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายซึ่งมีหน้าที่ประเมินความต้องการและเยียวยาจิตวิญญาณของผู้ป่วยเพื่อช่วยให้อันค้นพบและบรรลุนิยามความต้องการด้านจิตวิญญาณก่อนที่จะจากโลกนี้ไป แบบจำลอง Spiritual AIM ให้กรอบแนวคิดในการทำงานของอนุศาสนิกไว้ดังนี้คือ 1. ประเมินความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยด้วยการสังเกตคำพูดและพฤติกรรมที่ผู้ป่วยมีต่ออนุศาสนิก ในขณะที่อนุศาสนิกเองก็ต้องรู้เท่าทัน

¹ ผู้ประสานงานฝ่ายพันธกิจ มุลินธิกร้าทำดี Email: sumaleetia@gmail.com

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย
และจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ด้วย 2. วางแผนและดำเนินการเยียวยาตามขั้นตอนที่
วางไว้ด้วย “การเป็นตัวแทน” (embodiment) ผ่านความสัมพันธ์ที่มีกับผู้ป่วย 3. ระบุและ
ประเมินผลที่พึงปรารถนากับผลที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการเยียวยาที่เกิดขึ้นได้

คำสำคัญ : การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง การดูแลด้านจิตวิญญาณ Spiritual AIM
อนุศาสนิก

Abstract

This documentary research aims to learn about 1) the end of life care in biblical concept 2) the background and development of Spiritual AIM model as the tool in spiritual care. 3) Spiritual AIM model's conceptual framework for chaplain. The study finding shows that 1) Palliative care is accepted in biblical concept but mercy killing not due to palliative care supports God's teaching about love and value all human being life created according to HIS image. 2) Spiritual AIM is well accepted among healthcare professionals in hospital in the State. Chaplain is a substantial tool throughout the intervention. They support and guide the patients to discover and achieve their spiritual need before departing. Primary identified spiritual need in the model consists of meaning & direction, self-worth and belonging to community and to love and be loved. 3) Professional chaplain in the State, as members of healthcare team provides the patients spiritual assessment and spiritual intervention. Spiritual AIM provides a conceptual framework for the chaplain to: 1) diagnose an individual's primary unmet spiritual need through observing the patient's words and behavior in relationship with the chaplain, as well as through the chaplain's self-awareness of the interpersonal dynamic with the patient; 2) devise and implement a plan for addressing this need through embodiment/relationship; and 3) articulate and evaluate the desired and actual outcomes of the intervention.

Keywords: Palliative Care, Spiritual Care, Spiritual AIM, Chaplain

บทนำ

ความสำคัญของเนื้อหา

คนไทยส่วนใหญ่มองความตายเป็นเรื่องอวมงคลที่ไม่ควรพูดถึง หลีกเลี่ยงการพูดคุยกันในประเด็นนี้แม้ในครอบครัวตนเอง ทำให้ไม่ได้เตรียมตัวจัดการเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะแผนการรักษาตนเองหากอยู่ในภาวะวิกฤตที่ไม่สามารถสื่อสารได้ ญาติและผู้ดูแลจึงไม่เข้าใจความต้องการที่แท้จริงของผู้ป่วย และเกิดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวเมื่อต้องตัดสินใจแทนผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกตัวและสื่อสารไม่ได้ ส่วนผู้ที่ตัดสินใจแทนมักรู้สึกผิดและกล่าวโทษตนเอง

ผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณและผู้เชื่อพระเจ้าที่มาเยี่ยมผู้ป่วยระยะท้ายมักถูกร้องขอหรืออธิษฐานด้วยความจริงใจให้ผู้ป่วยหายโรคและกลับมามีสุขภาพที่แข็งแรง ข้อพระคัมภีร์ที่มักใช้ในการเยี่ยมไข้หรือการเขียนข้อความให้กำลังใจมักเน้นที่การหายโรคและพระสัญญาเรื่องการฟื้นคืนสู่สภาพดี คนไม่น้อยจึงเข้าใจไปโดยปริยายว่าการไม่หายโรคเป็นผลมาจากการขาดความเชื่อ ผลของความบาป ความขมขื่น ฆีมารซาตาน และการทดลองที่พระเจ้าอนุญาตให้เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ การเทศนาในพิธีไว้อาลัยหรืองานศพก็มักเน้นที่ผู้ตายได้จากไปอยู่กับพระเจ้าในดินแดนบรมสุขเกษมแล้ว แม้จะเป็นความจริงที่ให้ความหวังและกำลังใจแก่ญาติมิตรว่าสุดท้ายแล้วเราจะเจอกันอีก แต่ดูเหมือนมีบางสิ่งขาดหายไปในรอบของการเดินทางสู่ชีวิตนิรันดร์นี้ สิ่งนั้นคือกระบวนการที่ทำให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจและยอมรับความจริงว่าหากพระเยซูคริสต์ไม่ได้เสด็จกลับมาก่อน เราทุกคนต้องตาย แม้แต่ลาซาลัสที่พระองค์ทำให้เป็นขึ้นจากตายในที่สุดเขาก็ตายเช่นกัน การไม่หายโรคไม่ได้แปลว่าผู้ป่วยเก็บซ่อนความบาปความขมขื่นไว้หรือขาดความเชื่อ ส่วนที่หายไปในรอบต่ออีกเรื่องหนึ่งก็คือการใช้ชีวิตอยู่กับโรคต่อไปอย่างมีความหมายได้อย่างไร การรอคอยการอัศจรรย์จนลมหายใจสุดท้ายท่ามกลางญาติมิตรที่คาดหวังแบบเดียวกันทำให้ผู้ป่วยไม่ได้จัดการเรื่องที่สำคัญๆ เช่น การเขียนหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขในวาระสุดท้ายของชีวิต การจัดการทรัพย์สินสมบัติ การคืนดีกัน และการบอกลา หลายครอบครัวสูญเสียช่วงเวลาดี ๆ ที่ควรจะมีร่วมกันเนื่องจากอคติและความไม่รู้

ผู้ใช้พระเจ้าในฐานะผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณจำเป็นต้องมีทักษะความรู้ด้านการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายตามหลักวิชาการและพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ โดยเฉพาะการดูแลด้านจิตวิญญาณซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้รับใช้โดยตรง โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อความเข้าใจที่ถูกต้องกับทุกคนว่าพระเจ้าทรงอยู่ด้วยตลอดเวลาที่เราเดินทางผ่านหุบเขาแห่งความตาย เราสามารถเผชิญกับความตายที่ไม่ใช่จุดสิ้นสุดของชีวิตด้วยศรัทธา ความหวัง และความรักในพระเจ้าได้ เมื่อผู้วิจัยศึกษางานวิจัยและบทความวิชาการด้านการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะท้ายในต่างประเทศก็พบว่าอัครทูต (Chaplain) ในอเมริกาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และเครื่องมือในการทำงานด้านนี้ซึ่งเราสามารถเรียนรู้เพื่อนำมาปรับใช้ในสังคมไทยได้

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเข้าใจแนวความคิดและหลักปฏิบัติต่อผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ถูกต้องตามหลัก
พระคริสต์ธรรมคัมภีร์
2. เพื่อเข้าใจที่มาและพัฒนาการของแบบจำลองการประเมินความต้องการและการ
เยียวยาจิตวิญญาณ (Spiritual Assessment and Intervention Model-Spiritual
AIM)
3. เพื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายตาม
แบบจำลอง Spiritual AIM

นิยามศัพท์

การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative Care) หมายถึงการดูแล
คุณภาพชีวิตของทั้งผู้ป่วยและครอบครัวซึ่งเผชิญหน้ากับโรคที่คุกคามต่อชีวิต โดยเน้นที่การดูแลรักษา
อาการที่ทำให้ทุกข์ทรมาน ทั้งอาการเจ็บป่วยทางกาย ปัญหาทางจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณแบบ
องค์รวมและควรให้การรักษาดังกล่าวตั้งแต่ระยะแรกที่เริ่มวินิจฉัยว่าผู้ป่วยเป็นโรคระยะสุดท้าย
จนกระทั่งผู้ป่วยเสียชีวิต รวมถึงการดูแลครอบครัวของผู้ป่วยหลังจากการสูญเสีย² เป็นการรักษาที่มุ่ง
ให้ผู้ป่วยมีความสุขสบายมากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ในช่วงสุดท้ายของโรค หลีกเลี่ยงการรักษาที่
มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้ป่วยหายจากโรคแต่ทำให้ผู้ป่วยได้รับความทุกข์ทรมาน และการให้ยาเพื่อลดความทุกข์
ทรมานจากโรค

หนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขในวาระสุดท้ายของชีวิต (Living Will
or Advance Directive) มาตรา 12 ของพ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติบัญญัติไว้ว่า “มาตรา 12 บุคคลมี
สิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระ
สุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้” ความมุ่งหมายของบทบัญญัติดังกล่าว
มุ่งที่จะรับรองสิทธิของผู้ป่วยที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง ที่จะขอตายอย่างสงบตามธรรมชาติ ไม่ถูก
เหนี่ยวรั้งด้วยเครื่องมือต่าง ๆ จากเทคโนโลยีทางการแพทย์ ซึ่งต้องเข้าใจว่าการแสดงเจตนาดังกล่าว
มิใช่ เรื่องการุณฆาต (Mercy killing) การรักษาพยาบาลที่ควรกระทำคือ การดูแลแบบ

² World Health Organization, “Palliative Care,” WHO, <http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care> assessed September 9, 2018).

ประคับประคอง (Palliative Care) ตามอาการที่เกิดขึ้น บรรเทาความเจ็บปวดให้แก่ผู้ป่วย และช่วยให้เขาได้จากไปอย่างสงบตามวิถีแห่งธรรมชาติ³

อนุศาสนิก (Chaplain) เป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพด้านการแพทย์ที่ให้ความช่วยเหลือคนไข้ในโรงพยาบาลและสถานดูแลผู้ป่วยระยะท้าย (Hospice) ในหลายประเทศ ซึ่งแพทย์และพยาบาลจะส่งอนุศาสนิกไปพบคนไข้โดยเฉพาะคนไข้ระยะท้ายที่ได้รับการดูแลรักษาแบบประคับประคอง (palliative care) เพื่อประเมินความต้องการและเยียวยาจิตวิญญาณของผู้ป่วย คณะกรรมการร่วมเพื่อกำหนดมาตรฐานองค์กรด้านการดูแลสุขภาพในสหรัฐอเมริกา (JCAHO) มีนโยบายว่าการให้คำปรึกษาแบบอภิบาลศิษย์ (Pastoral Counseling) และการดูแลด้านจิตวิญญาณเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้ป่วย เมื่อมีการร้องขอจากผู้ป่วย โรงพยาบาลต้องจัดหาบริการดูแลด้านจิตวิญญาณหรือให้คำปรึกษาแบบอภิบาลศิษย์ได้⁴ ดังนั้นความเชี่ยวชาญและความเป็นมืออาชีพจึงถูกเรียกร้องจากอนุศาสนิกไม่แตกต่างจากแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่ในสถาบันทางการแพทย์

การให้คำปรึกษาแบบอภิบาลศิษย์ (Pastoral Counseling) หมายถึง การพูดคุยทั้งแบบรายบุคคล คู่สมรส และครอบครัวเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทางอารมณ์และความเชื่อของตนเองมากยิ่งขึ้น และช่วยให้เขาแก้ปัญหาโดยใช้คำสอนในพระคัมภีร์และทรัพยากรอื่น ๆ “ศิษยาภิบาล” (Pastor) เป็นคำทางคริสต์ศาสนา หมายความว่า “ผู้เลี้ยง” ซึ่งมีหน้าที่ดูแลหรืออภิบาลผู้เชื่อทั้งด้านการดำเนินชีวิตและความรอด ผู้ให้คำปรึกษาแบบอภิบาลศิษย์ต้องได้รับการฝึกฝนด้านการฟัง การตอบสนองด้วยความเข้าใจ การประเมิน และสนับสนุนผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือด้วยทรัพยากรต่าง ๆ⁵

จิตวิญญาณตามแบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ (Spirituality in Spiritual AIM) หมายถึง มิติต่าง ๆ ของชีวิตที่สะท้อนออกมาซึ่งการแสวงหาความหมายและแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า การเห็นคุณค่าตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของ

³ แสง บุญเฉลิมวิภาส, “หนังสือแสดงเจตนาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในวาระสุดท้าย-ของชีวิต,” *Thailivingwill*, <http://www.thailivingwill.in.th/content/หนังสือแสดงเจตนาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในวาระสุดท้าย-ของชีวิต> (สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2561).

⁴ Comprehensive Accreditation Manual for Hospitals (CAMH), “Patient Rights and Organization Ethics,” *The Official Handbook*, Oakbrook Terrace, IL: Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations (JCAHO); CAMH Update 3, (August, 1999): RI-15, quoted in Puchalski, “Spirituality and End-of-Life Care,” 291.

⁵ Contemporary American Religion, “Pastoral Counseling,” *Encyclopedia.com*, <https://www.encyclopedia.com/religion/legal-and-political-magazines/pastoral-counseling> (assessed September 9, 2018).

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

ชุมชน และการรักคนอื่นและถูกรัก บ่อยครั้งที่มักแสดงออกเป็นความต้องการที่จะคืนดีเมื่อ
ความสัมพันธ์แตกสลาย ความหมายทั้งหมดนี้มุ่งให้ผู้ป่วยแต่ละคนได้ตระหนักว่าอะไรคือความ
ปรารถนาจากกันบ้างของหัวใจและเพื่อประเมินว่าผู้ป่วยอยู่ในภาวะใดในกระบวนการเยียวยาจิต
วิญญาณ ซึ่งแบบจำลอง Spiritual AIM ยังเน้นว่าเมื่อเราแต่ละคนเจอภาวะวิกฤตใดก็ตาม ความ
ต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณหนึ่งในสามประการนี้จะปรากฏออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนและ
ทันทีทันใด⁶

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้รับใช้พระเจ้าในการดูแลจิตวิญญาณของ
ผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและตามหลักพระคริสต์ธรรมคัมภีร์
2. ความรู้ความเข้าใจเรื่องกรอบแนวคิดและกระบวนการดูแลจิตวิญญาณตาม
แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ Spiritual AIM

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาจากงานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

งานวิจัยนี้ประกอบด้วย 5 ประเด็นสำคัญคือ 1. หลักการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบคริสเตียน
2. ความต้องการและการดูแลด้านจิตวิญญาณ 3. พัฒนาการของแบบจำลองการประเมินความ
ต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ (Spiritual AIM) 4. กรอบแนวคิดในการทำงานและบทบาท
หน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายตามแบบจำลอง Spiritual AIM
5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

⁶ Michele R. Shields, Allison Kestenbaum, and Laura B. Dunn, “Spiritual AIM and the Work
of the Chaplain: a Model for Assessing Spiritual Needs and Outcomes in Relationship,” *Palliative
and Supportive Care*, 13(01): 1-15 (March 2014): 78,
<https://pdfs.semanticscholar.org/.../1744ceb32046a2e07a652d06afb86c7...> (assessed September 7, 2018).

1. หลักการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบคริสเตียน

“คริสเตียนดูแลเสมอ ไม่ใช่ทำให้ตาย”⁷ คณะกรรมการศาสนศาสตร์และคริสตจักรสัมพันธ์ในคริสตจักรลูเธอร์แรน-มิชซูรี ชินนีอดำหนดหลักการเรื่องการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายแบบคริสเตียนไว้ 12 ข้อ⁸คือ

1. การทำการุณยฆาต (Euthanasia or Mercy Killing) ซึ่งเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายและฆาตกรรมจึงเป็นสิ่งที่ขัดต่อบทบัญญัติของพระเจ้า
2. ในฐานะพระเจ้าพระผู้สร้าง พระองค์เป็นผู้เดียวเท่านั้นที่รู้ว่าโรคหรือการบาดเจ็บใดบ้างที่รักษาให้หายขาดได้
3. เมื่อพลังที่พระเจ้ามอบให้กับร่างกายมนุษย์เพื่อดำรงชีวิตอยู่ไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้และคณะแพทย์ได้ลงความเห็นว่าจะไม่มีความหวังในการรักษาให้หายได้แม้จะใช้เครื่องพยุงชีพก็ตาม คริสเตียนควรตัดสินใจด้วยจิตสำนึกผิดชอบที่คิดว่าควรให้ผู้ป่วยจากไปตามธรรมชาติ
4. การใช้ยาระงับปวดต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ทำได้ แม้อาจมีความเสี่ยงทำให้ชีวิตสั้นลง หากการใช้ยานั้นไม่ใช่ทางเลือกเพื่อทำให้เกิดการตายหรือเป็นวิธีที่เร่งให้ตาย
5. เป็นเรื่องถูกต้องตามหลักจริยธรรมเมื่อแพทย์ร้องขอให้ผู้ป่วยเซ็นชื่อในหนังสือแสดงเจตนาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในวาระสุดท้ายของชีวิตหากผู้ป่วยเซ็นได้ หรืออาจเป็นญาติลำดับที่ใกล้ชิดผู้ป่วยที่สุดเป็นผู้เซ็นในกรณีที่เห็นด้วยว่าจะปฏิเสธการรักษาที่ไม่เกิดประโยชน์หรือเป็นไปเพื่อการยืดชีวิตเท่านั้น และอนุญาตให้หยุดการรักษาเหล่านั้นได้
6. มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรือไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพียงใด เขาหรือเธอล้วนสมควรที่จะได้รับการยอมรับในฐานะผู้ที่ถูกสร้างขึ้นตามพระฉายาของพระเจ้า
7. ขณะที่ความทุกข์ทรมานเป็นการขัดจังหวะชีวิต แต่ก็ยังเป็นโอกาสให้คริสเตียนได้เป็นพยานชีวิตและรับใช้
8. บ่อยครั้งช่วงเวลาก่อนตายเป็นเวลาที่ดีกลับซึ่งไม่ควรมีมนุษย์คนใดเข้าไปแทรกแซงการติดต่อสื่อสารระหว่างจิตวิญญาณของผู้ที่กำลังจะตายกับพระเจ้าพระผู้สร้างและพระเจ้าผู้ไถ่

⁷ The Ramsey Colloquium of the Institute on Religion and Public Life, “Always to Care, Never to Kill: A Declaration on Euthanasia,” *First Things*, <https://www.firstthings.com/article/1992/02/006-always-to-care-never-to-kill> (assessed September 7, 2018).

⁸ The Lutheran Church-Missouri Synod, “Christian Care at Life’s End,” A Report of the Commission on Theology and Church Relations of the Lutheran Church-Missouri Synod (February 1993): 4-25, <https://www.lcms.org/Document.fdoc?src=lcm&id=361> (assessed September 7, 2018).

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

- บาปของเขาผ่านทางพระวิญญาณของพระองค์ ซึ่งเป็นการตอบสนองด้วยความเชื่อและ
ความปรารถนาจากส่วนลึกในใจของเขา
9. ความตายไม่ใช่เรื่องทางกายภาพเท่านั้น แต่เป็นประสบการณ์ฝ่ายวิญญาณที่สำคัญของ
มนุษย์ทุกคน
 10. การตัดสินใจและการกระทำในสถานการณ์ที่ยากลำบากและซับซ้อนใด ๆ เมื่อปรากฏ
ภายหลังว่าเป็นความผิดพลาดก็ได้รับการไถ่บาปแล้วโดยการยกโทษซึ่งมอบให้ทุกคนที่
ไว้วางใจในพระราชกิจและคุณงามความดีของพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดจากความบาปและไถ่
บาปของมวลมนุษยชาติ
 11. ประเด็นคำถามทางจิตวิญญาณและจริยธรรมในกรณีการุณยฆาตแสดงให้เห็นว่าสังคมยังมี
หลักจริยธรรมเบื้องต้นหลงเหลืออยู่ซึ่งเป็นการย้ำถึงความดีพร้อมสมบูรณ์ในความเชื่อ
คริสเตียนและการอยู่รอดของมรดกทางวัฒนธรรม ข้อถกเถียงทางจริยธรรมเหล่านี้จะ
เป็นบททดสอบพื้นฐานทางจริยธรรมและจิตวิญญาณที่สำคัญในยุคนี้
 12. คริสเตียนจำเป็นต้องทำทุกอย่างที่ทำได้เพื่อแสดงจุดยืนของตนเองซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วย
กำหนดทิศทางความคิดเห็นสาธารณะในประเด็นการุณยฆาต

2. ความต้องการด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Need) และการดูแลด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Care)

แนวคิดด้านจิตวิญญาณ (Spirituality) แสดงถึงการแสวงหาความหมายสูงสุดผ่านการนับถือ
ศาสนา และ/หรือ ความเชื่อในพระเจ้า ครอบครัว ธรรมเนียม ธรรมเนียม มนุษยนิยม และศิลปะ
ซึ่งมีในทุกวัฒนธรรม ทุกสังคม ปัจจัยทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อมุมมองเรื่องสุขภาพและความเจ็บป่วย
ของทั้งคนไข้และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข และยังส่งผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันด้วย⁹

คลารา พี เฮอร์แมน (Carla P. Hermann) ได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องความต้องการด้าน
จิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายในสถานดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายพบว่าแนวคิดด้านจิตวิญญาณคือ
องค์ประกอบหนึ่งของการดำรงชีวิตอยู่และไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับศาสนาเสมอไป แต่เป็นเรื่อง
จุดมุ่งหมายและความหมายของชีวิต จัดกลุ่มได้ 6 อย่าง¹⁰คือ

⁹ Association of American Medical Colleges, “Task Force Report Spirituality, Cultural Issues, and End of Life Care,” Report III-Contemporary Issues in *Medicine: Communication in Medicine. Medical School Objectives Project* October 1999 (MSOP III), (October 1999): 25, <https://members.aamc.org/eweb/upload/Contemporary%20Issues%20In%20Med%20Commun%20in%20Medicine%20Report%20III%20.pdf> (assessed September 7, 2018).

¹⁰ Carla P. Hermann, “Spiritual needs of dying patients: A qualitative study,” Abstract, *Oncology Nursing Forum*, 28 (1), (January 2001): 67 – 72,

1. ความต้องการด้านศาสนา ได้แก่ ต้องการอธิษฐานหรือสวดมนต์ให้ตนเองเข้มแข็ง ต้องการอ่านคัมภีร์ทางศาสนา ต้องการใช้ศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ต้องการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
2. ความต้องการเพื่อน ทั้งบุคคลในครอบครัว เพื่อน เด็ก ๆ บุคคลทั่วไป และความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านั้น
3. ความต้องการมีส่วนร่วมและควบคุมตนเองได้ สามารถเลือกหรือตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ต้องการมีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว
4. ความต้องการจัดการสิ่งที่ค้างคาใจอยู่ให้เสร็จเรียบร้อย เช่น ธุรกิจ มรดก หรือปัญหาความสัมพันธ์ในอดีต
5. ความต้องการสัมผัสกับธรรมชาติ เช่น ออกนอกบ้านได้ ชมความสวยงามของธรรมชาติได้
6. ความต้องการบรรยากาศแวดล้อมเชิงบวก เช่น การพูดคุย ยิ้มแย้มแจ่มใส การให้กำลังใจ งานวิจัยมากมายพบว่าผู้ป่วยคิดว่าเรื่องฝ่ายจิตวิญญาณเป็นหัวใจสำคัญของชีวิตโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความตาย คนไข้มากมายใช้ความเชื่อด้านจิตวิญญาณของตนในการเผชิญหน้ากับอาการป่วยเรื้อรังและจัดการกับความสูญเสีย คณะกรรมการร่วมเพื่อกำหนดมาตรฐานสถาบันสุขภาพแห่งสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้มโนนโยบายที่ระบุว่า การให้คำปรึกษาแบบอภิปาลศิษย์และการดูแลด้านจิตวิญญาณด้วยวิธีต่าง ๆ บ่อยครั้งถือเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้ป่วยซึ่งโรงพยาบาลต้องจัดให้ตามที่ผู้ป่วยร้องขอหรือมีบริการด้านการให้คำปรึกษาแบบอภิปาลศิษย์แก่ผู้ป่วย¹¹ ความสนใจด้านจิตวิญญาณท่ามกลางนักศึกษาแพทย์เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โรงเรียนแพทย์มากมายในสหรัฐอเมริกาสอนวิชาการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย จิตวิญญาณและการรักษาพยาบาล ซึ่งองค์ประกอบหลักของวิชาเหล่านั้นคือการฟัง ฟังเพื่อเข้าใจผู้ป่วยว่าอะไรคือสิ่งสำคัญในชีวิตของเขา การเคารพในความเชื่อด้านจิตวิญญาณของเขา และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับคนไข้เรื่องศรัทธาฝ่ายจิตวิญญาณและความต้องการในวาระท้ายของเขา¹² ซึ่งคุณสมบัติของแพทย์ที่สื่อสารเรื่อง

https://www.researchgate.net/publication/12132075_Spiritual_needs_of_dying_patients_a_qualitative_study (assessed September 7, 2018).

¹¹ Comprehensive Accreditation Manual for Hospitals (CAMH), "Patient Rights and Organization Ethics," The Official Handbook, Oakbrook Terrace, IL: *Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations (JCAHO)*; CAMH Update 3, (August 1999): RI-15.

¹² Christina M. Puchalski, "Spirituality and End-of-Life Care: A Time for Listening and Caring," *Journal of Palliative Medicine* (April 2002): 291, www.spiritualcare.org.il/.../Spirituality%20and%20End-of-Life%20Care... (assessed September 7, 2018).

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

จิตวิญญาณนี้ต้องมีความรักเมตตาและความเห็นใจในการดูแลคนไข้ ต้องแสดงออกอย่างซื่อสัตย์ทั้งต่อ
หน้าและลับหลัง เคารพความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรีของผู้ป่วยในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง ต้องพยายาม
ทำความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในบริบทของผู้ป่วย ครอบครัว และคุณค่าตามวัฒนธรรมของเขาเอง

การดูแลด้านจิตวิญญาณที่ผู้ป่วยและผู้ทุกข์ทรมานต้องการจากผู้ดูแลคือ 1. ช่วยเยียวยาด้วย
การพยายามกำจัดหรือลดทอนความเจ็บปวดนั้นลง 2. ช่วยให้ผู้ที่ทุกข์ได้อธิบายและเข้าใจความทุกข์
ทรมานของตนเอง 3. อยู่เคียงข้างผู้ทุกข์¹³

นอกจากนี้ผู้ดูแลด้านจิตวิญญาณควรเข้าใจปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ที่อยู่ในภาวะสุดท้ายของ
ชีวิตว่าเขากำลังปรับตัวเพื่อรับมือกับความตายด้วยเพื่อจะดูแลด้านจิตใจและจิตวิญญาณของผู้ป่วยได้
เอลิซาเบธ คูเบอร์ รอส (Elisabeth Kübler-Ross) ได้แบ่งขั้นตอนการตอบสนองของคนที่ยืนยันว่าตนเอง
กำลังจะตายไว้ 5 ขั้นตอน¹⁴

1. ระยะเวลาปฏิเสธ (The stage of denial) เมื่อทราบว่าเป็นผู้ป่วย ผู้ป่วยมักคิดว่าอาจ
วินิจฉัยโรคผิด แล้วเลือกเชื่อตามสิ่งที่ตนเองอยากให้เป็น
2. ระยะเวลาโกรธ (The stage of anger) เมื่อผู้ป่วยปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้นไม่ได้ จึงรู้สึกโกรธ
ต่อโชคชะตาของตัวเอง กล่าวโทษพระเจ้าหรือผู้อื่น ระบายอารมณ์ใส่ผู้ใกล้ชิด หงุดหงิด
โดยไม่มีเหตุผล ผู้ป่วยอาจพูดว่า “ทำไมต้องเป็นฉัน ไม่ยุติธรรมเลย” “เรื่องนี้เกิดขึ้นกับ
ฉันได้ยังไง” “เป็นความผิดของใคร” “ทำไมเรื่องนี้ต้องเกิดขึ้น”
3. ระยะเวลาต่อรอง (The stage of bargaining) ผู้ป่วยเริ่มยอมรับแต่พยายามต่อรองกับสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองนับถือ หรือต่อรองกับพระเจ้าเพื่อตนเองจะมีชีวิตยืนยาวขึ้น เช่น
ต่อรองกับพระเจ้าว่าจะเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตใหม่หากไม่ตายขอต่ออายุเพื่อจะได้
เห็นงานแต่งงานลูกสาว
4. ระยะเวลาซึมเศร้า (The stage of depression) เมื่อเริ่มตระหนักว่าตนเองกำลังจะตาย
ผู้ป่วยจะมีอารมณ์ซึมเศร้าและแยกตัว ไม่อยากให้อะไรมาเยี่ยม เป็นช่วงเวลาที่ผู้ป่วยมอง
หาความหมายของชีวิตที่เหลืออยู่ ผู้ป่วยอาจพูดว่า “ฉันเสียใจอยู่ จะมากวนใจฉันทำไม”
“ฉันกำลังจะตาย แล้วจะมีประโยชน์อะไร” และ “ฉันคิดถึงคนที่ฉันรัก ทำไมถึงต้องตาย
นะ”
5. ระยะเวลายอมรับ (The stage of acceptance) ผู้ป่วยยอมรับความจริงกับสิ่งที่เกิดขึ้น และ
ยอมรับว่าความตายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ถ้าเผชิญความตายด้วยจิตใจสงบ ผู้ป่วยเริ่ม

¹³ The Lutheran Church-Missouri Synod, “Christian Care at Life’s End,” 17.

¹⁴ Elisabeth Kübler-Ross, “Stages of dying in terminal illness,” Wikipedia,

https://en.wikipedia.org/wiki/K%C3%BCbler-Ross_model (assessed September 9, 2018).

จัดการกับสิ่งที่ค้างคาใจ หรือสิ่งเสียก่อนที่ตนเองจะเสียชีวิต ผู้ป่วยอาจพูดว่า “ทุกอย่างจะเรียบร้อยดี” “ฉันสู้มันไม่ได้ แต่ฉันเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับมันได้”

ปฏิกิริยาตอบสนองในผู้ป่วยแต่ละรายไม่จำเป็นต้องดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนนี้แต่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางร่างกาย จิตสังคม จิตวิญญาณของผู้ป่วยแต่ละบุคคล

3. พัฒนาการของแบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ (Spiritual AIM)

มิเชล ชีลส์ (Michele Shields) ศึกษาและพัฒนาแบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณมากกว่า 20 ปี เธอเป็นหนึ่งในกลุ่มอนุสาสก์ที่อยู่ภายใต้การดูแลของ ดร.เดนนิส เคนนี่ (Dr. Dennis Kenny) และอยู่ในขณะทำงานที่ศึกษาและพัฒนาแบบจำลองนี้ ช่วงสองปีแรก (1991-1993) แบบจำลองนี้มีพื้นฐานจากมุมมองแบบลูเธอร์แรนที่สนใจว่าอะไรคือความต้องการด้านจิตวิญญาณของมนุษย์และมนุษย์เติบโตด้านจิตวิญญาณได้อย่างไร พวกเขาสนใจว่าผู้คนตอบสนองต่อวิกฤติด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างไร ต่อมาเธอเริ่มสังเกตถึงสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างความสัมพันธ์ของผู้ป่วยกับอนุสาสก์ทำให้เธอศึกษาค้นคว้าจิตวิทยาด้านความสัมพันธ์มากขึ้น เธอยังใคร่ครวญหลักศาสนศาสตร์ที่เธอเชื่ออย่างลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับแนวคิดด้านสัมพันธ์ภาพที่ตีระหว่างปัจเจกบุคคลระหว่างปัจเจกบุคคลกับชุมชน และปัจเจกบุคคลกับพระเจ้าหรือความจริงสูงสุดที่เธอเชื่อความสัมพันธ์เหล่านี้แสดงให้เห็นทั้งความเป็นเอกเทศและความเชื่อมโยงกัน เช่น การรักตนเองที่ต้องสมดุลกับการรักผู้อื่นและการรักพระเจ้าหรือความจริงสูงสุด

สิบแปดปีต่อมาเป็นช่วงเวลาที่แบบจำลองนี้มีพัฒนาการด้านวิธีการเยียวยาอย่างมาก ซึ่งคำศัพท์ที่ใช้ก็ถูกปรับเปลี่ยนมาให้ผู้ที่นับถือศาสนาอื่นเข้าใจได้มากขึ้น ทั้งยังมีความพยายามอย่างยิ่งในการ “แปล” แบบจำลองนี้เพื่อใช้ในสหวิชาชีพต่าง ๆ ในบริบทโรงพยาบาล แบบจำลองนี้ถูกใช้อย่างแพร่หลายกับผู้ป่วยและการฝึกฝนนักศึกษาด้านอนุสาสก์

ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ให้กรอบแนวคิดสำคัญในการทำความเข้าใจสมมติฐานเรื่องธรรมชาติฝ่ายจิตวิญญาณและศักยภาพในการเยียวยารักษา¹⁵ พัฒนาการด้านจิตวิญญาณและการดูแลจิตวิญญาณจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากปราศจากความสัมพันธ์¹⁶ ในกระบวนการเยียวยาจิต

¹⁵ Ana-Maria Rizzuto, *The Birth of the Living God: A Psychoanalytic Study*, (Chicago: University of Chicago Press, 1981), quoted in Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 77.

¹⁶ Howard Clinebell, *Basic Types of Pastoral Care & Counseling Revised: Resources for the Ministry of Healing & Growth*, (Nashville: Abingdon Press, 1984), quoted in Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 77.

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย
วิญญาณผู้เยียวยาจึงต้องสำรวจว่าผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไร เพราะเหตุใดจึงเป็นอย่างนั้น
และผู้ป่วยจะได้ประโยชน์อะไรจากการปรับเปลี่ยนตนเอง

นอกจากแบบจำลองนี้จะมีรากฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาด้านความสัมพันธ์แล้ว ยังมี
รากฐานมาจากหลักจริยธรรมและศาสนศาสตร์หรือที่รู้จักกันในนามกฎทองว่า “จงปฏิบัติต่อผู้อื่น
อย่างที่ท่านอยากให้เขาปฏิบัติต่อท่าน”¹⁷. คริสเตียนและชาวยิวเข้าใจประเด็นสำคัญนี้ดีจากการสอน
และบันทึกในพระคัมภีร์ที่ว่า “จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง” ซิลส์เห็นว่าการเยียวยาจิตวิญญาณ
เป็นกระบวนการที่ทำให้คนคนหนึ่งดำรงชีวิตอยู่อย่างสมดุลตาม “พระมหาบัญญัติ” ที่ว่า “จงรักองค์
พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าของท่านอย่างสุดใจ สุดจิต สุดกำลัง และสุดความคิดของท่าน และจงรักเพื่อน
บ้านเหมือนรักตนเอง” (ฉธบ.6:5; ลนต.19:18; ลก.10:27)¹⁸ การเยียวยาจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีทั้งความ
เป็นเอกเทศและความสัมพันธ์ คนคนหนึ่งต้องมีอิสระพอที่จะรักตนเอง และให้คุณค่ากับความสัมพันธ์
เพื่อจะรักตนเอง ผู้อื่น และพระเจ้าได้อย่างสมดุล

จากการสอบถามผู้ดูแลด้านจิตวิญญาณว่าอะไรคือความต้องการด้านจิตวิญญาณของมนุษย์
โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนา พบว่าสามารถสรุปออกมาเป็นความต้องการหลัก
3 ด้านด้วยกันคือ 1. การรู้ถึงความหมายและแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า 2. การเห็นคุณค่า
ตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 3. การรักคนอื่นและถูกรัก การคืนดี

การประเมินด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Assessment) ในแบบจำลองนี้หมายถึง การสนทนา
ด้วยความเมตตาในประเด็นต่าง ๆ ที่รบกวนจิตใจผู้ป่วย โดยมุ่งวินิจฉัยความต้องการด้านจิตวิญญาณ
ของผู้ป่วยและวางแผนจัดการกับความแตกต่างกันนั้นด้วยกระบวนการเยียวยาตาม
แบบจำลอง ซึ่งผู้ที่ดำเนินการตามกระบวนการนี้ให้สำเร็จได้นั้นควรเป็นอนุศาสนิกที่ได้รับการ
ฝึกอบรมจนเชี่ยวชาญแล้วเท่านั้น¹⁹

“การเป็นตัวแทน” (Embodiment) ในแบบจำลองนี้หมายถึงการสวมบทบาทต่าง ๆ ที่
อนุศาสนิกเลือกใช้แทนตัวเองในกระบวนการเยียวยาผู้ป่วย ผู้ที่นับถือศาสนาต่าง ๆ สามารถใช้คำอื่น
แทนเพื่ออธิบายแนวคิดนี้ได้ ผู้ป่วยจะได้รับการเยียวยาจิตวิญญาณผ่านความสัมพันธ์ของเขากับ
อนุศาสนิกผู้สวมบทบาทต่าง ๆ อนุศาสนิกจะสวมบทบาทใด (ผู้นำทาง ผู้ให้คุณค่าและชุมชน และผู้บอก

¹⁷ Antony Flew, (ed), *A Dictionary of Philosophy*, (London: Pan Books, in Association with
The MacMillan Press, 1979), sv. “The Golden Rule-Treat Others as You Wish to be Treated,”
quoted in Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 78.

¹⁸ Amy-Jill Levine & Marc Z. Brettler, (eds.) *The Jewish Annotated New Testament*, (New
York: Oxford University Press, 2011), quoted in Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,”

¹⁹ Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 77.

ความจริง) ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการฝ่ายจิตวิญญาณของผู้ป่วยแต่ละคน การ “เป็น” ใครในความสัมพันธ์ระหว่างอนุศาสนิกและผู้ป่วยนั้นมีความสำคัญเทียบเท่ากับการ “ทำ” อะไรในความสัมพันธ์นั้น “การดำเนินความสัมพันธ์” ในรูปแบบนี้ทำให้ความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยได้รับการตอบสนองและช่วยให้เขาทำสิ่งที่ควรทำได้

อนุศาสนิกจะค่อย ๆ เรียนรู้ว่าการเยียวยาจิตวิญญาณที่กำลังเกิดขึ้นนั้นมี “บางสิ่งที่มีมากกว่า” ผู้ป่วยและอนุศาสนิกอยู่ในห้องนั้นด้วย สิ่งนี้อาจทำให้ทั้งอนุศาสนิกและนักวิชาชีพอื่นที่อยู่ตรงนั้นรู้สึกประหลาดใจ นั่นคือช่วงเวลาแห่งพระคุณที่ทรงพลังและทุกอย่างมีความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างลึกซึ้ง การยกโทษ การยอมจำนนอย่างวางใจต่ออำนาจอันลึกลับ และจิตที่หยั่งรู้ได้เกิดขึ้นในเวลาที่ไม่ถึงแต่ขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงชีวิตของเราอย่างทรงพลังท่ามกลางบริบทแวดล้อมในโรงพยาบาล ซิลส์อธิบายว่าช่วงเวลาที่น่าประทับใจและประหลาดใจนี้บางครั้งก็เกิดขึ้นเพราะการสถิตอยู่ของพระเจ้าที่พระองค์ทรงสำแดงเมื่ออนุศาสนิกและผู้ป่วยกำลังใช้เวลาด้วยกัน²⁰

แบบจำลองที่มีฐานความคิดมาจากทฤษฎีที่หลากหลายนี้มุ่งให้วงการอนุศาสนิกฝึกปฏิบัติแบบนักวิชาชีพ โดยเน้นย้ำถึงการบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ศาสนศาสตร์ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความอ่อนน้อมและสมรรถนะทางวัฒนธรรม จริยศาสตร์ และทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์

ตารางที่ 1 แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ (Spiritual Assessment and Intervention Model-Spiritual AIM)

ความต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณ		
ความหมายและแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า	การเห็นคุณค่าตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	การคืนดี / รักและถูกรัก
หน้าที่พื้นฐานด้านจิตวิญญาณ		
เรียนรู้ที่จะมีความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น (พระเจ้า)	เรียนรู้ที่จะรักตนเอง	เรียนรู้ที่จะรักผู้อื่น (พระเจ้า)
การประเมิน-สังเกตผู้ป่วย		
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ป่วยไม่โทษใคร ผู้ป่วยพยายามทำความเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้ป่วยเข้าใจและสื่อสารถึงสถานการณ์ทั้งสองด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ป่วยโทษตนเอง ไม่โทษผู้อื่น ผู้ป่วยไม่บ่น ผู้ป่วยยอมรับความจริงในปัจจุบันโดยปราศจากคำถามหรือการประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ป่วยกล่าวโทษและไม่เชื่อใจผู้อื่น ผู้ป่วยบ่น (เช่น อาหารเจ้าหน้าที่) ผู้ป่วยแสดงความต้องการที่ไม่อยู่บนความจริง เช่น คาดหวัง

²⁰ Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 82.

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
 ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
 Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตี๋ย

<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ป่วยกังวลเรื่องความหมายชีวิตของตนเอง/ พยายามอธิบายและหาเหตุผลให้ความป่วยไข้ของตนเอง ● ผู้ป่วยไม่มีสมาธิและตัดสินใจไม่ได้ ● ผู้ป่วยใช้การเปรียบเทียบ และอุปมาอุปไมยในการสนทนา ● ผู้ป่วยมีคำถามและแสดงความสนใจใคร่รู้ (เช่น เกี่ยวกับความเจ็บป่วย เรื่องของพระเจ้า หรือศาสนา) ● ผู้ป่วยหลอกตนเอง หาทางออกที่คิดว่าเป็นไปได้ทุกทาง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ป่วยวิตกกังวลเรื่องคนรอบข้างและกลัวตนเองเป็นภาระ ● ผู้ป่วยให้ความสำคัญกับคนรอบข้างมากกว่าจึงลดความต้องการ การเยียวยารักษา และการดูแลตนเองลง ● ผู้ป่วยแสดงออกถึงความซาบซึ้งใจในความช่วยเหลือจากคนรอบข้างอย่างมากและหาโอกาสที่จะพูดถึงพวกเขาเสมอ 	<p>ว่าคนอื่นต้องรู้ความต้องการของตน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ป่วยไม่รับผิดชอบในการดูแลรักษาตนเองและทางเลือกต่าง ๆ ● ผู้ป่วยแสดงอาการต่อต้านและโกรธตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ● ผู้ป่วยมีข้อสรุปในใจและจ้องจับผิดการกระทำและความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นมากกว่าตนเอง ● ผู้ป่วยพูดถึงความสัมพันธ์ที่ตึงเครียด แตกสลาย หรือเห็นห่าง ต้องการการขอโทษหรือรับการยกโทษ ไม่สามารถแสดงความเสียใจกับการสูญเสีย ไม่เต็มใจหรือกล่าวคำอำลาไม่ได้
การประเมิน-การรู้เท่าทันตนเองของอนุศาสนิก		
<p>อนุศาสนกรู้สึกเหมือนอยู่ในหมอกหรือไม่ เข้าใจว่าผู้ป่วยกำลังพูดถึงอะไร</p>	<p>อนุศาสนกรู้สึกเหมือนผู้ป่วยกำลัง ทำตัวเป็นผู้ดูแลมากกว่า อนุศาสนกรู้สึกเหมือนผู้ป่วยเทิดทูน บูชาอนุศาสนกว่าเป็นผู้วิเศษเหนือ คนอื่น ๆ</p>	<p>อนุศาสนกรู้สึกเหมือนตนเองถูก ลากเข้าไปเป็นบุคคลที่สาม อนุศาสนกอยู่ในความเสียวที่จะ หลบเลี่ยงหรือทิ้งผู้ป่วยง่าย ๆ</p>
แผนการ “เป็น” ตัวแทนต่าง ๆ ของอนุศาสนิก		
ผู้นำทาง	ผู้ให้คุณค่าและชุมชน	ผู้เผยพระวจนะและผู้บอกความจริง
วิธีการเยียวยารักษา – “ทำ”		
<ul style="list-style-type: none"> ● สะท้อนความรู้สึกต่าง ๆ ให้ผู้ป่วยทราบ (โดยเฉพาะความโกรธ) เพื่อสร้างความกระจ่าง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ชี้ให้ผู้ป่วยเห็นถึงความโกรธว่าเป็นที่มาของพลังงาน อยู่เคียง 	<ul style="list-style-type: none"> ● แสดงออกให้ผู้ป่วยรู้ว่ายอมรับความโกรธของเขาได้

<ul style="list-style-type: none"> ● ชี้ให้เห็นถึงประเด็นที่ต้องตัดสินใจและคำถามที่ต้องการคำตอบ ● ถามผู้ป่วยว่าที่ผ่านมาทำอะไรจึงผ่านวิกฤตชีวิตที่คล้ายกันนี้มาได้ อะไรทำให้ตัดสินใจเรื่องนั้น ๆ ได้ ● ช่วยให้ผู้ป่วยระบุถึงทรัพยากรต่าง ๆ ในชีวิตที่ช่วยให้ตัดสินใจ ตอบคำถาม หรือเข้าใจความปรารถนาในใจตนเองชัดเจนขึ้น ● สนับสนุนและให้คำแนะนำโดยระลึกว่ากำลังเดินอยู่เคียงข้างผู้ป่วย ● ชื่นชมเมื่อผู้ป่วยตัดสินใจเรื่องสำคัญได้ (เช่น การรักษา การสมัครไปอยู่สถานดูแลผู้ป่วยระยะท้าย การเดินทางที่มีความหมาย) ● ชื่นชมเมื่อผู้ป่วยเข้าใจความหมายใหม่บางอย่าง (เช่น ตัดสินใจถ่ายวีดีโอหรือเขียนจดหมายแสดงความในใจถึงลูกหลาน) ● ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ป่วยได้ทำในสิ่งที่ตัดสินใจหรือสิ่งที่เขาให้คุณค่าจนสำเร็จด้วยการอวยพรหรือพิธีกรรมตามความเชื่อ (อาจด้วยวิธีการทางศาสนาหรือไม่ก็ได้ หรือใช้บทกวีก็ได้) 	<p>ข้างและยอมรับผู้ป่วยขณะเผชิญความรู้สึกนั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ชี้ให้ผู้ป่วยเห็นถึงความเชื่อดั้งเดิมที่ไม่ถูกต้องและไม่เมตตาตนเอง ● สร้าง “ชุมชน 2 คน” ขึ้นโดยมีผู้ป่วยเป็นเหมือนเพื่อน รับฟังเรื่องราวความเจ็บป่วยและความทุกข์ทรมานของพวกเขา ● ฟังอย่างใส่ใจและรู้สึกจริง ๆ ว่าเรื่องราวของพวกเขาให้คุณค่า ● เสริมแรงให้ผู้ป่วยค้นพบความน่ารักหรือคุณค่าในตนเอง ● แนะนำและส่งต่อผู้ป่วยไปยังชุมชนด้านจิตวิญญาณ กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่เป็นโรคเดียวกัน ● เตือนให้ผู้ป่วยคิดถึงบุคคลอันเป็นที่รักและสนับสนุนให้ผู้ดูแลคนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในทีมสนับสนุน ● ใช้ศรัทธาหลักทำทายศรัทธาดั้งเดิมของผู้ป่วย สร้างและนำเสนอศรัทธาใหม่และการประกอบศาสนกิจที่ชำระบาปให้สะอาด 	<ul style="list-style-type: none"> ● ชี้ให้ผู้ป่วยเห็นและสำรวจความเสียใจ ความกลัว ความเศร้า การสูญเสียความมั่นใจในการควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้ความโกรธ ● เตือนให้ผู้ป่วยระลึกถึงทรัพยากรที่มีค่าภายในตนเองและความสามารถที่จะเป็นปากเป็นเสียงให้ตนเอง ● ทำให้ผู้ป่วยไว้วางใจเพื่อเขาจะสร้างเขตปลอดภัยให้ตนเองได้และเลือกที่จะวางใจผู้อื่นเป็น ● เตือนให้ผู้ป่วยสื่อสารว่าตนเองต้องการอะไรแทนที่จะคาดหวังให้ผู้อื่นจัดหาให้ก่อน ● ถามให้ผู้ป่วยสำรวจว่าตนเองมีส่วนในปัญหาความสัมพันธ์และความขัดแย้งอย่างไร ให้เขาได้สารภาพอย่างเต็มที่ ● พูดถึงผลกระทบจากพฤติกรรมของผู้ป่วยที่มีต่อคุณและคนอื่น ๆ สังเกตว่าผู้ป่วยสำนึกผิดหรือเสียใจไหม ● ผู้ป่วยแสดงความรับผิดชอบด้วยการขอโทษและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือแสดงออกต่างจากเดิม ● หลังจากผู้ป่วยมีพฤติกรรมต่างจากเดิม ค่อยชวนคุยถึงการขอการยกโทษจากผู้อื่น
--	---	---

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
 ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
 Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

		การยกโทษให้ตนเอง การยก โทษตามหลักศาสนาของเขา และประกอบศาสนกิจให้
ผลลัพธ์ การเยียวยารักษา และสุขภาวะที่พึงปรารถนา		
<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ป่วยเรียนรู้และวางใจว่าทุกการตัดสินใจของเขาจะสอดคล้องกลมกลืนกับค่านิยมของตนเอง ● ผู้ป่วยรู้ถึงความปรารถนาพื้นฐานที่เด่นชัดของตนเอง ● ผู้ป่วยได้รับความกระจำมากขึ้นเรื่องความหมายและเป้าหมายชีวิตของตน ● ผู้ป่วยให้ข้อมูลว่าวิตกกังวลน้อยลงและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องใด ๆ มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ป่วยให้ข้อมูลว่ารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ● ผู้ป่วยบอกได้ว่าตนเองแสดงความต้องการให้ผู้อื่นรู้ได้อย่างไร ● ผู้ป่วยให้ความสำคัญกับการห้วงใยตนเองเทียบเท่าการห้วงใยผู้อื่น ● ผู้ป่วยแสดงออกว่าเขาให้คุณค่ากับตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ป่วยตระหนักว่าพฤติกรรมของตนส่งผลต่อคนอื่น ๆ ● ผู้ป่วยสารสารภาพว่าตนเองมีส่วนในความขัดแย้งและความสัมพันธ์ที่แตกสลาย ● ผู้ป่วยแสดงความเศร้าเสียใจอย่างจริงใจผ่านทางความรู้สึก ● ผู้ป่วยมีพฤติกรรมใหม่และยกโทษให้ตนเอง ● ผู้ป่วยขอและได้รับการยกโทษจากผู้อื่นและพระเจ้า ● ผู้ป่วยได้รับการคืนดี

4. กรอบแนวคิดในการทำงานและบทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะสุดท้ายตามแบบจำลอง Spiritual AIM

นับเป็นเวลาหลายศตวรรษมาแล้วที่ผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณ (เช่น นักบวช ครู) ทำหน้าที่เป็นผู้เยียวยารักษาความเจ็บป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ส่วนวงการอนุศาสนิกนั้นเพิ่งเกิดและขยายตัวเมื่อศตวรรษที่แล้วเท่านั้น²¹ หน่วยงานที่ฝึกอบรมและออกใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพอนุศาสนิกในอเมริกา (Board of Chaplaincy Certification) เพิ่งก่อตั้งขึ้นในช่วงทศวรรษ 1940²² มีงานวิจัยระบุว่า การพบกับอนุศาสนิกส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้ป่วย²³ ซึ่งเครื่องมือที่อนุศาสนิกใช้ใน

²¹ Wendy Cadge, *Paging God Religion in the Halls of Medicine* (Chicago: University of Chicago Press, 2012), 24.

²² Ibid.

²³ James, L. Gibbons, et al., "The Value of Hospital Chaplains: Patient Perspectives," *Journal of Pastoral Care*, 45(2), (June 1991): 117-125, https://www.researchgate.net/.../51349256_The_Value_of_Hospital_Cha... (assessed September 7, 2018).

การประเมินความต้องการด้านจิตวิญญาณและการเยียวยารักษานั้นมีหลายแบบ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาแบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ Spiritual AIM ที่ใช้งานจริงในแวดวงอนุสาสมากว่า 20 ปี

Spiritual AIM ให้กรอบแนวคิดในการทำงานของอนุสาสมไว้ดังนี้คือ 1) ประเมินความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยด้วยการสังเกตคำพูดและพฤติกรรมที่ผู้ป่วยมีต่ออนุสาสม ในขณะที่อนุสาสมเองก็ต้องรู้เท่าทันและจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ด้วย 2) วางแผนและดำเนินการเยียวยาตามขั้นตอนที่วางไว้ด้วย “การเป็นตัวแทน” (embodiment) ผ่านความสัมพันธ์ที่มีกับผู้ป่วย และ 3) ระบุและประเมินผลที่พึงปรารถนา กับผลที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการเยียวยาที่เกิดขึ้นได้²⁴

แบบจำลองนี้นำเสนอวิธีการเยียวยารักษาด้านจิตวิญญาณโดยมีแนวคิดว่าการเยียวยาจะเกิดขึ้นผ่านความสัมพันธ์และมนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานทางจิตวิญญาณ 3 ด้านคือ (1) การรู้ถึงความหมายและแนวทางการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า (2) การเห็นคุณค่าตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (3) การรักคนอื่นและถูกรัก รวมถึงการคืนดีเมื่อมีปัญหาความสัมพันธ์ โดยอนุสาสมเริ่มขั้นตอนแรกคือการวินิจฉัยผู้ป่วยได้โดย

1. การประเมินความต้องการด้านจิตวิญญาณด้วยการสังเกตผู้ป่วย การมีปฏิสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ป่วยจะทำให้แยกแยะได้ว่าผู้ป่วยแต่ละคนมีความต้องการแตกต่างกันอย่างไร ผู้ที่ประสบกับวิกฤตชีวิตมักจะไม่สามารถปิดบังความต้องการหลักฝ่ายจิตวิญญาณไว้ได้ ความต้องการนี้ถูกกระตุ้นให้เห็นชัดเจนมากขึ้นผ่านคำพูดและพฤติกรรม เช่น การกล่าวโทษผู้อื่น ลักษณะการตั้งคำถาม และความวิตกกังวลที่เขาพูดออกมา²⁵ ผู้ป่วยจะใช้กลไกการปกป้องตนเองในภาวะวิกฤตนี้ อนุสาสมต้องเลือกว่าตนเองจะสวมบทบาทเป็นผู้นำทาง ผู้ให้คุณค่าและชุมชน หรือผู้บอกความจริงเพื่อรับมือกับความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ป่วยได้ ผู้ป่วยบางคนอาจเข้าใจตนเองผิดหรือกำลังบอกสิ่งที่เขาคิดว่าควรพูดหรือแสดงออกต่อหน้าอนุสาสมซึ่งอาจไม่ใช่ตัวตนของเขาจริง ๆ ก็ได้ หากคำพูดของผู้ป่วยขัดแย้งกับพฤติกรรม อนุสาสมต้องรู้เท่าทันว่าการประเมินจากพฤติกรรมของผู้ป่วยนั้นมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคำพูดของเขา

หลักการสำคัญของแบบจำลองนี้คือการใช้ตัวตนของอนุสาสมผ่านความสัมพันธ์ที่มีกับผู้ป่วยในการประเมินความต้องการด้านจิตวิญญาณและกระบวนการเยียวยา นอกจากอนุสาสมจะเริ่มต้นกระบวนการด้วยการฟังอย่างใส่ใจ สังเกตพฤติกรรมผู้ป่วยแล้ว ยังต้องรู้เท่าทันตนเองว่าคิดและรู้สึก

²⁴ Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 75-89.

²⁵ Michele R. Shields and D. Joseph, Spiritual Care in ICU, in *Oxford Specialist Handbook: End of Life Care in the ICU: From Advanced Disease to Bereavement*, eds. Graeme Rocker et al. (Oxford: Oxford University Press, 2010), 140-149.

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

อย่างไรต่อผู้ป่วยด้วย เช่น รู้สึกสับสน โกรธ ไม่อยากเจอผู้ป่วยอีก ฯลฯ เพื่ออนุศาสนิกจะจัดการกับ
อารมณ์ความรู้สึกตนเองได้เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้ป่วยและเกิดภาวะหมดไฟ ด้วยเหตุนี้อนุศาสนิก
แต่ละคนจึงตอบสนองต่อความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยแบบเดียวกันแตกต่างกัน

2. การวางแผนและดำเนินการเยียวยาตามขั้นตอนที่วางไว้ด้วย “การเป็นตัวแทน” ของ
อนุศาสนิกผ่านความสัมพันธ์ที่มีกับผู้ป่วย

อนุศาสนิกต้องมีแผน (เช่น จะทำอะไร)^{26 27} หากไม่มีแผนการพบกันระหว่างอนุศาสนิกกับผู้ป่วย
ก็เป็นการเยี่ยมไข้ทั่วไป แบบจำลองนี้ออกแบบขั้นตอนการเยียวยาเพื่อให้ผู้ป่วยเดินบนเส้นทางนี้
โดยมีอนุศาสนิกเป็นเพื่อนร่วมทาง เครื่องมือนี้ไม่ได้ออกแบบไว้เพื่อให้อนุศาสนิกอธิบายให้ผู้ป่วยฟังว่าเขา
อยู่ในภาวะไหน ต้องการอะไร และจะได้รับการเยียวยาได้อย่างไร แต่มีเพื่อให้อนุศาสนิกเข้าใจกรอบ
แนวคิด กระบวนการและนำไปใช้กับผู้ป่วยตามวิธีการที่ให้ไว้อย่างเป็นระบบ

ผู้ป่วยที่มีความต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณคือการรู้ถึงความหมายของการมีชีวิตอยู่อย่าง
มีคุณค่านั้นเป็นกลุ่มที่ขาดการเชื่อมโยงกับตนเองและผู้อื่น และขาดการเชื่อมโยงกับความปรารถนา
ของตนเอง พวกเขามักใช้ความคิดมากกว่า (เช่น ใช้สมองกับเรื่องต่าง ๆ ชอบตั้งคำถาม แสวงหา
สงสัยใคร่รู้) การเยียวยาจิตวิญญาณคนกลุ่มนี้คือการช่วยให้เขาตระหนักรู้ถึงเป้าหมายชีวิตของตนเอง
ความหมาย แนวทางการดำเนินชีวิต และความปรารถนาในใจของตนเอง อนุศาสนิกต้องสวมบทบาท
เป็น “ผู้นำทาง”

สำหรับผู้ป่วยที่มีความต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณคือการเห็นถึงคุณค่าของตนเองนั้น
พวกเขามักเป็นคนที่รักพระเจ้าและคนอื่น แต่ไม่รักตนเอง การเยียวยาจิตวิญญาณคนกลุ่มนี้คือการ
ช่วยให้เขารู้สึกว่าการรักตนเองเป็นสิ่งควรค่าสำหรับเขา อนุศาสนิกต้องสวมบทบาทเป็น “ผู้ให้คุณค่า
หรือชุมชน”

ส่วนผู้ป่วยที่มีความต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณคือการคืนดินนั้นจะมีธรรมชาติในการรัก
ตนเองและให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่าสิ่งอื่นใดไม่ว่าจะกับคนรอบข้างหรือพระเจ้า เป็นคนละชั่ว
กับกลุ่มที่ต้องการการเห็นคุณค่าในตนเอง การเยียวยาจิตวิญญาณคนกลุ่มนี้ไม่เพียงต้องช่วยให้เขารัก
ตนเองเท่านั้น แต่ยังต้องช่วยให้เขารักและถ่อมใจลงในความสัมพันธ์ที่เขามีกับพระเจ้าและคนอื่น ๆ
ด้วย อนุศาสนิกต้องสวมบทบาทเป็น “ผู้บอกความจริง”

²⁶ G., Handzo et al., *Creating and Implementing a Spiritual/Pastoral Care Plan in Professional Spiritual and Pastoral Care: A Practical Clergy and Chaplain's Handbook*, ed. S.B. Roberts (Woodstock, VT: Skylight Paths Publishing, 2012), 61-80.

²⁷ C., Doehring, *The Practice of Pastoral Care: A Post-Modern Approach*, (Louisville: Westminster John Knox Press, 2006) quoted in Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 82.

การประกอบพิธีกรรมตามจารีตประเพณีเป็นการดูแลด้านจิตวิญญาณแบบหนึ่ง จารีตประเพณีเป็นวิธีเดียวที่มนุษย์ใช้บ่งบอกช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านที่สำคัญของชีวิต²⁸ อนุศาสนิกสามารถใช้ทั้งการประกอบพิธีตามหลักศาสนาและวิธีที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนาดูแลจิตวิญญาณของผู้ป่วยได้ การปฏิบัติตามจารีตประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาข้างเคียงผู้ป่วยเป็นการดูแลด้านจิตวิญญาณที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว²⁹ การประกอบพิธีกรรมเหล่านี้ในสถานพยาบาลเป็นหน้าที่เฉพาะของอนุศาสนิกเท่านั้น นอกจากอนุศาสนิกจะต้องเข้าใจความแตกต่างอันละเอียดอ่อนในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ แล้ว ยังต้องเข้าใจว่าเมื่อใดเป็นเวลาที่เหมาะสมในการส่งต่อผู้ป่วยไปยังผู้ดูแลฝ่ายจิตวิญญาณหรือผู้นำทางความเชื่อที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ด้วย อนุศาสนิกยังต้องสามารถสร้างสรรค์พิธีกรรมสำหรับผู้ป่วยครอบครัว และเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีศาสนาแต่ต้องการให้ช่วงเปลี่ยนผ่านของชีวิตนี้ (เช่น การเกิด การตาย) เป็นช่วงเวลาที่น่าจดจำและมีความหมายโดยใช้สื่อที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนาได้ เช่น บทกวีและบทเพลง

3. การระบุและประเมินผลลัพธ์จากการเยียวยาของอนุศาสนิก ทีมแพทย์ระบุถึงพัฒนาการการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายและผลการรักษาจากตัวชี้วัดต่าง ๆ ทางห้องปฏิบัติการได้ฉับไฉน อนุศาสนิกที่ใช้แบบจำลองนี้ในการเยียวยาฝ่ายจิตวิญญาณก็สามารถระบุถึงพัฒนาการและสุขภาพฝ่ายจิตวิญญาณของผู้ป่วยโดยอาศัยแนวคิดในแบบจำลองได้เช่นกัน อนุศาสนิกคือคนที่แทรกแซงการเดินทางของผู้ป่วยอย่างมีกลยุทธ์โดยร่วมเดินทางไปกับเขาเพื่อมุ่งสู่การมีสุขภาวะองค์รวมที่ดีกว่าด้วยตนเอง

แม้ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาในแบบจำลองนี้อาจดูยาก แต่ประสบการณ์จะทำให้อนุศาสนิกรู้ว่าผู้ป่วยได้รับการเยียวยาจิตวิญญาณหรือความต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณของเขาได้รับการตอบสนอง เช่น หลังจากผู้ป่วยระยะท้ายวัย 70 ปีได้พบกับอนุศาสนิกแล้วเธอได้บอกถึงความหมายของชีวิตว่า “สิ่งดีที่สุดในชีวิตที่แม่ได้ทำในชาตินี้ก็คือการมีลูกทั้งสองคน” อีกกรณีหนึ่งเป็นผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามซึ่งมีบาดแผลทางใจตั้งแต่วัยเด็ก อนุศาสนิกประเมินแล้วพบว่าความต้องการพื้นฐานด้านจิตวิญญาณของเธอคือการคืนดี เธอไม่ได้เชื่อพระเจ้าแม้จะเคยเข้าโบสถ์หลายปี อนุศาสนิกสวมบทบาท “ผู้บอกความจริง” กับเธอและช่วยให้เธอได้สำรวจความสัมพันธ์ที่เธอมีกับครอบครัว ช่วยให้เธอเรียนรู้ที่จะไวในความรู้สึกของสามีมากขึ้น และทำบางสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของเธอเพื่อเยียวยาความสัมพันธ์นั้น และระหว่างการเยียวยาเธอก็นึกถึงเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในโบสถ์ตอนคริสต์มาสขึ้นมาได้ การหยั่งรู้นี้นำมาซึ่งการปลดปล่อยเธอให้เป็นอิสระจากความอับอายและความทุกข์ระทม แต่เกิดความรู้สึกใหม่เข้ามาแทนที่นั่นคือความชื่นชมยินดี

²⁸ Michele R. Shields, “Rituals in Spiritual Care,” *San Francisco Medicine: Journal of the San Francisco Medical Society*, 82(5) (2009): 22.

²⁹ *Ibids.*

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตีย

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองนี้วัดผลการเยียวยาจิตวิญญาณด้วยผลลัพธ์ที่
สังเกตเห็นได้และการบอกเล่าจากทั้งอนุศาสนิกหรือผู้ป่วย³⁰ เช่นเดียวกับคำกล่าวที่ว่า “ผลลัพธ์คือผลที่
สังเกตเห็นได้โดยง่ายจากการดูแลของเรา”³¹ แบบจำลองนี้มองว่าความต้องการหลักด้านจิตวิญญาณ
ของมนุษย์นั้นเป็นเรื่องสากล ความต้องการด้านจิตวิญญาณในแบบจำลองนี้ไม่ได้อิงอยู่บนหลักความ
เชื่อในพระเจ้าหรือหลักความเชื่อของศาสนาใดศาสนาหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นหากผู้ป่วยที่ไม่ได้เชื่อ
พระเจ้าได้ค้นพบกับมนุษย์ก็เป็นผลที่พึงปรารถนาเทียบเท่ากัน³²

5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า 1. คริสเตียนไม่ยอมรับการทำกรณขมาแต่ยอมรับการดูแลผู้ป่วยระยะ
สุดท้ายแบบประคับประคอง เนื่องจากสอดคล้องต่อบทบัญญัติของพระเจ้าเรื่องความรักและการให้
คุณค่ากับชีวิตมนุษย์ซึ่งถูกสร้างตามพระฉายาของพระเจ้า การยอมให้ผู้ป่วยจากไปตามธรรมชาติโดย
ไม่ยื้อชีวิตด้วยเครื่องมือหรือเทคโนโลยีทางการแพทย์ไม่ใช้การเร่งความตาย จึงไม่ใช้การฆาตกรรมซึ่ง
เป็นความบาป 2. ในสหรัฐอเมริกา Spiritual AIM เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่นำเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ
จากสหวิชาชีพในโรงพยาบาลที่อนุศาสนิกใช้ประเมินความต้องการและเยียวยาจิตวิญญาณของผู้ป่วย
ระยะท้าย อนุศาสนิกใช้ตัวตนของเขาเป็นเครื่องมือสำคัญตลอดกระบวนการเยียวยา ความต้องการด้าน
จิตวิญญาณตามแบบจำลองนี้มี 3 ด้านคือ การรู้ถึงความหมายและแนวทางการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า
การเห็นคุณค่าตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และการรักคนอื่นและถูกรัก 3. อนุศาสนิกใน
สหรัฐอเมริกาที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพถือเป็นหนึ่งในทีมสหวิชาชีพในโรงพยาบาลและสถานดูแล
ผู้ป่วยระยะท้ายซึ่งมีหน้าที่ประเมินความต้องการและเยียวยาจิตวิญญาณของผู้ป่วยเพื่อช่วยให้เขา
ค้นพบและบรรลุความต้องการด้านจิตวิญญาณก่อนที่จะจากโลกนี้ไป แบบจำลอง Spiritual AIM ให้
กรอบแนวคิดในการทำงานของอนุศาสนิกไว้ดังนี้คือ 1. ประเมินความต้องการด้านจิตวิญญาณของ
ผู้ป่วยด้วยการสังเกตคำพูดและพฤติกรรมที่ผู้ป่วยมีต่ออนุศาสนิก ในขณะที่อนุศาสนิกเองก็ต้องรู้เท่าทัน
และจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ด้วย 2. วางแผนและดำเนินการเยียวยาตามขั้นตอนที่

³⁰ A.M., Lucas, “Introduction to the Discipline for Pastoral Care Giving,” in *The Discipline for Pastoral Care Giving Foundation for Outcome Oriented Chaplaincy*, eds. L. VandeCreek and A.M., Lucas (New York: The Haworth Pastoral Press, 2001), 3-33.

³¹ B., Peery, “Outcome Oriented Chaplaincy,” in *Professional Spiritual and Pastoral Care: A Practical Clergy and Chaplain’s Handbook*, ed. S.B. Roberts (Woodstock, VT: Skylight Paths Publishing, 2012), 351.

³² Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 83.

วางไว้ด้วย “การเป็นตัวแทน” (embodiment) ผ่านความสัมพันธ์ที่มีกับผู้ป่วย 3. ระบุและประเมินผลที่พึงปรารถนากับผลที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการเยียวยาที่เกิดขึ้นได้

การดูแลจิตวิญญาณของผู้ป่วยระยะท้ายนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่เป็นศาสตร์นั้นหมายความว่าเรื่องของจิตวิญญาณนั้นมียุทธศาสตร์ ทฤษฎี เครื่องมือและงานวิจัยหลากหลายแขนง เช่น สาธารณสุข จิตวิทยา กฎหมาย สังคมศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา การเยียวยาจิตวิญญาณ ต้องใช้ทักษะความรู้ นอกเหนือจากด้านศาสนศาสตร์ด้วย เช่น การฟังอย่างใส่ใจ การให้คำปรึกษาแบบอภิปรัชญา การดูแลภายหลังการตายหรือแนวทางการช่วยเหลือญาติของผู้ป่วย (Bereavement Care) ด้านที่เป็นศิลป์นั้นหมายความว่าเมื่อมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว การนำไปใช้ในสถานการณ์จริงต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้ป่วยและบริบทด้วย ดังนั้นผู้รับใช้พระเจ้าที่ทำงานด้านนี้ จึงต้องมีชั่วโมงบิน ตลอดจนรับการฝึกอบรมและคำแนะนำปรึกษา (Supervision) จากผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ Spiritual AIM ก็เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ผู้รับใช้ควรศึกษาเพิ่มเติม

นอกจากนี้ผู้รับใช้พระเจ้าควรสร้างความตระหนักรู้และบรรยากาศในการพูดคุยเรื่องความตายให้เป็นธรรมชาติเหมือนหัวข้อสำคัญอื่น ๆ ในชีวิต เช่น การเลือกคู่อภิเษก การเลี้ยงดูบุตรหลานตามแนวทางพระคัมภีร์ ผ่านการเทศนา กลุ่มศึกษาพระคัมภีร์ และกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เช่น การจัดเสวนาหรือการจัดอบรมเรื่องการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายและการเขียนหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขในวาระสุดท้ายของชีวิต รวมทั้งเพิ่มการอธิษฐานเผื่อผู้ป่วยระยะท้ายและครอบครัวในการประชุมอธิษฐานของคริสตจักรด้วย ผู้รับใช้ควรสร้างความตระหนักรู้ให้คนทั่วไปที่ยังมีสุขภาพดีไม่ละเลยเรื่องนี้แต่ควรเตรียมตัวเองให้พร้อมก่อนที่วันสุดท้ายจะมาถึงดังพระคัมภีร์ที่ว่า “ขอทรงสอนข้าพระองค์ทั้งหลายให้นับวันคืนของตนเพื่อจะได้มีจิตใจที่ก่อปรด้วยสติปัญญา” (สดุดี 90:12 ร่วมสมัย)

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. “หนังสือแสดงเจตนาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในวาระสุดท้าย-ของชีวิต.”

Thaivingwill. <http://www.thaivingwill.in.th/content/หนังสือแสดงเจตนาเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในวาระสุดท้ายของชีวิต> (สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2561).

ภาษาต่างประเทศ

Association of American Medical Colleges. “Task Force Report Spirituality, Cultural Issues, and End of Life Care.” Report III-Contemporary Issues in Medicine: Communication in Medicine. Medical School Objectives Project October 1999 (MSOP III). October 1999.

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตี๋ย

<https://members.aamc.org/eweb/upload/Contemporary%20Issues%20In%20Med%20Commun%20in%20Medicine%20Report%20III%20.pdf> (assessed September 7, 2018).

Cadge, Wendy, *Paging God Religion in the Halls of Medicine*. Chicago: University of Chicago Press, 2012.

Clinebell, Howard. *Basic Types of Pastoral Care & Counseling Revised: Resources for the Ministry of Healing & Growth*. Nashville: Abingdon Press, 1984. Quoted in Shields M, Kestenbaum A, and Dunn LB. “Spiritual AIM and the Work of the Chaplain: a Model for Assessing Spiritual Needs and Outcomes in Relationship.” *Palliative and Supportive Care*. 13(01):1-15-March 2014.

<https://pdfs.semanticscholar.org/.../1744ceb32046a2e07a652d06afb86c7...>(assessed September 7, 2018).

Comprehensive Accreditation Manual for Hospitals (CAMH). “Patient Rights and Organization Ethics.” The Official Handbook.” Oakbrook Terrace, IL: Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations (JCAHO); CAMH Update 3, August, 1999. Quoted in Puchalski, Christina. “Spirituality and End-of-Life Care: A Time for Listening and Caring.” *Journal of Palliative Medicine*. April 2002. www.spiritualcare.org.il/.../Spirituality%20and%20End-of-Life%20Care.... (assessed September 7, 2018).

Contemporary American Religion. “Pastoral Counseling.” Encycpedia.com.

<https://www.encyclopedia.com/religion/legal-and-political-magazines/pastoral-counseling> (assessed 9, 2018).

Doehring, C. *The Practice of Pastoral Care: A Post-Modern Approach*. Louisville: Westminster John Knox Press, 2006. Quoted in Shields, Kestenbaum, and Dunn, “Spiritual AIM,” 82.

Flew, Antony. (ed), *A Dictionary of Philosophy*. London: Pan Books, in Association with The MacMillan Press, 1979. svv. “Treat Others as You Wish to be Treated” Quoted in Shields M, Kestenbaum A, and Dunn LB. “Spiritual AIM and the Work of the Chaplain: a Model for Assessing Spiritual Needs and Outcomes in Relationship.” *Palliative and Supportive Care*. 13(01):1-15 ·March 2014.

<https://pdfs.semanticscholar.org/.../1744ceb32046a2e07a652d06afb86c7...> (assessed September 7, 2018).

- Gibbons, J.L., et al. "The Value of Hospital Chaplains: Patient Perspectives." *Journal of Pastoral Care*. 45(2). (June 1991): 117-125.
https://www.researchgate.net/.../51349256_The_Value_of_Hospital_Cha... (assessed September 7, 2018).
- Handzo, G. et al. Creating and Implementing a Spiritual/Pastoral Care Plan In *Professional Spiritual and Pastoral Care: A Practical Clergy and Chaplain's Handbook* edited by S.B. Roberts. Woodstock, VT: Skylight Paths Publishing, 2012.
- Hermann, C.P. "Spiritual needs of dying patients: A qualitative study." Abstract. *Oncology Nursing Forum*. 28 (1). January 2001.
https://www.researchgate.net/publication/12132075_Spiritual_needs_of_dying_patients_a_qualitative_study (assessed September 7, 2018).
- Kübler-Ross, Elisabeth. "Stages of dying in terminal illness." Wikipedia,
https://en.wikipedia.org/wiki/K%C3%BCbler-Ross_model (assessed September 9, 2018).
- Levine, Amy-Jill, and Brettler, Marc Z. (eds.) *The Jewish Annotated New Testament*. New York: Oxford University Press, 2011. Quoted in Shields M, Kestenbaum A, and Dunn LB. "Spiritual AIM and the Work of the Chaplain: a Model for Assessing Spiritual Needs and Outcomes in Relationship." *Palliative and Supportive Care*. **13(01):1-15 March 2014**
<https://pdfs.semanticscholar.org/.../1744ceb32046a2e07a652d06afb86c7...> (assessed September 7, 2018).
- Lucas, A.M. "Introduction to the Discipline for Pastoral Care Giving." In *The Discipline for Pastoral Care Giving Foundation for Outcome Oriented Chaplaincy* edited by L. VandeCreek and A.M., Lucas. New York: The Haworth Pastoral Press, 2001.
- The Lutheran Church-Missouri Synod. "Christian Care at Life's End." *A Report of the Commission on Theology and Church Relations of the Lutheran Church-Missouri Synod* February 1993: <https://www.lcms.org/Document.fdoc?src=lcm&id=361> (assessed September 7, 2018).
- The Ramsey Colloquium of the Institute on Religion and Public Life. "Always to Care, Never to Kill: A Declaration on Euthanasia." First Things.
<https://www.firstthings.com/article/1992/02/006-always-to-care-never-to-kill> (assessed September 7, 2018)

บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่ได้รับการดูแลแบบ
ประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการและการเยียวยาจิตวิญญาณ
Spiritual AIM – สุมาลี แซ่เตี๋ย

Peery, B. “Outcome Oriented Chaplaincy,” In *Professional Spiritual and Pastoral
Care: A Practical Clergy and Chaplain’s Handbook* edited by S.B. Roberts.
Woodstock, VT: Skylight Paths Publishing, 2012.

Puchalski, Christina M. “Spirituality and End-of-Life Care: A Time for Listening and
Caring.” *Journal of Palliative Medicine*. April 2002.
www.spiritualcare.org.il/.../Spirituality%20and%20End-of-Life%20Care... (assessed
September 7, 2018).

Rizzuto, A.-M. *The Birth of the Living God: A Psychoanalytic Study*. Chicago: University
of Chicago Press, 1981. Quoted in Shields M, Kestenbaum A, and Dunn LB.
“Spiritual AIM and the Work of the Chaplain: a Model for Assessing Spiritual
Needs and Outcomes in Relationship.” *Palliative and Supportive Care*. 13(01):1-
15-March 2014.
<https://pdfs.semanticscholar.org/.../1744ceb32046a2e07a652d06afb86c7...>(assessed
September 7, 2018).

Shields, Michele R. “Rituals in Spiritual Care.” *San Francisco Medicine: Journal of the
San Francisco Medical Society*, 82(5) 2009.

Shields, Michele R., and Joseph, D. Spiritual Care in ICU In *Oxford Specialist
Handbook: End of Life Care in the ICU: From Advanced Disease to Bereavement*
edited by Graeme Rucker et al. Oxford: Oxford University Press, 2010.

Shields M, Kestenbaum A, and Dunn LB. “Spiritual AIM and the Work of the Chaplain:
a Model for Assessing Spiritual Needs and Outcomes in Relationship.” *Palliative
and Supportive Care*. 13(01):1- 15-March 2014.
<https://pdfs.semanticscholar.org/.../1744ceb32046a2e07a652d06afb86c7> (assessed September
7, 2018).

World Health Organization. “Palliative Care.” WHO. [http://www.who.int/news-room/fact-
sheets/detail/palliative-care](http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care) (assessed September 9, 2018).

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19
Elder care ministry from the Gospel of John 24: 15-19

ศาสตราจารย์ สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล¹

Surasit Pomsanpol

ดร. ณรงค์ ทองสุข²

Dr. Narong Thongsuk

ดร.ไบรอัน ลิมา³

Dr. Brian Lima

บทคัดย่อ

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประชากรที่สำคัญกลุ่มหนึ่งที่ดำรงชีวิตอยู่ในยุคของความเปลี่ยนแปลงเนื่องเป็นประชากรที่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และด้วยความแข็งแรงทางด้านร่างกายที่ลดลง ทำให้การช่วยเหลือพึ่งพาตนเองกระทำได้อย่างจำกัด ต้องอาศัยผู้อื่น ปัญหาทางด้านจิตใจมีมากขึ้น คือ การสูญเสียบทบาทในฐานะผู้นำ ประกอบกับในปัจจุบันสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่เพียงลำพัง ทำให้คิดว่าตนเองไร้ค่า เกิดความว่าเหว่ท้อแท้ในชีวิต⁴

พระคริสต์ธรรมคัมภีร์ ยอห์น 21:15-19 ได้กล่าวถึงความรัก ความห่วงใย ที่พระเยซูทรงมีต่อบรรดาแกะของพระองค์ บรรดาแกะเหล่านี้คือ ผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ผู้ซึ่งมีความเชื่อวางใจในพระเยซู สามารถกระทำได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้ง โดยศิษยาภิบาล และสมาชิกภายในคริสตจักรโดยการนำแบบอย่างของการอภิบาลดูแลกันและกันด้วยความรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำกับผู้สูงอายุที่มีอยู่ในคริสตจักรด้วยความรัก ความถ่อมใจ เสมือนที่องค์พระเยซูคริสต์ทรงมีต่อบรรดาแกะของพระองค์

คำสำคัญ การอภิบาล ผู้สูงวัย กิตติคุณยอห์น

¹ เจ้าหน้าที่หน่วยงานศิษยาภิบาล สภาคริสตจักรในประเทศไทย Email: surasit200935@hotmail.com

² ประธาน มูลนิธิ เดอะ ไบเบิ้ลลีก ไทยแลนด์, อาจารย์พิเศษ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี
narongtongsuk@yahoo.com

³ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ limab@swissmail.org

⁴ บันเทิง พาพิจิตร. *สังคมวิทยา* (กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์). 2547. 54

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19

สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล

Abstract

In the present, Thailand is in the middle of transition. Elderly people, whose number are increasing, are facing many challenges. As their body weakened, they need assistance from others for daily tasks. Their minds are also troubled, as they struggle with doubts of selfworth and loneliness.

John 21:15-19 speaks about love and compassion that Jesus Christ provided for His sheep. The sheep are people of all ages and gender. Those who believe in Jesus both pastors and regular church members can also provide such love to people, especially the elderly in the church.

Key words: Pastoring, Eldery people, Gospel of John

ความหมายของ “การอภิบาล”

สมนึก จาริเพ็ญ ได้ให้ความหมายของคำว่า “การอภิบาล” ในความหมายทั่วไปคือ งานทุกอย่างที่ศิษยาภิบาลกระทำ หรือพันธกิจทุกด้านของคริสตจักร และความหมายของการอภิบาลที่เฉพาะเจาะจง หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบกับความยุ่งยากลำบากในชีวิต และไม่สามารถจัดการกับปัญหาเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง เช่น การเจ็บป่วย การตาย และการสูญเสีย เป็นต้น⁵

จากความหมายของ “การอภิบาล” ดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่ทำหน้าที่ในการอภิบาลไม่ว่าจะเป็นศิษยาภิบาล ผู้อภิบาล อนุศาสนิก หรือผู้ปกครองในคริสตจักรต้องมีความเข้าใจถึงพระพันธกิจที่เสมอและปฏิบัติตามแบบในหลักการอภิบาลตามแบบของพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ได้วางแบบอย่างดังนี้⁶

การอภิบาลที่ดีเริ่มจากจิตใจที่เปี่ยมรักและเมตตาที่ต่อผู้คน

เป็นความจริงที่ว่าการทำงานทุกอย่างล้วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยมากมาย เช่น งบประมาณ และทรัพยากร แต่สำหรับพันธกิจการอภิบาลนั้น พระเยซูคริสต์ได้ทรงเป็นแบบอย่างไว้ โดยได้เริ่มต้นที่จิตใจซึ่งเปี่ยมด้วยความรักความเมตตาต่อผู้อื่น ซึ่งคำว่า “รัก” ในที่นี้หมายถึง รักที่ได้เห็นถึงคุณค่าและการให้ความสำคัญ โดยในการทำพันธกิจของพระเยซูคริสต์พระองค์ทรงตั้งพระทัยที่จะใช้เวลาอยู่กับสาวกของพระองค์ ทรงพักผ่อนท่ามกลางบรรดาสาวก หลังจากการทำงานที่หนักแล้ว พระองค์ทรงรับฟังรายงานถึงสิ่งที่บรรดาเหล่าสาวกได้กระทำ พระองค์ทรงให้เวลากับประชาชนที่มารอพบพระองค์ไปพร้อม ๆ กับการให้เวลากับสาวกซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าพระเยซูทรงให้คุณค่าและความสำคัญกับประชาชนพอ ๆ กับสาวกของพระองค์

“รัก” ที่เข้าใจ ห่วงใยและรับผิดชอบเป็นความรักที่ไม่ว่าประชาชนจะมาหาพระองค์ด้วยสาเหตุอันใดก็ตาม พระองค์มิได้ทรงต่อว่าหรือปฏิเสธพวกเขา แต่กลับแสดงความรัก ความเข้าใจ ความห่วงใยและความรับผิดชอบที่มีต่อพวกเขา พระองค์ทรงทราบว่าพวกเขาเป็นเสมือน “แกะที่ไม่มีผู้เลี้ยง” ดังนั้นในขณะที่สาวกคิดจะปล่อยให้ประชาชนไปเผชิญกับความหิวโหยนั้น พระองค์ทรงตรัสว่า “พวกท่านจงเลี้ยงเขาเถิด” (มก. 6:37) สำหรับสาวกแล้วนั้น ปัญหาคืออุปสรรค เป็นภาระหนักที่พวกเขาไม่อยากจะแบก แต่พระเยซูทรงเห็นว่า ปัญหาเป็นโอกาสที่จะสำแดงถึงความรัก ความห่วงใยและความรับผิดชอบ

⁵ สมนึก จาริเพ็ญ. ข่าวคริสตจักร “พันธกิจการอภิบาลในบริบทคริสตจักรท้องถิ่น” ปีที่ 71 ฉบับที่ 632 กุมภาพันธ์ 2003, 41-46.

⁶ เรื่องเดียวกัน, 45-46

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19

สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล

การอภิบาลที่ดีเริ่มจากความต้องการของประชาชน

มีบ่อยครั้งที่การอภิบาลในคริสตจักรเริ่มต้นจากไปศึกษางานคริสตจักร หรือชุมชนอื่น ๆ ซึ่งทำกันโดยไม่อยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้คนในคริสตจักร ซึ่งการอภิบาลที่ดีนั้นควรมีจุดเริ่มต้นที่ความต้องการหรือความจำเป็นของประชาชนเป็นหลัก เพื่อเป็นการตอบสนองที่ตรงจุดในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์บันทึกว่า “เมื่อประชาชนหิวกระหายฝ่ายจิตวิญญาณ พระองค์ทรงเทศนาสั่งสอนเขาหลายข้อหลายประการ เมื่อประชาชนเจ็บป่วยพระองค์ก็ทรงรักษาเขาให้หาย เมื่อประชาชนหิวอาหารฝ่ายร่างกาย พระองค์ก็จัดให้มีอาหารที่พอเพียงสำหรับพวกเขา จนกระทั่งพวกเขา กินอิ่มกันทุกคน” (มก. 6:42)

การอภิบาลที่ดีเริ่มต้นจากการเห็นความสำคัญของสิ่งดีที่มีอยู่

ในขณะที่กำลังเผชิญปัญหา บรรดาสาวกของพระเยซูชมองสถานการณ์การแก้ไขปัญหาจากสภาพการณ์ภายนอกกลุ่มของตน ในมาระโก 6:38 เป็นเหตุการณ์ในการเลี้ยงอาหารคนเป็นจำนวนมากโดยเริ่มต้นจากสิ่งที่เล็กน้อยที่สุดที่มีคือ ขนมปังห้าก้อนกับปลาสองตัวเท่านั้น จะเห็นได้ว่าสาวกไม่สนใจค้นหาสิ่งที่ดีที่มีอยู่ท่ามกลางประชาชนแล้ว ยังดูหมิ่นในสิ่งเล็กน้อยที่มีอยู่ท่ามกลางพวกเขา ตรงกันข้ามพระเยซูพระองค์ทรงให้คุณค่า ให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่มีอยู่ และทรงเริ่มต้นทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่จากสิ่งเล็กน้อยที่มีอยู่นั้น

การอภิบาลที่ดีต้องควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่ดี

แม้ว่าพระเยซูคริสต์ทรงมีฤทธิ์อำนาจสามารถจัดการทุกสิ่งได้ด้วยพระองค์เอง แต่ก็มีทรงจัดการเช่นนั้น พระองค์ทรงบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือทรงให้สาวกของพระองค์มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อศึกษาหาหนทางในการแก้ไขปัญหา สืบค้นหาทรัพยากรที่มีอยู่

การอภิบาลที่ดีต้องอาศัยความมั่นใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า

ในยามเผชิญวิกฤตการณ์ของชีวิตที่เปรียบเหมือนพายุใหญ่โหมกระหน่ำเรือลำน้อยในมหาสมุทร บรรดาสาวกลืมไปว่าพระเยซูคริสต์ทรงอยู่กับพวกเขา เมื่อพระองค์อยู่ด้วยคลื่นลมก็สงบและการเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นได้ ยังมีหนทางสำหรับการแก้ไขปัญหา ขอเพียงให้เรามุ่งมั่นในการทำพันธกิจอภิบาลตามพระมหาบัญชาของพระเยซูคริสต์ พระองค์ก็พร้อมที่จะอวยพรตามพระสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสัญญาที่ว่า “เราจะอยู่กับเจ้าเสมอไป จนกว่าจะสิ้นยุค” (มธ.28:20) และรู้ว่า “พระเจ้าทรงช่วยผู้ที่รักพระองค์ให้เกิดผลอันดีในทุกสิ่ง คือคนทั้งปวงที่พระองค์ทรงเรียกตามพระประสงค์ของพระองค์” (รม.8:28)

ดังนั้นพันธกิจการอภิบาลเป็นพันธกิจที่เริ่มต้นจากพระเจ้า และดำเนินไปตามแบบอย่างที่พระเยซูคริสต์ได้ทรงกระทำและการช่วยเหลือของพระวิญญาณบริสุทธิ์ ผู้อภิบาลและผู้เชื่อในพระเยซูคริสต์คือผู้ที่ถูกเรียกให้สานต่อพระราชกิจแห่งการช่วยกู้ขององค์พระผู้เป็นเจ้าที่มีต่อ

ประชาชน ด้วยความมั่นใจว่างานอภิบาลต่าง ๆ ที่ได้กระทำจะไม่ไร้ค่า หรือสูญเปล่า แต่เป็นการนำสันติ ความชื่นชมยินดี มาสู่ประชาชนโดยรวมและส่งผลให้คริสตจักร ซึ่งเป็นชุมชนคริสเตียนการอภิบาล และความเข้มแข็ง เป็นที่ซึ่งพระเจ้าได้รับพระเกียรติ และประชาชนมีความภูมิใจและมีความหวังในชีวิต

คำนิยามของผู้สูงอายุ

“ผู้สูงอายุ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “The Elderly” ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้รวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุโดยการใช้หลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพของสังคมที่ประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุซึ่งจัดขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nation, UN) ได้นิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” (Old person) ในปี พ.ศ.2525 โดยกำหนดให้ผู้ที่มียุตั้งตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปเป็นผู้สูงอายุ ทั้งนี้สถาบันแห่งชาติของสหรัฐอเมริกากำหนดว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 60-74 ปี เป็นผู้สูงอายุตอนต้น (Young Old) สำหรับผู้ที่มีอายุมากกว่า 75 ปี คือผู้ที่ชราจริง (Old Old)⁷

สถานการณ์ผู้สูงอายุในสภาคริสตจักรในประเทศไทย

สภาคริสตจักรในประเทศไทยในปัจจุบัน ปี ค.ศ.2017 ประกอบด้วยคริสตจักรภาคจำนวน 20 ภาค เมื่อมีการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในปี ค.ศ. 2013 โดย สำนักงานบริหารแผนและนโยบายสภาคริสตจักรฯ ปี 2013 ในคริสตจักรภาคที่ 3, 4, 14 และ 15 พบว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จาก คริสตจักรภาคที่ 3 ร้อยละ 25, คริสตจักรภาคที่ 4 ร้อยละ 17, คริสตจักรภาคที่ 14 ร้อยละ 22, และคริสตจักรภาคที่ 15 ร้อยละ 16, ค่าเฉลี่ย 4 คริสตจักรภาคคือ ร้อยละ 20 จากสมาชิกสมทบของสภาคริสตจักรฯทั้งหมดจำนวน 184,500 คน (ข้อมูลโดยสำนักงานบริหารแผนและนโยบายสภาคริสตจักรฯ ปี 2013) และจำนวนผู้สูงอายุในปี 2016 จำนวน 8,648 คน จากจำนวนสมาชิกสมทบทั้งหมดจำนวน 201,830 คน⁸ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้สูงอายุ ในสภาคริสตจักรฯ ก็มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

บริบทเหตุการณ์ของยอห์นบทที่ 21:15-19

เป็นเหตุการณ์ต่อเนื่องหลังจากที่ พระเยซูทรงปรากฏแก่สาวกของพระองค์ริมฝั่งทะเลทิเบเรียส (ทะเลกาลิลี) พระเยซูทรงตรัสสั่งให้บรรดาสาวกทอดอวนลงทะเลอีกครั้งหลังจากตลอดทั้งคืนพวกเขาไม่สามารถหาปลาได้เลย บรรดาเหล่าสาวกได้ทอดอวนลงทะเล และพวกเขาได้ปลาเป็นอันมาก เปโตรเมื่อได้ยินว่าเป็นพระเยซู เขาก็หีบเสื่อขึ้นมาสวมแล้วกระโดดลงทะเลว่ายเข้าหาฝั่งเพื่อไป

⁷ ละเอียต แจ่มใส และสุธี ชันธรัชวงศ์. *สารทบทวนการพยาบาลผู้สูงอายุ*. (กรุงเทพฯ : จุดทอง, 2549), 2

⁸ จากรายงานของเลขาธิการสภาคริสตจักรฯ เสนอต่อที่ประชุมสมัชชาสภาคริสตจักรฯ สมัยสามัญครั้งที่ 34, 72

พบกับพระองค์แต่สาวกคนอื่น ๆ นั้นนั่งเฝ้ามา เมื่อเขามาถึงฝั่งก็เห็นถ่านติดไฟอยู่มีปลาวางอยู่ข้างบน และมีขนมปัง เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว พระเยซูตรัสกับซีโมนเปโตรเป็นคนแรกในคำตรัสของพระองค์ที่มีต่อเปโตรนั้น พระองค์ได้ถามและได้ย้ำถึงความรักความภักดีที่เขามีต่อพระองค์ถึงสามครั้ง ทรงกำชับให้เปโตร “เลี้ยงลูกแกะ...ดูแลแกะ...และจงเลี้ยงแกะของเราเถิด” เพราะในอดีตนั้นเปโตร ปฏิเสธพระองค์ถึงสามครั้ง (มาระโก.14:66-72, มัทธิว.26:69-75, ลูกา.22:54-62, ยอห์น.18:15-18,25-27) อาหารบนถ่านไฟที่กำลังลุกอยู่หรือฟืนการคืนดี และการเยียวยาจิตใจให้กับสาวกของพระองค์โดยเฉพาะกับเปโตร เมื่อเขาได้เคยปฏิเสธพระองค์ในขณะที่กำลังยืนผิงถ่านไฟที่กำลังลุกอยู่เช่นกัน (ยอห์น 18:17-18,25)

15. “เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว พระเยซูตรัสกับซีโมนเปโตรว่า “ซีโมนบุตรยอห์นเอ๋ย เจ้า**รัก ἀγαπᾷς** เรา มากกว่าสิ่งเหล่านี้หรือ” เขาทูลพระองค์ว่า “เป็นความจริงพระเจ้าข้า พระองค์ทรงทราบว่าข้าพระองค์**รัก φιλω** พระองค์” พระองค์ตรัสสั่งเขาว่า “จงเลี้ยงลูกแกะของเราเถิด” **βόσκει μου τὰ ἀρνία** “Feed my Lambs”

16. พระองค์ตรัสกับเขาครั้งที่สองว่า “ซีโมนบุตรยอห์นเอ๋ย เจ้า**รัก ἀγαπᾷς** เราหรือ” เขาทูลพระองค์ว่า “เป็นความจริงพระเจ้าข้า พระองค์ทรงทราบว่าข้าพระองค์**รัก φιλω** พระองค์” พระองค์ตรัสกับเขาว่า “จงดูแลแกะของเราเถิด” **ποιμαίνε μου τὰ πρόβατά** “Tend my sheep”

17. พระองค์ตรัสกับเขาครั้งที่สามว่า “ซีโมนบุตรยอห์นเอ๋ย เจ้า**รัก φιλεῖς** เราหรือ” เปโตรก็เป็นทุกข์ใจที่พระองค์ตรัสถามเขาครั้งที่สามว่า “เจ้า**รัก φιλεῖς** เราหรือ” เขาจึงทูลพระองค์ว่า “พระองค์เจ้าข้าพระองค์ทรงทราบทุกสิ่ง พระองค์ทรงทราบว่า ข้าพระองค์**รัก φιλω** พระองค์” พระเยซูตรัสกับเขาว่า “จงเลี้ยงแกะของเราเถิด” **βόσκει μου τὰ πρόβατά** “Feed my Sheep”

พระเยซูคริสต์ตรัสถามซีโมนเปโตรว่า ซีโมนบุตรยอห์นเอ๋ย ท่าน**รัก**เรามากกว่าเหล่านี้หรือ” (ข้อ 15) ความรักในภาษากรีกที่ พระเยซูทรงใช้ในตอนนี้คือ ความรักแบบ อากาเป่ love **ἀγαπᾷς** Agapas คำกรีกอากาเป่ เป็นคำที่คริสเตียนมักใช้ในความหมายถึง ถึงความรักแท้ที่มาจากพระเจ้า⁹ ความรักของพระเจ้านั้นเป็นความบริบูรณ์ที่เพียบพร้อม โดยมีรากฐานอยู่บนความรัก ความบริสุทธิ์ และความจริงของพระองค์¹⁰ เปโตรตอบพระเยซู ว่า “เป็นความจริงพระเจ้าข้า พระองค์ทรงทราบว่า

⁹ เจ. เกรน มอร์ริส. *คู่มือศึกษาพระกิตติคุณยอห์น*. (กรุงเทพฯ : คริสเตียนศึกษาแบ็ปติสต์, 2003), 99

¹⁰ เฮนรี่ แคลเรนซ์ ทีเช่น. *ศาสนศาสตร์ระบบ*. (กรุงเทพฯ:กนกวรรณสาร, 1995), 118

ข้าพระองค์**รัก**พระองค์” เพื่อให้แตกต่างไปจากคำว่า ฟิเลียโอ **φιλῶ** คือ ความรักผูกพันแบบเพื่อน หรือรักอุทิศของมนุษย์¹¹

Agape ในภาษาฮีบรูคำนี้ คือ **Ahava - Love (אהבה)** หมายถึง การให้ การปกป้อง ความผูกพันซึ่งความใกล้ชิดสามารถร่วมเป็นร่วมตาย เป็นความรักที่สามารถตายแทนกันได้¹²

Ahava ยังเป็นนามที่ใช้อธิบายถึงความรักของสามีที่มีต่อภรรยา (ปฐม.29:20) และความรักของพระเจ้าต่อประชากรของพระองค์ (2 พศต.2:11, ฉธบ.7:8) **Ahava** ยังมีความหมายอีกว่า “มิตรถาวร” ที่มีความสัมพันธ์ในระดับลึก (1ซมอ.18:3, 20:17, ยรม.31:3) ในพระธรรมสุภาษิตใช้คำนี้ในรูปแบบนามธรรมมากที่สุด “ความเกลียดชังเร้าให้เกิดการวิวาท แต่**ความรัก**ให้อภัยการละเมิดทุกอย่าง” (สภข.10:12) “กินผักเป็นอาหารในที่**ที่มีความรัก** ก็ดีกว่ากินเนื้อวัวอันพิถีพิถันโดยมีความเกลียดชังอยู่ด้วย” (สภข.15:17) ซึ่งรากศัพท์ของ Ahava คือ Ahav หมายถึง การให้และการปกป้อง คำถามของพระเยซูพยายามที่จะนำเปโตรไปสู่ความเข้าใจถึงความรักที่แท้จริงนั้นเป็นความรักที่ไม่เปลี่ยนแปลง¹³

เวลานี้เปโตรสำนึกได้ ในพระคัมภีร์บางฉบับใช้คำว่า “เป็นทุกข์” เขาบาดเจ็บจากสิ่งที่เขาได้ปฏิบัติพระเยซู นี่คือการที่เปโตรถูกกระตุ้นจากภายในโดยคำถามนี้เมื่อพระเยซูทรงถามเขาว่า “ซีโมนบุตรยอห์นเอ๋ย เจ้า**รัก ἀγαπᾷς** เรามากกว่าเหล่านี้หรือ” บัดนี้องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงให้อภัย ทรงใช้เวลาในการเยียวยาบาดแผลภายในชีวิตของเปโตร¹⁴ พระองค์ทรงฟื้นฟูชีวิตของเปโตรให้กลับคืนสู่การคืนดี (Reconciliation) ความขมขื่น และความรู้สึกผิดที่ฝังอยู่ในชีวิตของเขา ทรงนำเปโตรกลับสู่การเป็นสาวกของพระองค์อีกครั้ง

เมื่อพระเยซูเจ้าตรัสกับเปโตรครั้งที่สาม พระองค์ทรงใช้ศัพท์คำเดียวกันกับที่เปโตรใช้กับพระองค์ ว่า “ฟิเลอส เม **φιλῆϊς**” เมื่อความเชื่อของเรามีน้อยเกินที่จะไปถึงยังเป้าหมายพระเจ้าทรงถ่อมพระองค์เสด็จลงมาในระดับเดียวกับเรา

18. เราบอกความจริงแก่เจ้าว่า เมื่อเจ้ายังหนุ่มเจ้าคาดเอวของเจ้าเอง และเดินไปไหน ๆ ตามที่เจ้าปรารถนา แต่เมื่อเจ้าแก่ **γήρᾶσῃς** แล้ว เจ้าจะเหยียดมือของเจ้าออก และคนอื่นจะคาดเอวเจ้า และพาเจ้าไปที่ที่เจ้าไม่ปรารถนาจะไป”

เมื่อเปโตรยังหนุ่ม เขาสามารถรับผิดชอบตนเองได้ เขาคาดเอวและปรารถนาที่จะไปในที่ที่เขาอยากจะไป (กิจการบทที่ 12:8) เมื่อทูตสวรรค์ปรากฏแก่เปโตรและบอกว่า “จงคาดเอวและสวม

¹¹ พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวีรัตน์, *สารานุกรมคริสต์ศาสนศาสตร์*, 40-41

¹² <http://emunahinyeshua.blogspot.com/2013/05/ahava.html> (สืบค้นเมื่อ 7 มิ.ย.2017)

¹³ เจ.เกรน มอร์ริส. *คู่มือศึกษาพระกิตติคุณยอห์น* (กรุงเทพฯ : คริสเตียนศึกษาแบ็ปติสต์, 2003). 100

¹⁴ ไอวอร์ เพาเวลล์. *ซีโมนเปโตร ชาวประมงจากกาลิลี* (กรุงเทพฯ : คริสเตียนศึกษาแบ็ปติสต์, 2000),

รองเท้า” และเปโตรทำตาม “จงสวมเสื้อและตามเรามา” ในตอนนี้เป็นการประกาศสิ่งที่ปรากฏบนพื้นฐานของสิ่งที่มีโดยการใช้สำนวนตรงข้ามกัน คือ *หนุ่ม และ แก่* เมื่อเขายังหนุ่ม เขาสามารถควบคุมชีวิตของตัวเองได้ แต่เมื่อเขา “เริ่มแก่” เขาต้องพึ่งพาความเมตตาของผู้อื่น การเปรียบเทียบมีสามอย่างดังนี้¹⁵

เมื่อท่านยังหนุ่ม

เมื่อท่านเริ่มแก่

ท่านคาดเอวของท่านเอง

คนอื่นจะคาดเอวท่าน

และเดินไปในที่ท่านปรารถนาจะไป

นำท่านไปในที่ที่ท่านไม่ชอบ

เมื่อแก่ตัวลงเป็นผู้ “ชราภาพ” ก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรได้ ได้เหมือนเมื่อครั้งยังเป็นคนหนุ่ม

19. *ที่พระเยซูตรัสอย่างนั้นก็เพื่อชี้ให้เห็นว่าเปโตรจะถวายพระเกียรติด้วยการตายแบบใด*

เมื่อตรัสอย่างนั้นแล้วพระองค์จึงตรัสกับเปโตรว่า “จงตามเรามาเถิด”

ในมัทธิว 4:18-19 เปโตรได้รับการทรงเรียกจากพระเยซูให้เป็นผู้ติดตามพระองค์เป็นครั้งแรกว่า “จงตามเรามาเถิด” เปโตรได้ตอบสนองต่อการทรงเรียกนั้นทันทีให้พระเยซูคริสต์ทรงเป็นความสำคัญอันดับแรก โดยการออกมาจากอาชีพครอบครัวและทุกสิ่งเพื่อติดตามเป็นสาวกของพระเยซู เปโตรได้ร่วมในการรับใช้ ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกับพระองค์ แต่เมื่อพระเยซูถูกจับและเตรียมในการถูกประหารชีวิตบนไม้กางเขนนั้นที่สุดแล้วเปโตรได้ปฏิเสธว่าไม่รู้จักกับพระเยซูถึงสามครั้ง (ยอห์น 18:27) เมื่อพระเยซูทรงเป็นขึ้นมาจากความตายแล้ว ทรงปรากฏกับบรรดาสาวกของพระองค์ทรงจัดเตรียมอาหารให้กับพวกเขา ทรงเลี้ยงดูพวกเขาด้วยอาหารอย่างดี (ยอห์น 21:9-14) จากนั้นพระองค์ทรงเยียวยาชีวิตของ เปโตร ทรงตรัสถามเพื่อทบทวนถึงความรักที่เปโตรมีต่อพระองค์ และความรักที่พระองค์ทรงมีต่อเขา พระเยซูทรงมอบการคืนดีด้วยความรัก และทรงนำเปโตรกลับคืนสู่การเป็นสาวกเพื่อรับใช้พระองค์อีกครั้ง **“จงตามเรามาเถิด”**

สามครั้งที่เปโตรปฏิเสธพระเยซู และเป็นเวลาสามครั้งเช่นกันที่พระเยซูให้เปโตรได้ยืนยันถึงความรักของเขาในฐานะลูกศิษย์ที่มีต่อพระองค์ซึ่งเป็นพระอาจารย์เปโตรได้รู้จักความกลัว เมื่อพระเยซูถูกจับท่านแสดงความกล้าหาญด้วยการติดตามพระองค์ไปถึงลานบ้านของมหาปุโรหิต แต่แล้วกลับเริ่มแสดงความกลัวด้วยการโกหกเพื่อปกปิดตนเอง (ยน.18:15-26) เปโตรปฏิเสธพระเยซูผู้เป็นพระอาจารย์ด้วยถ้อยคำที่น่าละอาย แต่พระเยซูไม่เคยหยุดรักเปโตรเวลานี้ทรงนำท่านกลับมาใกล้ชิดพระองค์ในที่สุด (ยน.21-19) เปโตรย้ำเรื่องความรักใน 1 เปโตร 4:8 เพราะเคยประสบกับความรักลึกซึ้งของพระเยซู เปโตรยังเน้นว่าความรักมีความสำคัญในความสัมพันธ์ของเรา โดยใช้คำว่า “เหนือสิ่งอื่นใด” ท่านตอกย้ำด้วยการหนุนใจให้ “จงรักกันและกันให้มาก เพราะความรักลบเลือนความผิดมากมายได้”

¹⁵ J. Ramsey Michaels. *The Gospel of John*, 1047

เปโตรได้รับ 3 สิ่ง คือ 1.การให้อภัยต่อเขา 2. สันติสุขที่ก่อเกิดขึ้นภายในจิตใจ 3.การเสริมกำลังในการรับใช้ เพื่อเลี้ยงดูแกะของพระองค์ (อ้างอิงจาก John's Wonderful Gospel)¹⁶

ทำไมต้องใช้คำว่าผู้เลี้ยงแกะกับแกะ

พระคัมภีร์ได้ใช้ภาพของผู้เลี้ยงแกะที่ดี จากยอห์นบทที่ 10 เป็นความต่อเนื่องจากยอห์นบทที่ 9 โดยใช้ภาพของผู้เลี้ยงแกะกับบรรดาแกะเป็นการเปรียบเทียบที่ใช้โดยทั่วไปในตะวันออกกลาง ซึ่งกษัตริย์และปุโรหิตล้วนเรียกตนเองว่าเป็นผู้เลี้ยงแกะ กษัตริย์เรียกราชฎาว่าเป็นแกะของพวกเขา ซึ่งพระคัมภีร์ใช้การเปรียบเทียบในลักษณะเช่นนี้หลายครั้ง บุคคลสำคัญซึ่งเป็นผู้นำในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมหลายคนเคยเป็นผู้เลี้ยงแกะมาก่อน (เช่น อับราฮัม อิสอัค ยาโคบ โมเสสและดาวิด) ในฐานะที่เป็นผู้นำของชาติ ทั้งดาวิด และโมเสสถูกเรียกว่าเป็นผู้เลี้ยงแกะของอิสราเอล พระคัมภีร์ตอนที่มีชื่อเสียงส่วนมากก็ใช้ภาพนี้เปรียบเทียบเช่นกัน (สดด.23 ,อสย.53:6 ,ลก.15:1-7)¹⁷

ผู้เลี้ยง (Shepherd)

คำว่า “ผู้เลี้ยง” ในภาษาฮีบรูคือ โอเรช และถ้าอยู่ในรูปคำกริยา คือ อาราช ภาษากรีกคือ พอยเมน ซึ่งเมื่อเป็นคำกริยาคือ พอยมาโน คำนี้ในภาษาอังกฤษแปลว่า Shepherd หรือ Pastor ในคำนี้เป็นคำที่ใช้ในความหมายอย่างกว้าง ๆ คือ การเลี้ยงดูฝูงสัตว์ซึ่งเป็นอาชีพที่เก่าแก่ของคนในดินแดนปาเลสไตน์

พระเยซูทรงใช้ภาพของ ผู้เลี้ยงแกะกับแกะซึ่งเป็นภาพที่คุ้นเคยในบริบทแถบปาเลสไตน์ที่พบเห็นกันโดยทั่วไปในภูมิภาคตะวันออกกลาง ในพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ผู้เลี้ยงแกะสามารถรู้จักแกะที่มีอยู่ทั้งหมดคือ พ่อแกะ แม่แกะ แกะชรา และลูกแกะ เป็นอย่างดี เป็นการเลี้ยงดูด้วยความรักทำให้บรรดาแกะในฝูงที่อยู่ในการดูแลนั้นรู้จักผู้เลี้ยงเป็นอย่างดี และตัวของผู้เลี้ยงก็ต้องรู้จักแกะของตนเองเหมือนกัน ในยอห์น 10:13-14 ผู้เลี้ยงแกะจะต้องเลี้ยงแกะด้วยความซื่อสัตย์และระมัดระวัง เพราะแกะเป็นสัตว์ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยธรรมชาติแล้วนั้น แกะเป็นสัตว์ที่น่ารัก ไม่ก้าวร้าว ไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ (มีคาห์.5:8, มัทธิว.10:16) และแกะนั้นย่อมต้องการความเอาใจใส่เลี้ยงดูอยู่เสมอจากผู้เลี้ยงแกะ (กัณดารวิถี. 27:17, เอเศเคียล.3:4-5)

โดยแกะไม่สามารถค้นหาทุ่งหญ้า หรือแหล่งอาหารได้ด้วยตัวเอง แกะจึงจำเป็นต้องมีผู้เลี้ยงในการนำมันไปยังแหล่งน้ำและอาหาร ทั้งช่วยให้มันนอนลงที่ทุ่งหญ้าเขียวสดในที่ปลอดภัยได้ (สดด.23:1-2) ทั้งนี้ทุกอย่างต้องมีความเหมาะสมปลอดภัย บรรดาฝูงแกะจึงจะสามารถนอนหลับได้

¹⁶ ไอออร์ เพาเวลล์, ซีโมนเปโตร ชาวประมงจากกาลิลี หน้า 175

¹⁷ ยอห์น เอ. มาร์ติน, เอ็ดวิน เอ. บลัม. *ลูกา-ยอห์น*. แปลโดยปฎิมา คงสืบชาติ, กรุงเทพฯ : (ศูนย์ที่รันนัส สำนักพิมพ์ เค.จี เอ็ม) ,2006. หน้า 249

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19

สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล

กล่าวคือต้องไม่มีความตึงเครียดในฝูงแกะ ไม่มีความหวาด ไม่มีความกลัว ไม่มีอันตรายใด ๆ แกะจึงจะสามารถล้มตัวลงนอนอย่างสงบได้นั้น ต้องปราศจากความหวาดกลัว ความเครียด ความกังวล การรบกวน และความหวาด ซึ่งผู้เลี้ยงแกะเท่านั้นที่จะรู้และแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ ไม่มีคนอื่นที่สามารถตอบสนองความต้องการของแกะได้เลยนอกเสียจากเจ้าของที่แท้จริงของแกะนั้น¹⁸

พระเยซูประสงคิให้เปโตรมีหัวใจแห่งการเป็นผู้เลี้ยง ไม่ใช่มีหัวใจในการเป็นเพียงผู้นำเท่านั้น แต่ให้เป็นผู้เลี้ยงที่สามารถปรนนิบัติรับใช้คนทั้งปวงได้ พระเยซูทรงมอบหมายพันธกิจที่สำคัญคือ การเป็นผู้เลี้ยงแกะของพระองค์ให้กับเปโตร เพราะผู้เลี้ยงแกะจะต้องต่อสู้กับความแห้งแล้ง ต้องเผชิญกับสัตว์ร้าย และจะต้องนำแกะที่ตนเลี้ยงคุนั้นไปหาแหล่งหญ้าที่มีน้ำอย่างเพียงพอเพื่อจะให้ทั้งคนเลี้ยงแกะ และตัวแกะนั้นสามารถมีชีวิตอยู่ต่อไปได้¹⁹ (ปฐมก.31:38-40, อพย.3:1, อสย.13:30,30:36, อมส.3:12)

การเป็นผู้เลี้ยงแกะที่ดีนั้นต้องมีความรัก โดยความรักนั้นเป็นแรงสูงสุดในการรับใช้ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าในยอห์น บทที่ 21:15-17 เป็นคำตรัสถามที่พระเยซูทรงตรัสกับเปโตรว่า

คำถามของพระเยซู	คำตอบของเปโตร	คำตอบสนองของพระเยซู
ข้อ 15 เจ้ารักเรา...agapas	ข้าพระองค์รักพระองค์..filo	จงเลี้ยงลูกแกะของเรา...Feed
ข้อ 16 เจ้ารักเรา...agapas	ข้าพระองค์รักพระองค์..filo	จงดูแลแกะของเรา...Tend
ข้อที่ 17 เจ้ารักเรา...agapas	ข้าพระองค์รักพระองค์..filo	จงเลี้ยงแกะของเรา...Feed

การเป็นผู้เลี้ยงแกะที่ดีนั้นต้องมีความรับผิดชอบเพราะความรักที่เรามีต่อพระเจ้านั้นจะพิสูจน์ได้ด้วยการกระทำ คือ การรับใช้ผู้อื่น “เจ้ารักเรามากกว่าเหล่านี้หรือ” เปโตรพร้อมที่จะเสียสละสิ่งเหล่านี้เพื่อรับใช้พระองค์หรือ ดังนั้นการรับใช้จึงต้องมาพร้อมกับการเสียสละ

จงเลี้ยงแกะของเรา คำว่า “เลี้ยง” หมายถึง การบำรุง ดูแลโดยการให้อาหารฝ่ายวิญญาณ ส่วนคำว่า “ดูแล” หมายถึง การพิทักษ์รักษาปกป้อง และการให้ความปลอดภัย

การอภิบาลผู้สูงวัยในบริบทพระธรรมยอห์น²⁰

ในพระธรรมยอห์น บทที่ 21:15-19 ในตอนต้นนั้นพระเยซูคริสต์พระองค์ทรงเสด็จมาหาเปโตร ทรงนำการคืนดีมาให้กับเขา จากนั้นพระองค์ทรงตรัสกับเปโตรว่า “จงเลี้ยงแกะของเรา” แกะของพระเยซูคริสต์คือใคร แกะเหล่านี้คือประชากรพระเจ้า คือสมาชิกของคริสตจักร คือผู้คนทุกเพศ

¹⁸ ฟิลิป เคลเลอร์. *บทเพลงของผู้เลี้ยงแกะ สดุดี 23*. (กรุงเทพฯ:คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์ 1994), 29

¹⁹ ดอน เฟรมมิง. *สารานุกรมพระคริสตธรรมคัมภีร์*, (สำนักพิมพ์คริสเตียนศึกษาแบ็บติสต์, 1991), .296-297

²⁰ วาร์เรน ดับบลิว ไวเออร์ส, เดวิด ดับบลิว ไวเออร์ส. *10 หลักการรับใช้อันทรงพลาญภาพ*. (กรุงเทพฯ:ศูนย์ที่รันนัส), 45

ทุกวัย ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ²¹ โดยส่วนใหญ่แล้วถ้าพูดถึงแกะในพระคัมภีร์ เรามักจะนึกถึงลูกแกะ หรือแกะวัยหนุ่มวัยสาวเท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้วแกะของพระเยซูคริสต์ คือผู้คนทุกเพศทุกวัย เปโตรได้กล่าวคำกำชับให้กับบรรดาผู้ปกครองในคริสตจักรให้เลี้ยงดูฝูงแกะของเยซูคริสต์เจ้าอย่างดี “จงเลี้ยงฝูงแกะของพระเจ้าที่อยู่ในการดูแลของท่าน ไม่ใช่ด้วยความผินใจแต่ด้วยความเต็มใจ” 1 เปโตร 5:22 พระวจนะของพระเจ้า 1 เปโตร 5:1-5 เปโตรใช้คำว่า “ผู้ใหญ่” ในภาษาไทยแปลว่า “ผู้อาวุโส” ซึ่งแปลจากภาษากรีกที่ออกเสียงว่า “เพรสบูเทอร์ลอสต์” หรือ “เพรสบูเทอร์ลอยส์” ถ้าเป็นพหูพจน์ “เพรสบูเทอร์ลอสต์” หมายถึง เฒ่าแก่ คนแก่ ผู้อาวุโส ซึ่งคำว่า “เพรสบูเทียเรียน” ก็มาจากคำนี้คือ การปกครองโดยผู้อาวุโสที่สมควรจะเป็นผู้นำในคริสตจักร ในสังคมไทยมักใช้คำว่า คนสูงอายุ หมายถึงคนที่มีอายุ มีประสบการณ์ ที่มีความสำนึกตนเองอยู่สมควรว่าต้องการพระคุณ และพระเมตตาจากพระเจ้า

ผู้สูงอายุ หรือแกะชรา ได้ผ่านชีวิตมาอย่างยาวนาน บางครั้งประสบการณ์ของชีวิตอาจมีสิ่งที่ดีหรือไม่ดีอาจจะเป็นความผิดที่ซึ่งได้กระทำด้วยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ประสบการณ์เหล่านี้เป็นความขมขื่นที่ไม่สามารถจะบอกให้กับใครได้²² บางครั้งเป็นความทุกข์ยากลำบากที่จำต้องทนเก็บเอาไว้ลำพังเพียงคนเดียว บางครั้งคำว่า “เพรสบูเทอร์ลอยส์” นั้นหมายถึงคนแก่ในพระธรรมยอห์น 8:7-9 เป็นเหตุการณ์ที่กลุ่มคนกำลังตัดสินเพื่อลงโทษแก่หญิงล่วงประเวณี และพระเยซูได้ตรัสกับพวกเขาว่า “ผู้ใดในพวกท่านที่ไม่มีผิด ก็ให้ผู้นั้นเอาหินขว้างเขาก่อน. พระคัมภีร์บันทึกว่า “เมื่อพระองค์ตรัสอย่างนั้น พวกเขา ก็เริ่มทยอยออกไปทีละคนสองคน โดยเริ่มจากคนเฒ่าคนแก่” ยอห์น 8:7-9 ไม่เคยมีผู้ใดเลยที่ไม่เคยกระทำความผิด ผู้สูงอายุอาจมีความทุกข์ใจเมื่อกระทำความผิด หรือเคยกระทำความผิดแต่ไม่กล้าสารภาพกับผู้ใดได้ เปโตรขมขื่นใจและเต็มไปด้วยความทุกข์ใจในความผิดที่ได้ปฏิเสธพระเยซู เมื่อพระองค์เสด็จมาหาเปโตร ทรงอภัย และมอบการคืนดีให้กับเขา เพราะการอภัยเท่านั้นที่จะช่วยให้สามารถเข้าสู่กระบวนการเยียวยาได้²³

แม้ที่สุดแล้วแกะอาวุโสเหล่านี้ จะต้องจบชีวิตลง สำหรับความเชื่อของคริสเตียนแล้ว “ความตาย” หมายถึง การที่พระเจ้าทรงเก็บที่พักอาศัยที่มีอยู่ชั่วคราว นั่นคือเรือนกาย และพระองค์ทรงสัญญากับผู้ที่เชื่อว่าเป็นวันนั้นพระองค์จะมอบร่างกายที่มีศักดิ์ศรีนิรันดร์ ให้กับเขา (2 คร.5:1-5,6-9) เปโตรไม่ได้โต้เถียงกับพระเยซูเมื่อพระองค์บอกว่า “เปโตรมีกางเขนของตนเองรอเขาอยู่ในอนาคต” เมื่อพระเยซูทรงตรัสว่า “จงตามเรามา” (ยอห์น 21:19) เปโตรก็ลุกขึ้นและติดตามพระองค์ไปไม่เพียงแต่มีรูปภาพของพระเยซูกับเปโตรหวนคืนกลับมาอีกครั้ง แต่ยังรวมถึงการเป็นสาวกของเขา

²¹ ธวัช เย็นใจ. *บทเรียนจากยอห์น*. (กรุงเทพฯ: ศูนย์ที่รินนัส) 2007, 262

²² ศิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. *คู่มือการให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาชีวิตแบบคริสตชน*. (สื่อคริสตชนไทย TCM กรุงเทพฯ), 162

²³ สมาคมพระคริสตธรรมไทย. *การเยียวยาบาดแผลเจ็บปวดภายในจิตใจ*. (กรุงเทพฯ: สมาคมพระคริสตธรรมไทย), 98

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19

สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล

ด้วยภาพแห่งความทรงจำในอดีตและแม้แต่ความล้มเหลวในอดีต ไม่สามารถจะหยุดยั้งเขาได้²⁴ ผู้อภิบาลต้องช่วยเหลือประชากรของพระเจ้าให้กลับคืนดีกันกับพระองค์ เป็นความท้าทายพวกเขาให้ กล้ายอมรับความอ่อนแอ และความผิดที่ทำลายความสัมพันธ์อันดีต่อกัน พยายามหาทางคืนดีและ รื้อฟื้นความสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่ทั้งกับพระเจ้าและกับผู้คน เมื่อบุคคลประสบปัญหา เป็นธรรมชาติที่เขา จะพยายามช่วยเหลือตนเองในขั้นต้น โดยการพยายามหาแหล่งที่พึ่งพิงในความช่วยเหลือ เช่น จาก หนังสือ จากคำหนุนใจเพียงแต่สิ่งเหล่านั้นก็อยู่ในขอบเขตที่จำกัด ดังนั้นการให้คำปรึกษาส่วนตัวจึงมี ความสำคัญเพราะความเข้าใจที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ที่มีปัญหากับผู้ให้คำปรึกษา จะช่วยให้คำปรึกษาและ การแนะนำนั้นสอดคล้องกับปัญหาของเขาได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถช่วยให้เขาเข้าใจตนเองและ ปัญหาของตนได้มากกว่าเดิม ด้วยเหตุนี้ผู้เลี้ยง (ศิษยาภิบาล หรือผู้อภิบาล) ที่ให้คำปรึกษาต้องทำ หน้าที่ของการเป็นที่ปรึกษาที่ดี เพราะเป็นส่วนหนึ่งในการเลี้ยงดูลูกแกะของพระเจ้า เป็นการอภิบาล ชีวิตคริสเตียนให้เข้มแข็งในความเชื่อศรัทธา และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุขได้²⁵

การอภิบาลด้านจิตวิญญาณของผู้สูงอายุ

ความต้องการด้านจิตวิญญาณเป็นสิ่งที่ศิษยาภิบาล หรือผู้อภิบาลควรให้ความสนใจเป็นอย่าง ยิ่ง โดยเฉพาะความต้องการด้านจิตวิญญาณมักแสดงออกมาอย่างชัดเจนในผู้สูงอายุที่กำลังเผชิญกับ ความตาย เช่น ผู้สูงอายุที่กำลังป่วยอยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือผู้สูงอายุที่ต้องการแสวงหา ความหมายในการดำเนินชีวิต ซึ่งรวมถึงผู้สูงอายุโดยเฉพาะเมื่อร่างกายเริ่มเสื่อมถอยลง การช่วยเหลือ ตนเองไม่สามารถกระทำได้เหมือนเมื่อครั้งที่ร่างกายยังแข็งแรงอยู่ ซึ่งเวลานี้ต้องพึ่งพาผู้อื่นอันสืบเนื่อง จากความความชราภาพหรือความพิการของร่างกาย

Soravito ได้ให้คำนิยามของจิตวิญญาณว่า “จิตวิญญาณคือ ประสบการณ์ที่เป็นแก่นแท้ของ ชีวิตของบุคคล เป็นการรวมความสำเร็จ ความผิดหวัง ความสุขและความทุกข์ สิ่งที่เป็นภูมิหลัง วัฒนธรรมประสบการณ์ด้านการทำงาน ชีวิตครอบครัว และสังคมอันเป็นการรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่ช่วย เสริมสร้างความเป็นหนึ่งของคุณ และยังรวมถึงความสามารถในการตอบสนองเหตุการณ์และ สถานการณ์ต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต”²⁶

Brusco กล่าวว่า การตระหนักถึงความต้องการด้านจิตวิญญาณในความเชื่อของศาสนาเป็น สิ่งที่จำเป็นสำหรับการอภิบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยระยะสุดท้าย จิตวิญญาณในที่นี้หมายถึง

²⁴ วอร์เรน ดับเบิลยู. วีเออร์สปี. *การอัศจรรย์ครั้งถัดไป...เป็นของคุณ*. (กรุงเทพฯ: กนกบรรณสาร) 2002, หน้า 119

²⁵ เครือข่ายองค์กรศาสนาต้านเอดส์ในประเทศไทย. *การใช้หลักการทางศาสนธรรมในการให้คำปรึกษาและการเยี่ยมเยียน*, 33

²⁶ Soravito, L “Educare alla spiritualita”. *Credere oggi* (22/4), 1984, 91-98

“การแสวงหาความหมายของชีวิต การแสวงหาความหมายของคุณค่า การมุ่งสู่สิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ในศาสนาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น”²⁷

ดังนั้นจิตวิญญาณของมนุษย์จึงเป็นมิติที่มีลักษณะเป็นแก่นแท้แห่งความเป็นบุคคล ที่ชี้นำมิติอื่น ๆ และชี้นำให้มิติอื่น ๆ ของมนุษย์ เช่น ร่างกาย จิตใจ มุ่งตรงไปสู่การเป็นตัวของตัวเอง (Self-realization) ในฐานะที่เป็นอยู่อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถบรรลุถึงการเป็นบุคคลอย่างแท้จริง โดยจากการแสวงหาความหมายของชีวิตที่ตนเองกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะกล่าวถึงจิตวิญญาณของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นมนุษย์ที่ยังไม่มีความเชื่อ และผู้ที่มีความเชื่อหรือความศรัทธาของศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง

แนวทางสำหรับผู้ให้การอภิบาลแก่ผู้สูงอายุในระยะสุดท้ายที่กำลังเผชิญความตาย

ความต้องการด้านจิตวิญญาณมักแสดงออกอย่างชัดเจนในผู้ที่กำลังเผชิญความตาย ผู้สูงอายุในแต่ละระดับของช่วงวัยชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่กำลังพึ่งพาตนเองได้บ้างมักแสดงออกถึงความต้องการด้านจิตวิญญาณเป็นพิเศษ ดังนั้นแนวทางการอภิบาลผู้ที่เจ็บป่วยในระยะสุดท้ายจึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอภิบาลผู้สูงอายุในช่วงวัยดังกล่าวได้ ซึ่งการอภิบาลผู้สูงอายุสำหรับศิษยาภิบาลหรือผู้อภิบาลนั้น เป็นความเสียสละอย่างมาก เพราะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถทั้งด้านสติปัญญา และด้านสภาวะจิตใจ กล่าวคือ ต้องการความพร้อมทั้งด้านบุคลิก ลักษณะของผู้อภิบาล ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการอภิบาลด้วย โดยแนวทางในการอภิบาลด้านจิตวิญญาณต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้ให้การอภิบาล และตัวของผู้สูงอายุด้วยซึ่งแนวทางในการปฏิบัติที่สำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้²⁸

การเป็นผู้มีจิตวิญญาณที่มั่นคง

เป็นสิ่งที่ผู้อภิบาลต้องมีความมั่นใจว่าตนเองเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณที่มีความมั่นคงหนักแน่นสามารถทำให้ผู้สูงอายุ สัมผัสได้ถึงเสรีภาพภายใน (interior freedom) ของตนเองซึ่งเสรีภาพภายในเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเปิดเผยความต้องการด้านจิตวิญญาณออกมาภายนอก

ดังนั้นผู้ให้การอภิบาลต้องเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณที่มั่นคง ยึดมั่นต่อคุณค่าที่ให้ความหมายแก่ชีวิตที่กำลังเผชิญความทุกข์ทรมานและความตาย

²⁷ Brusco, A. “L accompagnamento spiritual del morente”. Camilianum. (13) 1986, 25-59

²⁸ เชิดชัย เลิศจิตรเลขา. “ความต้องการและการอภิบาลด้านจิตวิญญาณในผู้สูงอายุที่ใกล้ตาย”. *รวบรวมองค์ความรู้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย*. (โรงพยาบาลองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก: กรุงเทพฯ. 2507), 30-51.

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19

สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล

การเคารพต่อคุณค่า และศักดิ์ศรีของบุคคล

การให้การดูแลรักษาพยาบาลในปัจจุบันมีแนวโน้มในการแบ่งแยกบุคคลออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ และพยายามที่จะรักษาพยาบาลบุคคลซึ่งให้ความสนใจบุคคลในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ในที่นี้วิธีการรักษาควรเป็นแบบองค์รวมซึ่งไม่ใช่อภิบาลในการดูแลรักษาในความสัมพันธ์เฉพาะในด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่เข้าใจบุคคลในมิติรวมแห่งความเป็นมนุษย์ที่ครบถ้วน ซึ่งเป็นการเคารพต่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล

การเป็นผู้ให้คำปรึกษาและรับฟังที่ดี

ผู้สูงอายุที่อยู่ในระยะสุดท้าย ต้องการใช้เวลาในชีวิตที่เหลืออยู่ ในความหวังถึงชีวิตนิรันดร์ ซึ่งความหวังนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ผู้อภิบาลควรรับฟัง และตอบสนองต่อผู้สูงอายุด้วยคำพูดที่สามารถทำให้ผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยใช้เวลาที่เหลืออยู่ และพร้อมที่จะเผชิญกับความตายได้

E. Kubler-Ross ได้กล่าวเกี่ยวกับความหวังของผู้ป่วยในระยะสุดท้ายว่า “มีความหวังอยู่ 2 ประเภท ที่เราต้องรู้จักแยกแยะ ในขณะที่ผู้ป่วยเริ่มเข้าสู่ระยะสุดท้าย ซึ่งผู้ป่วยมีความหวังเกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล เช่น หวังว่าจะหายจากอาการของโรคร้ายไข้เจ็บ เมื่อหายจากอาการของโรคแล้วก็หวังว่าจะมีอายุที่ยืนยาวขึ้น ซึ่งเป็นความหวังที่มีอยู่ในคนป่วยเอง และญาติของผู้ป่วยอีกทั้งผู้ให้การรักษา แต่เมื่อความคาดหวังดังกล่าวไม่มีโอกาสที่จะเป็นได้ ความหวังในผู้ป่วยก็จะปรับเปลี่ยนไป ไม่ใช่ความหวังที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลอีกต่อไป ความหวังประการที่สอง เป็นความหวังที่เกี่ยวข้องกับชีวิตหลังความตาย หรือเกี่ยวกับบุคคลที่ผู้ป่วยจะลาจากไป เช่น มารดาที่ใกล้เสียชีวิตมีความหวังว่าลูก ๆ ของเธอสามารถดูแลตนเองได้ หรือความเชื่อของผู้ป่วยที่มีในศาสนาหวังว่า พระเจ้าจะทรงมารับดวงวิญญาณสู่สวรรค์ ดังนั้นผู้อภิบาลจึงจำเป็นต้องรับฟัง และให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยเพื่อจะได้มีความหวัง”²⁹

ดังนั้น จึงให้เวลาที่เหมาะสม และเคารพคุณค่าในจังหวะชีวิตของผู้สูงอายุ อย่าทำอะไรที่เร่งรีบ เช่น การตอบคำถามผู้สูงอายุแบบเร่งรีบ การตัดสินความผิด หรือให้กำลังใจแบบเร่งรีบ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความวิตกกังวลในผู้ป่วยมากกว่าที่จะเป็นผลดี จึงต้องให้เวลากับผู้สูงอายุจนท่านมีความพร้อมที่จะกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการด้านจิตวิญญาณของตน

จงสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดความไว้วางใจระหว่างผู้อภิบาลกับผู้สูงอายุ

การเผชิญกับความโดดเดี่ยวและความทุกข์ทรมานด้านร่างกายเป็นสิ่งที่น่ากลัว ดังนั้นความเชื่อมั่นและไว้วางใจระหว่างผู้สูงอายุ และผู้อภิบาลจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ต่อการอภิบาลด้านจิตวิญญาณของผู้สูงอายุ ในการอยู่เคียงข้างผู้สูงอายุในระยะสุดท้าย ท่าทีของการเป็นผู้ที่รับฟังเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ในการเข้าถึงความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วย การรับฟังที่เหมาะสมสามารถ

²⁹ Kubler-Ross, E. *On Death and Dying*. London: (Tavistock Publications), 1979, 54

ป้องกันไม่ให้ตอบคำตอบไปก่อนล่วงหน้า ก่อนที่ผู้สูงอายุจะเริ่มเอ่ยถึงคำถามเรื่องจิตวิญญาณ เพราะสิ่งนี้เป็นการให้เกียรติว่าผู้สูงอายุคือผู้ที่มีความสำคัญ

Catalan กล่าวว่า “การอยู่เคียงข้างไม่ได้หมายถึง การเป็นผู้นำทางพาให้เดินตาม แต่เป็นผู้ช่วยที่ให้เราค้นพบหนทาง สนับสนุนเขาในการเดินทางให้ความกระจ่างในสิ่งที่มีถม่น บางครั้งอาจจะชี้แนะแนวทางให้เท่านั้น และไม่ทำอะไรนอกเหนือมากไปกว่านี้”³⁰

สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้สูงอายุมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง

ผู้สูงอายุทุกคนต่างมีความสามารถ เช่น บุคลิกภาพ ประสบการณ์ส่วนตนที่สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ บางครั้งสมรรถภาพเหล่านี้ได้ถูกละเลยไป อาจจะเป็นเพราะความไม่รู้หรือความหวาดวิตก เพราะความเจ็บป่วยที่ปิดกั้นเอาไว้ ทั้งนี้ผู้อภิบาลมีส่วนเป็นอย่างมากที่จะเป็นผู้สร้างความมั่นใจให้กับผู้สูงอายุในศักยภาพของตนเองด้วยการหนุนใจในพระวาระของพระเจ้า อนึ่งผู้สูงอายุมีความปรารถนาที่จะค้นพบความสุขที่แท้จริงซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสุดท้ายของมนุษย์ทุกคน ความสุขนี้สามารถเข้าใจได้ในบริบทของคริสต์ศาสนา คือ ชีวิตนิรันดร์ในพระเยซูคริสต์ที่พระเจ้าทรงโปรดประทานให้กับมนุษย์ (โรม.6:23)

สรุป

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ศิษยาภิบาลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อภิบาลผู้สูงอายุในคริสตจักร โดยการนำแบบอย่างขององค์พระเยซูคริสต์ ซึ่งเป็นแบบอย่างของการเป็น “ผู้เลี้ยงที่ดี” ที่เลี้ยงดูบรรดาแกะของพระองค์ด้วยความรัก ไม่ว่าจะแกะเหล่านั้นจะเล็กน้อยต่ำต้อยเป็นเพียงลูกแกะหรือเป็นแกะชราผู้ผ่านชีวิตมาอย่างโชกโชน ซึ่งมีอายุมากแล้วก็ตาม แต่ในเวลานี้ด้วยสภาพของร่างกายที่เสื่อมถอยลงไปตามวัย จึงจำเป็นที่จะต้องให้การดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านชีวิตจิตใจ และจิตวิญญาณ พระองค์ก็ทรงเลี้ยงดูแกะเหล่านั้นด้วยความรักที่เท่าเทียมกัน

การอภิบาลผู้สูงอายุบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น บทที่ 21:15-19 สามารถกระทำได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งกับศิษยาภิบาล และสมาชิกภายในคริสตจักรโดยการนำแบบอย่างของการอภิบาลดูแลกันและกันด้วยความรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำกับผู้สูงอายุที่มีอยู่ในคริสตจักรด้วยความรัก ความถ่อมใจ เสมือนที่องค์พระเยซูคริสต์ทรงมีต่อบรรดาลูกแกะของพระองค์

การอภิบาลผู้สูงอายุควรมีการบรรจุเป็นพันธกิจหลักของคริสตจักร เพื่อให้ปรากฏเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนต่อไป หรือหากแม้คริสตจักรจะยังไม่มีพันธกิจหลักที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ แต่การอภิบาลพุ่มพักเลี้ยงดูผู้สูงอายุเหล่านี้สามารถแทรกลงในพันธกิจของการเยี่ยมเยียนผู้เจ็บป่วย สมาชิกที่หลงหายหรือไม่สามารถมาร่วมนมัสการพระเจ้าที่คริสตจักรในวันอาทิตย์ได้ หรือการจัดตั้งกลุ่มสามัคคี

³⁰ Catalan, J.F. *Esperienza spiritual e psicologia*, San Paolo, Cinisello Balsamo (MI), 1994.P.154

การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19

สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล

ธรรมระหว่างสัปดาหสำหรับผู้สูงวัย การมอบของขวัญให้ผู้สูงอายุในวันคริสต์มาส การจัดรดน้ำดำหัวขอพรจากผู้สูงอายุในวันปีใหม่ของคนเมือง เป็นต้น

บรรณานุกรม

Brusco, A. "L accompagnamento spiritual del morente". Camilianum. (13) 1986

Catalan, J.F. *Esperienza spiritual e psicologia*, San Paolo, Cinisello Balsamo (MI), 1994

J. Ramsey Michaels. *The Gospel of John*. Eerdmans, MI, 2010

Kubler-Ross, E. *On Death and Dying*. London: Tavistock Publications, 1979

Soravito, L "Educare alla spiritualita". *Crede oggi* (22/4), 1984

เครือข่ายองค์กรศาสนาต้านเอดส์ในประเทศไทย. การใช้หลักการทางศาสนธรรม ในการให้คำปรึกษา และการเยี่ยมเยียน. 2013

เจ. เกรน มอร์ริส. คู่มือศึกษาพระกิตติคุณยอห์น. กรุงเทพฯ : คริสเตียนศึกษาแบปติสต์, 2003.

เชิดชัย เลิศจิตรเลขา. "ความต้องการและการอภิบาลด้านจิตวิญญาณในผู้สูงอายุที่ใกล้ตาย". รวบรวมองค์ความรู้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก: กรุงเทพฯ. 2507

ดอน เพรมมิ่ง. *สารานุกรมพระคริสต์ธรรมคัมภีร์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คริสเตียนศึกษาแบปติสต์, 1991.

ธวัช เย็นใจ. *บทเรียนจากยอห์น*, กรุงเทพฯ : ศูนย์ทีรินนัส, 2007.

บันเทิง พาพิจิตร. *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2547.

พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวิรัตน์, *สารานุกรมคริสตศาสนศาสตร์*, กรุงเทพฯ : สภาคริสตจักรในประเทศไทย, 2014.

ฟิลิป เคลเลอร์. *บทเพลงของผู้เลี้ยงแกะ สดุดี 23*. วัลลภา อรุโรทยานนท์ (แปล). กรุงเทพฯ : สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร, 2014

ยอห์น เอ. มาร์ติน, เอ็ดวิน เอ. บลัม. *ลูกา-ยอห์น*. แปลโดยปฏิมา คงสืบชาติ, กรุงเทพฯ : ศูนย์ทีรินนัส สำนักพิมพ์ เค.จี เอ็ม, 2006.

ละเอียต แจ่มใส และสุธี ชันธรัทรวงศ์. *สารทบทวนการพยาบาลผู้สูงอายุ*, กรุงเทพฯ : จุฑทอง, 2549

วอร์เรน ดับเบิลยู. วีเออร์สปี. *การอัศจรรย์ครั้งถัดไป...เป็นของคุณ*. กรุงเทพฯ : กนกบรรณสาร, 2002.

ศิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. *คู่มือการให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาชีวิตแบบคริสตชน*, สื่อคริสตชนไทย TCM กรุงเทพฯ, 2552.

สมนึก จาริเพ็ญ. พันธกิจการอภิบาลในบริบทคริสตจักรท้องถิ่น. *ข่าวคริสตจักร สภาคริสตจักรในประเทศไทย*, ปีที่ 71 ฉบับที่ 632 กุมภาพันธ์ 2003, หน้า 41-46.

สมาคมพระคริสต์ธรรมไทย. การเยียวยาบาดแผลเจ็บปวดภายในจิตใจ. กรุงเทพฯ : สมาคมพระคริสต์ธรรมไทย . 2015.

ไอวอร์ เพาเวลล์. ซีโมนเปโตร *ชาวประมงจากกาลิลี*. กรุงเทพฯ : คริสเตียนศึกษาแบ็ปติสต์, 2000

เฮนรี่ แคลเรนซ์ ทีเช่น. *ศาสนศาสตร์ระบบ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กนกบรรณสาร, 19

โครงการ

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2019

เป็นการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งจัดขึ้นโดยมีภาคีเครือข่าย 4 สถาบัน อันประกอบด้วย

- 1) วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
- 2) คณะกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- 3) วิทยาลัยแสงธรรม
- 4) คณะกรรมการศาสนศาสตร์ศึกษา สภาคริสตจักรในประเทศไทย

หลักการและเหตุผล:

คริสต์ศาสนศาสตร์เป็นองค์ความรู้ที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน และมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระเจ้า จิตวิญญาณของมนุษย์สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจมนุษย์ ศีลธรรม และจริยธรรม ผ่านทางคำสอนจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ ซึ่งตลอดประวัติศาสตร์คริสตจักร ได้นำองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์นี้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ถึงแม้ว่าสถาบันในประเทศไทยที่เปิดสอนและให้ความรู้ทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์มีจำนวนน้อย แต่การศึกษาและผลิตผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทยนั้นมีมาอย่างต่อเนื่องด้วยเหตุนี้การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ระดับชาติ จึงเป็นช่องทางที่สำคัญยิ่งให้แก่อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันต่าง ๆ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ได้รับองค์ความรู้เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ของอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ในประเทศไทย
2. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้แก่คริสตจักร และบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

ระยะเวลาดำเนินโครงการ :

วันศุกร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2019

สถานที่จัดโครงการ:

วิทยาลัยพระคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

กลุ่มเป้าหมาย:

1. อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ จำนวน 70 คน
2. นักวิชาการอิสระ ผู้นำคริสตจักร และผู้ที่สนใจทั่วไป จำนวน 30 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ:

1. เป็นช่องทางให้อาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากสถาบันที่เปิดสอนด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้เผยแพร่องค์ความรู้จากการศึกษาและการวิจัยแก่คริสตจักรและบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสนใจด้านคริสต์ศาสนศาสตร์
2. เป็นจุดเริ่มต้นในการผลักดันการศึกษาด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้มีแพร่หลายมากขึ้น ในวงการวิชาการ รวมถึงเป็นการยกระดับมาตรฐานผลงานวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม
2. จำนวนผลงานวิชาการ
3. คะแนนประเมินโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ:

สถาบันภาคีเครือข่ายจัดการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์

1. วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ
2. คณะกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. มูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยคณะกรรมการคริสต์ศาสนศาสตร์ศึกษา
4. วิทยาลัยแสงธรรม

สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการ

มีผู้ร่วมงานทั้งหมดจำนวน 127 คน โดยเป็นบุคคลภายใน 70 คน บุคคลภายนอก 57 คน (เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 22 คน)

ผลงานวิชาการ

อ้างอิงจากเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ตัวบ่งชี้ สกอ. 2.3 ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ คำนวณน้ำหนัก 0.20 หลักเกณฑ์ ข้อที่ 2 มีบทความที่มาจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างน้อย 3 หน่วยงาน และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

มีผู้นำเสนอผลงานรวม 12 คน จากผู้ส่งบทความ 14 คน

บทความวิชาการ TTAC 2019

1. บทความภายใน 3 บทความ (ร้อยละ 27.27)
2. บทความภายนอก 8 บทความ (ร้อยละ 72.72)
3. บทความรับเชิญ 1 บทความ

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ:

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 96 คน

1. ด้านการจัดการ

1.1 สถานที่และห้องประชุม	4.05
1.2 การประชาสัมพันธ์	3.90
1.3 วัน-เวลาจัดงาน	3.91
1.4 อาหารกลางวัน	3.84
1.5 อาหารว่าง	4.15
1.6 บรรยากาศโดยรวม	4.07

2. ด้านการบรรยายและการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

2.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการนำเสนอ	4.01
2.2 ความรู้ที่ได้รับ	4.25
2.3 บรรยากาศการถามตอบ	4.08

กำหนดการ

การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ค.ศ. 2019 (TTAC 2019)
วันศุกร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2019 ณ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ เขตแก้ววรัฐ

เวลา	ห้องสัมมนา ศจ.วิลเลียม เจ. โยเตอร์ (ห้อง 103)	ห้องเรียน 109 (ชั้น 1)	ห้องนมัสการแฮมลิน (ชั้น 2)
8.00 - 8.30 น.	ลงทะเบียน		
8.30 - 9.00 น.	พิธีเปิด		
9.00 - 10.00 น.	การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “คริสตจักรท้องถิ่นกับการทำพันธกิจด้านผู้สูงอายุ” โดย ศาสนาจารย์ ดร. สมนึก จาริเพ็ญ		
10.00 - 10.30 น.	พัก		
10.30 - 11.15 น. บรรยาย 30 นาที ถามตอบ 15 นาที	Chaplaincy Work in Elderly Care Facility: A Case Study of McKean Senior Center. โดย ครุศาสนาอัญชุลิกา พวงทอง อนุชिरาชีวะ	การวิเคราะห์มุมมองพระคัมภีร์เกี่ยวกับความอาย เชิงคริสต์ศาสนศาสตร์ในคริสตจักรโครีนธ์ โดย ดร. ปฐมพร คงอมรสายชล	ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมคุณธรรมเพื่อส่งเสริม กระแสเรียกสามเณรคาทอลิก : กรณีศึกษา สามเณรลัทธินักบุญยอแซฟ สามพราน นครปฐม โดย บราเดอร์ อวิรุทธ์ พันธุ์ขาว (ผู้บรรยายรับเชิญ)
11.15 - 12.00 น. บรรยาย 30 นาที ถามตอบ 15 นาที	บทบาทหน้าที่ของอนุศาสนิกในการดูแลจิตวิญญาณของ ผู้ป่วยระยะท้ายที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง ศึกษาจากการใช้แบบจำลองการประเมินความต้องการ และการเยียวยาจิตวิญญาณ Spiritual AIM โดย คุณสุมาลี แซ่เตี๋ย	“พระเยซูคริสต์กับการอพยพครั้งใหม่ ตามเส้นทาง สู่กรุงเยรูซาเล็ม” โดยการศึกษา มาระโก 10:46-52 โดย ครุศาสนาวิระเดช กันธิพันธ์	พระธรรมโยบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยครุศาสนาเนติ คูโชติกุล

เวลา	ห้องสัมมนา ศจ.วิลเลียม เจ. โยเตอร์ (ห้อง 103)	ห้องเรียน 109 (ชั้น 1)	ห้องนมัสการแฮมลิน (ชั้น 2)
12.00 – 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ บ้านพักเบิร์ชาโลม		
13.30 – 14.15 น. บรรยาย 30 นาที ถามตอบ 15 นาที	อธิบายความเข้าใจของบิดาจารย์แห่งคริสตจักร ที่มีต่อชีวิตคริสเตียน โดย ครูศาสนาพิเชฐ จันทร์รัตน์ และครูศาสนาสุภัทรา อินตะเทพ	การอภิบาลผู้สูงวัยบนพื้นฐานพระกิตติคุณยอห์น 21:15-19 โดย ศาสนาจารย์สุรสิทธิ์ ป้อมแสนพล ดร. ณรงค์ ทองสุข ดร.ไบรอัน ลิมา	การให้คำปรึกษาก่อนแต่งงานเป็นอุปกรณ์ที่เสริมสร้าง ชีวิตคู่ให้แข็งแรง โดย อาจารย์กุลหญิง กาญจนมาศ
14.15 – 15.00 น. บรรยาย 30 นาที ถามตอบ 15 นาที	ความเข้าใจเรื่องการอดอาหารในมุมมองของคริสเตียนไทย โดย คุณสิริกัญญา ไชยวงศ์แก้ว	Be My Witness: A Theology of the Mission of the Church within the Mission of God. โดย ครูศาสนา ดร. ชนนภรณ์ ใจเสาร์ดี	คู่มือสำหรับการอบรม “ห้าภาษารัก” สำหรับคู่สมรส โดย คุณภัทธีรา หวังวนกุล

คณะกรรมการดำเนินงาน

คำสั่งมหาวิทยาลัยพายัพ
ที่ 290/2561

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการ
ด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี ค.ศ. 2019

เพื่อให้การบริหารจัดการประชุมนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย
ปี ค.ศ. 2019 (Thailand Theological Academic Conference 2019) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 (1) (5) และ (13)
แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 จึงแต่งตั้งให้
บุคคลดังมีรายชื่อต่อไปนี้เป็น คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมนำเสนอผลงาน
ทางวิชาการด้านคริสต์ศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย ปี ค.ศ. 2019 คือ

ศาสนาจารย์ ดร. บุญรัตน์ บัวเย็น	สภาคริสตจักรในประเทศไทย	ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทียน เลารัมย์	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์เอนก ชิตเกษร	มหาวิทยาลัยพายัพ	ที่ปรึกษา
1. ศาสนาจารย์ ผศ. ดร. สาธัญญ์ บุญเกียรติ	มหาวิทยาลัยพายัพ	ประธานกรรมการ
2. ศาสนาจารย์ ดร. วินิต วจนะถาวรชัย	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	รองประธานกรรมการ
3. บาทหลวง ผศ. ดร. อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ	วิทยาลัยแสงธรรม	กรรมการ
4. ศาสนาจารย์ ดร. ชุติพรธรม ศรีสุนทร	Cornerstone Counseling Foundation	กรรมการ
5. ศาสนาจารย์ ดร. ฟลอยเรียน เฟิร์ก	มหาวิทยาลัยพายัพ	กรรมการ
6. ศาสนาจารย์ ดร. เสรี หล่อกลิ่นภัย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
7. ครูศาสนา ดร. วาจนาฎ เชื้อหน่าย	สมาคมพระคริสตธรรมไทย	กรรมการ
8. ศาสนาจารย์ ดร. สุรศักดิ์ กิติเรืองแสง	สภาคริสตจักรในประเทศไทย	กรรมการ
9. ศาสนาจารย์ ดร. ณรงค์ ทองสุข	The Bible League Thailand	กรรมการและเลขานุการ
10. นายเนิ่นนทร์ ศิริสุจินต์	มหาวิทยาลัยพายัพ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2561

 (อาจารย์ ดร. รัชญา
อธิการบดี)

สำนักงานอธิการบดี
รพ/ทล/สพ/อน/ศก

ภาพบรรยากาศ

